AMULYA
MALLADI

Anotimpul fructelor de mango

„Fascinant… un roman tulburător, presărat cu detalii și evocări pline de senzualitate ale vieții din India." – *The Washington Times*

love & life
LEDA

O SAGA DE FAMILIE ÎNTR-O INDIE MAGICĂ

După şapte ani petrecuți în America, Priya Rao se întoarce în India natală. Doreşte să-şi anunțe familia că este logodită cu Nick, americanul pe care-1 iubeşte, dar vestea frânge inimile celor din jur, care insistă ca ea să se mărite cu un „băiat bun indian".
Vizita se transformă într-o experiență copleşitoare. Tânăra femeie, care a cunoscut lumea occidentală, încearcă să aducă schimbarea şi în propria familie. între două culturi profund diferite, între tradiție şi modern, între generații diverse par să existe conflicte de netrecut.

„Un volum despre căutarea sinelui, luarea de decizii şi consolidarea forţei interioare... un câştig pentru femei, un câştig pentru cititori."

- *India Current*

„Malladi îl învăluie pe cititor cu tradiţii culturale fascinante şi mâncăruri savuroase, totul condimentat cu un umor discret."

- *Booklist*

Amulya Malladi s-a născut în 1974 în India şi a trăit o vreme în Statele Unite. A scris romanele: A Breath of Fresh Air *(2002),* The Mango Season (Anotimpul fructelor de mango, *2003),* Serving Crazy with Curry *(2004),* Song of the Cuckoo Bird (2005) *şi* The Sound of Language (Sunetul cuvintelor, *2007, publicat şi în limba română la Editura Leda). în prezent, locuieşte în Danemarca, împreună cu*

soțul și cei doi copii ai săi.

Fotografia copertei: Guliver - Getty Images / Jonelle Weaver

LEDA, *imprint al* GRUPULUI EDITORIAL CORINT

Traducere din limba engleză de LIVIANA TANE

GRUPUL EDITORIAL CORINT

Redactor: Antonia KacsO

Tehnoredactare computerizată: CORINA HUȚAN

Amulya Malladi,

The Mango Season

ISBN 978-973-102-196-6

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

MALLADI, AMULYA

Anotimpul fructelor de mango / Amulya Malladi; trad.: LivianaTane.

- Bucureşti: Leda, 2010

ISBN 978-973-102-196-6

I. Tane, Liviana (trad.)

821.214.21-31=135.1

Pentru Soren şi Tobias, pentru tot ceea ce sunt şi ceea ce sper să fiu

Mulţumiri

Recunoştinţa mea profundă pentru Seren, cel care mi-a fost primul cititor ţi ascultător, îi mulţumesc lui Tobias pentru că a fost cuminte şi a dormit, minunaţilor mei socri, Ruth şi Ejgil, care au oferit un cămin primitor familiei mele şi un loc minunat pentru mine să scriu. Mulţumesc şi familiei mele din Danemarca, pentru primirea caldă, pentru dragostea şi pentru generozitatea ei.

îi sunt profund recunoscătoare lui Allison Dickens, minunatul meu redactor, pentru că a reuşit să facă această carte şi mai grozavă decât era când a ieşit din calculatorul meu, dar şi pentru că m-a sprijinit în momente grele; îi mulţumesc şi lui Nancy Miller pentru sprijinul ei permanent şi pentru încrederea pe care o are în mine. îi rămân veşnic îndatorată lui Heather Smith, nemaipomenitul meu editor, pentru că a făcut faţă cu stoicism tuturor telefoanelor şi e-mailurilor mele isterizate.

Mulţumiri speciale pentru Judy Pryor din Alaska, prietenă şi colegă scriitoare, care a citit această carte în varianta brută într-o singură noapte şi care mi-a dat sfaturi geniale de care aveam mare nevoie; de asemenea, mulţumiri speciale pentru Matt Bailer, Kelly Lynch, Milly Marrnur, Susan Orbuch şi Priya Raghu- pathi care au îmbogăţit această carte cu sfaturile lor.

Am profitat de simţul umorului lui Steven Deutsch şi l-am folosit chiar în prima propoziţie din această carte; am profitat de

memoria lui Radhika Kasichainula care şi-a amintit fiecare loc din Hyderabad; şi m-am folosit de ospitalitatea lui Shanthi Nambakkam ultima oară când am călătorit în Statele Unite — le mulțumesc tuturor pentru generozitatea lor.

Şi nu în cele din urmă, mulțumiri speciale luiArjun Karavadi pentru criticile lui constructive, pentru onestitatea şi prietenia lui, şi pentru că şi-a făcut timp să mă asculte, cu toată diferența de fus orar dintre Chicago şi Danemarca.

PROLOG

Fericirea e un fruct de mango

Să nu te sinucizi vreodată doar pentru că ai rămas însărcinată; acesta a fost sfatul pe care mi l-a dat mama la 15 ani, când a apărut zvonul că o colegă de-a mea şi-ar fi pus capăt zilelor pentru că aştepta un copil.

Sfatul să nu mă sinucid a venit la pachet cu un alt sfat — sau mai degrabă ordin — să nu cumva să fac sex înainte să mă mărit; plus că trebuia să mă mărit cu bărbatul pe care îl alegea ea, nicidecum eu.

Deşi am fost crescută într-o societate în care căsătoriile aranjate constituiau regula, mi se părea un obicei barbar să laşi o fată de numai 21 de ani să se căsătorească cu un bărbat pe care-1 cunoştea chiar mai puțin decât pe lăptarul care, de

zece ani încoace, amesteca apă în laptele pe care-l vindea familiei ei.

Am scăpat de o căsătorie aranjată plecând în Statele Unite, să susțin un master în Ştiințe Informatice, la A&M Texas, găsindu-mi, în mod convenabil, o slujbă în Silicon Valley şi apoi inventând zeci de motive ca să nu mai întorc vreodată în India.

Acum, după şapte ani, am epuizat toate motivele.

Ce-ți doreşti cel mai mult când te gândeşti la viitor? m-a întrebat Nick în timp ce ne aflam pe autostrada 101, în drum spre Aeroportul Internațional San Francisco.

FERICIRE, am răspuns fără nici o ezitare.

în copilărie, vara însemnase dintotdeauna fructe de mango. Mango coapte şi dulci care-şi lăsau sucul dulce să ți se scurgă pe gât. Gustul de mango copt o să însemne mereu pentru mine ideea de copilărie, o să-mi trezească mereu cele mai îndepărtate amintiri şi, măcar pentru o clipă, o să mi se pară că sunt din nou copil şi că trăiesc o zi fierbinte de vară, în India.

Un mango înseamnă mai mult decât gustul. Eu şi fratele meu, Natarajan, căruia îi spuneam cu toții Nate doar pentru că era mai uşor de pronunțat, ne băteam mereu pe partea aceea tare şi lipicioasă din inima fructului. Dacă mama avea de gând să toace mango pentru prânz, bătălia pe miezul tare începea încă de la micul dejun. Era cel mai plăcut lucru din lume să sugi sâmburele lipicios de mango, pe care-l țineai în mână. De altfel, eu şi Nate îi spuneam miezului de mango FERICIRE.

FERICIREA era un concept. Un sentiment. Triumful asupra unui frate. Până la întrebarea destul de pertinentă a

lui Nick, uitasem că există FERICIREA.

E ca atunci când bei o cutie de bere Guinness la birou, după încheierea de lună fiscală, am adăugat ca explicație când mi-am dat seama că nu înțelegea exact elementele fundamentale ale FERICIRII.

Contabilul Nick a dat în sfârşit din cap, semn că acum se lămurise.

Doar că nu prea o să mai ai parte de cine ştie ce FERICIRE în călătoria asta după ce o să povesteşti familiei tale despre americanul seducător şi modest cu care trăieşti.

Dacă, atunci când am venit în America, cineva mi-ar fi spus că am să ajung să mă întâlnesc, să locuiesc şi să mă logodesc cu un american, aş fi izbucnit în râs. Şapte ani mai târziu, purtam pe deget un ineluş cu diamant şi în suflet acel gen de siguranță pe care numai o relație frumoasă ți-1 poate oferi.

Nick m-a condus la terminalul internațional şi s-a asigurat că am la mine actele şi toate documentele de care aveam nevoie. Dragul și atentul meu contabil Nick!

Gata, fugi, m-a îndemnat zâmbind. Şi sună-mă imediat ce ajungi.

A vrut să vină cu mine în India. Ca să-mi cunoască familia şi să-mi vadă țara, îmi explicase atunci când, drept răspuns, îl privisem ca pe un nebun. Credeam că glumeşte. Altfel cum putea fi atât de serios? Nu-i spusesem oare de atâtea ori că familia mea era conservatoare, iar a lui, liberală, şi că el ar fi fost linşat, iar eu, arsă de vie dacă aş fi îndrăznit să-l aduc pe el, un străin, iubitul meu, în casa părinților mei?

Gata, fug, am răspuns reținut şi m-am aplecat spre el,

ținând breteaua de piele neagră a genții atârnate pe umăr. O să-mi verific e-mailul pe calculatorul lui Nate. Dacă n-o să te pot suna, o să-ți scriu.

Nu voiam să plec. Dar trebuia.

Nu voiam să plec. Dar trebuia.

Cele două realități gemene îmi sfâşiau inima.

Nu voiam să plec pentru că, odată ajunsă în India, cei din familia mea se vor năpusti asupra mea ca vulturii asupra unei carcase proaspete, cerând explicații, motive şi încercând să mă lege în sfânta căsătorie cu cine ştie ce „băiat indian bun”.

Eram obligată să merg pentru că trebuia să le spun că mă mărit cu „un american bun”.

Toți părinții indieni care-şi văd copiii îndreptându-se spre lumea occidentală au câteva temeri, în următoarea ordine:

Să nu mănânce carne de vită. (Vaca sacră e mama noastră!)

Să nu se împrietenească prea tare cu străinii; nu poți să ai încredere în ei. Nu uita ce ne-au făcut englezii.

Să gătească acasă; n-au nici un motiv să mănânce în oraş şi să arunce banii aiurea.

Să economisească.

Să economisească.

Să economisească.

SĂ NU GĂSEASCĂ VREUN STRĂIN/STRĂINĂ CU CARE SĂ SE CĂSĂTOREASCĂ.

Chiar dacă porunca măritişului cu un străin venea, în mod normal, ultima pe listă, era totuşi cea mai importantă. Părinții s-ar fi putut împăca mai uşor cu oricare dintre

celelalte păcate; dar un ginere sau o noră de altă nație ar fi fost o blasfemie.

Şi dacă încearcă să te mărite cu vreun indian cumsecade, spune-le că nu există aşa ceva şi că eşti logodită cu un american bun care te umple de bani, a glumit Nick.

După ei, eşti doar un occidental corupt şi mi-ar fi mult mai bine lângă un indian cumsecade, i-am răspuns.

Sunt sigur că o să-i convingi că nu e deloc aşa, a mai spus el îmbrățişându-mă. O să fie totul în regulă. O să țipe la tine o vreme, după care... Ce-ți pot face? Doar eşti femeie în toată firea.

Poate o să cadă avionul şi n-o să mai fie nevoie să le spun nimic, am rostit eu necăjită, iar el m-a sărutat râzând.

Nick mi-a făcut cu mâna când i-am aruncat o ultimă privire după ce trecusem de cordonul de securitate şi intrasem pe terminalul internațional.

I-am făcut cu mâna şi eu bravului meu soldat şi am înaintat spre avionul care avea să mă ducă înapoi acasă, în India, spre FERICIREA aceea de mango şi de speranță.

PARTEA ÎNTÂI

Mango crud

Avakai (mango murate din sudul Indiei)

5 ceşti bucăți de mango acre (de mărime medie)

1 ceaşcă pudră de semințe de muştar 1 ceaşcă boia iute 1 ceaşcă sare un vârf cuțit de şofran o linguriță pudră de schinduf 3 ceşti ulei de alune

Amestecă fructele de mango şi ingredientele uscate, apoi adaugă cele trei ceşti de ulei de alune. Lasă totul la marinat timp de patru săptămâni, după care serveşte împreună cu orez alb fierbinte şi cu *ghee* topit (unt limpede).

Foloseşte-ți simțurile

Mirosul de mango mă copleşea; fie că fructele erau proaspete, vechi sau uscate, le simțeam aroma. Cu un coş gol, imens, pe braț, o urmam pe mama care se oprea aproape la fiecare tarabă din uriaşa piață de mango. Trebuia să încerce fructele într-un anume fel; să fie acrişoare şi din acelea care nu se îndulcesc atunci când se coc. Pentru murături, trebuia ales un anume soi de mango. E important să-ți foloseşti simțurile ca să alegi fructele bune. Gustai unul şi astfel îți dădeai seama ce gust aveau toate celelalte fructe provenite din acelaşi copac.

— Nu, nu, spunea mama şi dădea din cap spre bărbatul din fața ei, îmbrăcat în *dhoti* şi *kurta* albe.

Acesta avea pielea tăbăcită în jurul gurii şi riduri adânci în jurul ochilor. Chipul lui era ca o carte deschisă din care

puteai citi la nesfârşit poveşti de viață, despre greutățile prin care trecea, despre zilele lungi în care-şi vindea, fără oprire, produsele, fie mango, fie altceva, în funcție de sezon. Mesteca frunze de betel pe care le scuipa la intervale regulate în spațiul dintre taraba lui şi cea de alături.

Amma, spuse el în cele din urmă, lingându-şi buzele cu limba înroşită de la frunzele de betel, e numai 10 rupii kilogramul, *enh,* îți place sau nu.

Mama ridică din umeri.

în Abids pot să le iau cu 7 rupii.

Bărbatul zâmbea neîncrezător.

Aici e Monda Market, *Amma.* E cel mai mic preț de oriunde. Şi toate fructele astea, *enh,* au acelaşi gust, arătă el spre coşurile de cocos pline peste poate cu sute de fructe.

Sigur era o capcană, dar n-am zis nimic, căci nu voiam să mă bag în discuția asta. Stăteam tăcută lângă mama, aşteptând răbdătoare ca târguiala să se încheie. Purtam un *salivar kameez* roz-deschis. Se murdărise şi transpirasem ca şi când nu mai avusesem niciodată parte de o vară indiană. Dar avusesem parte de veri indiene, iar acum, după şapte ani, mi-era greu să mă reacomodez cu propria mea țară natală.

Mi-am dat la o parte de pe frunte şuvițele umede şi-am încercat să mi le strecor în legătura cu care-mi strânsesem părul într-o coadă scurtă de cal. Cu câțiva ani în urmă, îmi tunsesem părul până la umăr. Mama se îngrozise când i-am trimis fotografii şi mi-a jelit părul lung până la brâu ca pe duşii de pe lume.

Ai plecat în America şi vrei să arăți la fel ca fetele alea creştine. De ce? Ce e rău în credința noastră? Nu sunt mai

frumoase fetele cu părul lung, dat cu ulei şi cu flori prinse în plete? Nici când erai aici nu-ți plăcea să-ți împletesc frumoasa *mallipulu,* iasomia proaspătă. Mereu ai vrut să arăți ca... aiuritele-alea cu părul scurt, mi se plânsese ea la telefon, înainte să-i dea receptorul tatei.

Aş fi preferat să port o pereche de pantaloni scurți, ca să suport căldura toridă, dar mama sărise ca arsă numai auzind ideea.

Cu pantaloni scurți în Monda Market? Ce eşti tu, exhibiționistă? Nu facem aşa ceva pe-aici.

Venisem deja de trei zile, iar expresia asta mi se servise de multe ori. „Noi nu facem aşa ceva pe-aici." De parcă eu n-aş fi ştiut ce facem şi ce nu facem noi. în fond, şi *eu* eram „noi".

Mama luă un mango şi-i ceru vânzătorului să-i taie o felie. Mi-o întinse.

Poftim, gustă, mă îndemnă poruncitor, în timp ce eu priveam îngrozită spre felia de fruct crud pe care mi-o îndesa sub nas.

Nu era în toate mințile? Doar nu se aştepta s-o mănânc!

Ia! îmi ordonă din nou, împingând fructul şi mai aproape de gura mea, în timp ce mirosul puternic şi sucul de mango mă copleşeau.

Toate amintirile asociate mirosului aceluia special mă învăluiră ca un şuvoi de apă care se prelinge blând peste stâncile umede.

îmi aminteam cum furam mango din copacul vecinului şi cum savuram totul cu satisfacția hoțului care a dat o lovitură impecabilă. îmi aminteam cum mă furişam noaptea în bucătărie ca să mănânc fructele pe care Ma le păstra

pentru cine ştie ce. îmi aminteam cum stăteam cu Nate şi mâneam mango crud cu sare şi boia, cu buzele umflate şi cu limba pişcându-ne până la lacrimi de usturime. Iar acum nici nu-mi trecea prin cap să aş putea pune gura pe bucata aceea alb-verzuie de fruct. Nu din cauza gustului, ci din cauză că nu era deloc igienic; şi brusc, tot ce mi se spusese vreodată despre riscurile la care te expui în India se adeverea.

Prietenii mei indieni care vizitaseră India după ce se stabiliseră în Statele Unite ale Americii îmi ziceau:

Totul ți se va părea mult mai murdar decât înainte.

Nu-mi imaginasem niciodată că aş fi atât de americanizată încât să nu pot gusta din fructul de mango care stătuse în coşul unui om, după ce acesta pusese mâna...

Am scuturat dezgustată din cap când bărbatul din fața mea s-a scărpinat în cap, apoi, cu aceeaşi mână, şi-a scobit un rest de mâncare dintre dinții galbeni, în timp ce aştepta să ne dăm verdictul asupra fructelor lui de mango.

Mama oftă profund, apoi duse ea însăşi la gură bucata de fruct. Puteam să-i citesc entuziasmul în privire. Din grămada nesfârşită de mango pe care le gustase toată dimineața, ăsta era exact fructul de care avea nevoie pentru murăturile ei. Dar nu avea de gând să-l lase pe vânzător să-şi dea seama. Avea o strategie bine pusă la punct.

Sunt bunicele, decretă ea fără pic de entuziasm.

Bunicele, *enh*? se încruntă omul plesnindu-se cu palma peste coapsă a dezaprobare. *Amma,* sunt cele mai bune mango *pachadi* din tot Monda Market. Şi, mai adăugă el după o scurtă pauză zâmbind spre mine, ți le dau cu numai 9 rupii, *enh.*

Ma dădu neglijent din mână, iar imaginea mamei care se târguia mereu pentru te miri ce mă izbi ca un val. Cel mai urât dintre episoade era cel petrecut pe vremea când eram în vacanță, la Kullu Manali, în Himachal Pradesh. Era un loc de vacanță din Himalaya extrem de popular, înainte ca problema Kashmirului să se transforme într-o cauză a tensiunilor cu Pakistanul. Intr-un bazar din Manali, mama încerca să cumpere un şal; nu era un şal oarecare, ci era unul de lână foarte la modă şi foarte căutat, cu fețele de culori diferite. Acesta era albastru cu negru, iar mama se tocmea cum n-o mai făcuse niciodată în viața ei.

Negocierea se oprise la diferență de o rupie. Omul cerea 50, iar mama nu-i dădea decât 49. S-au ciondănit preț de vreo zece minute, după care ea a ieşit pur şi simplu din magazin. Aveam vreo treisprezece ani şi eram supărată că tocmai pierdusem jumătate de oră într-un magazin, târguin- du-se pentru ceva ce nici nu cumpărase. Nu-mi trecea prin cap că era tehnica ei de negociere să iasă din magazin pentru ca omul să o cheme înapoi, şocat că pune atâta preț pe o singură rupie.

în timp ce mă trăgea de mână afară din magazinul cu şaluri, începusem să urlu:

— E doar o rupie, Ma, de ce trebuie să fii aşa o *kanjoosi*

Imediat ce scăpasem cuvântul, înțelesesem că făcusem o greşeală. Mama m-a plesnit direct peste față, în mijlocul pieței, şi m-a târât după ea, urlând ca din gură de şarpe, direct în hotelul unde locuiam.

Nu mă iertase niciodată nici pentru că făcusem să afle toată piața că se târguise pentru o rupie, dar nici pentru că pierduse şalul acela albastru cu negru extrem de la modă şi

de căutat. Se alesese praful de vacanța noastră după episodul ăsta, căci mama nu uita în nici o zi să-mi amintească faptul că nu era *kanjoos,* nici vreo zgârcită, ci doar încerca să economisească bani pentru viitorul nostru, al meu şi al lui Nate. Iar când îi precizasem că şalul îl cumpăra pentru ea, nu pentru noi, mă mai fericise cu o palmă sonoră peste față. Am rămas îmbufnată pentru tot restul vacanței, ba chiar şi încă vreo două săptămâni după ce ne-am întors acasă, în Hyderabad.

Grație unor astfel de amintiri, nu-mi plăcuse niciodată să mă târguiesc şi n-aveam s-o fac pentru tot restul vieții. Era o uşurare pentru mine faptul că în Statele Unite nu trebuia să fac aşa ceva când ieşeam să-mi cumpăr alimente sau haine. Totul avea o etichetă şi un preț fix. Nici chiar atunci când îmi cumpărasem maşina nu încercasem să mă târpniesc sau să fac cine ştie ce afacere. Vânzătorul acela amabil de Volkswagen îmi zisese prețul, iar eu îl acceptasem şi semnasem contractul, chiar dacă Nick însuşi insista să mă convingă că eram trasă pe sfoară.

Ai fi putut s-o iei cu cel puțin 2 000 de dolari mai ieftin, îmi spusese în timp ce semnam actele de împrumut.

îmi place maşina şi nu am de gând să fac tevatură pentru ea, îi răspunsesem cu hotărâre, iar contabilul Nick clipise des din pleoape, şocat.

Asta fusese tot. Nick îmi zisese doar că, de-acum înainte, când o să mai vreau o maşină nouă, să-i spun lui ce doresc şi-mi cumpără el.

Să iei țeapă când cumperi roşii în India e una, dar să nu negociezi când cumperi o maşină e o crimă, încheiase el.

Pentru mine, însă, târguiala însemna să fiu la fel ca

mama, iar eu nu aveam de gând să ajung niciodată în viața mea la fel ca ea.

Vânzătorul de mango mai alese două fructe şi i le puse mamei în față.

Mai încearcă să vezi, sunt toate la fel, o provocă el cu curaj, încercând s-o convingă.

Mama nici nu se uită spre fructele pe care i le arăta el şi alese altul, la întâmplare, din coşul cu pricina. Omul mai tăie o felie cu cuțitul. Mama gustă felia de mango şi, în loc să o înghită, o scuipă cât colo.

Opt rupii, zise ea ştergându-se la gură cu marginea sariului ei din bumbac bleumarin.

Opt jumate, făcu el.

Opt, insistă ea, iar omul cedă cu un gest neputincios în fața calităților ei de negustoreasă.

Bine, oftă el, uitându-se apoi spre mine. Aprigă la târguială, nu-i aşa, *enbi* N-o să fac nici un bănuț din vânzarea asta.

I-am aruncat o privire sugestivă, cum că n-am nici un amestec, şi i-am pus în față coşul.

Câte kilograme? întrebă el, iar eu am oftat când mama îi ceru douăzeci.

Cum oare puteam noi, două femei firave, fără pic de muşchi, să cărăm singure până acasă douăzeci de kilograme de mango?

Aveam să aflu curând.

Era tortură în forma cea mai pură. Mama îşi prinse poalele sariului în brâu şi ridică de o parte a coşului, în vreme ce eu apucasem din partea cealaltă. Arătam ca Stan şi Bran cum bălăngăneam coşul, aproape răsturnând povara în

timp ce traversam țanțoşe pe culoarele înguste şi întortocheate din Monda Market.

Când am ajuns la drumul principal, am lăsat coşul jos, în praf. Mama îmi aruncă o privire şi scutură din cap a dez-
gUSt'

O să ajungem acasă şi o să te schimbi înainte să mergem la *Ammamma.* Nu suport să te văd aşa. Şi oricum trebuie să ne luăm haine pentru mâine.

Ne întâlneam cu toții acasă la bunica, să facem murăturile. Era ritualul nostru din fiecare an şi toată familia era bucuroasă că mă întorsesem în India exact la timp. Aveam să-mi regret amarnic decizia. Dacă tot trebuise să aleg o lună, trebuia să fie oricare alta în afara canicularei luni a lui Cuptor. Mă bucuram că Nick nu era cu mine, altfel s-ar fi topit până la ultima picătură sub arşița asta.

Mi-am şters gâtul cu o batistă şi am îndesat-o în poşetă. Probabil că puțeam ca un şobolan mort, aşa cum mă şi simțeam, de altfel. Eram transpirată din cap până-n picioare, iar soarele mă străfulgera la opt dimineața de parcă era în crucea cerului.

O zi întreagă la bunica îmi dădea fiori. Riscul unui dezastru era nemăsurat. Habar n-aveam cum o să mă strecor pe vârfuri printre capcanele pregătite, ca de fiecare dată, de membrii familiei reunite. Nu conta prea mult când eram mai mică. Reuşeam mereu să găsesc o metodă prin care să mă feresc de discuții şi de bârfe. Dar acum eram şi eu om mare şi toată lumea se aştepta de la mine să contribui şi eu la discuții şi să ațâț vorbele. Nu prea eram pregătită nici pentru una, nici pentru cealaltă. în plus, trebuia să anunț în stânga şi-n dreapta vestea mea nu chiar aşa de bună.

Capcanele se vor multiplica.

Trecuseră numai trei zile, dar mă săturasem deja de India, de *acasă*, dar, mai ales, mă săturasem de mama. Mă înțelegeam destul de bine cu tata, dar când venea vorba să ia partea cuiva între soția şi copiii lui, *Nanna* ştia de partea cui să-şi încline *idli.* După el, mama avea întotdeauna dreptate.

Când Nate şi cu mine eram mai mici şi ne mai certam cu Ma, *Nanna* era mereu de partea ei. Logica lui era destul de simplă:

Voi o să plecați odată şi-odată, zicea el. Ea e tot ce am şi n-aş vrea să ajung să mănânc la cine ştie ce amărăciune de restaurant ieftin udupi pentru tot restul vieții. Ea are dreptate, iar voi nu, mereu. Am încheiat discuția.

Să o cataloghez pe mama drept o gaiță nu era tocmai corect — era o super-gaiță. Putea să te aducă în pragul disperării cu cicăleala şi să o facă cu toată naivitatea de care era în stare.

Nu e nici o ricşă pe aici, se căină ea aiurea, uitându-se la mine de parcă eu eram de vină că nu se afla nici una prin preajmă. Ce-ar fi să încerci să găseşti una? porunci ea în timp ce stăteam amândouă-n drum, sub fierbințeala care ne pătrundea prin piele şi cu coşul plin cu mango aşezat între noi, pe terenul denivelat.

Am început să fac semn cu mâna o vreme, dar fără nici un rezultat. în sfârşit, un atelaj pe trei roți, galben cu negru, se opri în fața noastră, ratându-mi milimetric vârful degetelor care se ițeau prin papucii kohlapuri.

Țanțoşă cum îi stătea în fire, Ma se târgui nițel cu birjarul pentru prețul cursei. Se înțeleseră în sfârşit la 25 de rupii şi

o luarăm spre casă cu coşul plin de mango strâns bine între noi, cu grijă ca nici unul dintre preţioasele fructe verzui să nu care cumva să se rostogolească pe jos.

Drumul era plin de hârtoape, iar ricşa se bălăngănea după bunul plac. în momentul acela îmi dădeam seama că n-aş fi putut să conduc niciodată o maşină în India. Ar fi însemnat să mă prăpădesc în mai puţin de cinci minute. Nu existau reguli, de fapt nu existaseră niciodată. Puteai să întorci oriunde şi oricând aveai chef. Nu era nici o tragedie dacă treceai pe roşu, iar dacă vreun poliţist te prindea fără actele maşinii, îţi rezolvai problema cu o sumă între 5 şi 20 de rupii.

Toate lucrurile acelea care mi se păruseră fireşti în urmă cu şapte ani le găseam acum haotice şi nelalocul lor faţă de ceea ce ştiam şi cu ce mă obişnuisem eu în Statele Unite.

Briza se simţea plăcută când ricşa era în mişcare, dar căldura şi mirosul pătrunzător de mango deveneau insuportabile când oprea la semafor sau din cine ştie ce alt motiv. Iar „motive” erau destule: de la animale rătăcite în mijlocul drumului, la nenumăratele ambuteiaje provocate de maşini proptite una într-alta în mijlocul drumului, în timp ce şoferii se certau în legătură cu cine era de vină pentru accident.

— *DidAmmamma* ne-ar fi dat şi nouă mango aşa cum i-a dat Latei, n-am mai fi avut acum problema asta, nu? comentă mama chiar în clipa în care ricşa nimeri direct într-o groapă din mijlocul drumului şi se zdruncină sănătos.

De când mă întorsesem acasă numai bodogăneala asta mi-o servise. Bunica îi dăduse mango din vechea livadă doar mătuşii Lata. Anul ăsta, recolta nu fusese tocmai bogată, iar

fructele nu fuseseră destule să ajungă la toată lumea. Mama fierbea de ciudă şi probabil că lucrurile n-aveau să se mai schimbe pentru următorii cincisprezece ani. în fond, încă nu-i trecuse nici supărarea că sariul ei de nuntă costase mai puțin decât cel pe care părinții ei i-1 dăduseră ca dar de nuntă nurorii lor, Lata.

Lupta dintre mama şi Lata era făcută din veşnice apropouri şi observații acide. Mama ținea fruntea sus pentru că tata era managerul unei companii de produse electronice, iar viața noastră era aproape luxoasă față de cea pe care o ducea Lata. Unchiul meu, Jayant, era inginer la BHEL, Bharath Heavy Electronics Limited, o companie de stat unde angajații erau plătiți la fel de prost ca toți bugetarii. Lata şi Jayant locuiau într-un mic apartament cu un singur dormitor, în care mai stăteau şi cele două fiice ale lor. Mama nu uita niciodată să-i căineze că tare înghesuiți trebuie să mai fie.

Părinții mei îşi ridicaseră o casă mare. Sperau ca, de îndată ce eu şi fratele meu o să ne căsătorim şi o să avem copii, or să aibă loc destul pentru când o să venim în vizită. Acum însă, că mă căsătoream cu un american, eram sigură că nici mama şi nici *Nanna* nu-şi mai doreau atât de mult să vin în vizită, pentru că nu ar mai fi putut să facă față bârfelor şi întrebărilor neplăcute ale vecinilor sau ale rudelor, care le-ar fi bătut obrazul că au lăsat să se întâmple una ca asta.

Nici Nate nu prea mai era pus la socoteală cum că ar fi petrecut prea mult timp în casa părinților, de vreme ce plecase definitiv. Chiar şi pe vremea când eu însămi încă mai locuiam acolo, arareori îl mai găseai pe fratele meu.

Studia la Colegiul Politehnic din Madras şi se mutase la cămin.
Desigur, venea în vacanţa de vară, dar de cele mai multe ori îşi găsea ceva de făcut cu prietenii lui, în aşa fel încât să nu stea pe-acasă mai mult de trei zile la rând.

Nu pot niciodată să rezist până la a patra zi, îmi zicea el. în primele trei zile, mă bibileşte cât poate, dar în a patra vrea să mă ia acasă la *Ammamma,* iar acolo sunt Lata şi Anand şi nevasta lui neacceptată de familie... Din punctul ăsta, lucrurile încep să meargă din ce în ce mai prost, până când o iau complet razna.

Nate şi-a petrecut cu mine trei zile, după care şi-a luat tălpăşiţa într-o drumeţie cu prietenii până în peşterile Aruku, chiar înaintea zilei în care desfăşuram noi ritualul murăturilor de mango.

Am plănuit asta de o jumătate de an, minţi el cu neruşinare când mama îi bătu obrazul. Nu pot să dau înapoi acum.

Eu şi Nate ne înţelegeam foarte bine. Păstram legătura constant pe e-mail şi mai vorbeam la telefon atunci când urechile mamei nu erau prin preajmă. Nu exista nici un fel de conflict, precum cele care apar, de obicei, între fraţi. Nate era cu zece ani mai mic decât mine şi consideram că el e mult prea tânăr şi eu mult prea mare ca să mai simţim vreun soi de rivalitate unul faţă de celălalt. Pentru că, din cauza acestei diferenţe de vârstă, nu exista între noi nici un fel de dispută pentru a atrage atenţia părinţilor. Eram mde bune şi nu ne disputam decât FERICIREA sau cine ştie ce alt soi de bucate sau de concepte filozofice asortate, plecând însă de la concluzia asumată că amândoi am petrecut un

timp oarecare în aceeaşi matcă şi că ne acceptam unul pe altul aşa cum suntem.

De dimineață, tata se strecurase cu maşina să plece la lucru, în ciuda protestelor şi tânguielilor mamei.

Nu putea să-şi ia o zi liberă? întrebă ea când auto-ricşa opri în fața casei părinților mei. Acum va trebui să mai luăm şi noi încă o ricşă până la *Ammamma.*

O să-şi ia mâine o zi liberă, i-am spus în timp ce o ajutam să ridice coşul uriaş cu mango şi să-l aducă pe verandă, după ce plătise şoferul care ne adusese cu ricşa, cu amabilitatea ei cunoscută de *kanjoos, maki-choos,* de căpcăun gata-gata să-l înghită cu fulgi cu tot.

Du-te repede şi te schimbă, pune-ți ceva frumos pe tine, îmi ordonă apoi, în timp ce se prăbuşea pe canapea.

Curentul electric se întrerupsese. Pe timp de vară, se lua curentul timp de şase ore pe zi, pentru economie. Momentul raționalizării varia la întâmplare, dar se producea, de regulă, cam atunci când era cel mai cald. Azi părea să fie o excepție pentru că, în loc să taie curentul între 11 şi 13, o făcuseră la 8.30 dimineață.

M-am aşezat pe un scaun de lemn ornamentat şi inconfortabil, față în față cu mama care-şi odihnea picioarele pe o măsuță de cafea ostentativ de mare amplasată exact în mijlocul salonului.

Cu ce-ar trebui să mă îmbrac? am întrebat-o.

Eram deja acolo de două săptămâni şi îmi promisesem să fac tot ceea ce-mi cerea mama. Mă gândeam că poate în felul acesta o să primească mai bine vestea atunci când am să i-o trântesc drept în inimă.

Pune-ți un *salivar kameez* galben.

Mamei îi străluceau ochii. Credea, probabil, că mi-am schimbat apucăturile. în adolescență nu o întrebasem niciodată cu ce să mă îmbrac atunci când plecam în vizită la rude.

Care dintre cele galbene? am întrebat din nou, uşor iritată, pentru că mă simțeam ca şi când aş fi depus toate armele.

Cea cu broderie aurită.

Anotimpul fructelor de mango Ridică un ziar ca să-şi facă vânt.

— E mult prea cald, Ma, am protestat fără vlagă. Ce-ar fi să-mi pun ceva de bumbac?

Se declară de acord, dar se încruntă. Era ocazia ei să se fălească în fața rudelor cu fiica ei proaspăt întoarsă din America. Numai că nu reprezentam chiar un motiv de fală. Eram necăsătorită, aveam 27 de ani şi curând avea să afle că trăiesc în păcat cu un străin cu care aveam de gând să mă mărit. Viața ar fi fost mult mai uşoară dacă, pur şi simplu, m-aş fi îndrăgostit de vreun fiu de brahman indian, pe care să mi-1 fi ales părinții mei ca şi cum ar fi ales pantofi dintr-un catalog.

Nu premeditasem să mă îndrăgostesc de Nick. Ne întâlnisem acasă la un prieten. Sean îmi era coleg şi prieten, iar sora lui era fosta iubită a lui Nick, dar rămăseseră doar „foarte buni prieteni”. Ştiam că am încurcat-o din clipa în care Nick îmi zisese „Bună”. Niciodată până atunci nu mi se păruse atrăgător vreun american — mă rog, în afară de Paul Newman în tinerețe, de Sean Connery şi Denzel Washington — dar nici unul din viața reală. Cred că indiencele sunt educate să li se pară că indienii sunt cei mai

frumoşi bărbaţi din lume. Sau poate avea vreo legătură cu cele câteva secole de spălare de creier la care fuseseră supuse.

Desigur, fusesem flatată că Nick se simţise şi el atras de mine, dar nu mă aşteptam să se implice într-o relaţie. Şi mai ales nu-mi imaginasem nici în cele mai sălbatice vise ale mele că eu însămi voi fi atât de supusă încât să mă întâlnesc cu el. Dar şi eu şi el mersesem mai departe.

înainte să-mi dau seama ce se întâmplase şi înainte să apuc să adun în minte toate motivele pentru care o relaţie între noi doi era din start o idee proastă, deja luam cina împreună. Şi, ca şi când lucrurile nu merseseră deja prea departe, începusem să facem sex, apoi ne mutasem împreună şi apoi totul se dusese dracului pentru că ne-am hotărât să ne căsătorim. Şi iată-mă acum, asudând toată în casa părinţilor mei, îngrozită de gândul că trebuia să le spun odată şi-odată totul despre povestea mea cu Nick.

M-am spălat repejor, afundând o cană de plastic într-o găleată de aluminiu cu apă călâie încălzită la soare, cât să dau jos de pe mine transpiraţia şi cele două straturi de praf pe care le adunasem în aventura mea până la Monda Market. Mama nu instalase încă duşuri în băi.

— Ca să economisim apă, spunea ea.

Mi-am pus un *salivar kameez* ca să o liniştesc pe mama, apoi m-am privit în oglindă. Pielea mi se înnegrise aproape instantaneu, în clipa în care soarele Indiei mă sărutase şi ştiam că nici un fel de loţiune nu ar fi putut să-mi împiedice melanină să acţioneze şi să-mi confere acel aspect ultra-ultra- bronzat. Şi părul îmi devenise gras. Din cauza excesului de clor din apă. Iar...

M-am cutremurat; începusem cu lamentările alea idioate pe care le aveam noi, toți indienii reveniți din America. Trăisem aici douăzeci de ani, şi cu toate acestea, după numai şapte ani, locul ăsta mi se părea fundul iadului. Vinovăția îmi lăsa un gust amar. Asta e țara mea, mi-am zis cu hotărâre. Şi-mi iubesc țara.

* * *

Pentru: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>
De la Nicholas Collins <Nick_Collins@xxxx.com>
SUBIECT: Ai călătorit bine?
Sper că ai avut o călătorie liniştită cu avionul. Îmi pare rău că nu am auzit când ai sunat. Eram
ÎNTR-O ŞEDINȚĂ ŞI MI-AM ÎNCHIS TELEFONUL. ŞI ÎMI PARE RĂU CĂ MAMA TA TE NECĂJEŞTE PENTRU CĂ EŞTI
SINGURĂ. NU ŞTIU CE ALTCEVA SĂ SPUN DECÂT CĂ NU EŞTI SINGURĂ.
Ml-E DOR DE TINE. CASA PARE FOARTE PUSTIE ÎN LIPSA TA. AZI-NOAPTE AM DORMIT PE PARTEA TA DE PAT.
Cred că îmbătrânesc şi devin romanțios.
SUNĂ-MĂ, DE DATA ASTA O SĂ ȚIN TELEFONUL DESCHIS, CU ORICE PREȚ. JlM ŞI ClNDY NE-AU INVITAT SĂ MERGEM CU EI LA CAMPING, PE MUNTELE SHASTA. Ce ZICI?
Am găsit pe robot un mesaj pentru tine de la Sud- hir. Voia să-ți ureze drum bun.
Ai grijă de tine, draga mea.
Nick
Pentru: Nicholas Collins <Nick_Collins@xxxx.com>

De la: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>
Subiect: Re: Ai călătorit bine?
Mi-aş fi dorit să ştie şi ei că nu sunt singură—
FĂRĂ SĂ LE SPUN EU. În FINE, O SĂ NE DUCEM LA FĂCUT DE MURĂTURI DE MANGO, ACASĂ LA *AMMAMMA* ŞI CRED CĂ AŞ PUTEA SĂ LE SPUN ATUNCI. AŞ FI VRUT SĂ FII AICI.
Ba nu, nu-i adevărat, aş fi vrut să nu fiu eu aici.
E CIUDAT SĂ MĂ AFLU DIN NOU ÎN HYDERABAD. MĂ UIT LA MAMA ŞI MĂ GÂNDESC LA TOATE MĂTUŞILE, LA BUNICA ŞI NU POT SĂ NU MĂ ÎNTREB OARE CUM POT STA ACASĂ TOATĂ ZIUA, ÎN FIECARE ZI, FĂRĂ ALTĂ VIAŢĂ ÎN
AFARA FAMILIEI. SUDHIR A ZIS MEREU CĂ FEMEILE INDIENE (ŞI MAMA LUI MAI ALES, CRED) SUNT NEBUNE PENTRU CĂ STAU ACASĂ ŞI NU FAC ALTCEVA DECÂT SĂ-ŞI CREASCĂ PLOZII. NU SUNT DE ACORD CU PARTEA CU NEBUNIA, DAR TREBUIE SĂ RECUNOSC CĂ VIAŢA ASTA PARE PUR ŞI SIMPLU CLAUSTROFOBĂ.
CU TOATE ASTEA, SUNT AICI. AŞTEPTÂND BINECUVÂNTAREA. Un SEMN DE ORICE FEL ÎN FAVOAREA PLANURILOR MELE DE CĂSĂTORIE. AŞ VREA SĂ-MI SPUNĂ: „DA, E ÎN REGULĂ SĂ TE CĂSĂTOREŞTI CU BĂRBATUL PE CARE-L
iubeşti." Ceea ce e ridicoli cu cine altcineva ar
TREBUI SĂ MĂ CĂSĂTORESC DACĂ NU CU BĂRBATUL PE CARE-L IUBESC?
Bine măcar că nu mi-au adus până acum acasă cine
ŞTIE CE „BĂIEŢI BUNI" PENTRU MINE... ÎNCĂ. NICI

MĂCAR NU AU SUGERAT AŞA CEVA, LUCRU CARE MĂ FACE EXTREM DE SUSPICIOASĂ. VENIREA AICI M-A FĂCUT SĂ-MI DAU SEAMA CĂ ÎMI FUSESE DOR DE INDIA, DE FAMILIA MEA ŞI CHIAR DE MAMA. Şl ÎMI ERA DOR DE NATE. A CRESCUT. E BĂRBAT, DE-ACUM, ŞI MI SE PARE CIUDAT SĂ-L VĂD PURTÂNDU-SE CA ATARE.

Ml-E DOR DE TINE. Ml-E TARE DOR DE TINE.

Şi da, spune-le lui Jim şi Cindy că ne-ar plăcea să MERGEM CU EI ÎN CAMPING. CRED CĂ, DUPĂ CE MĂ ÎNTORC, O SĂ AM NEVOIE DE O VACANȚĂ.

Am să încerc să te mai sun, dar s-ar putea să nu-mi IASĂ. Cu SIGURANȚĂ, ÎNSĂ, O SĂ-ȚI TRIMIT UN MAIL.

Mama nu se pricepe la calculatoare şi n-o să vină SĂ TRAGĂ CU OCHIUL ÎN COMPUTERUL LUI NATE. CHIAR DACĂ AR ÎNCERCA, EL AR GONI-O ÎNTR-O CLIPĂ.

Te IUBESC,

Priya

* * *

Am coborât scările şi-am găsit-o pe mama trântită pe canapea, sforăind cu putere. Părul ei subțire, care trecuse prin multe rânduri de vopsire nereuşite, se împrăştiase fără viață peste materialul maro din care era făcută canapeaua. Burta ei generoasă se mişca în sus şi-n jos şi i se vedea pielea de pe stomac de fiecare dată când respira. Nu înțelesesem niciodată de ce femeile indience purtau sariuri pe o vreme ca asta la o asemenea vârstă, când varianta *salivar kameez* nu era deloc de neglijat. Sariul nu era deloc confortabil, iar

talia — locul unde se purtau şi se pierdeau toate bătăliile cu proeminențele — era expusă ca un secret vinovat ieşit la lumină.

M-am uitat la ceasul de mână şi m-am încruntat. Mă făcuse să mă grăbesc, apoi adormise ea însăşi.

Ma, am strigat-o.

Se mişcă doar puțin, aşa că am strigat-o din nou, iar de data asta deschise ochii. Erau congestionați şi mă privea uşor dezorientată. Apoi privirea i se opri pe ceas. Se ridică mormăind.

Du-te şi ia o maşină, îmi zise, apoi se ridică întinzându-se şi căscând. Şi să nu fie nici măcar cu o *paisa* peste 15 rupii. Spune-i şoferului de ricşă că dacă face vreun *kitch-kitch,* am eu grijă de el.

Mi-am pus ochelarii de soare, mi-am luat geanta şi am pornit-o printre rândurile de case spre drumul principal. Un bivol înainta pe asfaltul proaspăt turnat, iar eu l-am ocolit,
cu teamă, mergând în vârfiil degetelor. întotdeauna îmi fusese teamă de animalele care umblau libere pe stradă. Teama de bivoli avea şi ea rădăcini adânci şi probabil că-mi rămăsese în minte din cauza cine ştie cărei „experiențe nefericite din copilărie", aşa cum ziceau psihologii prin toate filmele despre criminalii în serie. Dac-ar fi să ne luăm după tata (mama are o versiune uşor diferită a aceleiaşi poveşti), când eu aveam doar şapte luni am mers să ne vizităm nişte rude, în Kavali, un orăşel din acelaşi stat ca şi Hyderabad. Mama m-a lăsat pe o prispă deschisă, pe o rogojină, şi a intrat în casă să facă nu ştiu ce. Chiar atunci, un bivol a venit din stradă, a intrat pe poartă şi a mers direct pe prispă. Până să strige mama şi până să iasă tata în

fugă afară, bivolul era deja grămadă peste mine, amenințându-mă cu coarnele lui ascuțite şi cu botul plin de bale, care se scurgeau foarte aproape de locul unde stăteam eu, fără să am habar de pericolul în care mă aflam.

Doar Dumnezeu ştie de ce a plecat bivolul ăla de-acolo, pentru că eram siguri că o să te facă praf, povesteşte tata.

Versiunea mamei e aproape identică cu cea a tatei, doar că, în varianta ei, *tata* fusese cel care mă lăsase afară, nu ea.

Eu nu mi-am lăsat niciodată vreunul dintre copii nesupravegheat. Tatăl tău a fost... mereu vrea cine ştie ce şi-şi lasă copiii aiurea, fără să-şi facă griji pentru ei, explica ea.

Am ajuns la drumul principal şi am găsit o ricşă. Şoferul fuma o *bidi,* întins pe scaunul acoperit cu vinilin al atelajului cu trei roți, în timp ce un mic aparat de radio aşezat la picioare îi cânta ultimul hit dintr-un film telugu. „ *Vino şi ia-mă în brațe, fă-mă a ta. Ştiu că ai plecat, dar să ştii că te aştept, aştept să te întorci şi să mă faci a ta ",* cânta o voce de femeie pe o melodie mult prea uzată.

Himayatnagar, i-am spus tare, ca să acopăr sunetul radioului, iar şoferul de ricşă înclină din cap şi opri aparatul în vreme ce femeia cu inima sfărâmată îşi implora din nou iubitul să nu plece.

Chalis rupya, răspunse, iar eu am dat din cap.

Nu-mi plăcea să mă târguiesc, dar până şi eu ştiam că 40 de rupii era prea mult.

Thees, i-am oferit, ridicând trei degete, iar el acceptă fără să se opună prea mult, întărindu-mi părerea că 40 era mult prea mult şi poate că şi 30 era supraestimat, dar nu aveam tupeu să merg mai departe.

Am scos 15 rupii din poşetă şi i le-am dat.

Am să-ți dau eu astea acum, iar mama îți va da celelalte 15 rupii, i-am spus, în timp ce el mă privea iscoditor.

Am urcat apoi în ricşă şi i-am cerut să mă ducă în fața casei părinților mei.

Şi nu-i spune mamei că prețul e 30, zi-i că face 15. *Accha?*

Şoferul îmi făcu cu ochiul.

Uşurel, *Amma, apun* poate să țină un secret, îmi zise el, apoi îşi suflecă nădragii până la genunchi şi porni la drum. *Vroom-vroom,* la castelul dumitale, *haini*

I-am spus omului unde trebuie să ajungă, iar el mă conduse, chicotind în sinea lui. Când am ajuns la poarta casei, i-am cerut şoferului să aştepte până mă duc să o iau pe mama. Dar *rickshawwallah* nu mă ascultă şi, chiar înainte să apuc să pun piciorul pe pământ, claxonă de trei ori, destul de tare cât să trezească şi morții.

Drept răspuns la claxoane, mama ieşi în grabă din casă, îmbrăcată cu un sari de bumbac roşu cu galben, nişte culori atât de tari încât ochii mei avură nevoie de ceva timp să se obişnuiască. Nu-mi plăcea gândul că trebuie să mă adaptez în India, era absurd. *Eram* indiancă, dar cu toate acestea totul mi se părea doar vag familiar. Nu-mi mai aminteam cum de putusem să trec înainte cu vederea faptul că mama purta un sari care o făcea să pară o uriaşă Tequila Sunrise.

Cu ajutorul şoferului, am urcat cele 20 de kilograme de mango crude în ricşă. Apoi mama şi cu mine ne-am strecurat cu greu ca să ne facem loc pe băncuța de vinilin rupt, ținân- du-ne picioarele atârnate de-o parte şi de alta a uriaşului coş. Am pus între noi sacoşa de bumbac cu hainele de schimb, împreună cu nişte daruri pe care le adusesem

pentru rude, pregătindu-mă pentru un drum inconfortabil şi plin de gropi.

Ascultă, dacă *Ammamma* vrea să-ți dea ceva, să iei, da? îmi zise mama. Dar dacă îți dă ceva foarte scump, o bijuterie de exemplu, atunci — făcu o pauză şi ridică din umeri — atunci să mă întrebi dacă poți primi.

Şi tu ce-o să spui?

O să-ți spun să primeşti, îmi răspunse mama iritată. Dar asta nu înseamnă că trebuie să primeşti imediat. Nu strică să arăți oarecare şovăială.

Politețurile din familie mă făcuseră dintotdeauna să-mi doresc să nu fi avut familie. Nu înțelesesem niciodată chestiile astea complicate. Era ca şi când te-ai fi aflat în fața unei probleme complicate de matematică care avea nenumărate soluții, iar tu nu ştiai care era cea bună pentru că răspunsul la problema respectivă se schimba periodic şi la întâmplare. Când era bine să par ezitantă şi când era bine să par nerăbdătoare? Habar n-aveam acum şapte ani şi nici acum nu eram mai înțeleaptă.

Şi dacă te întreabă cineva de căsătorie, zi-le să vorbească cu mine, continuă ea să mă instruiască.

Era vorba despre căsătoria mea, dar voia să vorbească *ea* despre asta cu oricine dorea să ştie. Tipic pentru Ma.

Şi *tu* ce-o să le spui? am întrebat răbdătoare.

Că dacă ştiu un băiat american de calitate şi dacă e şi el în India, ca tine, poate că aranjăm ceva, explică ea. Dacă iese, o să fii măritată şi fericită. Mi-aş lua o povară de pe inimă. O fiică nemăritată... Oare ce-or zice vecinii?

Am privit-o lung pe mama. Se ținea bine de un mâner metalic, pe partea ei de ricşă, iar pântecul bombat i se vedea

pe sub sari, în timp ce ricşa se hurducăia pe drumuri din ce în ce mai proaste.

Era o idee preconcepută la care mama refuza să renunțe. După ea, o femeie era fericită doar dacă era măritată. Nici măcar o dată nu mă întrebase dacă sunt fericită *acum.* Problema se punea astfel: cum puteam să fiu fericită dacă nu eram căsătorită?

Aş fi vrut să izbucnesc, să-i spun că o să mă mărit în curând, dar ştiam că nu era deloc momentul cel mai potrivit. Poate la cină, mi-am zis nervoasă. Cina ar fi un moment bun. O să fie toată lumea acolo şi o să rămână peste noapte la bunica. Faptul că erau în număr atât de mare îmi dădea siguranță.

Dacă-ți spune cineva că eşti prea bătrână ca să fii nemăritată, îmi spuse mama cu o pauză dramatică, e numai vina ta.

Dacă mă aşteptam la compasiune din partea mamei însemna că nu sunt normală. Şi eram oricum, numai anormală nu.

Băiatul acela drăguț din Chii-caa-go, continuă ea, era perfect. Dar nu l-ai vrut tu şi pace bună. Nu vrei pe nimeni, eşti plină de *nakhras.*

Gata, începe!

Mamă, *băiatul* acela drăguț din Chicago avea o iubită, o iubită americancă. Nu voia să se însoare şi era de acord să se vadă cu fete doar ca să scape de gura părinților *lui.*

Repetam ce-i spusesem şi acum trei ani, când mai discutasem o dată despre povestea asta. Mama dădu din cap:

Toți băieții umblă nițel din floare-n floare şi nu zic nici că e bine să fii la fel ca fetele alea creştinate, dar ar fi

acceptat în cele din urmă.

Dar nu l-aş fi vrut eu, am explodat. *Trăia* cu femeia aia. Aveau o relație care dura *de trei ani.* Doar nu era să mă mărit cu un bărbat care iubea o altă femeie!

Dragostea pare să fie un element extrem de important, făcu mama sarcastic. Câştiga 80 000 de dolari pe an. Ai idee cât înseamnă asta în rupii?

Eu câştig 85 000; ai idee cât înseamnă asta în rupii? am replicat.

Nu câştigai atâta acum trei ani, răspunse ea imediat. Probabil că şi el face acum mult mai mult. Toți banii ăştia...

Plescăi apoi din limbă şi începu să-i dea în schimb indicații şoferului.

M-am lăsat pe spate şi am închis ochii. încă o săptămână jumătate, doar unsprezece zile şi gata, scăpăm de-aici. îmi repetam asta în gând ca pe o mantra.

* * *

Casa bunicii fusese întotdeauna căminul meu de departe de casă, locul unde mama nu putea să domine şi să constrângă pe nimeni, aşa cum făcea de obicei. O casă unde eram adesea răsfățată şi unde nu se mai aplicau deloc regulile mamei. Mă jucasem în casa asta de când mă născusem şi, pe măsură ce ne apropiam, recunoşteam imediat mirosurile emanate de străzi şi de împrejurimi. Simțeam că-mi explodează simțurile din trecut şi chiar şi acum, după şapte ani, ştiam exact cum miroase şi ce gust are aerul în acest loc.

Casa era amplasată pe un teren bun, chiar în mijlocul oraşului. De jur împrejur creşteau cocotieri şi avea o fântână pe care o folosisem ani de zile ca pe vremuri, ca să scoatem apă. Fântâna avea acum o pompă cu motor care extrăgea apa

din pământ şi umplea containerele de deasupra, dar urmele vremurilor trecute încă mai atârnau de fântână sub forma unei bucăți vechi de frânghie de cocotier înfăşurată peste un scripete de metal ruginit.

Când aveam 12 ani, fusese ca un rit de trecere pentru mine, pentru ca bunicul să-mi dea dezlegarea să-i aduc o găleată cu apă de la fântână. Ma era speriată că nu voi putea să trag găleata grea şi că o să mă tragă ea pe mine în fântână. Voise să mă ajute, dar *Thatha* insistase să o fee singură. Frânghia îmi arsese palmele delicate, dar mă mândrisem ca un păun zile întregi după ispravă.

Mai era acolo o căsuță cu două camere pentru servitori, într-un colț mai îndepărtat, iar în alt colț era o casă mare, pe care bunicii o închiriaseră. Ba chiar mai construiseră un al doilea etaj la propria lor casă. Era un apartament modern, cu trei camere, pe care bunicii îl închiriau, de asemenea. Ei locuiau jos, cu mătuşa mea, Sowmya. Sowmya era cu trei ani mai mare decât mine şi, ca şi mine, nu era căsătorită, deşi, spre deosebire de mine, şi-ar fi dorit foarte tare să fie.

Ma îl plăti pe şoferul de ricşă care îmi făcu cu ochiul în timp ce-i spunea mamei că taxa era de numai *pandrah rupiya.* Cărarăm coşul plin cu mango până la poarta casei. Ma deschise poarta şi strigă după servitorul bunicilor mei.

Badri era noul lor servitor. El şi soția lui, Parvati, locuiau în casa servitorilor de un an. Badri făcea toată treaba prin grădină şi curăța curtea, în timp ce Parvati spăla vasele, mătura şi freca podelele în casă.

Vechea servitoare, cu care crescusem eu, Rajni, făcea la fel de mult parte din copilăria mea ca şi casa bunicilor. La un an după ce plecasem eu în Statele Unite, se întorsese în

satul natal, ca să locuiască împreună cu fiul ei.

Raj ni nu era brahmană, aşa că nu avea voie să intre în bucătărie, dar bunicii mei îi permiseseră accesul cam peste tot. Sowmya gătea şi lăsa vasele afară, unde Rajni le spăla. Sowmya ducea vasele curate înapoi în bucătărie şi le aşeza la locul lor. Obişnuiam să cred că Rajni era leneşă pentru că nu făcea toată treaba legată de vase.

Era o zi ploioasă când bunica îmi explicase că Rajni era dintr-o castă inferioară, iar noi făceam parte din cea mai importantă castă. Ea nu putea să intre în bucătăriile noastre; de fapt, în vremurile bune de demult, cei din castele inferioare nu aveau voie nici măcar în case, iar Rânji ar fi fost de neatins, în toate sensurile cuvântului. Lucrurile păreau mai bune acum, zisese *Ammamma.*

— Noi, brahmanii, am devenit mai toleranți, acum, că vremurile sunt mai *modeme.*

Nu părea prea fericită cu vremurile astea moderne.

Am apucat bagajele noastre şi l-am ajutat pe Badri să-şi ridice coşul cu mango pe cap. Mama intră în casă ca o regină, în timp ce Badri şi cu mine o urmarăm, ca nişte umili curteni.

Zâmbeam când am intrat pe veranda cu grilaj, pe care se balansa un leagăn mare de lemn, ocupând-o aproape în întregime — un pericol evident pentru copii. Leagănul fusese dintotdeauna pe verandă. Probabil că nici n-aş fi recunoscut-o fără el.

Mi-am scos sandalele şi am păşit înăuntru. Sufrageria era goală, dar puteam să aud zgomote venind dinspre interiorul casei, rezonând cu amintirile mele, ca şi când un disc cu muzică veche ar fi început să se învârtă.

Oricine putea să vadă, de la intrare, direct până în celălalt capăt al casei. Toate camerele erau aşezate de-o parte şi de alta a axei pe care priveai şi am văzut o Sowmya zâmbitoare ieşind din încăperea unde se servea masa, imediat lângă bucătărie.

Alergă la mine şi mă luă în braţe.

Cum să dai şi să primeşti daruri

Bunica mă strânse atât de tare în braţe, că-mi auzeam oasele trosnind. *Ammamma* fusese dintotdeauna convinsă că o îmbrăţişare, cu cât e mai puternică, cu atât demonstrează o dragoste mai mare. în ciuda disconfortului, parfumul delicat de betel şi cuişoare al corpului ei îmi invadă simţurile şi mă făcu să-l inspir cu nesaţ. Era un parfum familiar, iar în clipa asta aproape că nu mai era chiar atât de rău să fiu din nou acolo.

Ştiam că azi-mâine, la propriu, va trebui să le povestesc tuturor despre planurile mele de viitor şi despre bărbatul din viaţa mea pe care ştiam că îl vor dezaproba din toată inima. Dar, deocamdată, *Ammamma* mă strângea în braţe aşa cum o făcuse dintotdeauna şi restul nu mai conta.

Mătuşa mă îmbrăţişă formal. Nu mă înţelesesem niciodată prea bine cu Lata, ca urmare a conflictului care existase veşnic între ea şi mama. De altfel, nici nu aveam vreun sentiment faţă de ea, nici bun, nici rău. Era pur şi simplu frumoasa mea mătuşă care-mi era perfect indiferentă. îmi amintesc când, pe la 14 ani ai mei, unchiul meu Jayant se căsătorise, iar eu mă dădusem mare pe la toţi prietenii mei că aveam o mătuşă foarte frumoasă.

Nu mă înşelasem. Lata era foarte frumoasă; toată lumea spunea că păşea „cu graţia unei căprioare” şi că era tare

mândră. Spre deosebire de mine, ea era tare mândră. Mândră însemna, dintotdeauna, frumos, iar pielea închisă la culoare era un defect. Iar eu moştenisem tenul închis al tatei, iar mama nu uita niciodată să plescăie dezaprobator când îmi spunea asta, în timp ce Nate moştenise pielea ei luminoasă. După spusele mamei, ăsta era marele meu nenoroc. Un bărbat bun lua orice fată de nevastă, indiferent de aspectul lui, dacă era înstărit; în schimb, pentru o femeie, aspectul fizic era extrem de important. Iar pielea mea negricioasă, se temea mama, ar fi putut deveni o problemă atunci când ar fi venit timpul să mi se găsească un bărbat potrivit.

Nick se amuzase extraordinar când îi povestisem cum propria mea mamă mă discrimina pentru că aveam pielea închisă. El nu reuşea oricum să distingă diferențele de nuanță în culoarea pielii indiene, lucru care făcea situația şi mai ridicolă în mintea lui.

Toți indienii au pielea închisă la culoare, punctase el. Dacă ar fi să o comparăm, de exemplu, cu o persoană din Scandinavia, cam ce şanse ar avea mama ta să treacă drept o femeie cu ten deschis?

Dar mama chiar era albă, mai albă decât oricine altcineva, şi toată lumea, inclusiv ea însăşi, vorbea despre cât de frumoasă fusese în tinerețe. Ca o păpuşă de ceramică, ne spuneau toți, mie şi lui Nate. Apoi se uitau spre mine, pufăiau nemulțumiți şi dădeau din cap a înțelegere față de mama:

Ce păcat că fata asta nu-ți seamănă.

Crescusem, aşadar, cu gustul amar al frumuseții materne, demult pierdute, dar nicicum uitate. Azi cu greu i s-ar mai

fi ghicit cumva frumusețea. Mama se buhăise atât la față, cât şi la trup, şi orice urmă de grație fusese înghițită demult de obezitate.

Mama dădea vina pe contraceptive, când venea vorba de problemele ei de greutate. Ele au stricat tot, arunca ea vina, de parcă munții de orez cu sos gras pe care-i dădea gata la masă nu aveau nimic de-a face cu straturile de grăsime pe care le adunase. Plus că de vină mai era şi doctorul care-i recomandase pilulele ucigaşe în urmă cu douăzeci şi şapte de ani.

Şarlatanul ăla mi-a dat pilulele astea nenorocite şi uite... Când o să te măriți, Priya, să nu care cumva să iei contraceptive. Fă copii şi după aia pune-ți bărbatul să facă vasectomie, mă sfătuia ea.

Spre deosebire de alți bărbați indieni, lui *Nanna* nu-i păsa că Ma voia să-l pună să facă vasectomie. Nu era genul şovinist radical; singurul care-1 scotea din sărite, dar îl şi amuza la culme, era motivul pentru care mama voia să-i ceară una ca asta.

Dacă eu mor şi el se recăsătoreşte, vreau să fiu sigură că noua lui nevastă nu o să-i mai facă vreun copil. Aşa o să am linişte că voi doi o să fiți bine îngrijiți şi n-o să vă ignore din cauza altor copii pe care i-ar face cu ea, spunea mama.

Mama avea o minte întortocheată, ni se părea nouă, dar şi eu şi Nate ajunsesem la concluzia că motivele ei erau, totuşi, nobile. în schimb, *Nanna* cred că se simțea jignit de acuzația că nu şi-ar fi iubit copiii destul sau că, dacă murea mama, ar fi putut să-i lase în plata Domnului şi să se însoare cu alta.

Radha, n-ai destulă credință în univers, îi răspundea el mereu mamei, ori de câte ori începea cu declamațiile ei

pesimiste.

Să-mi revăd familia acum, după şapte ani, avea efectul unui pumn primit drept în plexul solar. Centrul gravitațional se schimbase pentru mine şi mi-era teamă că aş fi putut să-mi pierd echilibrul, atât fizic, cât şi emoțional.

Era greu să mă întorc din nou acasă şi să-mi înfrunt părinții, iar acum tot restul familiei. Mai ales când mă gândeam la cât de nefericiți, ca să nu spun mai mult, avea să-i facă mărturisirea mea cu privire la Nick.

Spune-le că sunt un brahman din Tennessee, glumise Nick atunci când îi spusesem că părinții mei vor începe, probabil, să-mi facă ritualurile de îngropăciune dacă m-aş fi căsătorit cu el.

Uneori îmi imaginam chiar că ai mei l-ar accepta pe Nick. Şi de ce n-ar face-o? Era un bărbat bine educat, provenea dintr-o familie bună, făcea bani frumoşi; dacă mi-ar fi aranjat ai mei căsătoria, ar fi facut-o cu cineva ca el, doar că ar fi fost indian şi brahman telugu.

Şi părinții mei se gândeau numai la căsătorie. îmi petrecusem prima noapte în India purtând o lungă conversație aparte cu mama, referitoare la incapacitatea mea de a înțelege complet situația rău-prevestitoare în care mă aflam din cauză că eram o femeie încă singură, la vârsta mea; asta în timp ce tata şi fratele meu priveau transmisiunea directă la o oră târzie a unui meci de crichet din Anglia. Juca India cu Anglia şi toată lumea se aştepta ca India să fie zvântată în bătaie, dar Sachin Tendulkar reuşise să aducă partida la scor egal.

Mama e din ce în ce mai rău, nu? l-am întrebat pe Nate când am reuşit să-l prind singur în bucătărie.

îşi turna un pahar cu apă într-una din pauzele de ceai ale meciului.

A fost aşa *mereu,* aprobă Nate bătându-mă uşor pe umăr, cu un aer de simpatie. Dar dacă ai un iubit... Făcu o pauză văzându-mi expresia şi clătină din cap. E american?

Da, am zis ursuză, fără să mă mire deloc faptul că Nate rămânea cel cu instincte fără cusur.

Eşti moartă, făcu el vesel. Când ai de gând să le spui?

Mă gândeam să le zic *hAmmamma,* vinerea asta, când ne ducem să facem murături de mango, i-am zis. Ştii tu, să le spun dintr-un foc şi bătrânilor şi celor şi mai bătrâni, ca să scap.

Nu-mi pare rău că nu o să fiu acolo să asist la masacru, făcu el sinistru. Ştii c-o să se lase cu vărsare de sânge, nu-i aşa?

Ştiu, am murmurat.

Adică, *Thatha* o să încerce probabil să te omoare, adăugă Nate.

Ştiu.

Atunci, baftă! Asta o să-mi facă mie viața mult mai simplă, completă Nate, dând peste cap, cu înghițituri mari, toată apa din paharul pe care-1 ținea în mână. Iubita mea e din Delhi, India de Nord; o să dea *extrem* de bine față de acest iubit american al tău.

Eşti plin de înțelegere, Nate, i-am aruncat dezgustată şi m-am întors în living, unde mama cugeta la sensul vieții mele şi la mine.

* * *

Livingul bunicii era foarte spațios. Când erau sărbători sau alte momente festive, puteau să încapă aici la masă până la

şaizeci de persoane, ba de multe ori aşa se şi întâmplase.

Pardoseala era de piatră, şlefuită şi bătută de vreme. Strălucea foarte frumos atunci când Parvati o spăla cu mopul şi era foarte rece la atingere, o adevărată binecuvântare în zilele fierbinți de vară.

Acasă, eu şi Nick aveam podele de lemn şi covoare, iar eu nu puteam să merg cu picioarele goale pe nici una dintre aceste suprafețe, devreme ce nu erau la fel de reci ca piatra. Era unul dintre acele lucruri pe care le păstrasem cu mine când ajunsesem în Statele Unite, la fel ca şi faptul că nu puteam mânca sub nici o formă carne de vită, oricât mi-aş fi repetat în minte că vacile nu erau, probabil, sacre în America.

M-am aşezat pe jos, lângă o grămadă de mango. Sowmya se aşeză lângă mine, în timp c*cAmmamma* era instalată confortabil pe o canapea nouă, un pas înainte față de cea veche, din care ieşeau arcurile şi care trebuia acoperită cu prosoape groase, ca să nu te înțepe în fund. Lata şedea pe un scaun, aşa că mama ceru şi ea imediat un scaun, pe care i-1 aduse Sowmya din bucătărie.

Habar nu aveam cum să sparg acum gheața față de nişte oameni pe care îi ştiam de multă vreme. Salvarea veni tot din partea bunicii. *Ammamma* putea să dezlege limba oricui, lucru pe care-1 făcea aproape de fiecare dată. De obicei se lansa în nişte tirade otrăvite pe cine ştie ce subiect. De data asta, ținta era unchiul meu mai tânăr şi fuga lui cu iubita. Anand, spre mirarea tuturor, se căsătorise din dragoste. Se îndrăgostise de o colegă, Neelima, de la compania la care lucra. Neelima era din Maharashtra şi se căsătoriseră pe ascuns, fără să spună nimănui o vorbă decât

după ce cele trei noduri *mangala sutra* fuseseră legate.

Căsătoria lor fusese subiectul multor convorbiri telefonice între părinții sau bunicii mei şi mine, de-a lungul ultimului an. Şi tot căsătoria secretă a lui Anand, care le zdrobise inimile tuturor, mă făcuse să doresc să-i anunț înainte să fac ce voiam să fac, deşi era extrem de tentant gândul să aleg calea mai uşoară şi să le comunic după ce s-ar fi împlinit totul.

Bunicii mei, la fel ca şi cea mai mare parte a familiei, nu aveau mari aşteptări de la căsnicia lui Anand şi erau convinşi că Neelima nu era femeia potrivită pentru el. Şi mai credeau că Neelima era, de fapt, o vrăjitoare, care-i strecurase bietului lor băiat inocent o poțiune ciudată prin care reuşise să-l ademenească în mrejele ei.

Are pielea deschisă, dar... — *Ammamma* ridică din umeri şi îşi înnodă marginile sariului peste burta — nu e ca Lata noastră.

Zâmbi spre nora ei, care-i întoarse zâmbetul.

Se petrecea ceva aici, am observat suspicioasă. Lata şi *Ammamma* nu se înțeleseseră niciodată prea bine. *Ammamma* şi *Thatha* şi-ar fi dorit ca Jayant să urmeze străvechiul obicei al uniunii din familie şi să rămână în aceeaşi casă cu ei după căsătorie.

Dar nu se întâmplase aşa.

La şase luni după nuntă, fără să spună ceva cuiva, Lata îşi făcuse bagajele ei şi ale lui Jayant, găsise un apartament şi plecase. Familia intrase în şoc cerebral complet. *Thatha* protestase, implorase şi se rugase de ei în toate felurile să se întoarcă, dar Lata se ținuse tare. îi spusese că se săturase să stea cu nişte oameni pentru care nu era nimic mai mult

decât o bucătăreasă şi o menajeră. (Şi cine putea să o învinovăţească pentru asta?) Mai zisese şi că-şi dorea propria ei casă, unde să fie ea stăpână. Jayant îşi urmase soţia în tăcere şi le frânsese inimile bunicilor mei. Dar acum, *Ammamma* era amabilă cu nora trădătoare. Era mai mult decât suficient să trezească în mine instinctele detectivistice, de veritabil Sherlock Holmes.

Nu te lua după ele, Priya, Neelima e o fată drăguţă, interveni Sowmya. Şi e brahmană, adăugă ea, ca să echilibreze situaţia.

Doar că nu e neamul nostru, protestă *Ammamma.* E brahmană din Maharashtra, nu telugu.

Şi era mai mult decât esenţial să fii telugu. Telugu era limba oficială a statului nostru, Andhra Pradesh, iar nouă ni se spunea telugu sau poporul telugu. Să fii din aceeaşi castă nu era suficient pentru ca o căsnicie să fie binecuvântată. Ca să te căsătoreşti cu cineva, trebuia să fie şi din acelaşi stat. Era foarte simplu: „ei" ne erau oarecum inferiori, pentru că „ei" nu erau telugu.

Dar măcar „ei" erau indieni, cugetam abătută; în cazul meu, „ei" erau americani şi, başca, mai erau şi creştini nepracticanţi.

Neelima e o persoană foarte bună, preciză Sowmya. Iar familia ei a locuit în Hyderabad de-a lungul multor generaţii. Vorbeşte fluent telugu şi găteşte la fel ca noi.

Şi felul în care găteşti era la fel de important. Dar nu chiar atât de important cum era casta.

Dar nu a adus zestre, zise Lata calm în timp ce se uita peste grămada de mango pe care eu şi cu mama o cumpărasem azi din Monda Market. De unde-ţi mai iei

banii din zestre? o tachină ea uşor, cu ochii în pământ, în timp ce-şi aranja cutele sariului, iar eu am văzut-o pe Sowmya cum abandonează lupta.

Mai bine mă duc să aduc cuțitele şi fundurile de lemn, zise Sowmya în grabă şi se făcu nevăzută în bucătărie.

Toată lumea fremătă nițel după aia. Subiectul zestrei şi al nunții era un punct sensibil pentru Sowmya. Avea 27 de ani de trei ani încoace, iar aceşti „trei ani” o făceau să se simtă chiar ceva mai prejos decât o biată fată bătrână. Plus că trăgeau mult în ochii pretendenților pe care *Thatha* reuşea să-i aducă. în fond, o femeie care se apropia de treizeci de ani avea mai multe şanse să găsească o partidă bună decât una care trecuse deja de treizeci.

Obiectiv vorbind, Sowmya putea fi considerată o ființă cam greoaie; purta ochelari cu lentile groase şi avea pielea închisă la culoare — chiar mai închisă decât a mea. Cu părul ei ondulat şi subțire, nu putea fi considerată o frumusețe după standardele nimănui. Dar ce nu putea să vadă nimeni era că Sowmya avea o inimă mare cât oala aia uriaşă în care pregătea *payasam* de sărbători.

O căsătorie aranjată nu e ca şi când ai juca zaruri, aşa cum ar crede mulți. E mai degrabă o abordare a căsniciei de tipul afacerilor bine planificate. Părinții unui băiat îşi doresc anumite calități de la nora lor, iar părinții unei fete îşi doresc şi ei anumite calități de la ginerele lor. Ce-şi doresc copiii, de regulă, nu intră în ecuație. Părinții încearcă să găsească perechea perfectă şi speră ca lucrurile să meargă cât mai bine.

Femeile ca Sowmya sunt prinse undeva, în lumea nimănui. Nu au nici una dintre calitățile pe care le-ar căuta

cineva, ceea ce înseamnă că trebuie să se aranjeze lângă altcineva aflat în exact aceeaşi situaţie, cineva deja respins de numeroşi pretendenţi tocmai pentru această lipsă de calităţi. Ca atunci când îţi cauţi de lucru. Slujba pe care o găseşti trebuie să se potrivească neapărat calificărilor tale, iar ceea ce vrei tu nu prea mai contează cu adevărat.

în ciuda faptului că studiase literatura telugu, Sowmya nu avusese niciodată o slujbă în viaţa ei. Munca, spunea celebrul şi închistatul meu *Thatha,* nu era pentru femeile din clasa noastră. Şi, în fond, ce slujbă ar fi putut să-şi găsească? Cu studiile ei, în cel mai bun caz putea să ajungă secretară sau funcţionară. Inacceptabil pentru *Thatha.* Acestea erau cariere sau slujbe pentru oameni cu un statut socio-economic inferior lui.

în lanţul trofic al lumii academice indiene, doctorii şi inginerii ocupau locurile privilegiate. Mama fusese extrem de încântată atunci când dădusem examen şi fusesem admisă la Colegiul Politehnic. în fond, asta ar fi trebuit să-mi asigure şi o partidă bună la măritiş. Mai însemna şi că puteam să-mi găsesc o slujbă care să nu-i jignească pe părinţii mei şi care să fie potrivită pentru o femeie cu statutul meu social.

în orice caz, Sowmya nu putea primi o slujbă potrivită cu statutul ei social pentru că nu avea calificarea necesară, aşa cum nu putea să-şi găsească partenerul visurilor ei pentru că nu era calificată fizic.

Partea tristă în toată povestea asta era că Sowmya îşi acceptase soarta şi nu făcea nimic să o schimbe sau să-şi scrie propriul destin. Probabil că nici nu mai visa, nici nu mai spera să aibă vreodată un soţ sau o familie. Trecuse de

nenumărate ori prin ceremonia în care potențialul mire şi familia lui vizitaseră casa bunicilor mei ca să o cunoască pe potențiala mireasă. înainte, Sowmya îi număra, dar acum, după aproape zece ani de când începuse tragedia, încetase să o mai facă. Mama însă nu.

Şaizeci şi patru de parteneri şi tot nu s-a legat nimic, îmi spusese ea în timpul acestei vizite.

La început, *Thatha* refuzase să dea înapoi de la țelul lui de a-i găsi Sowmyei un doctor sau un inginer chipeş. Chiar şi când începuse să fie evident că partidele pe care le încerca el nu aveau şanse de reuşită, continuase. Abia când Sowmya împlinise 25 de ani, *Thatha* începuse să înțeleagă că poate țintea prea sus. începuse atunci să caute vreun director de bancă sau ceva asemănător, dar nici de data asta nu ieşise nimic, pentru că el îşi dorea un bărbat tânăr pentru Sowmya, iar bărbații de 27 de ani se uitau după fete de 21, nu de 25. Acum, *Thatha* căuta bărbați mai în vârstă. în timp ce *Thatha* era în căutarea unui bărbat potrivit, Sowmya trecea prin ceremonii de curtare şi refuzuri.

Dumnezeu ştie când o să se mărite, se amăra mama. O fată nemăritată, Priya, e ca şi când ai avea un laț de gât care se strânge încet-încet, cu fiecare zi care trece.

Uneori îmi imaginam cum ar fi fost să locuiesc cu părinții mei şi să mi se aducă aminte în mod constant cât de neterminată eram. Mi-aş fi tăiat venele într-o clipită şi mă miram că Sowmya n-o făcuse încă. încă era aceeaşi persoană lângă care crescusem; iar amărăciunea de care nu ar fi putut să o învinovățească nimeni părea să nu o fi atins vreodată.

Poate că n-ar trebui să spui astfel de lucruri, am îndrăznit să-i sugerez Latei, încercând să-mi apăr mătuşa

absentă de remarcile ei ascuțite despre zestre. Nu e cinstit să te întorci împotriva Sowmyei doar pentru că o place pe soția lui Anand.

Lata ridică o sprânceană:

Abia te-ai întors de-o jumătate de oră şi deja îi ții partea?

Mama ridică mâna facându-mă să tac înainte să apuc să răspund, cu o atitudine care-mi sugera că o să-i facă plăcere să se ocupe de problema asta în locul meu.

Lata, fiica mea nu ține partea nimănui, încearcă doar să țină cont de sentimentele celorlalți.

Singura cale de a împiedica izbucnirea unui al treilea război mondial, acum, că revărsasem prosteşte asemenea perle de înțelepciune, era să schimb subiectul. Aşa că mi-am tras sacul uriaş cu daruri lângă mine — era momentul să intru în rolul de Moş Crăciun.

Am daruri pentru toată lumea, am zis veselă, înainte ca Lata să aibă vreme să-i explice mamei cât de mult o durea pe ea că-mi pasă mie de sentimentele celorlalți.

* * *

Sowmya roşi când văzu trusa de farduri pe care o adusesem pentru ea. Atinse cu degetele cutia de plastic în care erau fardurile de obraz şi de ochi, luă rujul şi-l deşurubă, ca să vadă ce nuanță avea. îl închise iarăşi, îi puse capacul la loc şi ridică din umeri:

Ce să fac eu cu toate astea, Priya? întrebă ea şovăitoare.

Să le foloseşti, sugeră Lata încet, dar cu o notă destul de puternică de sarcasm.

De regulă, *Ammamma* o apăra pe Sowmya de astfel de răutăți, dar lucrurile păreau să se fi schimbat. Lata era cea

care făcea regulile. Mai întâi cu fructele de mango, iar acum cu asta.

Ammamma.

I-am pus pe umeri şalul de caşmir alb cu bleu, iar ea îl pipăi cu degete curioase. Mă mai îmbrățişă o dată, de data asta mai uşor, şi mă sărută pe frunte.

Nu trebuia. Eşti aici şi asta e tot ce contează.

Eram de acord cu ce spunea, dar la fel de bine cunoşteam şi ritualul. Pentru că da, era un adevărat ritual: cel al venirii acasă. Legea de bază era că „nu te poți întoarce acasă fără un număr considerabil de daruri, în conformitate cu situația ta financiară".

Iar darurile nu puteau fi cumpărate şi oferite fără spectacol. Fiecare cadou trebuia analizat. De exemplu, nu puteam să aduc pentru *Ammamma* un dar mai ieftin decât cel pentru Neelima. Asta ar fi ofensat-o pe *Ammamma,* care-i era superioară Neelimei. De asemenea, nu puteam să iau pentru Lata ceva mai scump decât pentru mama. Şi nici nu puteam să-i iau ceva prea ieftin, care s-o jignească pe Lata.

Cu toate aceste reguli opuse şi contradictorii, să cumpăr un dar pentru Lata devenea o sarcină chinuitoare.

Ia şi tu, pur şi simplu, ceva femeiesc, sugerase Nick. Mătuşa mea e mulțumită, chiar dacă o urăşte pe mama de moarte. îi iau parfum în fiecare an de Crăciun şi e fericită.

Ii explicasem că nu era chiar aşa de simplu. îi cumpărasem mamei o sticluță de parfum împreună cu alte daruri potrivite. Mama îmi ceruse explicit să-i cumpăr parfum şi de-asta nu puteam să-i iau şi Latei tot parfum. Trebuia să-i iau ceva ce nu-i luasem mamei, dar trebuia să

fie şi ceva ce mama nu-şi dorea ea însăşi.

Povestea asta nu seamănă deloc cu cumpăratul de cadouri, ci mai degrabă cu pregătirea unei misiuni diplomatice în Orientul Mijlociu. Sunt foarte încurcat, îmi mărturisise Nick, iar eu fusesem de acord cu el din toată inima.

I-am întins Latei o cutie împachetată frumos.

Pentru tine.

Se uită la cutie şi o luă ridicând neglijent din umeri:

Nu trebuia să-mi iei nimic, spuse ea. Fratele meu care locuieşte în Los Angeles îmi ia tot ce vreau.

Mama încleştă din falei, privind-o pe Lata.

Dacă nu-ți place, Priya o poate duce înapoi, i-o întoarse ea uşor.

I-am aruncat mamei o privire de avertisment şi m-am întors spre Lata cu un zâmbet de învingătoare:

Nu puteam să nu-ți aduc nimic. Mi-a luat mult să găsesc ceva potrivit... Dacă nu-1 deschizi, o să mă simt prost.

Lata deschise cutia şi puteam să-i citesc în priviri surpriza şi fericirea. Scoase afară bucata de mătase strălucitoare, un delicat şal brodat în stil navajo.

E minunat, murmură ea.

Mama păru să fie de acord, dar nu prea încântată:

Seamănă cu cel pe care mi l-a trimis mie anul trecut, spuse ea iritată.

N-am protestat şi m-am întors spre următoarea grămadă de surprize.

Am ceva şi pentru Apoorva şi Shalini, i-am spus Latei şi i-am mai dat alte două cutii de cadouri, pentru fetele ei.

Le-am luat două lucruri identice, căci nu vreau să se certe care-i mai frumos.

Pentru ele ce-ai luat? făcu mama băgăcioasă.

Câte ceva, am zis fără să vreau să stric surpriza. Cred că o să le placă.

Mulțumesc, făcu Lata, acum radioasă. E foarte frumos din partea ta, Priya.

Mă simțeam uşurată. împărțisem darurile fără probleme. Mai aveam pachete pentru bunicul şi pentru unchii mei şi încă ceva pentru noua mea mătuşă. Bănuiam că familia o trata pe Neelima ca pe nişte lături, iar *eu* voiam să o fac să se simtă bine-venită — cu siguranță Anand şi-ar fi dorit asta.

Neelima o să vină? am întrebat cu un ton cât puteam de indiferent, dar *Ammamma* sări ca arsă.

De ce, i-ai luat *şi ei* ceva? mă interogă ea.

Da, am zis pe un ton împăciuitor.

Dar pe cine fraieream eu? Nimeni din familia mea nu ținuse vreodată cont de tonul acesta.

De ce? Doar nu face *de-adevăratelea* parte din familie, mi-o reteză *Ammamma.* Mi-a furat băiețelul.

Da, da, iar „băiețelul" era complet nevinovat. Nu-mi venea să cred câtă ipocrizie. Anand era bărbat în toată firea şi nu-mi puteam imagina cum l-ar fi putut păcăli vreo femeie să se însoare cu ea.

Doar nu l-a obligat să o ia de nevastă, zise mama. S-a însurat cu ea cu ochii deschişi. Ce poți să faci când cineva se foloseşte de încrederea ta şi se spală cu ea pe mâini?

Lovitură directă!

Ce poți să faci când cineva se foloseşte de încrederea ta şi se spală cu ea pe mâini?

Oh, asta o să fie nasoală şi mă întrebam dacă nu cumva era mai bine să nu spun nimic. Dar ştiam că, dacă n-o făceam, n-aş fi fost în stare să mai dau ochii cu Nick la întoarcere. Nu era cine ştie ce mic secret pe care să-l pot ține ascuns. îl iubeam şi eram mândră de el şi voiam ca părinții şi familia mea să afle despre el. Voiam să le spun ce om minunat era, dar eram sigură că ei nu vor putea să vadă dincolo de culoarea pielii lui şi de faptul că era străin. Nu conta dacă era cel mai amabil, cel mai bogat sau cel mai frumos om care păşise vreodată pe pământ — rasa şi naționalitatea lui îl descalificau deja ca potențial mire pentru mine.

Neelima o să ajungă şi ea curând, zise Sowmya şi se uită spre fructele de mango împrăştiate în grămăjoare pe piatra rece din hol. Ar trebui să o aşteptăm şi pe ea înainte să ne apucăm de tăiat mango. Vrea cineva cafea între timp?

Toată lumea încuviință dând din cap, iar Sowmya se strecură din nou din living în bucătărie. Am urmat-o de această dată şi m-am aşezat pe masa de granit în timp ce ea se foia de colo-colo.

Ai învățat şi tu să găteşti? mă întrebă ea, iar eu am zâmbit prosteşte.

Nițel, am zis. Dar nu mâncare indiană. Durează prea mult şi e mult prea picantă ca să o poți mânca în fiecare zi. Dar dacă țin neapărat, merg la un restaurant; ei fac o treabă mult mai bună decât aş putea să fac eu vreodată.

Ar trebui să înveți să găteşti, mă admonestă Sowmya. Ce-o să te faci când o să te măriți? O să-ți pui bărbatul să mănânce în cine ştie ce localuri?

Mâncare de restaurant versus mâncare făcută în casă! In

India, acestea nu erau în competiție. Mâncarea gătită de soție acasă era cea mai bună. Nici un restaurant nu se putea compara cu asta şi, de altfel, de ce să te duci să cheltuieşti bani la restaurant când puteai să găseşti acasă mâncare gătită?

O să te învăț eu să găteşti, sugeră Sowmya, dar eu am scuturat din cap râzând.

Ideea de a învăța să gătesc pentru Nick era amuzantă. Mai demult, în zona matrimonială a magazinului indian din Silicon Valley, existase un anunț care lăsase o impresie destul de puternică asupra lui.

Tânără de 23 de ani, frumoasă, cu viză BA, castă nobilă, caută un băiat din castă similară, cu stabilitate financiară, în SUA. Fata are 1,60 m, pielea deschisă şi este antrenată în muncile casei. Dacă sunteți interesat, aştept oferta, cu fotografie.

După asta, Nick începuse să se plângă că nu sunt „antrenată în muncile casei”. Era o glumă între noi, dar o femeie care nu ştie să gătească era inacceptabilă pentru Sowmya.

O să găsesc pur şi simplu un soț care să ştie să gătească, i-am zis şi am schimbat discuția spre un subiect care îmi stârnea mai mult curiozitatea. Ce se întâmplă cu Lata?

Nu-ți bate capul cu Lata, e... e doar...

Sowmya turnă lapte într-o oală de metal, adăugă o cantitate egală de apă şi puse vasul pe aragaz.

M-am ridicat să scot paharele de metal pentru cafea din bufetul de lângă chiuvetă; erau exact acolo unde stătuseră dintotdeauna. Strălucind, spălate şi şterse cu grijă de Parvati.

Nu, acum folosim cești; paharele de metal sunt doar

pentru cafeaua de dimineață, zise Sowmya, aşa că am pus paharele la loc, surprinsă.

Toată lumea obişnuia să bea cafea |z.*Ammamma* numai din paharele de metal. Turnam cafeaua fierbinte în pahare şi le puneam apoi în mici boluri de metal, apoi cafeaua fierbinte se turna puțin câte puțin în boluri, ca să se răcească şi de acolo se şi bea. Era un ritual interesant din India de Sud, pe care aproape că-1 uitasem. Se pare că şi aici se mai schimbase câte ceva. Acum cafeaua se bea din ceşti.

Ceştile de cafea erau, de fapt, ceşti de ceai, albe şi cu o linie aurie pe marginea ceştii şi a farfuriei. Am aşezat ceştile pe farfurii şi am pus câte o linguriță alături de fiecare.

Sowmya se sprijini de perete, chiar lângă afişul care reprezenta templul Venkateshwara Swami, şi se uită spre mine cu o uşurare evidentă.

Mă bucur atât de mult că eşti aici, spuse. Măcar acum se pot concentra şi asupra ta, că eşti nemăritată, şi o să mă mai lase pe mine nițel în pace.

Mulțumesc, am zis amuzată, apoi am tăcut. A fost foarte rău?

Cumplit, oftă Sowmya. începuse să fie mai bine, dar apoi... Acum *Nanna* nici nu se mai oboseşte să mă întrebe dacă *mie* îmi place băiatul. îmi zice doar dacă băiatul mă place pe mine şi gata.

Bunicul ajunsese foarte departe la categoria de vârstă şi ştiu că îi era teamă că Sowmya o să rămână nemăritată pentru tot restul vieții. Şi cine o să mai aibă grijă de ea după moartea lui?

Ştii bine că nu asta vrea să spună. Nu te-ar obliga niciodată să te măriți cu unul pe care nu-1 vrei, am încercat

să o liniştesc.

Ştiu, zise Sowmya ridicând din umeri.

Cum au reacţionat la căsătoria lui Anand? am întrebat, schimbând din nou cursul conversaţiei.

Sowmya îşi dădu ochii peste cap.

A fost un coşmar. Au ţinut-o tot aşa, iar când Anand a adus-o prima oară pe Neelima acasă, *Amma* a ajuns până acolo încât i-a cerut să plece. După care, *Amma* şi *Nanna* s-au dus, trei zile mai târziu, la apartamentul lui Anand şi i-au chemat înapoi acasă. Ba chiar au şi plătit pentru petrecerea de nuntă, dar nu cred că ea i-a iertat pentru că au dat-o afară din casă prima oară.

N-o poţi învinovăţi pentru asta.

Sowmya se îndreptă de spate, scoase o sticlă cu cafea instant din bufetul de lângă aragaz. Deschise sticla şi turnă câte o linguriţă de cafea în fiecare dintre ceştile pe care le alinia- sem lângă aragaz.

Dar vine înapoi, Neelima se tot întoarce. Eu cred că Anand o pune, pentru că vrea să se înţeleagă bine cu *Amma* şi *Nanna.* Dar nu cred că lucrurile o să se îndrepte prea curând. .. poate doar dacă fac un copil.

Au de gând să facă copii? am pus întrebarea firească.

Anand şi Neelima erau deja căsătoriţi de mai bine de un an şi, după toate standardele indiene, ea ar fi trebuit să fie măcar însărcinată deja. întotdeauna mă uimise aici lipsa metodelor de contracepţie şi a planningului familial. Majoritatea cuplurilor pe care le ştiam eu în India făceau un copil chiar în primul an de căsnicie, ceea ce dovedea faptul că nici măcar nu se gândiseră la mijloace de contracepţie. Cele mai multe cupluri indiene nici nu luau în considerare

ideea de a face sex fără să fi beneficiat înainte de binefacerile unei ceremonii elegante de nuntă, de cinci zile. Unii dintre prietenii mei din India erau hotărâţi şi fermi să nu aibă copii, dar presiunea familiei îi determina în cele din urmă să facă sex neprotejat cu soţiile lor.

Sowmya ţinea oala în care fierbea laptele cu o pereche de cleşti de oţel. Laptele făcuse spumă, iar eu am strâmbat din nas la mirosul familiar de lapte uşor ars. în timp ce turna laptele în ceşti, Sowmya plescăi amar din buze.

Neelima zice că au tot încercat, dar încă nu apare nici un copil.

A trecut abia un an, am zis. Ţie-ţi place de ea?

E drăguţă cu mine, răspunse Sowmya absent. E fată bună. Mă ajută ori de câte ori vine acasă. *Amma* nu găteşte niciodată, iar *Nanna*... ei bine, lui nu-i place să gătească... şi de ce ar face-o, dacă sunt eu aici?

Bunica era o fiinţă ciudată. Venea dintr-o generaţie în care femeile erau tratate ca nişte menajere, dar reuşise totuşi să se ţină departe de bucătărie în cea mai mare parte a vieţii, în primii ani ai căsniciei ei, le gătea soacra, iar când aceasta murise, mama se făcuse destul de mare cât să gătească ea. Iar atunci când mama nu putea să gătească, bunicul amesteca mâncarea în oală.

Exista un ritual în majoritatea familiilor brahmane, care se mai păstra chiar şi acum pe la unii, potrivit căruia femeile care erau la ciclu trebuiau să „stea deoparte". „Statul deoparte" însemna literalmente că erau băgate într-o anumită cameră din capătul casei — camera de lângă verandă, în casa bunicilor mei — şi nu aveau voie să atingă pe nimeni şi nimic în perioada lor „de contaminare". Când

eram mică, întotdeauna îmi doream să ating femeile care stăteau deoparte. Nu ştiam ce însemna acest „stat deoparte” şi încercam să aflu atingându-le pe femei. Odată mă prinsese chiar bunica şi mă alesesem cu o găleată plină cu apă din puț aruncată direct peste mine, ca să mă curăț. Nu mai e cazul să spun că, după istoria asta, îmi pierise definitiv pofta să mai ating vreodată o femeie care stătea deoparte.

Când femeia se afla în aceste zile, bărbatul trebuia să gătească şi acesta este motivul pentru care bunicul meu, la fel ca toți bărbații brahmani, învățase să gătească.

Acum, când Sowmya era la ciclu, veneau să gătească mama sau Lata. în fond, nu dădea bine ca bărbatul casei să-şi petreacă timpul în bucătărie când avea fete mari.

Mă întrebam dacă *Ammamma* ştia să gătească — trebuia să ştie, mă gândeam. Părinții ei nu i-ar fi permis niciodată să nu învețe. Mă întreb de ce oare mama nu mă încurajase niciodată să gătesc. încercase întotdeauna să mă scoată din bucătărie.

O să dai totul peste cap, iar eu va trebui să curăț după tine. Aşa că stai tu mai bine afară şi lasă-mă pe mine cu durerile mele de cap... Nu am nevoie de ajutor.

învățasem să fac vreo câteva feluri de mâncare, dar una peste alta, nu aş fi reuşit niciodată să pregătesc o masă pentru mai multe persoane, aşa cum puteau să facă mama şi Sowmya.

Când mă mai plângeam la *Nanna* că mama nu mă lasă să gătesc, el îmi zicea că eu o să fiu „femeie de carieră” şi că nu aveam nevoie să învăț să fac mâncare.

O să câştigi o groază de bani şi o să-ți angajezi o bucătăreasă. Prințesa mea n-o să taie şi n-o să curețe.

Pentru mama, curățenia era la fel de importantă ca religia, aşa că pentru nimic în lume n-avea să lase vreodată pe altcineva să gătească în bucătăria ei. După o vreme, îmi dispăruse şi mie entuziasmul, aşa că nu mai apucasem să învăț cea mai importantă artă pentru o femeie — cea a gătitului.

Am auzit zgomotul pe care-1 făcea poarta de metal deschizându-se şi am întors capul ca să mă uit pe geamul de la bucătărie.

Trebuie să fie Neelima, zise Sowmya, în timp ce aşeza ceştile pe o tavă. Du tu asta afară, cât am eu grijă să n-o omoare cu cuțitele de mango.

* * *

Neelima semăna perfect cu genul de femeie cu care credeam că se va căsători Anand. Era mititică, nu mai înaltă de 1,50 m, şi era foarte drăguță şi plină de viață, cu părul până la umăr care i se mişca în jurul feței ori de câte ori vorbea. Zâmbea dulce şi semăna cu o păpuşă în frumosul ei sari roşu.

Era sincer încântată de darul meu. Văzusem o fotografie cu ea în care avea părul strâns într-un coc franțuzesc, aşa că îi luasem nişte piepteni de fildeş.

Lata se aplecase imediat să se uite cu atenție la piepteni, de puteam să-i aud calculatorul zornăindu-i în cap. Probabil că se gândea la faptul că şalul ei, deşi extrem de scump, nu era poate la fel de scump ca pieptenii de fildeş... sau era? Mama era împărțită între furie şi mândrie. Era supărată că cheltuisem atâția bani, dar era încântată că adusesem nişte daruri ce păreau atât de scumpe. Faptul că oferisem daruri de valoare mă asigura că, atunci când situația avea să se

deterioreze (cum se putea întâmpla când va veni vorba de măritişul meu), aveam să primesc, la rândul meu, daruri asemănătoare.

Ai întârziat, a fost tot ce i-a zis bunica Neelimei, odată făcute prezentările şi oferite darurile.

A trebuit să mă opresc la cabinetul doctorului, spuse Neelima timid. Sunt însărcinată în zece săptămâni, anunță ea.

Sowmya şi cu mine am luat-o în brațe şi am început să pălăvrăgim despre bebeluşi şi despre cât e de minunat că e însărcinată. Contrastul era dureros. *Ammamma* ne-a cerut imediat să împrăştiem fructele de mango, mama s-a uitat urât, în timp ce Lata a început să povestească despre faptul că primul trimestru era cel mai greu, pentru că atunci interveneau avorturile spontane. Eram îngrozită. Cine erau oamenii ăştia? Şi de ce se purtau ca nişte personaje din filmele telugu de mâna a doua?

Am vărsat un coş de mango între mine şi Neelima şi m-am aşezat cu picioarele încrucişate.

I-am întins un cuțit mare şi i-am pus fundul de lemn în față, apoi am luat unul şi pentru mine.

Stați, zise bunica, să nu amestecați fructele. Acelea sunt ale noastre, arătă ea spre cele de lângă mine şi Neelima. Sowmya, ocupă-te tu de ele. Să-şi taie fiecare fructele lui. în felul ăsta, cele bune nu o să se amestece cu cele rele.

Erau diverse grămezi de mango pe hol. Cele pe care le cumpărasem eu şi mama în dimineața aia, cele pe care le adusese Lata din livada bătrânească, cele care-i aparțineau *Ammammei* şi cele ale Neelimei, care fuseseră cumpărate, sub supravegherea *Ammammei,* cu o zi înainte. Era simplu

să afli cu care nu voia *Ammamma* să şi le amestece pe ale ei.

Vrei să spui că fructele mele sunt rele? întrebă mama imediat, cu ochii măriți şi cu cuțitul strâns ferm în pumn.

Luptătoarea Murăturilor de Mango era gata să-şi apere fructele.

Ammamma se aplecă să culeagă un fruct de pe jos, din grămada „noastră” şi pufai. îl aruncă imediat la loc, strâmbând din nas.

Radha, nu te-ai priceput niciodată să alegi mango. Trebuia să o iei pe Lata cu tine.

întotdeauna aleg mango foarte bune, zise mama arătându-i un fruct din coş. Taie şi dă-mi o bucată, îi zise Neelimei, care puse fructul pe fundul de lemn şi-l izbi cu cuțitul.

Cuțitul sparse fructul cu tot cu sâmburele tare. Tăie o bucată mai mică şi i-o dădu mamei.

Gustă, o puse ea pe bunica, dar aceasta îşi dădu capul într-o parte.

Nu e nevoie să gust; ştiu că nu sunt bune după miros. Priya, trebuie să-ți foloseşti simțurile... cumperi mango după simțul mirosului. O să te învăț eu; dacă o asculți pe mama ta, o să alegi mango ca ăsta, zise *Ammamma* uitându-se cu dezgust spre fructele pe care mama tocmai le cumpărase.

Poate dacă mi-ai fi dat şi mie nişte mango în loc să i le dai Latei, atunci n-aş fi făcut o greşeală *atât* de mare, explodă Ma sarcastic.

Recolta nu a fost prea bogată, au fost doar câteva fructe, protestă *Ammamma.* A trebuit să luăm noi câteva şi să-i dăm Latei restul.

De ce să-i dați ei restul? Eu sunt carne din carnea ta, zise mama amărâtă. Poate ar trebui să o iau pe Priya acasă şi...

Ma, am întrerupt-o pe mama înainte să apuce să o amenințe pe bunica. *Ammamma.,* de ce nu vrei să guşti din mango şi să vezi? Ştii, eu am ajutat-o pe mama să le aleagă, am zis apoi, cu fața mea de cea mai bună nepoată din lume.

Cum eram cea mai mare şi cea mai înzestrată cu calități dintre nepoți, dar şi pentru că nu mai rămâneam acasă decât o săptămână şi jumătate, am convins-o pe bunica să facă ce-i ceream.

Ammamma înghiți bucata de mango şi plescăi din buze.

Merge, zise ea, iar mama ridică o sprânceană. Nu sunt rele, adăugă bunica morocănoasă. Gata, hai să terminăm de tăiat până-n prânz, porunci ea.

* if *

Pentru: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>

De la Nicholas Collins <NickJZollins@xxxx.com>

SUBIECT: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

La 11:05 PM, VINERI, PRIYA RAO A SCRIS:

Măcar nu mi-au adus acasă vreun „băiat bun”...

ÎNCĂ.

Nu ŞTIU DE CE LE SPUI ÎN CONTINUARE „BĂIEȚI” CÂND SUNT DE FAPT OAMENI ÎN TOATĂ FIREA, ADULȚI, BĂRBAȚI GATA DE ÎNSURĂTOARE. EXTREM DE NEOBIŞNUIT, AŞ ZICE.

MĂ BUCUR CĂ PĂRINȚII TĂI NU-ȚI ADUC PRETENDENȚI

acasă. Recunosc, o parte din mine se/s-a temut că

FAMILIA TA VA/AR PUTEA SĂ TE CONVINGĂ SĂ TE

MĂRIŢI CU VREUN INDIAN DRĂGUŢ. NORMAL, ŞTIU CĂ TE ÎNTORCI ACASĂ, LA MINE, DAR MAI E ŞI PARTEA AIA IRAŢIONALĂ DIN CREIERUL MEU CARE E CONVINSĂ CĂ FAMILIA TA TE POATE MANIPULA.
Ml-E DOR DE TINE. CĂLĂTORIA ASTA MI SE PARE MAI LUNGĂ DECÂT ORICE CĂLĂTORIE DE AFACERI DE-ALE TALE. De REGULĂ PLECI DOUĂ-TREI ZILE, CEL MULT O SĂPTĂMÂNĂ, ŞI NUMAI ÎN SUA. De DATA ASTA PARE SĂ FIE ALTFEL. Simt că nu ajung la tine.
Nick

Cum se ciopârţeşte un mango şi un ego

a să tai mango pentru murături ai nevoie de aptitudini
pe care să ţi le perfecţionezi în ani de exerciţiu, sub privirile critice ale unei mame, soacre, mătuşi sau alte femei, rudă mai în vârstă. Pe vremuri, când regula era ca familiile să locuiască împreună, iar femeile nu mergeau să muncească afară din casă, soţiile şi fiicele erau învăţate să taie mango aşa cum erau învăţate toate celelalte lucruri, ca să ţină ordinea.

E nevoie de anumită precizie ca să tai mango de murături, o anume metodologie, iar eu eram complet nepricepută la amândouă.

Foloseam un cuţit ascuţit şi ceva mai greu, pentru ca lama să se adâncească uşor prin carnea tare a fructului de mango. De vreme ce cuţitul e ascuţit şi greu, nu e prea prudent să ţii fructul nemişcat cu o mână — decât dacă eşti expert — şi să izbeşti apoi cu cealaltă; cea mai mică greşeală de calcul te poate costa câteva degete.

Cu aceste lucruri în minte, am aşezat un mango pe fundul

de lemn, un obiect pe care generații întregi din familia mamei tăiase mango în anotimpul murăturilor şi am ochit. Fructul alunecă şi mă izbi în frunte, după care îmi căzu în poală.

Mama scoase un sunet dezaprobator şi privi spre fructul acum pe jumătate zdrobit care zăcea neceremonios pe galbenul meu *salivar kameez.*

Trebuie să ții de fruct, Priya, spuse mama şi se apucă să-mi demonstreze, cu experiența ei, cum se taie un mango.

M-am încruntat frustrată, dar nu părea să observe. Era ocupată să mă facă bucăți, odată cu fructul ăla de mango.

Prima lovitură de cuțit îl desfăcu în două jumătăți. Apoi, Ma folosi un alt cuțit ca să scoată sâmburele, dar îi lăsă coaja tare prinsă încă de carnea fructului.

Acum trebuie să-l tai din nou, îmi spuse, ceea ce făcu imediat.

Patru bucăți de mango stăteau acum în fața ei, de dimensiuni aproape egale. îşi băteau parcă joc de mine, exact aşa cum îşi dorea mama.

Iar dacă fructul e mic, zise ea şi luă unul pentru exemplificare, e suficient să-l tai doar în două.

Lata chicoti uşor şi mormăi ceva despre fetele din ziua de azi. Umerii mi se lăsară ca sub o greutate. Nu voiam să par defensivă, dar mi-ar fi plăcut să o văd pe oricare dintre femeile astea manipulând baze de date aşa cum o făceam eu. Deci ele puteau să taie nişte amărâte de mango. Ei şi?

Fiind competitivă de felul meu şi vrând să le demonstrez celor din jur că nu mă pricepeam să fiu doar un bun programator de baze de date, ci că eram şi o bună tăietoare de mango, am răsucit încă o dată cuțitul. De data asta am

tăiat fructul, dar nu în două jumătăți egale, ci în două bucăți pipernicite. După ce stricasem nu mai puțin de patru mango, bunica mă chemă să mă aşez lângă ea, ca să mă uit şi să învăț. Nu voiam să mă uit şi să învăț, dar inițierea era apanajul *Am- mammei.* Era patetic să admit că am fost înfrântă de un fruct amărât, dar am făcut-o cu toată grația de care eram în stare.

Printre zgomotele cuțitelor care se abăteau peste fundurile de lemn şi cele ale cuțitaşelor care scrijeleau coaja tare a sâmburilor, casa părea să se fi transformat într-un magazin de murături de mango. Toate se pricepeau la ceea ce făceau şi executau operațiunile cu mare uşurință. Ochii erau concentrați pe fructele verzi şi cărnoase, pe cuțitele din mâinile lor se scurgea sucul, în vreme ce gurile le melițau.

Când o să vină băiatul să o vadă pe Sowmya? întrebă Lata de dragul conversației.

Ar fi fost băiatul cu numărul 65, conform numărătorii pe care o ținea Ma.

Mâine-seară, răspunse *Ammamma,* în timp ce-şi deschidea cutia cu frunze de betel.

Cutia aia mă fascinase încă de când eram copil. îmi plăcea *paan*-ul, când era dulce, dar bunica îl prefera amar. Era maestră la pregătirea lui şi o priveam cu fascinația copilăriei ori de câte ori făcea un *paan.* întindea o frunză verde sănătoasă care era uşor mai închisă pe margini doar pentru că fusese înghesuită într-o cutie. Apoi deschidea o cutiuță cu o pastă rozalie, pe care o aplica peste frunza de betel cu degetele ei tăbăcite.

Şi? E vreun profesor pe la vreun colegiu? întrebă Lata

ironic.

Nu înțelegeam de ce era Lata atât de pornită împotriva Sowmyei. Desigur, ea şi Sowmya nu fuseseră niciodată cele mai bune prietene, dar de obicei Lata nu-şi arăta disprețul chiar aşa pe față ca acum. Ceea ce mi se părea cu adevărat şocant era însă faptul că nici bunica n-o mai suporta pe Sowmya.

Renunțaseră oare? Când Anand se însurase, fusese o lovitură nu numai pentru că se însurase cu o femeie din alt stat, ci şi fiindcă se căsătorise înaintea surorii lui mai mici. Regulile erau clare şi în această privință. Fratele de vârstă apropiată cu o soră trebuie să aştepte să se însoare doar după ce se va fi măritat fata. Dacă acest lucru nu se întâmplă, şansele ca fata să se mai mărite scădeau considerabil. Pe vremuri, când fetele erau măritate înainte să atingă vârsta pubertății, regula se aplica pentru ca frații să nu cheltuiască banii puşi deoparte pentru măritişul fetelor.

Nu e la vreun colegiu oarecare, e la CBIT[1], izbucni Sowmya. Şi mi-a văzut deja fotografia, adăugă ea.

Aşa a fost şi cu doctorul ăla homeopat, replică Lata.

Şşşt! făcu mama. Doar pentru că tu eşti drăguță şi măritată nu înseamnă că trebuie să vorbeşti aşa. O să se mărite când o să fie vremea. Are Dumnezeu grijă.

Da, sigur! Biata Sowmya, prinsă într-o societate în care nu putea nici să iasă din casă, dar nici să rămână înăuntru.

Un zgomot îmi atrase din nou atenția spre locul unde bunica îşi spărgea nuci de betel cu un ciocănel. Răspândi apoi nucile pe frunza de betel, o înfăşură şi o vârî în gură.

---

[1] *Chaitanya Bharathi Institute of Technology.*

Vrei şi tu? mă întrebă, cu gura plină de salivă roşie.

Am încuviinţat voioasă din cap, ignorând privirea pe care mi-o aruncase mama. Când eram copil, nu mi-ar fi dat voie sub nici o formă să mănânc*paan,* dar acum aveam 27 de ani şi puteam să mănânc mai mult decât nuci de betel.

Sora mea mai mare nu s-a măritat decât la 31 de ani, sări Neelima în ajutor.

In familia noastră nu ne lăsăm fetele să umble şi să se mărite cu bărbaţi din altă castă, zise *Ammamma* în timp ce mesteca zgomotos la *paan.* Poftim, ia şi tu.

îmi întinse şi mie unul, pe care mi l-am îndesat repede în gură, de teamă să nu apuc să zic vreo necuviinţă.

A avut o căsătorie aranjată, replică Neelima şi lăsă cuţitul pe fundul de lemn.

Vedeam cum i se umpluseră ochii de lacrimi şi încă o dată m-am abţinut să zic ceva. Eram aici doar de câteva zile şi nu voiam să mă implic în certuri inutile. în orice caz, odată ce aveam să le spun de Nick, Neelima o să înceapă să pară o partidă foarte bună în ochii familiei. Măcar ea era indiancă şi ştiam cât de mult conta aspectul ăsta.

Un prieten de-al meu, cu care nu mai păstram însă o legătură prea strânsă, se îngrozise când îi spusesem de Nick. Reacţia lui imediată fusese:

Cum ai putut să faci asta, Priya? Nici măcar nu e indian! zisese el, de parcă Nick era vreo pisică sau vreun câine.

Dacă sora ta a avut o căsătorie aranjată, tu de ce n-ai avut? o întrebă Lata pe Neelima. Te-ai grăbit să te măriţi cu Anand. Cu Sowmya nu te-ai gândit ce-o să se întâmple? Cine s-o mai ia acum? Fratele s-a însurat, iar sora încă mai

stă acasă.

Era nemăritată de zece ani, țipă Neelima. Cât era să mai aşteptăm? Am stat doi ani, dar nu şi-a găsit pe nimeni. Nu e vina mea.

Se ridică şi fugi pe verandă.

Sowmya se folosi de poalele sariului ca să-şi şteargă sudoarea de pe față, amestecată probabil cu lacrimi. Căldura creştea în încăpere cu fiecare minut, iar faptul că toate uşile şi ferestrele fuseseră lăsate deschise nu era de nici un folos. La toate astea se adăuga şi ventilatorul leneş din tavan, care nu făcea decât să mişte aerul prin încăpere.

M-am ridicat nervoasă şi am ieşit să văd cum se simte noua mea mătuşă. Stătea aşezată pe treptele care duceau de pe verandă la fântână, cu fața îngropată în palme.

M-am alezat lângă ea şi i-am pus timid brațul pe după umeri:

Te simți bine? am întrebat-o după ce mi-am înghițit *paan*-ul.

îşi dădu capul pe spate.

Le urăsc pe toate, zise ea pornită. Anand s-a însurat cu mine. *El* m-a cerut de nevastă; *el* m-a convins. Iar acum ele dau vina *pe mine* pentru Sowmya.

Nu e vina nimănui, i-am zis. Dar cred că ce-ai spus a făcut-o pe Sowmya să sufere.

Dacă putea cineva să înțeleagă prin ce trecea Sowmya, aceea era Neelima. în fond, Sowmya era îndepărtată de propria ei familie pentru că rămăsese nemăritată şi nici nu avea unde să se ducă. Toată viața îi auzisem pe oameni rostind lucruri care o dărâmau. Mai întâi, era din cauză că era grasă, apoi pentru că îi cădea părul, ceea ce îi făcuse pe

bunici să se teamă că ar putea să cheleascâ. Ea le purta de grijă părinților, vedea de gospodărie în locul lor, iar ei o tratau de parcă însemna o povară pentru ei. Nici urmă de recunoştinţă. *Am- mamma* şi *Thatha* o făceau să se simtă de parcă era cine ştie ce greutate de care abia aşteptau să scape, să o arunce în cârca vreunui „băiat neatent. Mă întrebam oare cum aveau să supraviețuiască ei după ce Sowmya se va căsători, în cele din urmă. Cine o să mai gătească şi o să mai deretice? Cine o să mai aibă grijă să vină menajera şi să-şi facă bine treaba?

Nu am vrut să o fac pe Sowmya să sufere, se scuză Neelima. Dar eu voi avea un copil şi nimeni nu se bucură pentru mine. De ce?

Dacă o să faci un băiat, o să-ți sărute toate pământul pe care calci — o să-şi găsească atunci moştenitorul, am glumit, dar ştiam că spun adevărul chiar şi aşa, în glumă.

Bunicul era obsedat de gândul că trebuie să ducă cineva mai departe linia familiei Somayajulu. îşi dorea un fiu de la un fiu şi de aceea Nate, singurul nepot pe care îl avea până acum, nu putea să se califice ca moştenitor.

Neelima mai vărsă câteva lacrimi la gluma mea.

I-au zis lui Anand că fiul nostru nu va fi *niciodată* moştenitor de drept din cauza mea. Nu sunt femeia potrivită cu care să le facă lor un moştenitor, oftă ea trist. De-asta Lata e din nou însărcinată.

Cum?

Era absurd. Cum putea să fie Lata din nou însărcinată?

Toată lumea speră că o să facă un băiat şi că el va fi acela care să ducă mai departe numele familiei.

Pentru o clipă, am vrut să-i spun că se înşală, că *Thatha*

nu era aşa un şovin şi nici chiar atat de învechit in mentalităţi, dar apoi mi-am amintit că, de fapt, chiar aşa era, că era în stare să-i ceară nurorii lui „de sânge pur să mai facă un copil, un băiat. Cu orice rază de speranţă zdrobită, înţelegeam că n-o să-l accepte niciodată pe Nick; n-o să accepte nici măcar gândul că aş putea fi împreună cu Nick. Ce aveam de făcut?

Adică e însărcinată... chiar acum? am întrebat din nou, din dorinţa de a fi absolut sigură.

Neelima dădu din cap.

Au trecut aproape patru luni şi vor să facă în curând un test, ca să afle sexul copilului. Ai văzut cum se poartă cu bunicii tăi? Nici măcar nu-şi lăsa copiii să vină să-i vadă. Dar acum, făcu ea suspinând adânc, acum sunt cei mai buni prieteni. Iar copilul meu nu are dreptul să se nască. A zis că aş putea să pierd sarcina.

Am bătut-o uşor pe umăr, în încercarea timidă de a o linişti. Era o situaţie imposibilă, fără nici un sens. Ce mai conta pentru bunicul meu trecut de 70 de ani dacă va avea sau nu un nepot?

Dar indianca din mine îl înţelegea. în Rai erai cântărit după sângele moştenitorilor tăi, iar *Thatha* voia să treacă testul cu bine. La vârsta lui, când nu mai avea viaţa înainte, ci înapoi, era mai important ca oricând ca numele familiei So- mayajulu să fie dus mai departe.

îmi iubeam mult bunicul, în ciuda felului lui anacronic de a fi. *Thatha* era un bărbat din nişte vremuri demult apuse. O mustaţă albă, vârtoasă, pe faţa lui brăzdată, îl făcea să arate extrem de distins, iar ochii îi străluceau de poftă de viaţă. Spre deosebire de *Ammamma, Thatha* avea mereu la

îndemână o glumă, o replică spirituală sau vreo poznă. în acelaşi timp, era şi un ticălos manipulator, iar eu eram abia acum destul de mare ca să înțeleg, dar asta nu schimba cu nimic ceea ce simțeam pentru el. îl văzusem pe *Thatha* răsucind oamenii pe degete ca să iasă treaba cum voia el; şi totuşi îl adoram.

Tata nu-1 plăcea deloc pe bunicul. *Nanna* făcuse întotdeauna eforturi mari ca să se integreze în familia mamei, dar se străduise şi îl respectam pentru asta. Tata nu provenea dintr-o familie numeroasă, iar părinții lui călătoreau mult — bunicul meu din partea tatei lucra în Serviciile Străine Indiene —, iar singura soră a tatălui meu, doctoriță, era necăsătorită şi trăia în Australia; abia dacă o vedeam vreodată.

Nici *Thatha* nu-1 plăcea pe tata. Zicea mereu, dar niciodată în fața tatei:

— Radha îl place, iar noi am fost de acord cu ea, dar copiii greşesc uneori.

Şi poate chiar fusese o greşeală. Mama şi tata erau diferiți în foarte multe feluri, dar reuşiseră totuşi să rămână căsătoriți mai bine de douăzeci şi opt de ani. în anumite sensuri ale cuvântului, erau probabil chiar „fericiți”. Dar fericirea este un termen atât de relativ, încât uneori aproape că-şi pierde definiția.

Când tata împlinise 25 de ani, familia începuse să-l preseze să se căsătorească, iar după patru ani, cedase. Primul lui aranjament de însurătoare fusese cu mama, iar el acceptase imediat. Cred că acceptase doar pentru că nu voia să mai treacă prin alte ceremonii de curtat mirese. Probabil că tata nu anticipase problemele care aveau să apară din

faptul că trăiau atât de aproape de familia soției. De multe ori, certurile lor se sfârşiseră cu mama care ne aducea pe mine şi pe Nate în casa bunicilor. Apoi, *Nanna* venea să ne ia şi de-aici începea o dramă de proporții spectaculoase. Şi în toată această piesă, *Thatha* avea rolul eroului negativ, cel puțin în ochii tatălui meu.

în timpul acestor certuri complicate, Nate şi cu mine ne prefăceam că suntem doar din nou în vizită acasă la *Ammamma.* Nu vorbeam despre ce simțeam, dar exista mereu o undă de teamă că Ma n-o să ne mai ducă înapoi acasă şi că n-o să-l mai vedem niciodată pe *Nanna.*

Părinții mei se certau, întotdeauna o făcuseră. Dar erau anumite certuri, care luau amploare şi care o făceau pe mama să ne ia, pe mine şi pe Nate, şi să ne târască afară din casă. Fie îl ținea pe Nate în brațe, fie îl înşfăca de mână, în vreme ce mă prindea pe mine cu putere cu mâna cealaltă. Nu trebuia să ne mai întoarcem la *Nanna* cel Rău.

* * *

Uşa se crăpă uşor înainte să se deschidă, iar eu mi-am ridicat privirea. *Thatha* se întorsese de pe şantierul unde construia o casă nouă pe care să o închirieze. Când mă anunțase că mai construiesc din nou o casă, îi spusesem în glumă că devine un adevărat proprietar de cartier. Dar pentru *Thatha,* construcția de case pe terenul pe care-1 cumpărase cu ani în urmă era o investiție, viitorul moştenitorilor lui, al celor care nu se născuseră încă.

Intră în curte şi deschise larg brațele. I-am sărit la piept şi mă simțeam din nou ca în copilărie, micuța Priya cu bunicul ei mare şi bătrân.

N-am fost aici să te primesc, se scuză el.

își trecu ochii peste Neelima, care se ridicase, și eram sigură că privirilor lui ascuțite nu-i scăpaseră lacrimile de pe obrazul ei.

Ce s-a întâmplat cu ea? mă întrebă, în timp ce Neelima se grăbi să intre în casă.

Toată lumea e foarte rea cu ea, i-am zis, inspirând mirosul de tutun și ciment pe care-1 emana bunicul.

Thatha mesteca tutun, un obicei extrem de neplăcut la oricine, dar nu la el. îl făcea să pară demn; sau poate așa mi se părea doar mie.

I se pare, zise *Thatha,* punându-și brațul în jurul meu.

Ajunse pe verandă și mormăi comic, când auzi corul de voci care veneau din interior.

Sunt *toate* aici?

Pachadi de mango, l-am lămurit râzând.

Era plăcut să-l revăd pe bătrân și să mă simt minunat în preajma lui, chiar și după șapte ani.

Se uită neastâmpărat în jur și îmi făcu vesel cu ochiul.

Arborele de rodii are niște fructe foarte, foarte roșii; hai cu mine, îmi zise și ne-am furișat amândoi, ținându-ne de mână.

Arborele de rodii și câțiva de mango erau împrăștiați pe terenul care despărțea casa părinților mei de cea pe care o dăduseră la închiriat. Când eram copil, nu aveam voie să mă joc printre pomii fructiferi pentru că nu o dată mă îmbolnăvisem după ce mâncasem prea multe rodii încă necoapte.

Aveam un ritual. Veneam în vizită, iar *Thatha* se furișa cu mine ca să mănânc din fructul oprit. De regulă eram prinși, pentru că mă alegeam mereu cu câteva pete de fructe pe

haine. Iar mama nu le scăpa niciodată. Făcea ditamai tevatura, iar *Thatha* se scuza, pentru ca la următoarea vizită să mă ducă iar acolo. Eram tovarăşi de infracțiune. Eram camarazi.

Uite.

Thatha decoji o rodie cu briceagul, o deschise şi îmi întinse o bucată de fruct. Stăteam aşezați pe scările care duceau la apartamentul de sus şi priveam traficul care trecea prin fața porții lui de metal.

Deci ce face nepoata mea întoarsă din America? întrebă el prieteneşte.

Foarte bine. Dar pe-aici lucrurile nu par să meargă la fel de... bine, i-am zis sorbind semințele de rodie coaptă.

Oftă.

Anand..., făcu o pauză, căzând pe gânduri, apoi continuă. A făcut o greşeală... dar cum zic englezii? A greşi e omeneşte?

Am dat din cap.

S-a căsătorit cu femeia pe care o iubeşte; e o binecuvântare, nu o greşeală.

Thatha clipi din ochi.

Dragostea nu e întotdeauna ce trebuie să fie, Priya. Iar o căsătorie are nevoie de ceva mai mult decât de dragoste.

Dar dragostea e esențială, am protestat.

Te îndrăgosteşti mai târziu, zise el cu un gest patriarhal din mână. După ce te căsătoreşti şi faci copii.

Voiam să mă contrazic cu el pe această temă, chiar dacă ştiam că e inutil. El le ştia pe ale lui şi eu pe ale mele. Trăiam după nişte principii complet diferite. Pe lista lui de priorități, datoria era pe cel mai înalt plan, iar pe a mea,

fericirea personală era pe primul loc.

Dar dacă nu te îndrăgosteşti *niciodată* de soția... sau de soțul tău? l-am întrebat.

Thatha îmi întinse încă o bucată de rodie, plină de semințe strălucitoare. Am luat-o din mâna lui şi am început să curăț semințele din căuşul lor, iar apoi să le sparg între dinți. Nu era încă vremea rodiilor, dar asta se copsese mai devreme şi era foarte dulce.

îți iubeşti mereu soția... sau soțul, ce-o fi, spuse el pe un ton autoritar care nu mai lăsa loc de discuții.

Dar ştia la fel de bine ca mine că, spre deosebire de ceilalți copii şi nepoți ai lui, pe mine nu mă speria tonul acesta. Şi cred că aşa fusese de la bun început. Avusesem cele mai dure dispute cu *Thatha,* cele mai tari dezbateri şi, în final, cele mai puternice certuri. Discutam diverse subiecte şi fiecare îşi apăra cu pasiune punctul de vedere. Chiar şi când îi dădeam telefon din SUA, ne fura entuziasmul şi ajungeam să ne ciondănim pe cine ştie ce temă. Cred că mă respecta pentru că aveam opinii şi nu-mi era teamă să-i spun ce cred sau să fiu pe față în dezacord cu el. Uneori simțeam chiar că susțin un anumit punct de vedere doar ca să-i câştig respectul. Era important pentru mine; părerea lui conta; el conta.

Omul era bigot, rasist, şovin şi, în general, prea arogant pentru gustul oricui, dar îl iubeam. Familia nu ți se servea întotdeauna la pachet, cu termen de garanție. *Thatha* era tot ce uram mai mult la oameni, dar era şi mult mai mult de-atât — avea o coloană vertebrală de fier şi de oțel şi lua ce era mai bun din cele mai rele situații. Când *Thatha* intrase în Banca de Stat Andhra Pradesh, imediat după câştigarea

independenței, nu era decât un umil funcționar de bancă. Când s-a pensionat, era directorul celei mai mari sucursale a băncii din Hyderabad. Iar spiritul lui care nu se dădea niciodată bătut îl moştenisem şi eu. Eram sânge din sângele lui; nu puteam să neg, iar când temperamentele noastre izbucneau, ştiam că semăn cu el mai mult decât îmi plăcea să recunosc.

în cele mai multe căsnicii aranjate, cuplurile nu se îndrăgostesc unul de altul şi abia dacă se suportă, i-am spus. Ştiu multe femei nefericite lângă bărbații pe care părinții lor i-au ales pentru ele... şi nu pot să facă nimic ca să schimbe lucrurile. De ce să condamni pe cineva la o viață întreagă de nefericire?

O viață întreagă de nefericire? făcu *Thatha* ironic şi tare. Priya, vorbeşti de parcă ne-am da fetele să se mărite cu nişte violatori sau criminali. Părinții îşi iubesc copiii şi fac ce e mai bine pentru ei.

Am dat din cap.

Cred că mulți părinți nu-şi cunosc copiii foarte bine; şi, dacă nu-şi cunoaşte foarte bine copilul, cum poate cineva să ştie ce e mai bine pentru el?

Crezi că eşti mai deşteaptă decât părinții tăi? merse *Thatha* direct la țintă.

Uneori.

Thatha râse, un hohot puternic făcând pieptul să-i vibreze.

Părul ăsta nu s-a albit de la soare, zise el arătându-mi părul lui scurt şi alb, care refuzase să lase loc cheliei, în ciuda vârstei înaintate.

Crezi că eşti foarte deştept? l-am întrebat şi eu.

Thatha bombăni.

Ei bine... atunci ce crezi despre faptul că Lata e însărcinată din cele mai greşite motive?

îi pusesem întrebarea care mă chinuia.

Am zis că sunt înțelept, nu că le ştiu pe toate, făcu *Thatha* arcuindu-şi sprânceana dreaptă, în felul acela în care doar mama şi cu mine mai puteam s-o facem. Dar mai depinde şi de motivațiile tale. Cred că numele familiei trebuie dus mai departe.

Cu orice preț?

Nu cu *orice* preț, zise *Thatha* şi zâmbi.

Neelima e şi ea însărcinată, ştii? l-am informat şi am văzut cum i se umpleau ochii de mânie. Dacă o să aibă un fiu?

Atunci o să aibă un fiu, ridică el din umeri.

Calmul cu care recunoştea că un astfel de nepot nu se potriveşte cu planurile lui mă înfuria.

Dar dacă... *Nanna* nu era brahman? Dacă Ma şi *Nanna* se îndrăgosteau unul de altul şi se căsătoreau? N-ai fi fost tu *Thatha* al meu?

în clipa aceea, s-a ridicat şi am înțeles că întrecusem o limită imaginară pe care o stabilise el în mintea lui.

N-o să ştim niciodată, zise el rece şi apoi zâmbi. Nu mai stai decât câteva zile, se grăbi el să se înveselească. Nu vreau să ne certăm pentru ceva care nu te priveşte.

Eram înfrântă, dar ştiam că trebuie să lupt mai departe.

Să mergem înăuntru, i-am sugerat. E vremea prânzului, poate reuşesc să ajut şi eu la gătit.

Fă nişte *avial.* Fă cel mai bun *avial,* porunci el dulce.

Aceasta era singura mâncare indiană pe care o găteam şi

care avea gustul care trebuia. Lui *Thatha* îi plăcea cum făceam eu *avial,* mai mult chiar decât cel pe care-1 făcea Ma.

* * *

PENTRU: PRIVA RAO <PrIYA_RaO@YYYY.COM>

De la- Nicholas Collins <Nick_Collins@xxxx.com>

SUBIECT: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Nici o veste de la tine. Probabil că eşti la bunica

TA, FACEŢI MURĂTURI. VOIAM DOAR SĂ-ŢI SPUN CĂ-MI LIPSEŞTI.

Nick

PARTEA A DOUA

Ulei şi condimente

Avial (sudul Indiei)

1 ceaşcă cheag (pentru iaurt)

150 g batat sau dovleac galben

2 banane crude

2 bețişoare (o legumă indiană care se găseşte proaspătă sau la conservă)

1 cartof

Vi ceaşcă păstăi de fasole *Vi* linguriță praf de şofran *Va* ceşcuță ulei de cocos câteva frunze de curry sare după gust

Pentru aluat Vi nucă de cocos 6-7 ardei iuți verzi 1 linguriță semințe de chimion

Amestecă nuca de cocos, ardeii verzi şi semințele de chimion până se fac un aluat, adăugând foarte puțină apă în timp ce amesteci. Pune cheagul în aluatul amestecat şi lasă totul deoparte. Curăță şi toacă toate legumele şi pune-le la cuptor separat, în puțină apă. Apoi, amestecă legumele fierte cu sare şi şofran. Adaugă aluatul în legume şi dă-le la

foc — amestecând cu grijă, să nu se taie. Ia-le de pe foc, adaugă uleiul de cocos şi frunzele de curry şi amestecă totul foarte bine. Se serveşte fierbinte, cu orez.

Thatha şi femeile lui

In primul rând că *Thatha* nu trebuia să se însoare cu *Ammamma* de la bun început. Se întâmplase din greşeală. *Thatha* mersese în satul *Ammammei* cu părinții lui ca să o vadă pe verişoara acesteia, să aranjeze o căsătorie.

— Dar am văzut-o *pe ea*, povestea *Thatha,* şi n-am mai vrut să mă însor cu alta. Ce ştiam eu? Aveam doar 15 ani.

— Tata a fost imediat de acord cu propunerea, continua *Ammamma,* chicotind de parcă ar fi avut tot 13 ani şi ar fi fost mireasă sfioasă. Ratna (biata verişoară) nu a vorbit cu mine cinci ani după aia. Dar apoi s-a măritat şi ea şi soțul ei... e doctor, are propria lui clinică în Vaisakh. Ce noroc, *enh"i*

Nu fusesem niciodată foarte sigură dacă povestea asta însemna că *Thatha* şi *Ammamma* erau fericiți că se căsătoriseră unul cu celălalt, sau dacă *Thatha* simțea că fusese mult prea tânăr ca să ia o decizie înțeleaptă, sau că *Ammamma* credea că ar fi putut să se mărite ea cu doctorul dacă Ratna l-ar fi luat pe *Thatha.*

în orice caz, fericirea şi dragostea nu fuseseră scopul căsniciei lor. Au avut doi fii şi două fiice, iar acum încercau să aibă un nepot de la băiat; trăiau o viață corectă şi nimeni nu le putea reproşa ceva.

— Iar ați mâncat rodii? întrebă Ma, imediat ce eu şi cu *Thatha* intrarăm pe hol.

în timp ce eu mă furişasem după fructe cu *Thatha,* celelalte făcuseră ravagii printre mango. Bucăți de mango

erau împrăştiate în mod egal peste tot, în diverse scopuri. Erau felii subțiri de mango decojite într-o găleată, lângă un imens cearşaf alb de muselină. Astea, presupuneam, erau pentru un alt tip de murături de mango, *maggai.*

Pentru *maggai,* feliile de mango se acopereau cu şofran, sare şi ulei şi trebuiau să fie apoi puse la uscat, la soare, timp de două zile. După ce se usucă şi sunt aproape farâmicioase, se pun la marinat într-un amestec de ulei şi condimente, încă o serie de felii de mango era înşirată în găleți colorate de plastic. Găleţile roz-închis şi galbene erau ale Latei, verdele fosforescent şi roz-deschis erau ale mamei, cele trei roşii erau ale bunicii, iar cea albastră era a Neelimei.

Fructele de mango pe care le foloseau ca să facă *avakai* încă mai aveau coaja şi sâmburele întregi. Buzele mi se destinseră într-un zâmbet amintindu-mi cum rămâneau resturile de murături de mango pe farfuriile golite de mâncare după masă — miezul sâmburilor de mango stătea aruncat în ulei roşu ca sângele, ca nişte soldați morți şi mutilați pe un câmp de bătălie înmuiat în iaurt şi orez. înainte credeam că e barbar să mănânci murăturile direct cu mâna, trăgând de partea cărnoasă de mango care rămânea prinsă de sâmbure. Acum mi se părea exotic, ca şi când ar fi fost dintr-o altă cultură şi, deci, tolerabil.

Oh, haide, Radha, îmi revăd nepoata după şapte ani, făcu *Thatha* punându-şi un braț în jurul meu. Iar rodia era coaptă, n-o să se îmbolnăvească.

Mama zâmbi, spre marea mea surpriză. Faptul că-mi vedeam părinții o dată la şapte ani avea şi avantaje — totul era mai repede iertat, cu anumite limite, desigur. Dar faptul că voiam să mă mărit cu un american probabil că nu intra în

categoria lucrurilor uşor de iertat. Am zâmbit stânjenită, iar *Thatha* îşi strânse şi mai tare mâna în jurul meu.

Deci când ai de gând să te măriţi? întrebă ca şi când mi-ar fi ghicit gândurile şi cu asta îi atrăsesem atenţia.

Zâmbetul mamei se transformă în îmbufnare.

Imediat ce găsim un băiat bun... Unul la care să nu mai aibă ce comenta. Nu i-a plăcut nici un băiat pe care i l-am trimis. De parcă le-ar creşte coarne în cap sau aşa ceva. Oftă adânc. *Nanna,* trebuie să vorbeşti tu cu ea, zise ca şi când el ar fi fost ultima ei speranţă în încercarea de a mă convinge să mă mărit.

Eu nu-mi ascultam nici propriul tată, oare ce o făcea să creadă că l-aş asculta pe al ei?

Sowmya îşi vârî marginea sariului în brâu şi ridică o găleată plină cu felii de mango curăţate, aruncate grămadă unele lângă altele. Văzând în asta o ocazie să evit discuţiile despre măritişul meu, am apucat de cealaltă găleată, plină cu ulei, şofran şi sare.

Neelima, poţi să aduci tu sus cearşaful de muselină? strigă Sowmya când ajunserăm în capul scărilor care duceau pe terasă. Sunt atâtea lucruri de făcut, iar Lata şi mama ta stau cu mâinile-n sân. Nu fac altceva decât să dea ordine. Or fi fost cine ştie ce regine, *maharanis,* într-o altă viaţă.

Am încuviinţat, zâmbind răutăcios:

Şi *tot ele* îşi asumă toate meritele pentru *pachadi.*

Sowmya răbufni:

Fac *avakai* mai bine decât ele amândouă. Crezi că o să vină sus, să-şi întindă niţel spatele? Nici vorbă. O să stea jos, sub ventilator, în timp ce noi asudăm aici.

Pe terasă se afla un pat din fibre de cocos, care se folosea

pentru uscarea fructelor de mango sau al altor fructe şi legume care trebuiau să stea la soare. Şi era un loc bun de plajă — căldura scorojise podeaua, arzând totul în cale.

Aoleo, aoleo, aoleo, dansam eu şi Sowmya pe podeaua de ciment, în timp ce fierbințeala ne ardea tălpile goale.

Am ajuns la patul de cocos peste care nişte cocotieri înalți aruncau o urmă slabă de umbră, făcând podeaua mai răcoroasă, cât să putem rezista să o atingem cu tălpile goale.

Trebuia să ne punem nişte papuci, am zis. Uitasem cât de tare se încinge.

Ah, papucii sunt pentru copii mici, zise Sowmya râzând. Nu ştiu cum suporți frigul din State. Acolo se face foarte frig, nu-i aşa?

Am ridicat din umeri:

în San Francisco cred că e tot timpul frig. Dar vara se face destul de cald în Bay Area şi, da, e destul de frig, dar nu-i nici o tragedie. Nu e ca şi când ar ninge.

Dar de ce e mereu frig la San Francisco?

E în apropiere de ocean. Mulți spun în glumă că cea mai friguroasă iarnă prin care-au trecut vreodată a fost o vară în San Francisco.

Şi atunci tu de ce locuieşti acolo? întrebă Sowmya.

Pentru că îmi place oraşul, am zis.

Nu-i spuneam că lui Nick îi plăcea de fapt oraşul mai mult decât mie. Nu m-ar fi deranjat să locuiesc în South Bay, unde găseam restaurante indiene şi cinematografe indiene la o aruncătură de băț. Dar lui Nick îi plăcea că era suficient să iasă din apartamentul nostru ca să găsească o cafenea drăguță, unde să bea o cafea şi să savureze un croasant.

— Nu poți să mănânci pui *tandoori* cu noaptea-n cap, zicea Nick atunci când mă plângeam eu de San Francisco şi cât uram să caut un loc de parcare în fiecare zi când mă întorceam de la serviciu, din South Bay, şi cât de grozav ar fi să ne mutăm aproape de toate restaurantele alea indiene.

Dar dincolo de atitudinea asta nesuferită şi bombănitoare, îmi plăcea să locuiesc în San Francisco; nu la fel de mult ca lui Nick, dar cu siguranță îmi plăcea să trăiesc aşa, în freamătul oraşului. îmi plăcea să am un apartament de la fereastra căruia să privesc oraşul şi să ştiu că e *aici,* în Statele Unite, pe Pământul Făgăduinței. Muncisem din greu să ajung aici şi nimic nu-mi vorbea mai mult despre America decât momentul în care stăteam în balcon, cu o cafea în mână, privind spre San Francisco.

Neelima veni sus şi întinse cearşaful de muselină peste patul de cocos. Apoi începurăm să înmuiem feliile de mango în găleata plină cu ulei, sare şi şofran.

Era foarte distractiv, ca în vremurile de demult, când eram copil şi-mi vizitam bunicii. Mâinile o să-mi miroasă a şofran şi o să rămână galbene zile în şir. Nu mai făcusem asta de multă vreme şi mă miram cât îmi lipsise. Pierdusem atât de multe lucruri de când plecasem din India şi nici măcar nu-mi trecuse prin minte. Devenisem în asemenea măsură parte din America, încât uitasem de mica bucurie de a fi cufundat bucăți de mango în sosul lipicios şi nici măcar nu-i dusesem dorul.

Era ca şi când ar fi fost doi oameni înăuntrul meu: Priya indianca şi Priya americanca, Priya a mamei şi Priya a lui Nick. Mă întrebam oare care era Priya cea adevărată.

Crezusem întotdeauna că autoevaluarea era o prostie. Că

nu însemna de fapt nimic. Cum să nu te cunoşti pe tine însuţi? Cred că ştim cine suntem, ştim adevărul-adevărat despre noi înşine şi, doar atunci când acest adevăr nu mai e palpabil, ne dorim să săpăm mai adânc în conştiinţa noastră, ca să vedem dacă găsim acolo ceva mai bun, ceva care să ne motiveze să trăim mai departe. Aveam oare nevoie să sap acum mai departe, ca să văd cine sunt, dincolo de Priya mamei şi de Priya lui Nick?

Aşezarăm bucăţile de mango date prin ulei şi condimente pe cearşaf, pătând cu degetele noastre galbene albul imaculat al muselinei.

I-ai spus lui *Thathai* întrebă Neelima fără să se uite la mine şi brusc mă trezeam din nou faţă în faţă cu politicile de familie.

Totul era atât de complicat şi gândul mă izbea ca un sac de mango — nu puteam să trăiesc aici. Aveam nostalgia pentru mango şi FERICIRE, să trăiesc aici zi de zi era însă imposibil. Nu mai voiam să trăiesc lângă familia mea. Eram în casa lui *Thatha* de numai câteva ore şi deja simţeam cum clocoteşte furia femeiască în tot felul de lucruri.

Voiam să mă îndepărtez de India şi de familia mea; voiam să nu mai simt nimic, să pretind că toate astea i se întâmplă altcuiva, nu mie; dar nu puteam. îi ştiam pe oamenii ăştia şi ei mă ştiau pe mine; oricât de rău şi de urât ar putea să iasă lucrurile, eu tot o să-i ştiu pe ei şi ei pe mine. Nu era nici o cale de scăpare, totul era aici şi acum şi, fie că-mi plăcea sau nu, eu eram acum aici.

I-am spus, am murmurat uşor.

Neelima voia consimţământul de la *Ammamma* şi *Thatha,* dar nu avea să-l primească niciodată; nu aveau să-i dea

consimțământul lor total şi definitiv. Ca să-l obțină, ar fi trebuit să moară şi să se întoarcă drept brahmană telugu. îmi părea rău pentru ea, la fel de tare pe cât mă irita situația. Ce căuta ea aici? Dacă familia lui Nick m-ar fi tratat aşa cum *Ammamma* şi *Thatha* o tratau pe Neelima, îi nenoroceam viața lui Nick şi mă asiguram că ne ținem departe de ai lui.

Dar, aşa cum stăteau lucrurile, familia lui Nick era minunată. Ori de câte ori voiam să-i vizităm pe ai lui în Memphis, ne primeau cu brațele deschise şi cu încuviințare. Când am mers cu Nick pentru prima oară la ei, era de Ziua Recunoştinței şi mă simțeam foarte emoționată. Dacă nu aveau să mă placă? Eram indiancă şi mă întrebam dacă m-ar fi urât pentru asta, aşa cum ai mei l-ar fi urât pe Nick doar pentru că era american.

Mamei lui Nick puțin i-a păsat de apartenența mea etnică, dar a fost realmente fascinată de spiritul meu indian. Când ne-am întâlnit prima oară, mi-a zis:

Nu am mai vorbit niciodată cu o indiancă, dar ador curry.

Şi aşa, între curry şi curcan, eu şi mama lui Nick, Frances, ne-am împrietenit. Era o femeie adorabilă, care-şi amintea mereu de ziua mea şi-mi trimitea daruri, ceva ce ştia că mi-aş dori. Făcea investigații, îl chinuia pe Nick cu întrebări şi încerca să-şi dea seama din discuțiile noastre ce-mi doream, apoi se asigura că darul de ziua mea ajungea la mine frumos împachetat şi la timp. Vorbea mereu despre nunta noastră „iminentă" şi schimba periodic meniul de la recepție — era felul ei de a ne îndemna să ne grăbim şi să ne căsătorim şi, desigur, să-i dăruim nepoți.

Tatăl lui Nick murise cu cinci ani în urmă şi, din ce-mi

povestea Nick despre el, îmi părea rău că nu-l cunoscusem. Fusese antrenor de fotbal al echipei liceului şi, în aparenţă, nu se supărase când Nick se făcuse contabil, iar fratele lui, Doug, bucătar în New Orleans.

Glumea cu noi şi ne făcea fetiţe, îmi zicea Nick atunci când îl întrebam de tatăl lui. Mi-e dor de el. Nu ne obliga niciodată să facem ceva. Cred că, dacă aş fi vrut să mă fac balerin, tata mi-ar fi zis că sunt fetiţă şi după aia m-ar fi condus la lecţiile de balet.

Frances mă sunase înainte să plec în India.

Zi-le că eşti însărcinată. O să vrea să te măriţi imediat cu Nick, glumise ea când îi spusesem că mi-e cam teamă de momentul în care va trebui să-i spun familiei mele despre Nick.

Şi ce-a zis *Thatha* despre copil? întrebă Neelima reţinut.

Nimic, am răspuns şi m-am aşezat cu picioarele încrucişate şi cu mâna dreaptă încă băgată în găleata roz. De ce continui să mai vii aici, Neelima? am întrebat-o direct, iar ea m-a privit la fel, şocată.

Priya! icni Sowmya.

Am dat din cap şi mi-am pus mâna pe cearşaf, lăsând o amprentă galbenă.

Nu asta voiam să spun, am încercat să explic în cele din urmă. Vreau să spun că se poartă cu tine... ei bine, se poartă cu tine ca şi când nu te-ar plăcea.

Cum să o placă dacă nici măcar nu o cunosc? sări Sowmya în apărarea ei.

Chiar crezi că, dacă ar cunoaşte-o, i-ar face să le placă? am zis, uşor iritată. Anand o tot trimite aici, iar ei... ei nu

vor s-o placă, Sowmya.

Neelima suspină şi ne-am întors amândouă spre ea. Dumnezeule! Femeia asta chiar trebuia să plângă din orice? Nu-mi plăceau femeile care plângeau fără încetare, dintr-un motiv sau altul. Neelima stătea gata să o buşească plânsul sau nu se mai oprise de când o văzusem prima oară.

Haide, haide, îşi înghionti Sowmya cumnata cu cotul, pentru că ambele mâini îi erau pline de şofran.

Plânsul n-o să-ți rezolve problema, am admonestat-o, şi amândouă se uitară la mine ca nişte cățeluşi pe care-i lovisem cu vârful cizmei.

Nu fi rea, făcu Sowmya cu severitate. Nu ştii prin ce-a trecut.

Am ridicat din umeri:

Contează? înțeleg, a trecut prin chinurile iadului, dar nu înțeleg de ce insistă să vină aici ca să aibă parte de iad în continuare.

Pentru că aşa vrea Anand, zise Neelima şi îşi şterse lacrimile cu mâneca bluzei roşii. Mă tot trimite aici pentru ca părinții lui... să ne accepte. Dar n-o să ne accepte, nu-i aşa? Priya are dreptate, Sowmya. Pur şi simplu n-o s-o facă.

E nevoie de timp, rosti Sowmya solemn.

De cât timp? întrebă Neelima sarcastic. Suntem căsătoriți deja de-un an; în curând o să am un copil. Cum o să se poarte cu copilul meu?

Poate că tu o să ai un băiat şi Lata o fată, am zis, încercând să mai calmez nițel atmosfera.

Sowmya şi Neelima zâmbiră.

Dar părinții tăi? am întrebat-o. Lor le place de Anand?

Neelima încuviință din cap.

îl plac foarte mult. Chiar au încercat să se împrietenească, dar ai tăi nu vor să aibă de-a face cu familia mea. Am încercat, să ştii; i-am invitat pe toți la noi acasă, pentru ca părinții noştri să se întâlnească. Dar nici măcar nu au vrut să vină, au sunat în ultima clipă şi au inventat nu ştiu ce scuză despre o problemă cu apa acasă. Mama s-a supărat foarte tare, iar tata... fie binecuvântat, mi-a zis să am grijă şi m-a asigurat că o să-mi fie alături orice s-ar întâmpla.

Sowmya se uită la ea:

Adică?

Neelima îşi vârî mâna în găleata roz şi scoase un pumn cu ultimele rămăşițe de mango pe care le puse pe muselină şi începu să le împrăştie.

Neelima? insistă Sowmya, iar Neelima aruncă la întâmplare ultimele felii de mango.

Atâta, răspunse ea furioasă. Părinții tăi mă tratează ca pe un gunoi, iar ai mei se poartă cu el atât de bine. Dacă lucrurile nu se rezolvă şi dacă Anand insistă să vrea să-şi facă părinții fericiți, ce-mi rămâne de făcut?

Eram şocată. Să divorțeze! Vorbea despre divorț şi despre posibilitatea de a rămâne mamă singură?

Dar acum sunt însărcinată, adăugă ea şi scutură din cap. Anand şi cu mine suntem foarte fericiți împreună.

Sowmya era mulțumită de răspuns.

Părinții mei o să-şi revină.

Era o promisiune deşartă. Poate că, în cele din urmă, într-o bună zi, o vor accepta, dar ea o să rămână întotdeauna femeia care le-a furat băiețelul lor dulce şi nevinovat.

Hai să plecăm de-aici până nu face vreuna dintre noi insolație, le-am îndemnat pe cele două şi am coborât toate pe scări, ca să pregătim prânzul.

Lata şi mama erau deja în bucătărie, tocând legumele şi vorbind despre nunta la care fuseseră cu vreo două săptămâni în urmă.

Era grasă... atât de grasă, zicea Lata. Iar el... Ce mai partidă!

Am auzit că i-au dat treizeci de *lakhs* zestre, şi asta au fost doar banii grămadă, plus o Honda nouă, făcu mama conspirativ.

Treizeci de *lakhs*... ce de bani au şi i-au cumpărat cu ei un bărbat bun, ridică Lata din umeri şi amândouă se uitară în sus spre noi, când intrarăm în bucătărie.

Pot să vă ajut? întrebă Neelima politicos, dar fu imediat gonită.

De data asta nu mai plânse, doar se întoarse spre Sowmya şi o rugă să-i arate sariurile cele noi pe care şi le cumpărase la târgul de săptămâna trecută. Eu m-am aşezat pe podea, lângă mama, uitându-mă la legumele din vasele de metal împrăştiate de jur împrejur.

E o jumătate de nucă de cocos în frigider, mă informă Lata. O să ai nevoie de ea pentru *avial.*

Am scos nuca de cocos şi am luat răzătoarea specială. Fâşii subțiri de nucă de cocos începură să cadă în vasul de metal pregătit pe masă.

Mama se ridică să plece. Ştiam că nu e mulțumită că bunicul îmi ceruse mie să gătesc. Nu ştiu când intrasem în competiție cu mama, dar simțeam că nota parcă pe o tăbliță tot ceea ce spunea *Thatha,* iar scorul arăta azi: Priya — unu,

Ma — zero.

Mă doare spatele, se tângui ea neconvingător, frecându-se chiar cu palma pe spate. O să mă duc să mă odihnesc cu *Ammamma.* Te descurci tu singură, nu?

Am încuviințat uşor, dar nu mi-am ridicat privirea de la nuca mea de cocos.

E nefericită din cauza ta, zise Lata în timp ce-şi dădea deoparte o şuviță rebelă de pe fața ei perfectă în formă de inimă.

Mereu e nefericită, am oftat eu, iar ea pufni în râs.

Va trebui să te măriți până la urmă, zise Lata.

Trase spre ea un fund de lemn şi desprinse cuțitul care era

înfipt în ea. îşi aşeză piciorul cu pedichiura perfectă pe bucata de lemn şi începu să taie cartofii cu cuțitul ascuțit. Inelul de aur din degetul de la picior şi oja roşie strălucitoare sclipeau pe bucata uzată de lemn.

în cele din urmă, o să mă mărit, i-am zis. N-am ştiut niciodată cum se foloseşte cuțitul ăla. Mi-a fost mereu teamă că o să calc pe el.

E foarte uşor, zise Lata şi mai tăie un cartof. Deci, ai un iubit? De-asta tot refuzi să te măriți?

Era oare perspicace sau doar dădea glas părerii pe care o împărtăşea familia şi pe care mama uitase să mi-o spună?

Am doar 27 de ani, am destul timp să mă mărit, m-am scăpat eu. Şi te rog să nu-mi povesteşti cum tu, la 27 de ani, erai măritată şi aveai copii.

Lata aruncă încă un cartof tăiat în bolul metalic uriaş plin cu apă, ca să nu se înnegrească.

N-o să-ți spun, pentru că ştii deja. Dar 27 de ani e deja

târziu. Când o să mai faci copii? Cu cât mai repede, cu atât mai bine, altfel... s-ar putea să nu mai poți să-i faci.

Poate că nici nu vreau să am copii, i-am răspuns foarte iritată.

Oare nu mai era pic de originalitate la femeile din familia mea? O mătuşă îmi zicea că trebuie să învăț să gătesc, ca să nu-mi moară soțul de foame, iar alta voia să mă vadă însărcinată, ca nu cumva organele mele reproducătoare să-mi facă vreo figură urâtă. Iar ultima lovitură venea chiar de la mama mea, care voia să mă mărit cu orice bărbat care face ceea ce numeşte ea „bani buni".

Toate femeile vor copii, făcu ea neglijent. Uite, fratele meu care locuieşte la Los Angeles îmi povestea că, în zilele noastre, indienii — nu străinii aceia, ci fetele şi băieții din India — trăiesc împreună... fac *de toate* fără să fie căsătoriți. De ce nu se căsătoresc, pur şi simplu?

Pentru că vor să stea împreună doar pentru o vreme, nu să-şi petreacă tot restul vieții împreună. Poate că vor doar să încerce marea cu degetul. Căsătoria e treabă serioasă. Nu te măriți cu primul bărbat cu care te culci sau cu care locuieşti, i-am zis, cu singurul scop de a o scandaliza la culme.

Din expresia şocată de pe chipul ei, ştiam că am reuşit. Dar ştiam şi că-i va spune aceste lucruri mamei sau, şi mai rău, lui *Thatha,* şi atunci să vezi puhoi de întrebări.

Mă privi tăios:

Ai sta cu un bărbat în aceeaşi casă fără să te măriți cu el?

Discuțiile cu Lata semănau cu înaintarea pe teritoriu inamic, unde pândeau capcane la tot pasul.

De ce totul trebuie să aibă legătură cu mine? i-am întors-o, arborând expresia mea impenetrabilă de jucătoare de pocher.

Lata continuă să taie cartofi.

Ştii, Anand şi Neelima... şi ei *au fdcut-o* înainte să se căsătorească. Cred că de-asta s-au şi luat.

Pentru că au făcut sex? am întrebat, oprindu-mă din răzuit nuca de cocos doar ca să mă apuc din nou.

Lata luă o tărtăcuță, la fel de verde la culoare ca şi sariul de bumbac pe care-I purta, şi începu să o taie în bucăți mari, ca să o facă mai uşor de curățat şi apoi de tocat pentru *pappu.*

Noi nu suntem ca femeile acelea care fee sex cu sute de bărbați. Noi ne măritām cu bărbatul cu care fecem sex. Aşa l-a prins Neelima în capcană, zise ea.

De ce să se însoare cu ea doar pentru că au făcut sex? De ce ar trebui să conteze?

Ştiam că n-avea nici un rost să vorbesc cu Lata despre Neelima sau despre instituția căsătoriei, dar mă luă gura pe dinainte înainte să apuc să-mi pun lacăt.

Anand e un băiat bun, îmi explică Lata logica ei întortocheată. Neelima l-a sedus, iar el a trebuit să o ia de nevastă.

Deci nu sunt un cuplu cu o căsnicie fericită? am întrebat-o mai tare, ca să acopăr zgomotul pe care-1 făcea răzătoarea în carcasa acum goală a nucii de cocos.

Am pus apoi răzătoarea deoparte şi mi-am trecut degetele peste fâşiile albe de cocos din bolul de metal.

Lata puse în fața mea un dovleac galben. L-am aşezat pe fundul de lemn pe care-1 folosise mama. Apoi m-am ridicat

să iau un cuțit mare, bine ascuțit, din suportul de cuțite de lângă chiuvetă.

Anand pare fericit, remarcă ea. Dar n-ai de unde să ştii care-i adevărul. Ştii, nu poți să judeci o carte după copertă.

Eram de acord cu ea. Dar dacă era să mă iau după copertă, Lata şi Jayant păreau să aibă o căsnicie extrem de nefericită. Săreau tot timpul unul la gâtul celuilalt. Nu erau certuri zgomotoase; erau mai degrabă ciorovăieli, o animozitate constantă. O singură privire spre Lata şi Jayant era destul ca să convingă pe oricine să se ferească de căsătoriile aranjate. Era limpede că lor nu le mergea căsnicia, dar erau încă împreună în ceea ce părea să fie o relație sufocantă, în timp ce copilul cu numărul trei era pe drum. Mă întrebam oare a cui fusese decizia să mai facă un copil, a lui Jayant sau a Latei? Oare cine cedase presiunii pe care eram sigură că *Thatha* o pusese asupra cuplului?

Ce mai fac Apoorva şi Shalini? am schimbat subiectul spre copiii ei, în timp ce tăiam dovleacul mare şi galben.

Foarte bine, zise ea cu mândrie. Shalini a început cursurile *Bharatnatyam* şi dansează cu multă grație, iar Apoorva învață să cânte la *veena.* întotdeauna am fost de părere că e important pentru fete să ştie dans sau muzică clasică.

Ce zic de faptul că urmează să aibă un frate sau o soră mai mică?

Ridică din sprâncene în timp ce rămase cu tărtăcuța în aer. O despică în două şi o aruncă în vasul de metal de lângă ea.

Cine ți-a spus? Neelima?

Nu Neelima, am mințit-o, în timp ce începeam să curăț

dovleacul de coajă.

Lata adună bucăţile de dovleac curăţate şi le despică rapid cu cuţitul, după care le aruncă într-un alt vas.

Ei m-au obligat, zise ea. Mai întâi a fost *Mava,* apoi *Atha* şi apoi a început şi Jayant. Ce era să zic? Am nişte îndatoriri faţă de familia soţului meu.

Şi dacă o să ai tot o fată? am pus poate cea mai tabu întrebare.

N-o să am, zise înfrigurată, ca şi când, dacă o spunea, aşa avea să se şi întâmple. Ştiu că e posibil, dar sper să nu fie aşa. Atunci toate astea nu vor fi de nici un folos.

Şi ce-o să faci dacă e totuşi fată? am insistat.

Lata zâmbi uşor şi-mi susţinu privirea înfiorându-se:

îmi iubesc copiii. Nu mă interesează dacă sunt fete sau băieţi. Şi o să-l iubesc şi pe acesta. Vreau să fie băiat doar pentru ca *Thatha* al tău să fie fericit.

N-o credeam.

O să aflăm săptămâna viitoare dacă e băiat sau fată, adăugă ea. în zilele noastre, cu testul amnio, îţi pot spune după paisprezece săptămâni sexul copilului.

Şi atunci?

Atunci o să ştim.

N-am încercat să aflu dacă are de gând să facă un avort în momentul acela; într-un fel, nu voiam să ştiu răspunsul.

Atunci toate astea nu vor fi de nici un folos, zisese, iar vorbele ei rămaseră multă vreme, ca un ecou, în mintea mea.

* * *

Prânzul era servit la masa uriaşă care acoperea tot spaţiul de lângă bucătărie. Farfuriile de metal zornăiau pe blatul de

melamină, iar paharele de metal se clătinau. Masa era în total dezacord cu ambientul. Melamină contrasta cu rama ferestrei, roşu cu galben, de care se rezema masa; ocupa prea mult spațiu şi nu prea se potrivea cu scaunele de trestie pe care *Thatha* le cumpărase cu mulți ani înainte să aibă masa.

Blatul însuşi era denivelat, plin de urme de vase fierbinți aşezate direct pe el, sau de apă vărsată care pătrunsese între stratul subțire de plastic şi lemnul ieftin.

Masa cea nouă înlocuise o alta, masivă, de lemn, înaltă de câțiva zeci de centimetri, la care era nevoie să ne aşezăm pe rogojini groase ca să mâncăm. Dar masa trebuise dusă în magazie când artrita bunicii avansase, şi căutată alta mai comodă. *Thatha* cumpărase masa de la un mic magazin de mobilă din Abids, specializat în suporturi de televizor, şi care vindea şi alte obiecte de aceeaşi calitate proastă ca şi masa.

Lui *Thatha* îi plăcuse dimensiunea mesei, iar partea strălucitoare de deasupra îl atrăsese şi ea. Nu fusese nevoie decât de şase luni pentru ca blatul strălucitor de deasupra să devină mat şi denivelat, dar între timp magazinul de mobilă se închisese, iar *Thatha* rămăsese aşa, cu tot cu masă şi cu denivelările ei.

O grămadă de orez fierbinte se înălța în mijlocul mesei, iar în jurul ei se îngrămădeau, ca nişte căpşoare întunecate, vase de metal pline cu *avial, pappu* de tărtăcuță, cartofi cu curry şi iaurt rece.

Două carafe cu apă rece se goliră imediat, iar ventilatorul din tavan se învârtea fără încetare, oferindu-ne prea puțină scăpare de căldura insuportabilă. Dar începusem să mă

obişnuiesc.

Ai fost la *Nuu Yarki* mă întrebă bunica în timp ce-şi lua cu asalt mâncarea, mestecând cu gura deschisă.

Da, am zis şi mi-am priponit apoi ochii în farfurie, unde degetele îmi dansau prin orezul amestecat cu crema de *pappu.*

Ce simplu era să mănânc din nou cu degetele. Uitasem bucuria de a amesteca orez şi *pappu* cu degetele. Mâncarea avea parcă un gust mai bun când o mâneai astfel.

Foarte bun *avial, Priya-Amma,* remarcă *Thatha,* iar eu am dat din cap, încântată de compliment.

Nuu Yark e un loc periculos, aşa-i? zise *Ammamma* plesnind din buze şi amestecându-şi în farfurie orez şi *avial* cu degetele.

Oamenii ăia albi sunt pur şi simplu nişte... pungaşi, continuă ea, iar mie mi se blocă mintea. Iar negrii ăia... *kallu* nu sunt altceva decât nişte criminali.

Am holbat ochii cât cepele, de şoc.

De unde ştii aşa ceva? am întrebat-o, incapabilă să-mi fac instinctele să treacă la atitudinea antirasistă.

Lui Nick i-ar plăcea la nebunie să participe la discuția asta, îmi trecea prin minte.

Am văzut la televizor, zise *Ammamma* cu mândrie în glas. Toți negrii se droghează şi omoară oameni pe stradă. Vishnu... îți mai aminteşti de el?

Nu-mi aminteam, dar am încuviințat cu un gest din cap.

Fiul lui a fost jefuit de un om din ăsta *kallu-,* în *Noo Yark.* Un negru — îşi băgă nişte mâncare în gură — i-a pus un pistol la tâmplă. Vorbea cu gura plină, iar eu mă strâmbam la vorbele ei şi Ia mâncarea pe jumătate

mestecată la vedere. Toți negrii... ce mizerabili sunt.

Şi ce făcuse bunica, le mirosise hainele? Frustrarea lupta cu situația evidentă din fața ochilor mei, iar realitatea ieşi învingătoare.

Aşa e, vorbi *Thatha*, etalându-şi ignoranța. Albii nu fac decât să-i exploateze pe ceilalți. Iar negrii ucid. Țara aia... n-are nici o valoare de familie, nimic. Nu fac decât să divorțeze.

Au şi ei o structură morală, *Thatha.*

Abia dacă mă mai puteam abține să nu zic nimic în fața unei ignoranțe atât de evidente față de faptele reale.

Ce structură morală? se încruntă mama. Prietenii tăi... cum îi cheamă, Manju şi Nilesh, erau foarte buni când erau aici şi ar fi rămas buni dacă nu se duceau în America.

Manju şi Nilesh erau foşti colegi de la Colegiul Politehnic din India. îşi începuseră povestea de dragoste în primul an de studii şi supraviețuiseră ca un cuplu de-a lungul celor patru ani, încă doi ani până la absolvirea din Statele Unite şi încă un an și ceva de muncă în Silicon Valley, înainte să se căsătorească. Dar fericirea veşnică se terminase pentru ei. Divorțaseră de curând, iar eu făcusem imensa greşeală să-i spun mamei acest lucru. Hotărâse imediat că era din cauza influenței americane nefaste.

Prietenii ăştia ai ei s-au căsătorit, le explică mama celorlalți. Erau din aceeaşi castă, tot... o pereche foarte bună. Au plecat în America şi acum divorțează după patru ani de căsnicie. Ce s-a întâmplat? Dacă ar fi fost în India, nu s-ar fi întâmplat niciodată una ca asta.

Avea perfectă dreptate. Sub nici o formă nu ar fi divorțat dacă erau în India. în fond, divorțul încă nu era un lucru

comun pe-aici. Presiunea familiilor lor i-ar fi ținut împreună, chiar dacă Nilesh stricase totul pentru o fustă, care mai era şi verişoara mai mare şi căsătorită a lui Manju.

De ce divorțează? întrebă Neelima încet.

Mai contează? se lansă mama în tirada ei. Au ajuns Ia divorț şi ar fi rămas împreună dacă erau în India. Acolo... nimănui nu-i pasă. Femeile au câte trei-patru căsnicii şi toți bărbații îşi înşală nevestele. Se culcă toată lumea cu toată lumea.

Acesta era motivul pentru care ştiam că avea să fie foarte, foarte greu să le spun alor mei despre Nick. Condamnaseră deja întregul Occident şi îi calificaseră deja pe toți drept criminali şi escroci. Ce şansă putea să aibă bietul meu Nick să fie judecat corect?

Nu *toți* se culcă cu alții, i-am apărat eu. în Sud, cuplurile nu fac sex înainte de căsătorie. Sunt foarte religioşi prin partea aia.

Nu ştiam cum şi de ce se ajunsese la discuția asta. Nu-mi aminteam să fi vorbit vreodată în vreun fel despre sex cu familia mea. Sowmya şi cu mine mai vorbeam despre asta, din când în când, dar erau discuții aşa, ca-ntre fete. Asta era pur şi simplu mult prea ciudat.

Şi mai sunt şi fanaticii ăia religioşi, adăugă *Thatha,* iar eu simțeam că-mi pierd cumpătul.

Şi ce, aici nu sunt? am întrebat. Cum puteți să vorbiți aşa despre Occident când nu ştiți nimic despre el? La naiba, țara asta are şi ea țăcănelile ei. Bărbații îşi bat femeile, iar femeile rămân atârnate în căsnicia aia. Măcar în America au o cale de scăpare. Pot să iasă din căsătoriile bolnave. Aici oamenii nu pot să hotărască singuri cu cine se căsătoresc şi

lângă cine-şi petrec tot restul vieții — părinții o fac în locul lor. Vi se pare normal?

Tăcerea căzu ca o ploaie în timpul musonului. *Thatha* îmi aruncă o privire pe care o ținea de obicei pentru duşmani sau pentru retardați, nu eram sigură în ce categorie mă încadram.

Tu doar *locuieşti* în State. Nu e țara ta. N-o să te accepte niciodată. O să fii mereu un outsider acolo, o persoană de culoare. Doar aici eşti acceptată şi să nu mai vorbeşti aşa nechibzuit în casa asta, zise *Thatha.*

Să mă accepte?

Mă pornisem şi călcasem pe-alături rău de tot.

îmi cer scuze pentru limbajul nepotrivit, *Thatha,* dar tu nu o accepți pe Neelima doar pentru că vine din alt stat. Tu nu-i accepți pe indieni şi vrei să cred că eu sunt acceptată în această societate? Cât o să mă accepte societatea asta dacă o să vreau să trăiesc după propriile mele reguli?

Toate societățile au reguli, se băgă Lata în discuție. Doar trebuie să respecți regulile societății americane, nu?

Am zâmbit cu zâmbetul acela sarcastic asupra căruia mama mă avertiza de când mă ştiam.

Da, dar în societatea aia nu mă poate forța nimeni să am un copil pentru ca familia mea să aibă un moştenitor de parte bărbătească şi...

Priya!

Mama mă reduse la tăcere cu un singur cuvânt ascuțit.

Nu ştii despre ce vorbeşti.

Tăcerea se lăsă din nou. în afară de zgomotul mestecatului şi cel al ustensilelor de metal, nu se mai auzi nimic, nimeni nu mai rosti nici o vorbă.

O comisesem rău şi voiam să-mi trag o palmă. Nu aşa aveam să potolesc furtuna — aşa nu făceam decât să agravez lucrurile şi mai tare. Dintre toate lucrurile prosteşti pe care le puteam face, trebuise să m-apuc să încerc să schimb impresiile familiei mele despre Occidentul cel corupt şi diavolesc. Aş fi putut, la fel de bine, să m-apuc să urc pe Everest în pantaloni scurți.

* * *

PENTRU: NICHOLAS COLLINS <NICK_GOLLINS@XXXX.COM>

De la: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>

SUBIECT: Re: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Am găsit un internet cafE ceva mai jos de casa *AMMAMMEI.* UN LOC MINUSCUL, UNDE TE TAXEAZĂ 30 DE RUBLE PENTRU 15 MINUTE, IAR CONEXIUNEA E ATĂÂÂÂÂĂT DE ÎNCEATĂ DE ZICI CĂ SE TÂRĂŞTE. TOTUŞI, ACUM ESTE AICI, IAR ACUM ŞAPTE ANI NU ERA.

Anotimpul fructelor de mango Sunt permanent surprinsă de felul în care unele

LUCRURI S-AU SCHIMBAT, IAR ALTELE AU RĂMAS EXACT LA FEL.

Tocmai m-am întâlnit cu *Thatha* şi trebuie să-ți spun, Nick, omul ăsta e şovin. Vreau să spun că e

UN CIUDAT, ZICI CĂ TOCMAI A FUGIT DINTR-UN MUZEU. Şl CEILALȚI SUNT LA FEL DE RĂI CA EL. Țl-AM POVESTIT DE ANAND CARE S-A ÎNSURAT CU NEELIMA. El BINE, AR TREBUI SĂ VEZI CUM O TRATEAZĂ TOȚI PE BIATA FATĂ — AR FI MULT MAI AMABILI DACĂ AR PLESNI-O TOT TIMPUL PESTE

FAȚĂ.
ŞI N-O SĂ-ȚI VINĂ SĂ CREZI, DAR LATA E DIN NOU ÎNSĂRCINATĂ. *Thatha* vrea un nepot de sânge pur brahman, IAR FIUL LUI, ANAND, DACĂ VA AVEA UNUL, NU SE POTRIVEŞTE. NEELIMA NU E BRAHMANĂ TELUGU, ÎNȚELEGI, e doar din Maharashtra. Mi se pare că sunt ÎNTR-UN FILM TELUGU FOARTE PROST; TOATE PERSONAJELE SUNT ÎN DIVERSE NUANȚE DE GRI: SOACRA DIFICILĂ, CUMNATELE INFAME, SOȚUL SLAB, SOCRUL PATRIARH ŞI, DESIGUR, BIATA NORĂ DIN CEALALTĂ CASTĂ.
NU REUŞESC SĂ MĂ ÎNȚELEG NICI CU MAMA. MĂ STRĂDUIESC DIN GREU ŞI EŞUEZ DE FIECARE DATĂ. CÂNDVA ÎMI DOREAM SĂ FIM PRIETENE ŞI MĂ GÂNDEAM CĂ MĂCAR ACUM, CÂND M-AM FĂCUT MARE, AM PUTEA SĂ DEVENIM. Dar cu noi nu se poate. Şi mă doare. Aveam FANTEZIA ASTA CĂ O SĂ NE ÎNȚELEGEM BINE DUPĂ CE MĂ ÎNTORC. Dar timpul NU are absolut nici un efect
ASUPRA RELAȚIILOR.
Nate a plecat la cățărare cu prietenii lui, iar eu
SUNT BLOCATĂ AICI CU RUDELE IADULUI. MI-AŞ DORI ATÂT DE MULT SĂ FIE CU TOȚII ALTFEL, MAI ÎNGĂDUITORI, MAI PUȚIN GATA SĂ JUDECE, MAI PUȚIN RASIŞTI, MAI TOLERANȚI. Aş VREA SĂ TE ACCEPTE. DAR CU CÂT ÎI OBSERV MAI ATENT, CU ATÂT MAI MULT ÎMI DAU SEAMA CĂ ASTA N-O SĂ SE ÎNTÂMPLE.
Cum să le spun, Nick? Cum naiba să le spun despre

TINE? O SĂ MI SE RUPĂ INIMA DACĂ LE-O FRÂNG PE-A
lor. Dar te iubesc şi nu pot să mă încarc cu o asemenea vinovăție... Iar asta mă face să mă simt vinovată. Aşa trebuie să mă simt, vinovată, nu?
ÎN FINE, TREBUIE SĂ PLEC. BĂRBATUL DE LA RECEPȚIE SE UITĂ LA CEAS ŞI APOI LA MINE... SUBTIL CA O DRUJBĂ. O SĂ MĂ ÎNTORC SĂ-MI VERIFIC MAILUL.
Şl N-O SĂ MĂ MĂRIT CU VREUN BĂIAT INDIAN!! CUM POȚI SĂ TE GÂNDEŞTI LA AŞA CEVA, CHIAR ŞI INCONŞTIENT?
Am SĂ MĂ ÎNTORC ACASĂ CÂT POT DE REPEDE.
Priya

Cum să te bălăceşti în ulei de arahide şi să-ți ceri iertare

Mama aproape că mă târî în curtea din spate după terminarea mesei.

— Poate că eşti aici doar pentru câteva zile, dar *tot* o să te porți frumos, îmi zise strângându-mă cu putere de braț.

Mi-am tras mâna într-o parte şi am frecat urmele pe care mi le lăsase cu degetele.

— O să spun ce-o să simt. Dacă nu-ți place, pot să-mi fac bagajele şi să plec.

Nu asta voisem să spun, dar eram furioasă şi înverşunată să fiu tratată ca un copil de cinci ani. Eram o femeie de 27 de ani; nu mai eram o fetiță. Când o să înțeleagă asta? Pe de altă parte, eu când aveam de gând să învăț să mă port potrivit vârstei mele? De ce trebuia să mă bag şi să mă afund în treburi care nu mă priveau? Ştiam asta; ştiam că nu conta de fapt ce credeau *Thatha* şi *Ammamma* despre albi sau

negri. Şi totuşi nu mă puteam abţine şi nu-mi părea rău de ce spusesem. într-un fel, mă simţeam îndreptăţită să mă îndoiesc de ce spuneau ei, pentru că ştiam că *eu* am dreptate. Dar asta nu schimba cu nimic faptul că mă purtasem urât şi că-mi jignisem bunicul, mătuşa, bunica şi mama. Acum, dacă mai găseam şi nişte cerşetori pe stradă să le trag un picior, puteam să zic că am avut o zi plină.

Mă ameninţi? făcu mama, iar eu i-am aruncat doar privirea aceea de „da, sigur”, fără să mai zic nimic. Da? întrebă ea din nou, sfredelindu-mă cu ochii.

Nu mi-am ferit privirea. Uneori era mai bine să le ţii piept demonilor decât să-i ignori. Tot ce mai puteam să fac de-acum era să strâng din buze şi să mă port ca o adolescentă recalcitrantă. Exact imaginea pe care încercam să o evit. Cum era să-i conving să aibă încredere în alegerile mele în materie de bărbaţi, dacă mă purtam ca un copil?

Toate sacrificiile pe care le-am făcut pentru tine, zise mama cu dezgust. Şi aşa ne răsplăteşti?

Am ridicat neglijent o sprânceană, iar uşorul sentiment de vinovăţie pe care-1 simţeam începu să scadă şi mai mult.

Ma, te rog mai scuteşte-mă cu povestea asta cu sacrificiul, i-am aruncat războinic, şi toate jurămintele mele că voi fi o fiică perfectă pe durata vizitei mele de două săptămâni se destrămară complet.

Această abordare cu „ne eşti datoare” nu-mi plăcea deloc şi nici nu credeam în ea. Nu făcusem vreo petiţie la părinţii mei ca să le cer să mă nască. Fusese alegerea lor şi, de vreme ce ei o făcuseră, eu nu le eram datoare cu nimic.

Ochii mamei luară foc şi tocmai era pe punctul să mai zică ceva, când Sowmya veni în curtea din spate cu vasele

murdare puse într-o cădiță albastră de plastic, să le spele menajera. Aşeză cădița lângă o găleată tot de plastic, care se afla lângă un robinet de apă. O vreme, nu se auzi decât zgomotul apei care curgea, pic-pic-pic, aterizând pe o farfurie de metal curățată adineaori de Sowmya.

Ne privi pe amândouă şi puse o mână pe umărul mamei.

Tocmai amestecăm uleiul şi condimentele, zise ea calm.

Ma dădu vag din cap, evident zguduită de declarațiile mele. Refuzam să mă simt vinovată. Toată viața, mama îmi băgase replica asta cu „ne-am sacrificat pentru tine, aşa că trebuie să fii sclava noastră" şi mă săturasem definitiv. Dacă m-aş fi gândit la toate astea cu calm, aş fi văzut că exagerez. Părinții mei îmi dăduseră multă libertate de acțiune, comparativ cu alți părinți. îmi permiseseră să am o educație bună. Cheltuiseră o avere considerabilă ca să mă trimită în Statele Unite, ca să trăiesc mai bine. Desigur, încercau mereu să mă mărite, dar nu mă obligaseră niciodată să fac aşa cum ziceau ei, cum văzusem că procedează alți părinți.

O colegă de-a mea de la Colegiul Politehnic sfârşise prin a se mărita cu un bărbat pe care nici măcar nu suporta să-l privească, doar pentru că părinții ei îi spuseseră că era cea mai bună partidă pe care o putea face. Nu cerea nici o zestre — norocul ei!

Toate astea sunt influența Americii, încheie mama. înainte nu ai fost niciodată o fată atât de rea şi de nepoliticoasă.

Intră în casă, în vreme ce eu îmi abțineam cu greu pornirea de a alerga după ea, să-mi cer scuze. Relația asta de dra- goste-şi-ură pe care o aveam cu mama era condimentată cu vinovăție şi asezonată cu nevoia de

acceptare, cred că de ambele părți. Voiam — ba uneori chiar aveam nevoie cu disperare — de acceptare din partea mamei, dar voiam să mă accepte aşa cum eram, nu aşa cum mă vedea ea. Voiam să o iubească pe Priya omul, nu pe Priya fata care nu trăia în afara imaginației ei.

Priya, încercă să mă calmeze Sowmya, dar am ridicat ambele mâini, ca să o fac să tacă.

Nu vrea să creadă că sunt cine sunt şi dă vina pe America pentru asta, am spus eu, cu năduf. Nu vrea să creadă că pur şi simplu nu o plac şi că, de fapt, ea şi *Nanna* n-au făcut o mie de sacrificii pentru mine.

Minciuni, numai minciuni. îmi păsa, cum putea să nu-mi pese? Dar ca şi darurile care deveneau o sarcină necivilizată atunci când cel care le oferea o facea cu simțul proprietății, sacrificiul lui Ma şi al lui *Nanna* părea o sarcină neplăcută de care nu voiam să fiu conştientă doar pentru că aşa mi se cerea.

Dar au făcut, se opuse Sowmya.

M-am întors spre ea şi am privit-o în față.

Şi asta ce înseamnă pentru mine? Că sunt proprietatea lor?

Doar fiica lor.

Am scuturat din cap. Sowmya ştia mai bine decât oricine că o fiică era tot o proprietate, ceva de care te descotoroseşti la un moment dat. Sowmya devenise deja un exces de bagaj, iar bunicii mei abia aşteptau să o mărite şi să o scoată din casa lor.

în telugu cuvântul pentru fată este *adapilla,* unde *oda* înseamnă „a lor”, iar *pilla* înseamnă „fată”. în esență, creatorii limbii au urmat regulile societății şi au decis că o

fată nu era niciodată a părinților ei, ci mereu a altora, aparținând mereu altcuiva decât celor care i-au dat viață.

Dar nu sunt doar o fiică, sunt eu însămi, am zis furioasă, încercând să nu sune totul ca un clişeu. Nimeni nu pare să dea doi bani pe mine. Tuturor le pasă doar de fiica sau de nepoata lor..., am lăsat cuvintele să-mi scape în timp ce-mi ştergeam de pe față lacrimile care curgeau fără să vreau.

Hai să mergem înapoi în casă, mă îndemnă Sowmya, confuză cred de felul în care-mi arătam emoțiile. Trebuie să punem fructele de mango în uleiul de arahide.

Ne-am aşezat din nou în sufragerie. Bunicul trăgea un pui de somn în patul de alături, iar *Annanna* sforăia uşor pe canapea. Mama pisa semințe de muştar într-un pisălog negru de piatră; semințele împrăştiate, care săriseră peste marginea pisălogului, erau dovada forței cu care le zdrobea.

M-am aşezat lângă Neelima, care pisa ardei iute uscat. Avea din nou ochii plini de lacrimi, aşa că mi-am ținut respirația. In aer plutea un miros de ardei iute roşu.

Lata punea semințe de schinduf în alt pisălog. Nimeni nu zicea nimic. Simțeam că le redusesem pe toate la tăcere, aruncasem o bombă, iar acum tăcea toată lumea ca să gândească la cele întâmplate.

Lata, îmi pare foarte rău, am zis umil.

Acum, că sângele nu mi se mai urcase la cap, ştiam că nu aveam nici un drept s-o judec. Făcuse alegerile pe care ar fi vrut să le fac şi eu, iar eu, care susțineam că alegerile personale sunt extrem de importante, ar fi trebuit să respect asta. Lata îmi aruncă un zâmbet firav şi ridică din umeri. Era mai mult decât meritam.

Ma, am strigat-o, dar nici nu se uită la mine. îmi pare rău, Ma. Sincer.

Nu-mi acceptă scuzele, aşa că am oftat. Iar începeam, suspinam ca un copil de cinci ani, în loc să mă port ca o femeie în toată firea.

Eram eu însămi?

Ma, îmi pare tare, tare, tare rău, am repetat în timp ce ea continua să-şi zdrobească semințele de muştar, poate doar ca să mă silească să vorbesc mai tare.

Sowmya era vizibil tulburată şi se aşeză pe jos, lângă mama, vorbindu-i încet. Nu auzeam ce zice, dar, orice-ar fi fost, mamei îi displăcea în mod evident.

Nu te băga, zise mama încet, iar Sowmya plecă de lângă ea. E fiica mea şi o să fac aşa cum vreau eu.

Akka, nu mai rămâne decât câteva zile, îi zise ea, dar *Akka* ei, adică mama mea, nu avea chef să o asculte pe Sowmya.

Crede că poate să spună tot ce-i trece prin cap, se repezi mama, împrăştiind semințe de muştar cu un gest. Şi ce dacă aşa e în America... de parcă ar trebui să ne impresioneze. Mă privi şi se opri din zdrobit pentru o clipă. Nu-mi pasă, zise şi-şi văzu de pisat mai departe.

Atunci va trebui să înveți să mă tratezi şi tu cu respect, i-am zis foarte delicat, dar nepăsarea ei nu avea limite.

Eşti mult prea tânără ca să-mi câştigi respectul şi până acum nu ai făcut nimic în acest sens, făcu turbată. Respect! Copiii îşi respectă părinții... şi asta e tot. Va trebui să înveți să te porți. Nu sunt vreo colegă de clasă de-a ta sau vreo prietenă ca să poți să vorbeşti aşa cu mine.

Eterna problemă. Mama voia să fie un cod de reguli

părinteşti, în timp ce eu mă simțeam destul de mare ca să merit să fiu tratată ca un egal. Avusesem genul acesta de conflict de multe ori în cei douăzeci de ani, cât stătusem în casa ei.

Am zis că-mi pare rău, ce vrei mai mult de-atât, am izbucnit plină de frustrare, fără să mai folosesc nici măcar un ton de scuză.

Mereu zici că-ți pare rău, dar mereu faci la fel. Nu vorbeşti serios.

Simțeam că mă lasă nervii din nou.

Deci acuma nu sunt doar rea şi nepoliticoasă, mai sunt şi mincinoasă? am continuat, iritată la culme.

Priya, taci, mă rugă Sowmya. Vă rog să nu vă mai certați, stă aici atât de puțin timp. Dacă vă certați aşa, poate nu se mai întoarce niciodată.

La replica asta, mama făcu ochii mari.

Nu e obligată să vină. Nu ne face nouă vreo favoare pentru că vine. N-a făcut decât să ne facă să ne simțim prost. Mama încetă să mai piseze semințele de muştar şi se con- centră în schimb asupra mea. Are 27 de ani şi nu vrea să se mărite. Vecinii ne tot întreabă şi noi nu ştim ce să le mai spunem. Eşti o ruşine, Priya! N-ai făcut nimic ca să ne simțim mândri de tine. Aşa că, dacă n-o să mai vii pe-aici, n-o să moară nimeni.

Asta a durut!

Am ieşit amețită din sufragerie. Am ajuns pe verandă, mi-am pus papucii, mi-am luat geanta pe umăr şi am ieşit dracului din casa bunicilor mei.

* * *

Ricşele vopsite în galben cu negru treceau zgomotos pe

asfaltul subțire şi spart, în timp ce eu mergeam pe trotuarul murdar, păşind pe lângă coji de banane stricate şi tot felul de alte gunoaie neidentificate. Un vânzător împingea un căruț de lemn pe drumul denivelat, în timp ce anunța pe toată lumea că vinde coriandru proaspăt şi spanac. Am trecut de vânzător şi am mers mai departe. Străzile deveneau familiare pe măsură ce mi se desfăşurau prin fața ochilor.

îmi doream să nu fi venit, mă gândeam în timp ce clipeam des, ca să-mi alung lacrimile. Aş fi vrut ca Nick să fie aici, doar ca să-mi spună că totul era bine în universul meu. Mă simțeam de parcă eram din nou o copilă care se teme că mami nu o iubeşte. Şi nici nu mă iubeşte, doar a spus-o cu gura ei. Lacrimi noi îmi umpleau ochii imediat după ce le ştergeam pe cele vechi.

M-am oprit în fața unui mic chioşc, unde se vindeau suc, țigări, *bidi, paan,* gumă de mestecat şi reviste porno de pe piața neagră, cărora nu le puteai vedea coperta decât printr-o pungă de plastic. Erau ascunse, dar nu de tot; din când în când, mai zăreai o coapsă goală sau un sfârc întunecat prin punga transparentă. Un bărbat stătea în dreptul tejghelei şi mă privea întrebător.

Goli apă minerală, *ba?,* am întrebat.

Hau, îmi răspunse el cu un accent perfect de indian din Hyderabad. Cu arome sau simplă?

Simplă, am zis şi i-am pus în față o bancnotă de 10 rupii.

Prima oară când băusem apă minerală *goli,* aveam cinci ani. îmi aminteam că mersesem la film cu Jayant şi Anand; era un film vechi, alb-negru, din anii treizeci, *Mayabazaar*

(Târgul de iluzii), un film telugu, la care mă mai uitam şi acum, ori de câte ori aveam ocazia. Era un film magic, o mică poveste obscură decupată din marea epopee *Mahăbhărata.*

Mai văzusem alți copii bând apă minerală înainte de film şi mă rugasem să primesc şi eu una. Primisem ordine stricte de la mama să nu beau şi să nu mănânc nimic la cinema, pentru că mâncarea nu era prea bună acolo şi aveam toate şansele să mă îmbolnăvesc.

Apa minerală se vindea în sticle verzi, groase, iar gazul din apă era ținut înăuntru cu o pietricică. Sticla se deschidea cu un desfăcător negru, de cauciuc, care sugea pietricica afară cu un pocnet uşor. Copil fiind, mi-era greu să rezist la sunetul acela pe care-1 făcea pietricica sărind de la locul ei şi aterizând în gâtul sticlei sau la spuma care apărea la gura recipientului.

După ce mă rugasem vreo doi kilometri, Jayant se înduplecase şi ne cumpărase câte o sticlă, şi mie şi lui Anand, apoi ne făcuse să-i promitem pe capul lui (teoria fiind că, daca ne călcăm cuvântul, Jayant o să moară) că n-o să spunem nimănui că ne-a lăsat să bem apă minerală *goli.* Din păcate, Jayant fusese prins, pentru că Anand şi cu mine am făcut dizenterie şi toată lumea dăduse vina pe sticla aia neigienică de apă minerală.

Imediat ce vânzătorul mi-a deschis sticla, am apucat-o cu nesaț şi am pus-o la gură, în ciuda clopotelor de avertizare care-mi răsunau în cap. O să fie o idee foarte proastă, dacă o să mă îmbolnăvesc pentru tot restul şederii mele aici.

Chee, Priya, am auzit-o pe Sowmya strigându-mă de undeva din spate şi aproape c-am sărit în sus. Nu poți să bei

şi tu ceva răcoritor şi sănătos? De ce trebuie să bei... chestia asta *chee* pe care o bei?

Am golit sticla până la fund înainte să-i răspund.

E foarte bună, i-am zis, iar ea oftă.

Două *meetha paan,* îi ceru Sowmya vânzătorului, în timp ce eu scoteam banii din geantă ca să plătesc.

Nu putem să ne aşezăm undeva? am întrebat în timp ce mă pregăteam să bag în gură bucata de *paan* şi să-i savurez toată dulceața.

Sowmya se uită împrejur şi îmi arătă un drum denivelat, peste care trecuseră nenumărați oameni şi maşini de-a lungul timpului. Am apucat-o pe drumul acela şi am ajuns în apropiere de templul lui Shiva, templu pe care familia noastră îl frecventa fiindcă era foarte aproape. Ne-am aşezat pe o bancă de ciment pe care erau lipite nişte afişe electorale.

Amândouă mestecam cu zgomot din *paan.* Sosul era gata să-mi curgă pe la colțul gurii, ca să mă fac de râs.

Cel mai bun *paan* dulce se face undeva, lângă Universitate, am zis, amintindu-mi de trecuții ani de studenție.

Şi mai e un loc în Koti, am adăugat, unde se vând şi cărți vechi.

Sowmya zâmbi.

Mai ştii când ne-am dus acolo, în ultimul an, şi am băut apă de cocos până n-am mai putut?

Hmm, am făcut, în timp ce uitatul gust de apă de cocos îmi umplea gura. Oare de ce eu şi cu mama nu ne putem înțelege? Eu vreau să mă străduiesc de fiecare dată, dar... când mă uit în urmă îmi dau seama că nu e aşa. Mă face să

mă simt ca un copil şi aşa încep să mă şi port.

Poate că vrei tu prea mult, zise Sowmya smulgând o frunză dintr-un tufiş de buganvilia care creştea lângă bancă.

Nu prea vezi multe flori din astea în Statele Unite, am zis arătând spre florile roşii ca de hârtie. Ori de câte ori văd o buganvilia, îmi amintesc de casa în care locuiam în Himayatnagar, unde era plin de tufişuri ca astea.

Iar mama ta a tăiat jumătate din ele când a găsit şarpele ăla în baie, îşi aminti Sowmya râzând. Mai ştii cât de mare era şarpele?

Era o cobra neagră, groasă şi spiralată care reuşise să-şi facă drum până în baie. Iar mama dăduse peste ea în timp ce ne uitam cu toții la televizor. Țipătul pe care l-a scos când a văzut şarpele ne-a făcut tuturor pielea de găină, şi pentru o vreme ne-a fost frică să mai intrăm în baie, ca să nu dăm peste monstrul de care se speriase mama.

Şi-a scos colții şi a sâsâit, repeta mama isterică, chiar şi după ce şarpele fusese prins şi ars. în tufişurile alea, acolo se ascund, îl convinsese pe *Nanna.* Trebuie să le tai pe toate.

Aşa că tufişurile de buganvilia dispărură, dar *Nanna* mai lăsase câteva lângă poartă, chiar dacă mama insista tot timpul că ar fi trebuit să le taie şi pe alea. Dacă altă cobră se ascundea acolo?

Trăiesc doar în pereche, zicea ea şi rămăsese cu frica până în ziua în care ne mutaserăm din casa închiriată în cea pe care Ma şi *Nanna* o construiseră în Chikadpally.

Sunt câteva amintiri frumoase, i-am zis Sowmyei. Sunt sigură că sunt multe... doar că nu mi le mai amintesc pe toate. Când vine vorba de Ma, nu-mi amintesc vremurile bune.

Uneori şi eu simt la fel, zise Sowmya şi mă bătu înțelegător pe umeri. Vrei să intrăm în templu? E închis, dar au un *shivaling* nou. E foarte frumos, din marmură neagră, cu încrustații de aur.

Templul acesta cuprindea mai multe altare cu ofrande aduse în timpul aşa-numitei ceremonii *puja,* desfăşurate în cinstea unor membri ai comunității, iar câteva erau destinate familiei mamei mele. Nu se schimbase prea mult în cei şapte ani în care nu-1 văzusem. *Thatha* mă adusese aici în dimineața dinainte să plec la Bombay, de unde am luat avionul de ora două dimineața spre Frankfurt şi apoi pe cel spre Statele Unite.

Thatha ceruse atunci o *puja.* Tot ce reuşisem să înțeleg din cuvintele acelea în limba sanscrită pe care le mormăia bătrânul *pandit* au fost numele şi prenumele meu şi numele de familie al lui *Thatha.* Bătrânul *pandit*, cu un burdihan imens atârnând peste veşmântul lui ceremonial agățat peste umăr, părea morocănos. Avea o voce hârşâită şi tuşise de vreo zece ori în timp ce intona *puja* pe care *Thatha* o plătise pentru mine.

Pentru binecuvântarea ta, îmi zisese *Thatha,* mângâindu-mă drăgăstos pe cap. Ca să-ți poarte noroc în lunga ta călătorie într-o lume nouă.

Fusese aglomerație mare în dimineața aia. Era abia ora opt, dar mai mulți oameni se aşezaseră deja la coadă ca să plătească o ceremonie *puja* pentru cei pe care-i iubeau, pentru maşini, pentru computere, pentru copii etc.

Thatha şi cu mine luaserăm câteva bucăți de zahăr sfințit, *prasdam,* şi găsisem un colț discret în grădina din fața templului, unde ne aşezaserăm ca să privim oamenii,

îmbrăcați în culori strălucitoare, pătrunşi de spiritul divin. în timp ce mâneam *prasdam* cu mâna, căldura de mai ne topea zahărul şi ne facea degetele lipicioase.

Să nu uiți să ne suni... des... cât ai bani, îmi zisese *Thatha.* Şi dacă ai nevoie de bani, dacă eşti la strâmtoare, sună... o să-ți trimit eu ceva.

Dădusem din cap. îmi promisesem mie că, odată plecată de-acasă, n-o să mai iau bani de la părinții sau de la rudele mele. Pentru mine, independența nu era doar o simplă vorbă, voiam să fiu pe picioarele mele, nu să dau fuga înapoi la *Thatha* şi la *Nanna* la primul semn de probleme, fie ele financiare sau de alt gen.

Am o bursă, i-am zis lui *Thatha.* Şi o să mă calific ca un fel de asistentă. O să găsesc ceva de lucru... orice... O să-mi fie bine.

Să-ți vezi de studii, îmi zisese *Thatha* cu severitate. Şi să nu-ți iei vreo nenorocită de slujbă într-un restaurant cu şiruri lungi de mese. Bine?

Ştiam încă de pe-atunci că n-o să pot să-i schimb niciodată lui *Thatha* convingerile legate de ceea ce credea el că înseamnă slujbe pentru cei dintr-o castă inferioară, aşa că nici nu mă străduisem măcar să-l înduplec. Dar acum eram hotărâtă să vorbesc cu el despre convingerile lui legate de albi şi negri, de americani, de căsătoriile din dragoste sau de moştenitorii veniți pe lume prin constrângere. De ce era oare atât de important pentru mine un lucru față de care arătasem înțelegere atunci?

Nu ştiu de ce nu mai voiam să-l accept pe *Thatha* aşa cum era şi de ce voiam un *Thatha* schimbat.

Uite, îmi arătă Sowmya un lanț gros de aur bătut cu

diamante aşezat într-un loc bine protejat, în interiorul unui locaş din templu în care se afla statuia lui Shiva. Se spune că a costat o *lakh* de rupii.

De-asta au încuiat-o aşa de bine? am întrebat, aproape incapabilă să văd ceva printre gratiile groase şi aliniate foarte aproape una de alta, aflate între noi şi statuie.

Eh, ştii cum sunt oamenii. Ar fura orice, chiar şi bijuteriile zeilor, zise Sowmya. E atât de linişte. Dar peste câteva ore o să fie o grămadă de oameni aici. în Statele Unite sunt temple? Ştiu că e unul în Pittsburgh; toată lumea zice că e un templu mare. Toți indienii se căsătoresc acolo.

Am râs.

Nu cred că toți indienii se căsătoresc acolo. Dar da, am auzit că e un templu mare. Mai sunt vreo două şi în Bay Area. E unul uriaş într-o zonă care se cheamă Livermore şi un altul în Sunnyvale, aproape de locul meu de muncă.

Te duci des acolo?

Am ridicat din umeri.

Am fost de vreo două ori... nu prea am timp, Sowmya.

N-am mai adăugat faptul că nu aveam cine ştie ce spirit religios. Nu merg la templu pentru că nu mă simt convinsă.

Atunci te duci la biserică? întrebă Sowmya, lăsân- du-mă mască.

De ce ai crede una ca asta?

Sowmya dădu din umeri:

Trebuie să te duci undeva, nu?

Nu, am scuturat din cap. Nu merg nici la biserică.

Eu... m-am gândit că poate te-ai schimbat şi din punctul acesta de vedere, zise Sowmya.

M-am schimbat?

Nu credeam că m-am schimbat atât de mult.

Da, zise Sowmya. Eşti mai... puternică. Ții la părerile tale mult mai mult decât înainte şi nu-1 mai laşi pe *Thatha* să te domine cu orice.

Am râs uşor:

Da, dar relația mea cu Ma a rămas la fel de proastă.

Pe-asta nu o poate schimba nimeni, declară Sowmya şi îşi adună mâinile a rugăciune. Poate doar el să poată — arătă ea spre Shiva cu mâinile împreunate —, dar nu cred.

Am râs împreună, apoi m-a luat de mână şi m-a strâns.

Mă bucur atât de mult să te văd, Priya. Eşti o schimbare bine-venită şi mi-a fost foarte dor de tine. Mă îmbrățişă. E bine să poți vorbi iarăşi cu cineva aşa, zise ea şi oftă. Dar o să pleci curând.

O să vin mai des de-acum înainte, m-am grăbit să spun. Poate o să reuşeşti şi tu să vii în vizită.

Sowmya făcu o față lungă:

Da, *Thatha* al tău abia aşteaptă să mă vadă bătând lumea aşa, nemăritată.

Poate, am zis.

Poate, încuviință ea şi îşi împinse ochelarii pe nas.

Priveam lumea asta, fosta mea lume, din perspectiva mea americanizată. Această fostă lumea a mea mi se părea foarte diferită față de cum era înainte. Regăsisem nişte lucruri schimbate în bine, în vreme ce altele erau învăluite într-o ceață care le facea de nerecunoscut.

Thatha nu mai era eroul meu, pentru că îl văzusem într-o lumină necruțătoare, o lumină americană care nu scuza oameni ca *Thatha.* Mă schimbasem, eram de acord cu Sowmya. Speram doar ca schimbarea să fie în bine.

Mama nu era într-o dispoziție prea bună când ne-am întors, în ciuda acceselor de furie, a îmbufnărilor şi căldurii epuizante, treaba la pus de murături în casa bunicii mergea mai departe.

Lata lătra ordine, în timp ce mama îi spunea Latei că face totul pe dos. Mâncarea asta nu era pregătită cu dragoste, ci cu nevoia de a-ți demonstra superioritatea.

Ammamma îşi facea şi ea numărul, dar n-o mai băga nimeni în seamă. Toți le ascultam pe Lata şi pe Ma şi mă simțeam ca o sfârlează întorcându-mă pe rând spre cine vorbea mai tare.

Pentru prima oară înțelegeam că acest ritual de pus murături de mango era, ca toate celelalte, un joc pentru putere. *Ammamma* pierduse bătălia cu mult timp în urmă; mama câştigase, dar acum Lata devenise un nod în gât — ca o lovitură cu efect — prin faptul că rămăsese însărcinată ca să le facă pe plac bătrânilor.

Lata şi Ma erau concurentele, în timp ce Neelima, Sowmya şi cu mine eram spectatoare. *Ammamma* juca, din când în când, rol de arbitru părtinitor, pentru ca apoi s-o vezi cum încearcă să-şi retrăiască zilele de glorie.

Relația mea cu fiecare persoană din încăpere era frântă într-un fel sau altul, însă relația mea cu bunica era cea mai superficială dintre toate. *Ammamma* era o senzație, un miros, o amintire, nu un om în carne şi oase. Ştiam puține lucruri despre ea. Ştiam cine era actorul ei preferat şi la ce filme se uita încontinuu după ce *Thatha* îi cumpărase video, dar nu ştiam ce simte când e vorba de viața ei sau despre faptul că născuse primul copil când avea doar 15 ani.

După spusele mamei mele, *Ammamma* avusese nevoie de

zece ani ca să rămână din nou însărcinată şi nu pot decât să-mi închipui cât de grei au fost acei ani. Trebuie să fi fost obligatoriu să facă un băiat, mai ales pentru *Thatha,* şi trebuie să fi fost o adevărată tortură să aştepte, lună de lună, să vadă dacă-i vine ciclul.

Naşterea lui Jayant a fost o minune, sau cel puțin aşa pretinsese toată lumea. După aia, *Ammamma* nu mai rămăsese însărcinată preț de opt ani, dar nu mai conta, de vreme ce făcuse deja un băiat.

Anand se născuse când *Ammamma* avea 32 de ani.

Nici nu mai credeam că pot să rămân însărcinată, când pleosc!... începu să-mi crească burta dintr-odată. *Thatha* al tău era atât de fericit! îmi zisese, zâmbind drăgăstos spre Anand.

După ce se născuse şi Sowmya, doi ani mai târziu, *Ammamma* începuse să aibă probleme. Când Sowmya avea un an, doctorii i-au găsit *Ammammei* o tumoare uterină şi fuseseră nevoiți să-i facă histerectomie.

Au găsit o tumoare şi în uterul mamei când aveam eu 15 ani. Mama dăduse din nou vina pe şarlatanul acela de doctor şi pe contraceptive, dar *Ammamma* îi zisese că era ceva ereditar. Chiar şi bunica mamei avusese o tumoare.

Aşa că trebuie să faci repede copii, mă sfătuia mereu *Ammamma.* Dumnezeu ar putea să-ți ia lucrurile femeieşti şi ce-o să faci atunci?

Pentru *Ammamma* era o mare realizare să faci copii, lucru de care ea era foarte mândră. Dar cum se simțea azi, când toți copiii ei erau mari şi cei mai mulți dintre ei ignorau ce avea ea de spus?

O întrebasem odată ce credea despre faptul că se măritase

atât de devreme.

Aşa erau timpurile, îmi răspunsese, dar nu-mi spusese niciodată *ce simțise* despre obligația de a respecta tradiția, să-şi accepte soarta. Nu ştiam nimic despre adevăratele ei sentimente, era doar *Ammamma,* femeia care stătea pe canapea toată ziua uitându-se la televizor şi mestecând *paan.*

Nu o cunoşteam pe femeia de dincolo de relația pe care o aveam cu ea.

Aşa cum nici *Ammamma* nu o cunoştea pe femeia din spatele nepoatei ei.

Mă uitam la toate femeile din încăperea aceea şi mă întrebam dacă, în afara măştilor pe care fiecare dintre noi le purta pentru ocaziile de familie, nu eram cumva străine unele față de celelalte.

încercam să fiu nepoata cea drăguță care venise în vizită din America, dar adevăratele mele sentimente începeau să se întrevadă prin păcăleala construită cu grijă în care mă prezentam. Poate că şi măştile pe care le purtau celelalte începeau să cadă. Poate că, la sfârşitul zilei, am să le cunosc pe femeile din spatele măştilor, iar ele mă vor vedea pe mine, cea adevărată.

Am mai avut o tentativă să vorbesc cu Ma, dar mă evita, aşa că am tras concluzia că nu vrea să se uite dincolo de eticheta FIICA, aşa cum nu voia nici ca eu să mă uit dincolo de eticheta MA. Şi dacă ea proceda aşa, cum puteam eu să fac altfel?

* * *

— Adăugăm doar asta? am întrebat sceptică, uitându-mă la boabele de năut înmuiate în apă.

Lata trăsese lângă ea o găleată galbenă plină cu

condimente şi răsturnase năutul înăuntru. Apoi, când îşi băgase mâna până la cot, îmi ceruse să torn ulei şi bucățile de mango ca să le poată amesteca ea.

Lata făcea întotdeauna *avaki* de năut, preferata lui *Thatha.* Când eram mică, îmi plăcea să adun boabele de năut din farfuria lui *Thatha,* căci încă nu eram destul de mare să mi se pună în propria farfurie chili şi condimentele de *avaki.* *Thatha* curăța resturile de condimente şi de chili de pe năut şi le alinia unele lângă altele ca să le ciugulesc eu. Mama zicea că *Thatha* mă răsfață, că trebuia să învăț să mănânc condimentat şi să nu mai mănânc din farfuriile altora, dar *Thatha* o făcea, iar şi iar.

Chiar şi acum, când eram mare, nu puteam să mănânc prea picant. Când mergeam cu Nick la restaurantele indiene, el se descurca mai bine decât mine cu mâncarea picantă.

Care e indianul dintre noi doi? întreba Nick ştergându-şi sudoarea de pe frunte.

Continua să mănânce în ciuda faptului că-l treceau toate năduşelile, în timp ce eu mă lăsam păgubaşă în fața felurilor foarte condimentate.

Mamei i-ar plăcea de tine... mă rog, cel puțin i-ar plăcea obiceiurile tale alimentare, îi ziceam lui Nick. Crede că mâncarea nu e mâncare adevărată dacă nu-ți curge ceva apă din nas şi din ochi în timp ce mănânci.

Ma şi Lata ne dădeau tuturor porunci, ca unor sclavi, cerându-ne să aducem borcanele mari de murături din bucătărie. Eu şi cu Sowmya am executat imediat şi am venit cu şase borcane uriaşe de sticlă. Neelima începu să taie bucăți de muselină în pătrate mari. Murăturile erau puse în

borcane, apoi muselina era legată la gura borcanului, după care se strângea cu putere capacul.

Munceam toate de parcă eram pe pilot automat, supunându-ne ordinelor şi urmându-ne orbeşte conducătoarele. Ultima murătură tocmai fusese pusă în borcan, când *Ammamma* decise să stârnească o discuție.

Ia zi, Priya, ai mulți prieteni telugu în State?

Câțiva.

Se spune că în Bay Area e o zonă în care trăiesc mulți indieni, mai ales telugu, zise Lata în timp ce se folosea de o lingură mare de lemn ca să-şi umple borcanul *ei* cu murăturile *ei.*

Sunt câțiva, am zis scurt.

Nu-ți plac indienii telugu? mă întrebă ea, văzându-mă rezervată în răspunsuri.

N-am zis asta, am protestat.

Lata ridică din umeri.

Fratele meu care trăieşte în Los Angeles mi-a zis că sunt unii indieni cărora nu le plac ceilalți indieni care trăiesc în State. Se țin mereu departe de ei şi se împrietenesc numai cu *albi.* Cred că e ruşinos.

Sunt de acord, am răspuns cu o sinceritate afectată. Rasa unei persoane nu ar trebui să aibă importanță atunci când îți faci prieteni. Am mulți prieteni americani şi mulți prieteni indieni. Ba chiar cunosc şi nişte oameni din Turcia.

Ammamma holbă ochii la mine.

Cum? Ai prieteni albi? Şi negri?

La fel de bine putea să spună că prietenii mei erau nişte omuleți verzi de pe Marte.

Despre ce puteți voi să vorbiți unii cu alții? întrebă

Ammamma. Nu-ți sunt chiar prieteni, nu?

M-am uitat la ea. Femeia asta era cu adevărat proastă sau doar se prefăcea?

Ce vrei să spui? am întrebat, nesigură de sensul întrebării ei.

Vrea să ştie ce-ai putea să ai tu în comun cu albii ăia, se băgă mama. Ar trebui să stai cu cei de-un fel cu tine. Albii ăştia o să te tragă mereu pe sfoară.

Şi de unde ştii tu asta?

Am oftat. Mai întâi bunicul şi acum mama. Era o chestie de familie, probabil era marcată în gene.

Crezi că am ajuns la 50 de ani fără să ştiu nimic? întrebă mama aspru. Ştiu destule şi-ți zic că ar trebui să-ți faci doar prieteni indieni, de preferat dintre ai tăi. Brahmani buni... vor fi mereu gata să te ajute. Trebuie doar să lucrezi cu *ceilalți,* de ce să-ți petreci şi timpul liber cu ei?

Cum puteam să contrazic aşa ceva?

Am prieteni de diverse rase, din diverse țări. Nu mă interesează de unde sunt. Dacă sunt oameni buni..., am început din nou, într-un gest inutil.

Albii nu sunt niciodată buni, anunță *Ammamma* cu emfază. Uite ce ne-au făcut nouă englezii.

Mi-am dat ochii peste cap. Era ridicol în ce fel gândea şi simțea familia mea față de Occident. Mama o să se mândrească mereu cu fata ei din Statele Unite, dar n-o să-i placă niciodată ideea că fata ei ar putea avea prieteni care nu sunt indieni. Asta nu era de prea bun augur pentru mărturisirea mea legată de Nick pe care aveam de gând să le-o fac în seara asta.

M-am simțit din nou împovărată de dificultatea discuției,

când un claxon se auzi afară, iar Ma mă trimise să deschid poarta.

în sfârşit, venise tata — era cea mai bună salvare de care avusesem parte toată ziua.

* * *

PENTRU: PRIYA RaO <PrIYA_RAO@YYYY.COM>

De ia Nicholas Colons <Nick_Collins@xxxxcom>

SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

Se PARE CĂ AI PARTE DE DISTRACȚIE DE ZILE MARI! MĂ BUCUR CĂ NU TE SIMȚI VINOVATĂ DIN CAUZA MEA — NU MI-AR PLĂCEA SĂ FIE ALTFEL DECI, CA SĂ-ȚI RĂSPUND LA ÎNTREBARE, NU, NU TREBUIE SĂ TE SIMȚI VINOVATĂ PENTRU CĂ AI O RELAȚIE SĂNĂTOASĂ. Nu POȚI SĂ

PLANIFICI RELAȚIILE, DACĂ LE PLANIFICI, ATUNCI O SĂ SE NUMEASCĂ MARIAJE ARANJATE ŞI, SINCER, CRED CĂ AR FI O CRIMĂ CU SÂNGE RECE.

Țl-AI FĂCUT PROPRIA VIAȚĂ AICI, ÎN SAN FRANCISCO, ÎMPREUNĂ CU MINE, ŞI NU DATOREZI NIMĂNUI NIMIC.

Nu asta. Indiferent ce te învață cultura ta, că

LE-AI FI DATOARE PĂRINȚILOR TĂI, TREBUIE SĂ ȚII MINTE CĂ NICIODATĂ COPIII NU LE SUNT DATORI PĂRINȚILOR. NU LE DATOREZI NIMIC PĂRINȚILOR TĂI, DAR LE VEI FI DATOARE COPIILOR TĂI (NOŞTRI!) TOATĂ DRAGOSTEA ŞI LOIALITATEA DIN LUME. El ÎNSĂ NU-ȚI VOR DATORA NIMIC — ŞI AŞA TREBUIE SĂ CONTINUE ACEST CICLU.

Sunt tentat să zbor până acolo şi să te iau pe sus — ca războinicii. Ştiu că poți să ai singură

GRIJĂ DE TINE, DAR MAI ŞTIU ŞI Că O Să FII RĂNITĂ ŞI MĂ SIMT neputincios stând aici, la noi acasă, şi aşteptând SĂ TE CHINUIE FAMILIA. ÎNCEARCĂ DOAR SĂ-ȚI PĂSTREZI CALMUL.
SUNĂ-MĂ, DACĂ POȚI, O SĂ NE FACĂ SĂ NE SIMȚIM AMÂNDOI MAI BINE.
Nick.
PARTEA A TREIA
Ca o murătură
Pappu de mango (felii)
4 cești *gam pappu* galben 8 cești apă
2 mango crude acre 5-6 frunze de curry 2 lingurițe praf de chili sare după gust 2 linguri ulei de arahide 1 linguriță *gram pappu* roşu
5 frunze de curry
^{X}*A* ceașcă coriandru tocat
Lasă la înmuiat patru cești de *gam pappu* galben în opt cești de apă, timp de o jumătate de oră. Toacă fructele de mango crud în bucăți mici. Amestecă apoi mango, *gam pappu* galben, frunzele de curry, praful de chili şi sarea şi pune-le în oala cu aburi. Se fierb până când vasul şuieră de două ori. într-o tigaie mică, încinge uleiul până sfârâie. Adaugă în ulei semințe de muştar, chili roşu, *gram pappu* roşu şi frunzele de curry şi prăjeşte-le 30-^40 de secunde (cu grijă, să nu arzi semințele sau frunzele). Adaugă imediat uleiul şi componentele lui în amestecul de felii de mango din oala sub presiune şi amestecă. Asezonează-1 cu coriandru tocat. Se serveşte cu orez fierbinte.
Fiul prietenului prietenului lui *Nanna*
A *Tanna* mă strânse cu putere în brațe imediat ce coborî

JL V din maşină. Ştiam că nu-i plăcea să vină în vizită la *Ammamma* şi *Thatha,* dar venise doar pentru că alternativa era să o asculte pe mama zile întregi, dacă nu chiar săptămâni, cum s-ar fi plâns din cauza asta.

E chiar atât de rău?

Se încruntă când îmi văzu fața căzută şi eu am dat din cap.

Mai rău.

Ce se întâmplă? întrebă el aşezându-se în leagănul mare de pe verandă ca să-şi scoată pantofii negri de piele. Sowmya ieşi afară şi-i zâmbi:

Cafea?

Tata încuviință din cap recunoscător şi ea intră înapoi în casă.

Nanna era un bărbat înalt şi slab, cu pielea închisă la culoare. De aici moştenisem eu „tenul albicios" de care se tot

plângea Ma. Purta o mustață mică, grizonantă. Pe măsură ce părul i se făcea tot mai alb, avea o ținută din ce în ce mai demnă şi mai frumoasă. Mama încerca să-l convingă să-şi vopsească părul, aşa cum făcea ea, dar el refuza, zicând că nu are probleme să-şi arate vârsta. Cred că-i plăcea că are 50 de ani şi abia aştepta să facă 60.

încă n-a fost omorât nimeni pe aici? întrebă el, împingând uşor leagănul de lemn cu piciorul gol.

Stăteam pe un scaun, în fața lui, şi am ridicat răutăcios o sprânceană.

E încă devreme. *Thatha* e foarte supărat pe mine.

Thatha e mereu supărat pe cineva, zise el nonşalant. Ce s-a întâmplat?

Tata şi bunicul nu se înțelegeau. Chiar dacă Ma şi *Nanna*

avuseseră o căsătorie aranjată, lui *Thatha* nu-i plăcuse niciodată ideea ca fiica lui preferată să fie măritată cu un bărbat, oricare ar fi fost acela. Era vechiul ghimpe cu „mi-a furat fata” care le strica relația şi care nu putea fi niciodată îndepărtat.

Ne-am certat, simțeam că trebuia să-i spun, în caz că m-ar fi înțeles greşit. Făceau America albie de porci şi mi-am ieşit din fire... puțin.

Tata oftă adânc, de parcă ar fi înțeles că avea să fie o noapte lungă.

M-am înfuriat, am continuat. Şi am zis ceva... că în State e altfel decât în India... în sensul că... acolo nu te obligă nimeni să rămâi însărcinată ca să dai familiei un moştenitor de parte bărbătească.

Apoi am strâns din buze, prosteşte, aşteptând ca tata să mă admonesteze. Dar el ridică din umeri.

Ai dreptate.

Serios?

Mi s-au luminat ochii.

Dar nu era treaba ta să-i spui lui asta, zise el, distrugându-mi speranțele de a fi găsit în sânul familiei un aliat în lupta pe tema asta. E bătrân şi are fixurile lui. Lasă-1 în pace.

Pe cine să lase în pace? tună o voce din casă împietrindu-ne pe mine şi pe tata ca pe nişte infractori prinşi în flagrant.

Thatha tocmai ieşea afară; purta un *lungi* alb, cu cordonul ceremonial subțire purtat peste piept, aşa cum îl purtau toți bărbații brahmani. *Nanna,* care nu era nici pe departe un tip religios, îşi tot pierdea cordonul. Mă amuzam întotdeauna

cu Nate când *Nanna* se scotocea după cordon ori de câte ori trebuia să mergem în vizită la *Ammamma* şi *Thatha.*

Cât timp n-o să-mi scot cămaşa, bătrânul ticălos şi băgăcios n-o să facă tevatură pe tema asta, zicea *Nanna* dacă nu-l găsea.

Chiar dacă tatăl meu nu-l plăcea pe *Thatha,* era întotdeauna politicos şi respectuos. Cred că asta îl enerva pe *Thatha* şi mai tare, pentru că nu putea să dea vina pe vreun anumit defect al tatei.

Namaskaram, zise *Nanna* şi îşi adună mâinile în semn de respect. Ce mai faci?

Thatha se aşeză lângă mine şi îşi strânse buzele îmbufnat.

Sowmya are cafea pentru tine înăuntru, Ashwin.

Tata se uită la mine cu ochii lui blânzi, clipind din spatele ochelarilor lui cu rame de metal.

Vrei să vii înăuntru şi să bei o cafea cu bătrânul tău, Priya? întrebă el într-un ultim efort de a mă salva.

Mulțumesc, am zis recunoscătoare şi i-am zâmbit. Dacă nu te superi, o să vorbesc mai întâi nițel cu bătrânul acesta, am zis înclinându-mi capul spre *Thatha.*

Nu-mi place să se țipe la mine; nu în casa mea şi nu când o face propria mea nepoată, începu *Thatha* fără nici un preambul, imediat ce tata intră în casă. Simt ce simt şi am să simt la fel în continuare.

Mă uitam la veşmântul alb care-i înconjura trupul şi mă întrebam oare de ce indienii din Sud se încăpățânează să poarte aşa ceva chiar şi în secolul douăzeci şi unu. Era grozav în timpul verii, dar o bucată subțire de material înfăşurată în jurul picioarelor nu-ți oferea cine ştie ce protecție. La asta se mai adăuga şi faptul că bărbații nu

purtau nici un fel de lenjerie intimă pe sub *lungi.* O simplă mişcare bruscă, neaşteptată şi totul putea să fie expus în văzul tuturor. Văzusem multe penisuri la viața mea din cauza acestei fascinații a bărbaților indieni din Sud pentru *lungi.*

Mă asculți, Priya? întrebă *Thatha.*

Da, am răspuns abia auzit. Dar nu am fost educată să tac atunci când oamenii condamnă pe nedrept...

Nu ai fost educată să ridici tonul în prezența celor mai vârstnici, mă întrerupse *Thatha.*

Tot ce m-au învățat Ma şi *Nanna* nu mai e de actualitate, am zis ridicând din umeri. Haide, *Thatha,* ce credeai? Că sunt o fetiță sfioasă? Nu sunt... Mereu ai ştiut asta.

Thatha îmi luă mâna într-a lui şi dădu din cap.

Nu, mereu ai fost cea năbădăioasă. Nu e un lucru prea bun la o fată... nici măcar la una care se întoarce din America.

îmi pare rău că am ridicat tonul, dar nu-mi pare rău pentru remarca despre moştenitorul de parte bărbătească, am încercat eu un compromis.

Dacă bătrânul era de acord să ne întâlnim la jumătatea drumului, puteam să fac măcar atâta efort.

Am nevoie de un moştenitor şi credeam că această discuție s-a încheiat, zise.

Tu ai adus subiectul din nou în discuție, am oftat eu şi am hotărât să-i fac câteva favoruri ca să compensez purtarea rea. *Thatha*, uneori nu-mi place felul în care gândeşti şi uneori nu-mi place cum gândeşte toată familia mea. Ştii ce, nici măcar nu contează. Vă iubesc în continuare foarte mult

şi o să vă iubesc mereu. Dar asta nu înseamnă că trebuie să plec capul atunci când spui ceva greşit.

Cu asta părea că-i atinsesem coarda sensibilă. Cel puțin cu partea cu „te iubesc”. Mă bătu uşor pe palmă şi se ridică de pe scaun.

E-n regulă. Hai înăuntru să bem o cafea.

Şi uite-aşa m-a iertat *Thatha.*

M-a iertat? Dar ce făcusem ca să am nevoie de iertare?

* * *

Soarele începuse să apună, alunecând uşor şi leneş dincolo de linia orizontului când terminarăm de aşezat borcanele cu murături în cămara de lângă bucătărie.

Priya, trebuie să cumpăr nişte coriandru şi nişte *kadi-patha* pentru cină. Ai chef de o plimbare? mă întrebă *Nanna.*

Devenise aproape ceva firesc pentru el să găsească cine ştie ce motiv ca să plece din casa lui *Thatha.*

Ashwin-^an/, nu avem neapărat nevoie de frunze de curry şi pot să mă descurc şi fără coriandru, zise Sowmya, te- mându-se să nu-1 deranjeze pe tata.

Mama se uită la mine cu asprime, apoi se întoarse spre Sowmya:

Lasă-i să se ducă. Du-te cu tatăl tău, Priya.

Am ridicat o sprânceană, apoi m-am uitat curioasă spre tata:

Ce se petrece aici?

Avem nevoie de *kadipatha. Rasam* fără *kadipatha...* e ca... Statele Unite fără Statuia Libertății, zise *Nanna.* Haide, Priya, mă zori el în timp ce-şi punea papucii de piele ai lui Anand, aşezați pe raftul de pantofi de pe verandă.

înainte să mai apuce cineva să protesteze, *Nanna* şi cu

mine ieşisem deja din casă.

Mi se pare mie sau casa aia e prea aglomerată? zise *Nanna* inspirând adânc.

Cred că ți se pare ție, am zis şi mi-am strecurat mâna într-a lui. Crezi că putem să luăm nişte suc de *ganndt*

O să ți se facă rău, mă avertiză *Nanna,* dar, dacă nu te deranjează să vomiți şi să faci o toxiinfecție alimentară pe toată durata vizitei tale, sigur!

N-o să mi se facă rău; plus că am băut şi apă minerală *goli* azi, după-amiază. Azi-dimineață n-am putut să gust mango când mi-a dat mama, dar mi-a trecut... igiena nu mai e o problemă, l-am asigurat.

Să sperăm că nu te îmbolnăveşti, zise *Nanna,* strângându-mă de mână.

De ce a vrut Ma să ieşim?

N-am putut să nu-1 întreb asta.

Habar nu am de ce vrea mama ta să facem una sau alta. E un mister pentru mine de douăzeci şi nouă de ani, zise *Nanna.* Gata, poți să primeşti sucul de *ganna,* dar nu şi gheață.

Unul dintre cele mai grozave lucruri pe care-mi plăcea să le fac şi pe care mama mi le interzisese era să mănânc *chaat,* un fel de mâncare picantă pe care-1 vindeau negustorii pe marginea drumului, şi să beau suc de trestie de zahăr. Sucul de trestie de zahăr se găsea peste tot în Hyderabad pe parcursul verii. Bețe lungi de trestie de zahăr erau aşezate pe o tarabă de lemn pe roți, lângă un storcător din metal. Storcătorul era, de fapt, format din două roți mari, cu spițe care se suprapuneau unele peste altele. Bețele de trestie împreună cu bucăți mici de lămâie şi ghimbir erau zdrobite

între roți. Vânzătorul de zahăr introducea bețele unul câte unul prin aparat, după care lua resturile şi le mai trecea o dată printre cele două roți.

Sucul era pus apoi, cu multă gheață, în pahare pe care probabil că nu le spălase nimeni vreodată în apă curată. Era băutura mea preferată după o zi lungă de cursuri. De regulă, tarabele cu trestie de zahăr erau aliniate, împreună cu tarabele de *chaat,* chiar lângă stațiile de autobuz. Aşa că, în timp ce-mi aşteptam autobuzul, scoteam cele două rupii cât costa un suc de *ganna.* De fiecare dată îi ceream vânzătorului să nu-mi pună gheață în suc. îmi imaginam că, în felul acesta, aş fi primit mai mult suc şi nu era nevoie să mă gândesc de unde provenea bruma de gheață. Umbla vorba cum că vânzătorii făceau rost de gheață de la o morgă.

Bine, fără gheață, am acceptat. Ai vreo veste de la Nate?

Nu, Nate nu ne trimite niciodată veşti, mi-a răspuns *Nanna.* E posibil să se întoarcă mâine, dar nu cred că vine încoace. Ştii bine că nu-i înghite nici pe Lata, nici pe Jayant.

Am ridicat din umeri în loc de răspuns.

Cred că Nate are o iubită, continuă *Nanna,* ceea ce m-a făcut să mă opresc în loc. Ce e? întrebă *Nanna* pri- vindu-mă. Hai să mergem, trebuie să cumpărăm *kadipatha.*

Am oftat.

Deci crezi că Nate are o iubită, am spus, ținându-i isonul.

Ți-a spus ceva despre ea? mă întrebă *Nanna,* în timp ce ne apropiam de micul magazin de legume din capătul străzii pe care locuia *Thatha.*

M-am uitat la diversele legume aşezate în coşulețele lor de nuiele acum, la sfârşit de zi, şi am ales un snop de

kadipatha. Câțiva oameni se plimbau pe lângă coşuri, alegându-şi legume pentru ultima masă a zilei.

Pare cam ofilit, i-am spus tatei despre coriandrul pe care-1 ținea în mână.

Lasă că e bun, răspunse *Nanna,* apoi puse *kadipatha* şi coriandrul în fața vânzătorului şi plăti cele 10 rupii pe care le scoase din borseta lui veche, de piele maro.

încă mai ai borseta asta? l-am întrebat. Nu o foloseşti pe cea pe care ți-am trimis-o anul trecut de ziua ta?

A luat-o Nate pe aia, răspunse *Nanna.* Iar mie asta mi-e numai bună. Deci... a zis Nate ceva... despre iubita lui?

Nu, am mințit eu discret. De ce?

Păi, ne-ar plăcea dacă Nate şi... cu tine... în fine, toți copiii noştri să ştie că suntem deschişi să ne spuneți întotdeauna adevărul, zise *Nanna,* delicat ca boiaua iute din murăturile mamei.

Serios? am întrebat eu în timp ce treceam pe lângă taraba de trestie de zahăr din vecinătatea magazinului de legume.

Aşadar... tu ai vreun iubit? întrebă *Nanna.*

I-am ignorat întrebarea.

Lumina soarelui în apus încă mai umplea cerul; avea să mai fie încă lumină ceva vreme. De altfel, vara nu se întuneca niciodată cu adevărat. Cerul părea întotdeauna albăstrui, chiar şi în miezul nopții.

Amma, doriți? ne îmbie vânzătorul cu un pahar plin cu suc verde-maroniu, cu spumă.

Nu, nu, răspunse *Nanna.* Fără gheață. Două pahare, dar ai grijă să le speli bine.

De parcă spălatul paharelor ar fi contat în vreun fel în

fața microbilor şi bacteriilor pe care i-am fi înghițit odată cu băutura. Ştiam că nu trebuia să beau, dar nu mă puteam abține, ca şi mai devreme, cu *goli.* Puteam să simt dulceața sucului; amintiri de mult uitate îmi năpădiră papilele gustative, iar dorința de a lua măcar o sorbitură deveni irezistibilă.

Mai pune ghimbir, i-am zis vânzătorului în timp ce prepara băutura.

Deci, ai? întrebă *Nanna* din nou.

Ce să am? m-am prefăcut eu că nu înțeleg.

Nanna scoase un sunet iritat.

De-asta a vrut Ma să ies cu tine în seara asta? l-am întrebat direct.

Nu schimba subiectul, zise *Nanna.* Spune-ne dacă ai un iubit. Dacă ai, o să-l acceptăm oricum... adică atâta vreme cât... ştii tu... dacă e potrivit.

Şi dacă ar fi, să zicem... *sardari*

Sardari făcu *Nanna,* iar groaza i se simțea în voce. Haide, Priya, ai milă!

Am oftat. Un *sikh* ar fi fost, măcar, indian.

Deci nu ați accepta *orice* iubit.

Ba da, ba da, se grăbi *Nanna.* Adică... ar trebui să ne spui măcar de ce te fereşti. Ai 27 de ani, iar noi am vrea să te vedem măritată. Să ne jucăm cu nepoții.

Nanna era înnebunit după copii. Când construise casa în care locuiau, insistase ca în toate băile zăvorul de afară să fie mai jos, pentru ca nepoții lui să poată să deschidă uşa şi să intre în baie, iar zăvorul dinăuntru să fie nițel mai sus, pentru ca micuții să nu se poată încuia înăuntru.

Ba chiar cumpărase un minunat balansoar de lemn.

Bebeluşii plâng, dar, dacă-i legeni, se opresc şi adorm, zicea el.

Aştepta nepoți de când mă ştiam eu; îmi părea rău pentru el şi mă simțeam vinovată pentru că nu aveam încă şi copiii în planurile mele de viitor. Ştiam că voi avea cândva copii, dar acum intrau în categoria „da, şi mai vreau şi să călătoresc în spațiu”, genul acela de lucruri pe care le rezervi pentru cândva în viitor.

Nanna, o să mă mărit atunci când o să fiu pregătită, i-am zis, temându-mă că o să mă scap şi o să-i zic de Nick.

Dacă un *sardar* îi dădea bătăi de inimă, un american l-ar duce în pragul apoplexiei.

Dar trebuie să te simți pregătită odată, Priya, zise *Nanna* exasperat.

îi dădu 15 rupii vânzătorului de suc de trestie de zahăr şi îşi luă paharul cu băutură spumoasă.

Eu sorbeam într-o doară din paharul meu şi oftam de plăcere.

De-asta mi-e mie dor. îmi lipsesc asta şi *chaat*-ul.

Nanna îşi bău sucul din două înghițituri şi îşi puse paharul jos.

N-o să mâncăm nici un *chaat.* Sowmya pregăteşte o cină foarte gustoasă. Felul tău preferat, *pappu* de mango.

Mi-am terminat încet sucul de *ganna,* savurându-i gustul până la ultima picătură. în timp ce ne întorceam, aşteptam încă să aud ce altceva mai avea să-mi spună *Nanna* înainte să ajungem iarăşi acasă la *Thatha.*

O să stăm aici mâine. Mi-am luat o zi liberă, zise el peste zgomotul de claxoane de la maşinile care împrăştiau mizerie pe asfalt.

Ştiu, mi-am adus un schimb de haine. Mă gândesc să dorm la noapte pe terasa unde dormeam de obicei cu Nate, când eram copii, am zis.

Nanna mă strânse uşor de mână, în timp ce cu cealaltă ţinea o pungă de plastic în care erau coriandrul şi frunzele de curry.

îţi mai aminteşti de unchiul Mahadevan?

Unchiul Mahadevan era un prieten al tatei. Nu ştiam de ce, dar în India le spuneam tuturor prietenilor părinţilor mei „unchiul” sau „mătuşa”. Multă vreme îmi fusese greu să-i spun pe nume lui Frances, mama lui Nick, pentru că era mult mai în vârstă decât mine şi mi se părea că sunt ireverenţioasă dacă îi spun pe numele mic.

Sigur, îmi amintesc de unchiul Mahadevan. Are doi băieţi, nu?

Da, amândoi căsătoriţi, zise *Nanna,* şi îmi strânse mâna şi mai tare. Unchiul Mahadevan are un prieten. îl cheamă... în fine, toată lumea îi spune Rice Sarma.

Rice, orez? De ce?

Lucrează la ICRISAT[2] [3] şi a făcut nişte cercetări foarte importante despre orez. A câştigat nişte premii prestigioase; preşedintele i-a dat unul chiar anul trecut, continuă *Nanna.* Oameni buni.

Hmm.

Mă abţineam să spun mai mult. Vedeam clar spre ce se îndreaptă discuţia.

Rice Sarma are un băiat, zise *Nanna,* apoi aşteptă o clipă, să vadă cum reacţionez.

---

[1] *International Crops Research Institute for the Semi-Arid Tropics.*
[3] *Birla Institute of Technology & Science.*

Pentru că nu spuneam nimic, continuă.

îl cheamă Ardash. I-am văzut fotografiile. Un băiat foarte chipeş. Locuieşte în Dallas. Lucrează la Nortel Networks. E o companie bună?

Da, am zis încordată.

E manager acolo, zise *Nanna.* Şi-a făcut studiile la BITS[2] Pilani.

BITS Pilani era un colegiu politehnic foarte bun din India şi vedeam că tata se baza pe asta. îmi procuraseră mirele perfect. Inima mi se înmuie. Cum puteam să trec peste asta fără să Ie spun de Nick? Cum puteam să nu le spun despre Nick în condițiile astea?

Oh.

A făcut un master la MIT[4] şi are şi o diplomă la Stanford, continuă *Nanna,* în timp ce-mi cerceta figura, ca să vadă efectul.

Impresionant, am zis.

Dumnezeule, ce mai urma? O să-mi spună că are 1,90 şi arată ca Adonis?

Are 1,90 m, continuă *Nanna* de parcă mi-ar fi ghicit gândurile. Mama ta crede că seamănă cu starul acela de cinema, Venkatesh.

Venkatesh era un actor de film telugu de care eram îndrăgostită acum şapte ani. Nu mai văzusem nici un film de-al lui de când plecasem din India, dar eram impresionată de faptul că Ma se folosea de el ca momeală.

Şi ce?

Continuam să fac pe nevinovata.

---

[4] *Massachusetts Institute of Technology.*

I-am arătat fotografia ta...

Ce-ați făcut?

Mi-am smuls mâna dintr-a lui şi m-am întors spre el, ca să-l privesc direct în față. Ajunsesem la poarta lui *Thatha* şi stăteam acolo, eu furioasă, el contrariat.

Păi ce voiai să facem? Să aşteptăm până împlineşti 50 de ani ca să te măriți? spuse *Nanna* ofensiv, deşi fața lui rămăsese calmă.

Pare bărbatul perfect. Poate ar trebui să se mărite Ma cu el, am replicat sarcastic.

Nanna deschise poarta.

E aici în vacanță. Mâine după-amiază o să vină acasă la *Thatha,* să servească ceaiul cu noi.

Mă holbam la tata.

Doar n-o să mă faceți să trec printr-o ceremonie de cercetat vite!

Nu eşti o vită şi te rog să nu exagerezi.

Exagerez? O să vină familia lui... de-asta mi-a pus mama bluzele de mătase. La naiba, *Nanna,* ai ştiut de la bun început. Nu e o noutate. Ştiai de când am venit.

Eram îngrozită că tata se alăturase eforturilor mamei ca să mă prindă în cursă.

Nu folosi astfel de cuvinte ca „naiba", zise *Nanna* ridicând din umeri. Cum ziceam, nu putem... *nu vrem* să aşteptăm până faci 50 de ani.

Nu vreau să stau aici şi să mă cântărească el şi familia lui de parcă aş fi o vacă scoasă la vânzare, i-am întors-o nervoasă.

N-o să fie aşa, Priya Ma, încercă tata să mă liniştească.

Am trecut pe lângă el şi am intrat ca un fulger în casă.

Mi-am azvârlit papucii de paie cât colo pe verandă şi am intrat în hol.

Abia dacă l-am zărit pe Jayant care venise în timp ce tata îmi înfigea cuțitul în spate.

N-o să fiu aici mâine după-amiază, i-am aruncat mamei.

Stătea pe podea, sprijinită de o pernă, iar eu m-am îndreptat spre ea cu mâinile în şolduri.

Ba o să fii aici, zise Ma Iară să clipească. Prostiile astea nu țin la mine. Tatăl tău o să pună capăt acestor...

Serios? Şi ce-o să zici dacă plec mâine după-amiază, când vine prietenul prietenului lui *Nanna* şi băiatul-lui-perfect? am întrebat.

Priya, zise *Thatha* sever. Calmează-te şi nu țipa în casa mea. De ce nu mergi să o ajuți pe Sowmya la bucătărie?

Aproape că-mi venea să urlu la el, dar mi-am muşcat limba. Nu era momentul să trec la abordarea feministă.

îmi doream, îmi doream din tot sufletul să stau acolo şi să lupt, dar nu voiam să mă port ca un copil mofturos şi să le confirm părerea că nu eram în stare să-mi port singură de grijă sau să-mi găsesc singură un soț.

Puteai măcar să mă întrebi înainte să-i inviți, i-am zis mamei încet.

Ridică din nou din umeri şi se uită în altă parte.

îmi stătea pe vârful limbii să-i spun mamei că de-asta mi-era atât de greu să o respect. Respectul era ca o stradă cu două sensuri; dacă eu nu primeam, nu puteam nici să dau. Simțindu-mă cumplit de trădată de amândoi părinții mei şi de bunici — întreaga mea familie — am ieşit pe hol.

în bucătărie, Sowmya înmuia feliile în apă pentru a

pregăti un *pappu* de mango.

Pot să te ajut? am întrebat amărâtă, iar ea îmi zâmbi ca să mă îmbărbăteze.

Vrei să cureți mango, te rog? Eu trebuie să tai cartofii pentru curry, mi-a zis ea întinzându-mi un cuțit de curățat şi două mango verzi.

M-am aşezat de-o parte a chiuvetei şi ea de cealaltă, muncind fiecare cu legumele ei.

Mi-au aranjat un*pelli-chupulu,* am zis tot mai amărâtă.

Sowmya dădu din cap.

Ra.Aha.Akka ne-a spus când ați plecat la magazinul de legume.

Cum pot să facă asta?

Haide, pare perfect! Vine şi la mine cineva mâine-seară; e lector la un liceu particular şi arată ca Brahmanandam, nu ca Venkatesh, spuse Sowmya făcând o grimasă.

Brahmanandam era un actor de comedie din industria filmelor telugu. îi făcea pe oameni să râdă, dar nu avea nici o calitate din punct de vedere fizic.

Nu despre asta e vorba, am zis.

Crezi că eşti prea bună pentru un *pelli-chupulu* şi că numai cei care arată ca mine trebuie să treacă prin aşa ceva? întrebă ea încet, iar ochii mei se deschiseră larg, gata să neg din tot sufletul.

Dar avea dreptate. Exact asta gândeam.

Voiam să găsesc o scuză, una bună, şi exact atunci îmi scăpă; eram preocupată să o fac pe Sowmya să treacă peste nenumăratele ei *pelli-chupulu* şi peste convingerea mea că eram mai bună decât ea.

Am un iubit... un logodnic, i-am trântit-o.

Cum? făcu Sowmya în timp ce cartoful pe care-l ținea în mână se rostogoli în chiuvetă.

Îl luă iarăşi şi se holbă la mine prin ochelarii ei cât fundul de borcan.

Da, am zis. Făcusem primul pas şi nu mai aveam altceva de făcut decât să merg mai departe. E american.

Tatăl tău o să te omoare şi, dacă n-o face el, o face *Thatha* al tău, zise Sowmya strângând la piept cuțitul. Când... cum... ? Priya? Ce-a fost în capul tău?

E un băiat bun. Îl iubesc, am zis şi mi se părea până şi mie că suna ca o replică proastă. Nu am plănuit asta. Încă o replică proastă. S-a întâmplat, pur şi simplu.

Simțeam cum mă împotmolesc din clişeu în clişeu.

Nu, Priya. Nu poți să ne faci asta. Anand... a fost destul de rău, dar asta, asta i-ar distruge pe bunicul şi pe tatăl tău, zise Sowmya.

Şi ce vrei să fac? Să-l părăsesc pe Nick ca să mă mărit cu unul despre care cred părinții mei că ar fi bun pentru mine? am întrebat.

Da, zise Sowmya ferm. Aşa facem noi.

Oh, la dracu' cu „noi", am zis şi am aruncat un mango crud pe masă.

Şi ce-o să faci? întrebă Sowmya, luând fructul pe care-l aruncasem şi verificând dacă nu se lovise.

Nu ştiu, i-am mărturisit, simțind acut nevoia copleşitoare să plâng.

* * *

PENTRU: NICHOLAS COLLINS <NICK_COLLINS@XXXX.COM>

De la: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com>

SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Re: AI CĂLĂTORIT BINE?
N-O SĂ-ȚI VINĂ SĂ CREZI, DAR UN BĂIAT INDIAN BUN VINE MÂINE DUPĂ-AMIAZĂ „SĂ MĂ VADĂ”. La DRACU’! CUM ÎNDRĂZNESC PĂRINȚII MEI SĂ-MI FACĂ UNA CA
asta, Nick? E umilitor. Se aşteaptă ca eu să particip LA RITUALUL ACESTA BARBAR ŞI SĂ ACCEPT CA UN BĂRBAT SĂ VINĂ ŞI SĂ-MI EVALUEZE POTENȚIALUL DE NEVASTĂ.
Ce m-a durut a fost că şi tatăl meu e implicat în
ASTA. MĂ AŞTEPTAM LA AŞA CEVA DIN PARTEA MAMEI,
dar *Nanna*. .. Se presupunea că el e de partea mea.
O SĂ ÎNCERC SĂ TE SUN CÂT POT DE REPEDE. DAR SĂ NU-ȚI FACI GRIJI PENTRU NIMIC. E DOAR... La NAIBA CU
eh N-am mai fost niciodată atât de furioasă. Acum trebuie să le spun despre tine, înainte să mă
LEGE DE INDIANUL ACESTA IDIOT CARE AU HOTĂRÂT EI CĂ E PERFECT PENTRU MINE.
Mi-aş fi dorit să nu fiu aici. Aş fi vrut să mă fi ÎNTORS ACASĂ. Aş FI VRUT CA PĂRINȚILOR MEI SĂ LE PESE MAI MULT DE MINE DECÂT DE CEEA CE CRED VECINII.
Priya
* 5 *
Pentru: Priya Rao <Priya_Rao@yyyy.com»
De la Nicholas Colons <Nick_Coluns@xxxx.com>
SUBIECT: Re: Re: Re: Re: Re: Re: Al CĂLĂTORIT BINE?

---

5 * *

Iubito, îmi pare foarte rău. Dar te aşteptai la
ASTA, NU?
Nu VREAU SĂ PAR CONDESCENDENT (AICI O SĂ OFTEZI TU MELODRAMATIC!), DAR SUNT SIGUR CĂ PĂRINȚILOR TĂI LE PASĂ MAI MULT DE TINE DECÂT DE CE CRED VECINII. ÎN PRIVINȚA TATĂLUI TĂU, DĂ-I PACE. VREA SĂ-ŞI VADĂ FATA MĂRITATĂ ŞI SĂ-I DĂRUIASCĂ NEPOȚI. Nu ŞTIE CĂ TE-AI LOGODIT CU UN AMERICAN FERMECĂTOR, AŞA CĂ ÎNCEARCĂ SĂ-ȚI OFERE CE POATE MAI BUN.
Ştiu că e greu să-i spui familiei tale ceva ce ştii
SIGUR CĂ NU VREA SĂ AUDĂ, AŞA CĂ, DACĂ PRESIUNEA E PREA MARE, N-O FACE. NUMAI SĂ NU TE MĂRIȚI CU VREUN INDIAN ÎN TIMP CE EU STAU AICI ŞI-MI FRÂNG MÂINILE. TE ROG! AVEM IPOTECA ÎN COMUN! ÎN SILICON Valley, e o relație la fel de solidă ca o căsătorie !!!
E-N REGULĂ DACĂ NU VREI SĂ LE SPUI DESPRE NOI.
Linişteşte-te. Nu vreau să faci vreo embolie de la
ATÂTA STRES. FĂ CE SIMȚI CĂ POȚI SĂ FACI.
Al GRIJĂ, IUBITO, ŞI SUNĂ-MĂ.
Nick

Confesiuni şi minciuni

Anand era una din rudele mele favorite. Era cu cinci ani mai în vârstă decât mine şi am petrecut împreună multe veri în casa fratelui lui *Thatha,* în satul nostru de lângă Kavali.

Ultima vară pe care am petrecut-o acolo a fost o adevărată aventură. Fratele lui *Thatha,* căruia îi spuneam *Kathalu- Thatha,* încerca să dea de urma hoțului care fura

din livada Iui de mango şi noi eram convinşi că puteam fi la fel de buni precum cei Cinci Faimoşi eroi ai scriitoarei Enid Blyton[6]. Anand avea 13 ani, Sowmya 11, iar eu aveam numai 8 ani; credeam că formăm un neînfricat Trio Senzațional.

Fratele lui *Thatha* spunea cele mai minunate poveşti şi de asta îl numeam Bunicul-Poveste, *Kathalu-Thatha.* Ne adunam cu toții în jurul focului, iar *Kathalu-Thatha* ne vorbea despre fantoma care locuia în vechiul puț din mijlocul câmpului său de trestie-de-zahăr, despre acel foarte-foarte bătrân care încă mai trăia în cocioaba de lângă izvor, la marginea satului, şi despre tigrii care îşi făceau apariția numai noaptea pentru a fura copilaşii neascultători. Unele poveşti ne speriau, altele ne făceau să râdem, dar toate ne apropiau şi mai tare de *Kathalu-Thatha.* Amintirile mele despre felul în care eram aşezați lângă foc, sorbind lapte dulce şi fierbinte din vase de argint, în timp ce *Kathalu-Thatha* urzea poveşti lungi şi bogate, încă mai reuşesc să-mi însenineze ziua.

* * *

Anand mă îmbrățişă de îndată ce mă văzu.

Nu ne-am întâlnit de prea mult timp, Priya, spuse el. Şi acum eşti femeie în toată firea.

Femeie în toată firea şi singură, mormăi Ma din spatele nostru. Şi care face *nakhras*, cu toane ca o puştoaică răsfățată.

Am suspinat.

Lasă, *Akka,* spuse Sowmya, înfăşurându-şi capătul

---

[6] Enid Mary Blyton (1897-1968) — una dintre cele mai cunoscute scriitoare britanice. A creat o literatură pentru copii apreciată în întreaga lume şi a fost tradusă în peste 90 de limbi.

sariului în jurul taliei. De ce nu vă duceți amândoi să aduceți jos fructele de mango, cât timp eu pregătesc ceaiul pentru Anand?

Era o cale bună de scăpare — nici mie, nici lui Anand nu trebuia să ni se spună de două ori.

Am auzit că mâine vine un băiat să te vadă, spuse Anand, în timp ce urcam scările. Doi băieți într-o singură zi... Probabil că mama este în extaz.

Mda, am spus eu cu sarcasm, unul pentru mine şi unul pentru Sowmya. Este doar obişnuita piață de carne.

Hai, nu va fi așa de rău, spuse Anand, bătându-mă pe umăr.

Astea fiind spuse de un bărbat care s-a îndrăgostit, *a fugit* şi s-a căsătorit, am subliniat eu. Şi mai sunt şi veşti *mari.*

Anand zâmbi cu gura până la urechi.

Nu-mi vine să cred. Ție îți vine să crezi? Voi deveni tată!

Am dat din cap şi am râs. Nu, nu-mi venea să cred că Anand, care îşi petrecuse o noapte întreagă în vârful unui copac de mango, aşteptând ca hoțul din livada lui *Katha- lu-Thatha* să-şi facă apariția, era acum suficient de mare pentru a fi tată.

Mă gândeam la ultima noastră vară petrecută în casa lui *Kathalu-Thatha,* i-am spus, în timp ce începeam să împăturim pânza de bumbac pe care acum zăceau fructele de mango uscate şi zbârcite.

O, da, spuse Anand, frecându-şi cicatricea ce îi trecea peste ochiul stâng. *Amma* a refuzat să mă mai lase să merg acolo vreodată.

Se petrecuse târziu în noapte. Sowmya şi cu mine ținusem de şase la marginea livezii, uitându-ne după hoț. Ne-am furişat din casă, hotărâți să îl găsim pe hoț pentru a-1 impresiona pe *Kathalu-Thatha.* Sowmya se arătase reticentă, dar eu şi Anand fuseserăm foarte insistenți. Neputând să se împotrivească entuziasmului nostru, Sowmya venise cu noi, cu fruntea încruntată. Anand stătuse de pază în vârfului copacului de mango, având cu el o lanternă.

Voi avea o perspectivă mai bună, spusese el.

Ne surprinsese pe toți faptul că hoțul se dovedise a fi o maimuță care s-a speriat când Anand i-a luminat cu lanterna direct în față. Anand căzuse din copac şi se lovise cu capul de o piatră, colțul ei ascuțit fiind foarte aproape să-l lase fără ochiul stâng.

Eu şi Sowmya, speriate şi îngrijorate, începusem să alergăm țipând după ajutor, ca nişte fete ce eram.

Am fost cu toții mustrați în dimineața următoare şi, din nefericire, aceasta a însemnat ultima vară în care ne-am petrecut vacanțele în livadă. *Kathalu-Thatha* nu a supraviețuit iernii şi *Thatha,* singura rudă apropiată, a vândut casa familiei şi a închiriat livada unei fabrici de dulceață şi suc.

După ce am împachetat cele două bucăți de pânză cu mango, Anand s-a uitat pe furiş în jur şi a scos un pachet de țigări.

Să nu spui nimănui, spuse el. Dacă află *Nanna...* mă omoară.

Era un bărbat matur, pe cale de a deveni tată, care încă se temea de tatăl lui.

Am dat din cap.

Numai să nu fumezi lângă Neelima.

Sigur că nu, spuse Anand, şi se aşeză pe pardoseala de ciment. Se sprijini de balustradă şi suspină.

Am aşteptat toată ziua clipa asta.

Neelima nu este cea mai fericită persoană din lume, i-am spus eu fără menajamente. O tot aduci aici şi ei sunt cu toţii atât de răi cu ea.

Abia acum ajung să o cunoască... Ştii cum sunt când apare cineva necunoscut. îţi aminteşti cum amândouă, *Amma* mea şi *Amma* ta, i-au făcut o viaţă de coşmar Latei când ea şi Jayant *Anna* s-au căsătorit? spuse Anand.

Lata este foarte diferită de Neelima, i-am reamintit. Neelima se simte cu adevărat rău, Anand.

Mi-ar spune dacă s-ar simţi rău, zise Anand, uitân- du-se în sus, spre cer. Vezi *SaptarishP.* întrebă el, arătând spre constelaţia formată din şapte stele. Pentru foarte multă vreme nu am putut vedea steaua Arundhati, spuse el.

Saptarishi (cei şapte *rishî)* erau sfinţii înţelepţi care i s-au arătat marelui Brahma. Erau fiinţe învăţate cărora li se revelaseră Imnurile vedice. Reprezentau cele şapte puteri ale vieţii şi conştiinţei tuturor creaţiilor Domnului. Cei şapte *rishi* erau căsătoriţi cu femei foarte frumoase şi odată, în timp ce acestea executau o *yajna,* Agni, zeul Focului, a văzut femeile şi deîndată a simţit dorinţă faţă de ele. Prietena de atunci a lui Agni, Shava, a vrut să îi facă pe plac iubitului ei şi a luat, pe rând, forma tuturor soţiilor celor şapte *rishi.* De fapt nu a putut lua forma decât a şase dintre soţii. Arundhati era o soţie atât de credincioasă, încât Shava, indiferent cât de mult a încercat, nu şi-a putut schimba

înfățişarea pentru a arăta ca Arundhati. în timpul acestor schimbări, Shava a rămas însărcinată şi, în rândul zeilor, se zvonea că una din cele şase soții ale *MaharishiAoi* avea un copil cu Agni. Toți acei *rishi,* cu excepția lui Vashishtha, care era căsătorit cu soția sa credincioasă, Arundhati, şi-au izgonit soțiile pentru că le fuseseră necredincioase.

în constelația *Saptarishi,* ultima, dar cea mai importantă stea, care este Vasnishtha, are la rândul ei o stea mică ce gravitează în jurul ei, iar aceasta este Arundhati. Mitul spune că, dacă nu o vezi pe Arundhati, vei avea ghinion... şi încă mult.

Şi acum o vezi? l-am întrebat, evitând să mă uit în sus, să văd dacă eu o zăresc pe Arundhati.

Era o superstiție idioată, dar nu voiam să o testez.

Nu tocmai, spuse Anand, dar mă apropii. Neelima se va adapta, Priya.

Trase adânc din țigară şi scoase rotocoale mici. Mi-am trecut un deget printr-un cerc de fum care se risipea.

Ar trebui să-i spui bunicii, Latei şi celorlalți să înceteze să o învinovățească pentru faptul că s-a căsătorit cu tine.

Asta nu este ceva ce *ar trebui* să spui propriei tale familii, rosti Anand cu amărăciune. Şi nu pot să apar şi să le-o trântesc aşa, pur şi simplu... nu?

Sigur că poți, i-am spus. Fii bărbat, Anand, ia apărarea soției tale. Sau *Thatha* încă te mai controlează ca pe o marionetă?

Eram un pic cam dură... Bine, eram foarte dură, dar nonşalanța lui Anand cu privire la ceea ce trebuia să îndure soția lui din partea familiei sale mă făcuse să explodez. Iar eu şi Anand eram destul de apropiați pentru a şti că am

dreptul să-l abordez direct. Aşa cum am bănuit, Anand nu s-a simţit ofensat, dar era puţin bosumflat.

îşi strivi ţigara de pardoseala de ciment şi se uită la mine.

Vrei să-l înfrunt pe tatăl meu cel mare şi rău?

Da, i-am spus.

Chiar aşa?

Da, am repetat eu.

Şi tu când ai de gând să le spui despre iubitul tău? mă întrebă Anand.

Ce? am întrebat eu îngrozită.

Sowmya nu ar fi spus nimănui despre Nick. Oare? Cum de ştia Anand?

Oh, îmi spui că eşti împotriva căsătoriilor aranjate ca instituţie pentru că eşti singură, fără să ai pe cineva? întrebă Anand. Este destul de simplu de ghicit. Deci, cine este iubitul?

Am simţit cum mi se urcă inima în gât, sufocându-mă de teamă. Oare scria pe mine: AM UN IUBIT ÎN AMERICA?

Haide, Priya, spuse Anand, ştiu despre lucrurile astea. Nu sunt prost.

Acum nu este vorba despre mine, am şoptit eu. Este vorba despre Neelima.

Nu ai curaj, nu-i aşa? zâmbi compătimitor Anand. Deci nu ar trebui...

Dacă s-ar purta rău cu iubitul meu, poţi fi sigur că aş fi ridicat problema, l-am provocat.

Deci există un iubit, râse el şi îşi aprinse o altă ţigară. Spune-mi, spune-mi tot.

Am suspinat.

Nu o să-ţi placă ce o să auzi.

Hei, eu m-am căsătorit cu Neelima.

Cel puțin ea este indiancă.

Lui Anand îi căzu țigara din mână.

Nu... nu ai un iubit american.

Am dat din cap.

O, *Rama, Rama...*

Ştiu.

Ce vei face?

Nu ştiu, i-am spus sincer. Mai întâi trebuie să ies din chestia asta idioată cu *pelli-chupulu.*

Nu poți, nu acum, spuse Anand, care părea îngrijorat. Nu fără să le spui despre domnul America.

Lasă-mă pe mine; *tu* ai de gând să faci ceva în legătură cu felul în care toată lumea se poartă cu Neelima înainte ca ea să divorțeze?

Anand ridică țigara care îi căzuse şi o duse la buze.

O să văd ce pot face.

Imediat ce Neelima a spus că este însărcinată, Lata a început să vorbească despre pierderea sarcinii în primul trimestru şi...

Ticăloasa, cum îndrăzneşte? izbucni Anand şi țigara pe care o ținea între buze îi căzu din nou pe asfalt. Nu ştiu cum o suportă Jayant. Şi acum aşteaptă un alt copil. Vor să îi dea lui *Nanna* un moştenitor cu sânge pur de brahman.

Ce vei face?

Nu ştiu, spuse Anand.

* * *

Când am coborât la parter, tata era prins într-o discuție aprinsă cu Jayant, despre indienii care nu sunt rezidenți, INR. Jayant credea cu sinceritate că cei care părăseau India

îşi trădau patria-mamă, iar tata era convins că cei care rămâneau se privau de posibilitatea de a creşte şi a se dezvolta.

Lumea este a tuturor, spunea *Nanna.* Ar trebui să ne considerăm cetățeni ai lumii, nu numai indian, coreean sau malaez.

Erau aşezați la masă, sorbind ceai, în timp ce Sowmya se agita în jurul lor, pregătind totul pentru cină.

A, Priya, spuse Jayant şi îşi întinse ambele mâini pentru a le cuprinde pe ale mele într-o strânsoare caldă. Ai crescut. Şi eşti în pragul căsătoriei, din câte am auzit. Acest băiat, Sarma, pare să fie ideal. Tu ce spui?

Anand îşi drese vocea, în timp ce Sowmya se uită fix la mine. Am zâmbit stânjenită. Jayant mă bătu uşurel pe mâini, ca şi cum mi-ar fi simțit încordarea.

Este supărată pe noi că am pus totul la cale, spuse *Nanna,* bucurându-se în mod evident de poziția în care mă aflam.

Supărată, nu-i nimic, spuse Ma, în timp ce se apropia de masa din bucătărie, ducând o oală mare de inox, plină cu *rasam* fierbinte. Vor fi mâine aici şi, când îl va vedea pe băiat... da, ne va mulțumi. Câştigă 100 000 de dolari pe an, 50 *lakh* rupii.

Banii nu înseamnă totul, ştii, Ma, am spus în timp ce mă aşezam lângă Jayant. Şi nu am spus că mâine-dimineață voi fi aici pentru această... experiență umilitoare pe care vrei să o suport.

Umilitoare? întrebă *Nanna* cu vocea îngroşată de emoție. Vai, Priya Ma, vorbeşti ca şi cum noi am fi nişte demoni care te torturează. Te iubim; facem asta pentru că te

iubim.

Nu ne rupe inimile acum, Priya, spuse Ma dintr-o- dată serioasă. Am aşteptat asta mult timp. Ai spus că nu eşti pregătită şi am aşteptați toți aceşti ani. Ce mai vrei de la noi?

Dacă ar fi țipat la mine, m-ar fi ocărât şi dojenit, forțat şi convins, aş fi ştiut cum să mă descurc. Această pledoarie era altceva, comportamentul lor era ciudat şi, din aceste motive, toată dorința de ripostă dură mă părăsi.

Nu este aşa, Ma, *Nanna,* am spus eu cu voce moale. Numai că nu vreau să mă căsătoresc aşa... Nu este demn... nu, nu... nu este de mine.

Toată lumea o face, spuse Ma cu blândețe. Crezi că Sowmya şi Jayant nu sunt demni?

Nu era deloc corect. Cum puteam răspunde, când atât Sowmya, cât şi Jayant mă priveau, aşteptând să răspund?

Nu... nu asta am vrut să spun, am rostit cu ezitare.

Deci vei fi aici mâine? întrebă *Nanna.*

Eram prinsă într-o ambuscadă nenorocită.

Nu te va sili nimeni să te căsătoreşti, spuse cu elan Ma. Numai să-l vezi pe băiat şi, dacă nu îți place, nu trebuie să te căsătoreşti cu el. Dar, dacă nu o să-l vezi, nu vei şti niciodată.

Oh, aş şti! Dar toți mă priveau cu o disperare tăcută pe fețe. Erau atât de nerăbdători să mă vadă căsătorită, aşezată, aşa cum credeau că ar trebui să fiu. Şi ce copil poate rezista disperării părinteşti?

Voi fi aici, am spus învinsă, înainte să părăsesc bucătăria.

Am străbătut holul unde *Thatha, Ammamma* şi Lata se

uitau la ştirile de seară şi i-am găsit pe Neelima şi Anand vorbind în dormitorul de lângă verandă. Ea plângea, ca mai înainte, iar el o ținea de mână. Amândoi arătau incredibil de drăguți şi foarte îndrăgostiți unul de celălalt. Am simțit un fior de invidie. Ei erau deja căsătoriți, în timp ce eu nu aveam curaj să le spun părinților mei despre Nick. Laşitatea mea nu cunoştea granițe, pentru că acum chiar acceptasem să particip la o ceremonie de cunoaştere a miresei.

Mi-am simțit degetul gol din cauza inelului care lipsea şi atunci mi-am strâns pumnul. îmi scosesem inelul în avion, înainte de a ateriza în Hyderbad. îl ascunsesem pe Nick de la început. Poate că ştiusem chiar înainte de a veni că el va continua să fie secretul meu dureros.

Mi-am luat geanta, care zăcea lângă raftul cu pantofi de pe verandă, şi m-am aplecat să găsesc papucii pe care îi aruncasem din picioare cu ceva vreme în urmă. M-am strecurat din casă fără să spun nimănui, pentru a căuta o carte de telefoane. Am găsit una la o stradă distanță de magazinul cu apă *goli.* Am format numărul de mobil al lui Nick, iar el a răspuns aproape înainte să termine de sunat prima oară.

Bună, am spus şi l-am simțit răsuflând uşurat înainte să spună orice.

Ce faci? Unde eşti?

Acasă la bunica, am spus.

Cum rezişti? întrebă Nick.

Bine.

Nu pari a fi bine.

Sunt bine, am spus, încercând să aduc o notă de veselie falsă în vocea mea deprimată. Numai că toată... băiatul pe

care vor să îl vădă... este obositor.

Nu vei trece prin ceremonia cunoaşterii miresei... nu? întrebă Nick delicat.

Am făcut o pauză de o microsecundă înainte de a minți plină de încredere.

O, sigur că nu.

Eşti sigură? Vreau să spun, vrei să o faci? Eu... este greu, este foarte greu. Eu sunt... ai cumva îndoieli? întrebă el, frustrarea lui lovind direct în conştiința mea.

îndoieli în legătură cu tine? l-am întrebat înghițind cu greu. Sigur că nu, Nick. Cum poți să te gândeşti la aşa ceva?

Păi, mă face să mă întreb. Eşti atât de reticentă să le spui despre noi. Nu sunt un criminal în serie sau violator. Sunt o partidă destul de decentă... Nu crezi? Mama aşa crede, spuse Nick, râzând uşor la sfârşit.

Oh, mai mult decât decentă. Eşti cea mai bună partidă din partea asta a fluviului Mississippi, am spus, alăturându-mă lui în încercarea de a destinde atmosfera, lăsând îndoiala să dispară.

Aş fi vrut să vin cu tine. Aş vrea să fiu acum cu tine, spuse el brusc, cu exasperare.

Şi eu aş vrea. Ar fi făcut lucrurile de două ori mai grele, dar cel puțin nu aş fi fost singură şi părinții mei nu ar fi încercat niciodată să mă cupleze cu fiul unor prieteni ai unor prieteni.

Vreau să le spun despre tine. Le *voi spune* despre tine, astăzi, în curând, acum, am spus, mințind din nou.

Nu îl mai mințisem niciodată pe Nick, era ca şi când l-aş fi înşelat, dar nu am putut face nimic pentru a împiedica acest lucru. Eram prinsă într-o tornadă şi părăsisem Kansa-

sul cu multă vreme în urmă.

Le voi spune mâine, l-am mințit din nou.

Nu mai aveam nici o intenție să le spun despre Nick. Nu puteam. Va trebui să mă sinucid pe drumul de întoarcere spre Nick, aşa încât nimeni să nu afle despre decepția mea.

Spune-le... nu le spune; numai să nu te stresezi prea tare. Eşti în vacanță, ar trebui să te distrezi, spuse el, iar eu m-am întrebat dacă nu cumva ştie că mint.

Le voi spune. Te iubesc, Nick, am spus aproape cu disperare.

Şi eu te iubesc.

Acum trebuie să mă întorc. Te mai sun eu. Trimi- te-mi un e-mail... multe e-mailuri. îmi place să citesc.

El spuse din nou că mă iubeşte, înainte să închid. M-a năpădit tristețea. Nu aveam curajul să spun familiei mele despre Nick. Şi nu pentru a-i proteja de durere şi suferință, ci pentru a mă proteja pe mine însămi. Mă temeam că, dacă le voi spune despre Nick, nu mă vor mai iubi. Mă temeam că, dacă nu le voi spune şi mă voi întoarce în America, Nick nu mă va mai iubi. Nu era o afacere corectă. Fie îl păstram pe Nick, fie îmi păstram familia.

Am plâns tot drumul până am ajuns înapoi acasă la *Thatha,* ştergându-mi febril lacrimile cu ambele mâini.

* * *

Cina a fost zgomotoasă, pentru că *Thatha* vorbea despre cum am putea avea o nuntă dublă.

Ce spui, Priya, tu şi Sowmya mea căsătorindu-vă în acelaşi *mandap,* frumos împodobit? întrebă el, lovindu-se cu palma peste coapsă.

Am adunat puțin *pappu* de mango din vasul de inox şi l-

am pus pe farfuria mea, apoi l-am amestecat cu orez.

NnayP.

Sowmya ridică un recipient mic de inox cu unt, dar eu am scuturat din cap. Nu ar fi trebuit să vin în India — eram convinsă de acest lucru. Acum aveam mai multe probleme decât puteam duce.

Priya? întrebă *Thatha.* Cum, *Amma,* nu vrei o nuntă dublă?

Poate ar trebui să avem o singură nuntă în *mandap,* spuse Ma, ca şi cum ar fi fost un fapt deja stabilit şi nu voia ca *Thatha* să îşi facă o impresie greşită.

Când se va căsători fata ei, va fi în propriu-i *mandap*; Sowmya îl putea avea pe al ei.

Haide să nu vindem blana ursului înainte de a-1 prinde, spuse Lata şi, pentru prima oară, am fost recunoscătoare. Anand, dă-mi nişte *rasam.*

Anand şi Neelima stăteau aşezați unul lângă celălalt şi erau foarte tăcuți de când începuse cina. Anand privi spre Lata, apoi spre *rasam* şi trase adânc aer în piept.

Lata, i-ai zis Neelimei că va pierde sarcina când ți-a spus că este însărcinată? întrebă el.

Un uşor tremur al vocii îi trăda agitația, deşi încerca să afişeze o figură calmă.

Se lăsă brusc o tăcere atât de adâncă, încât ecoul vocii trecu pe lângă paharele de metal care stăteau pe piciorul lor nesigur pe blatul mesei. Vocea dură a lui Anand nu mai avea deloc timbrul său obişnuit, calm, plăcut, uşor temător chiar. Nu era omul confruntărilor, de aceea îşi şi anunțase familia abia după ce se căsătorise deja cu Neelima.

Ce? întrebă Lata, mâna ei acoperită cu *pappu* de mango

zăcând indiferentă pe farfurie.

Pentru o clipă, Anand rămase tăcut. îi vedeam mărul lui Adam ridicându-se şi coborând — nervozitatea sa avea tentacule care ajungeau la toți cei aflați în încăpere.

Anand, acum nu avem nevoie de frământări. Lata nu a spus nimic, îl avertiză *Ammamma,* nedorind să asiste la o ceartă.

Nu este nici o frământare, spuse Anand şi se ridică în picioare, ca şi cum faptul că îi domina pe toți cei care se aflau la masă ar fi făcut să îi fie mai uşor.

Nanna, care sta alături de mine, îşi ridicase sprâncenele plin de întrebări. Am scuturat din cap. Ştiam ce va spune Anand, deşi mă întrebam dacă va avea curaj să meargă până la capăt.

De când m-am căsătorit cu Neelima, cu toții vă purtați foarte rău cu ea, începu el.

Rău? întrebă *Thatha* cu o voce răsunătoare. Ce prostie! Ți se pare.

Nu sunt prostii, *Nanna,* spuse Anand, de data asta cu voce încrezătoare, în timp ce se înfrunta cu îndărătnicul său tată. Neelima este soția mea, merită să fie respectată. Dacă voi, ca familie, ați hotărât să o tratați rău...

Nimeni nu o tratează rău, Anand, îl întrerupse Lata. îi spuneam, pur şi simplu, să fie atentă. Primul trimestru este întotdeauna delicat. Nu ştiu de ce a înțeles altfel cuvintele mele.

Neelima începu să plângă uşor. Pe de o parte, era din cauza tensiunii din încăpere, pe de altă parte, din cauză că hormonii ei nu mai rezistau.

îmi pare rău, şopti ea.

Nu, mie îmi pare rău, spuse Anand, aşezându-se pentru a-i lua mâna.

O asemenea etalare a emoției unui cuplu nu era un lucru obişnuit în familia noastră şi din nou am simțit cum invidia pune stăpânire pe mine. Se iubeau, erau căsătoriți, urmau să aibă un copil; eu eram îndrăgostită de un bărbat care avea culoarea pielii şi naționalitatea necorespunzătoare, trăiam în păcat cu el şi tocmai îl mințisem.

Am tot trimis-o aici — Anand se uita la *Thatha* în timp ce vorbea — ca într-un final să o acceptați. Să ajungeți să o cunoaşteți, să vedeți ce persoană minunată este şi să o iubiți, să o tratați ca pe un membru al familiei. Dar... dacă nu vreți să faceți acest lucru, nu va mai veni aici... nici eu nu voi mai veni aici... şi nici copilul nostru.

Linia fusese trasă. Anand nu mai trecuse peste ea şi devenise bărbat. Nu puteam fi mai mândră de el.

Ammamma tocmai voia să spună ceva, dar se opri când *Thatha* ridică o mână.

Sunt de acord, este noră a acestei case şi prin urmare merită respect, spuse *Thatha* cu sobrietate. Dar va trece timp înainte să o iubim. Nu va fi niciodată alegerea noastră ca soție a ta, Anand. Ce s-a făcut, s-a făcut; nu pot schimba trecutul sau comportamentul nostru din trecut. Dar, de acum înainte, o vom trata ca pe un membru al acestei familii.

Ammamma îşi feri privirea şi Lata scoase un sunet slab. Mama îşi strânse buzele şi apoi ridică din umeri.

Ne-am înțeles? repetă *Thatha,* uitându-se spre femeile din casa lui.

Da, spuse într-un final *Ammamma,* vorbind în numele

tuturor.

Bine, spuse *Thatha,* şi făcu un semn spre Neelima. Felicitări pentru copil. Abia aşteptăm să ne ținem în brațe nepotul.

în acest moment, lacrimile Neelimei curgeau pe obraji ca o cascadă. Anand se uită spre mine şi şopti: Mulțumesc. Am dat din cap, simțindu-mă ca o adevărată impostoare.

* * *

CĂTRE: PRIYA RAO (PRIYA_RAO@YYYY.COM)
De la: Nicholas Collins (Nick_Collins@xxxx.com) Subiect: Telefonul!

A FOST MINUNAT SĂ VORBESC CU TINE!

Ştiu că eşti supusă unei mari presiuni şi aş dori
SĂ GĂSESC O CALE SĂ O DOMOLESC. NU ÎNȚELEG COMPLICAȚIILE RELAȚIEI TALE CU FAMILIA TA ŞI UNEORI DIN CAUZA ASTA ÎMI ESTE GREU SĂ PRICEP DE CE FACI LUCRURILE PE CARE LE FACI.

Dar înțeleg că trebuie să îți urmezi intuiția şi
INIMA PENTRU CA FAMILIA TA SĂ FIE FERICITĂ, PENTRU CĂ AŞA ŞI TU POȚI FI FERICITĂ. ACUM ÎNȚELEG CĂ DETAŞAREA PE CARE O SIMȚEAI PENTRU EI CÂND ERAI AICI POATE CĂ NU ESTE LA FEL DE SIMPLĂ CÂND SUNT LÂNGĂ
tine. Aici te vedeai spunându-le cu uşurință despre MINE PENTRU CĂ EU ERAM CU TINE, ACUM EŞTI CU EI ŞI ÎȚI DAI SEAMA CĂ NU ESTE UŞOR.
NU ÎMI PLACE, DAR VOI ÎNȚELEGE DACĂ VEI DESCOPERI CĂ, LA SFÂRŞITUL ZILEI, NU LE POȚI SPUNE DESPRE MINE. NU ÎMI VA PLĂCEA DELOC PENTRU CĂ TE VREAU PE DE-A-NTREGUL, NU

ÎMPĂRȚITĂ ÎN FIICĂ, NEPOATĂ, SOȚIE ŞI IUBITĂ.

Dar, în fond, te voi lua în orice fel te pot avea.

Ai grijă.

Nick

* * *

Nu puteam dormi.

Sowmya, Anand, Neelima şi cu mine eram răspândiți pe terasă, pe covoraşe de paie, aşa-numitele *chappas*-uri. Mi-am sprijinit capul pe o pernă subțire de bumbac şi m-am uitat în sus spre stele. în ultima jumătate de oră, după ce adormise
Sowmya, privisem spre *Saptarishi* şi, ăsta-i norocul meu, nu am putut vedea steaua Arundhati.

în schimb, vulturii se vedeau zburând în cerc.

Ultima oară când am dormit pe această terasă, aveam 20 de ani, pregătită să înfrunt lumea cu forța unui inocent. Eram nerăbdătoare să merg în Statele Unite; primisem viza de student F-l şi aveam bagajele împachetate. Petreceam o ultimă săptămână în casa bunicii înainte de a mă îndrepta peste cele şapte mări, spre Pământul Făgăduinței. Fusesem atât de dornică să plec, atât de emoționată, încât nu m-am gândit că, atunci când mă voi întoarce, totul va fi diferit cu şi pentru mine. Nu m-am gândit niciodată că nimic nu va mai fi la fel, cum clişeul „nu te mai poți întoarce cu adevărat acasă” va deveni realitate.

Aici nu mai era acasă. Acasă era în San Francisco, cu Nick. Acasă era brutăria Whole Foods şi fast-foodul KFC. Acasă era Pier 1 şi Wal-Mart. Acasă era 7-Eleven şi Starbucks. Acasă era familiar, Hyderabyd era străin; India era la fel de străină, exasperantă şi uneori exotică pentru mine,

cum ar fi fost pentru un străin oarecare.

Am auzit uşa descbizându-se şi m-am ridicat ca să văd cine era. O siluetă deşirată cu un rucsac în spate păşi în curte şi apoi sub lumina slabă, galbenă, care strălucea cu un licăr sub şopron. Se uită în sus şi făcu semn cu mâna. Nu fusesem niciodată mai fericită să îl văd pe Nate.

Mor de foame, spuse el, imediat ce am coborât. Voi dormiți la etaj?

Da, şi avem destulă mâncare în bucătărie, am spus. Hai să mergem acolo pe uşa din spate.

Bună idee, ultimul lucru de care am nevoie este să o trezesc pe Ma şi să înceapă cu „o, băiatul meu a venit acasă”, spuse el cu un zâmbet.

Atunci l-am îmbrățişat cu putere. Acum era mai înalt decât mine, mi-am dat seama când mi-a mângâiat părul.

Hei, spuse el şi mă împinse după o clipă, sunt bărbat, chestia asta cu îmbrățişatul este pentru domnişoare.

Ah, am spus şi l-am prins de nas cu degetele.

înainte de a intra în casă, Nate își lăsă încălțămintea sport afară, lângă uşa din spate. Am aprins lumina în bucătărie şi Nate se lăsă să cadă pe podea.

Ce faci aici, înapoi? am întrebat, în timp ce scoteam din dulap o farfurie pentru el.

Mă plictisesc, spuse el, apoi ridică din umeri. Am vrut să fiu prezent la vărsarea de sânge. Sau doamna cea grasă a cântat deja?

Ce doamnă grasă? am întrebat, în timp ce umpleam un pahar cu apă din oala de pământ de lângă plită. *Pappu* cu orez este suficient de bun pentru tine?

Ce fel de *pappu*.?

Mango?

Sigur. Sowmya face acest *pappu* de spanac dureros de înghițit, spuse Nate. Crezi că poți încălzi puțin orezul? Orezul înghețat din frigider îmi face părul din toate locurile ciudate să se ridice.

Am scos din frigider puțin orez şi *pappu.* Le-am amestecat pe amândouă cu degetele într-un vas şi am pus amestecul într-o tigaie pentru a-1 încălzi.

Casa asta chiar are nevoie de un cuptor cu microunde, am spus.

Fiica întoarsă din America vine cu nişte idei fanteziste, spuse Nate cu batjocură afectată. Deci... când ai de gând să le spui?

Nu am, am răspuns, fără să mă uit la el. Mi-au pregătit o *pelli-chupulu.*

Genul Rice Sarma's Venkatesh.

Ştii?

Nu tocmai. Doar Ma nu mi-a făcut dezvăluiri complete. Dar, sincer, băiatul — ah, bărbatul — este foarte frumos, are o slujbă bună, sigură. Nu ştiu cum stă cu fumatul şi băutul, deşi mama lui pretinde că este un *gudu-baye*, spuse Nate.

Băiat bun, pe dracu', am mormăit. îți aminteşti băiatul *gudu* din Chicago?

Oh, vrei să spui Chii-caa-go *bayei o* imită Nate pe Ma. Era un premiu, Priya.

Şi se mai culca şi cu o altă femeie.

Detalii, detalii.

Am pus orezul cu *pappu,* acum cald, pe o farfurie şi le-am aşezat în fața lui Nate, alături de un pahar cu apă. M-am

aşezat în fața lui, pe podea, şi am băut puțină apă din paharul lui.

Mai avem şi nişte FERICIRE în frigider, i-am spus. Am rugat-o pe Sowmya să păstreze din fructele de mango pe care le-a tăiat pentru cină.

Şi tu nu vrei să te lupți pentru o bucățică? întrebă cu suspiciune Nate.

Am dat din cap. Nu voiam să lupt nici măcar pentru FERICIRE. Era un moment fără egal de deprimant.

Ce-i, nu te simți bine?

Nate îşi puse mâna pe fruntea mea, ca şi cum ar fi verificat temperatura.

L-am mințit pe Nick, am mărturisit. I-am spus lui Nick că nu voi accepta *chupulu* şi că voi spune tuturor despre el.

Nick este numele bărbatului. Ai o fotografie?

Fotografie? Am probleme mult mai mari, Nate.

Atunci, spune-i adevărul şi nu merge mai departe cu *chupulu*, zise Nate, în timp ce îşi mesteca mâncarea. Apoi, spune-le totul despre Nick. Şi tot aş vrea să îmi văd viitorul cumnat, dacă nu în carne şi oase, măcar pe un Kodak color.

O să îți trimit mai târziu o fotografie, i-am promis. Şi ce contează cum arată? Doamne, Nate, stresul acesta o să mă bage în mormânt.

Nu o să...

Nate? se auzi vocea lui *Nanna.*

Hei, *Nanna,* strigă Nate şi îmi făcu cu ochiul. Cel puțin *ea* nu s-a trezit, adăugă el şoptit.

Nate este aici? scârțâi imediat şi vocea lui Ma ca răspuns.

Păi... nu le poți avea pe toate, nu-i aşa? suspină Nate, în

timp ce vocea stridentă a mamei mele venea din hol spunând, exact cum prezisese Nate: „O, băiatul meu este acasă.”

PARTEA A PATRA

Probleme vechi, probleme noi

Rava Ladoo

1 cană griş (*rava/sooji)*

1 cană zahăr 3 linguri *ghee* 1 cană lapte 1 lingură nuci acaju 1 lingură stafide

Prăjeşte grişul într-o tigaie pentru sosuri la foc mic, până când devine uşor maroniu. Apoi adaugă zahăr, *ghee*, lapte şi prăjeşte până când amestecul devine lipicios. Mărunţeşte nucile şi adaugă-le, împreună cu stafidele, în amestec. Dă la o parte tigaia de pe foc şi fa din cocă mici bile. Se servesc când se usucă.

Aloo Bajji

1 cană faină de năut (*besan*) apă

sare după gust 1 lingură pudră de chili 1 cană ulei de arahide 4-5 cartofi mari, tăiaţi felii

Amestecă *besan,* apă, sare şi pudra de chili până când obţii o consistenţă lichidă. încălzeşte uleiul într-o tigaie adâncă, pentru prăjit. Scufundă feliile de cartofi în amestecul de faină de năut şi prăjeşte-le în ulei de arahide până când capătă o culoare maro-aurie.

Asemănarea dintre vite şi femei

owmya adăugă *rava* pentru *ladoos* în tigaia încinsă în care sfârâia puţin *ghee.* Folosi o spatulă de fier pentru a tăvăli grişul în *ghee* şi micşoră flacăra plitei.

— Nu pot să cred că Anand i-a spus aşa ceva lui *Nanna,* zise ea.

Familia încă mai vorbea despre modul în care Anand îi luase apărarea Neelimei şi cum *Thatha* o acceptase, în sfârşit, pe Neelima ca noră.

Eram lângă chiuvetă, curățând cartofii pentru a face cartofi *bajji,* uluită nu numai că permiteam ca această atrocitate a ceremoniei cunoaşterii miresei să se desfăşoare, dar şi ca eu să fiu personajul principal.

Nu pot să cred că pregătesc gustări pentru prostia asta de *chupulu,* am spus supărată, curățând cartofii de coajă.

Poate că ar trebui să uiți de americanul tău şi să te căsătoreşti cu băiatul acesta drăguț, începu să sugereze Sowmya.

Ce vrei să spui cu „să uiți”, Sowmya? Eu am o relație, nu un vis oarecare din care mă pot trezi, am spus cu exasperare. Trăiesc cu Nick. împart cu el casa, patul, o viață. Ce ar trebui să fac, să plec, pur şi simplu?

Buzele Sowmyei se bosumflară şi suspină, înainte să adauge încet lapte, dintr-un pahar gradat, în *rava* prăjită.

Şi îl iubesc, am spus încet. îl iubesc foarte mult.

Sowmya ridică din umeri şi puse cana pe masă cu zgomot.

Ce vrea să însemne asta? am întrebat.

Nimic, Priya, spuse Sowmya, apoi suspină din nou.

De ce nu spui ceea ce vrei să spui şi să nu mai tot ridici din umeri şi să oftezi?

Sowmya măsură zahărul cu degetele şi-l aruncă în tigaia încinsă. îşi frecă palmele de sari pentru a le scutura de particulele de zahăr rămase şi ridică spatula.

Nu ştiu cum poți iubi un american. Vreau să spun... despre ce vorbiți voi doi? întrebă ea, în timp ce amesteca

uşor *rava* şi zahărul în tigaie.

Ce vrei să spui, cum adică despre ce vorbim? Vorbim aşa cum vorbeşte toată lumea, am spus, după ce mi-am înghițit câteva vorbe care-mi stăteau pe limbă ca răspuns automat la întrebarea ei.

Dar... nici măcar nu este indian, spuse Sowmya, ca şi cum acest lucru ar fi explicat totul.

Am lăsat cartoful pe care îl curățăm şi mi-am pus mâinile pe față. Dacă Sowmya, care era mai apropiată de generația mea, întâmpina dificultăți în a înțelege relația mea cu Nick, nu puteam decât să îmi imaginez cum vor reacționa ceilalți.

Priya, vor fi aici într-o oră, spuse Ma, năvălind în bucătărie. Măcar ai făcut o baie?

Da, am spus. La prima oră, de dimineață, Ma. în fond, asta face o *Gangiraddhi,* nu-i aşa?

Probabil că nu era cea mai bună idee să fac o analogie între mine şi o vacă „împodobită” pentru *puja,* dar eram pregătită pentru o luptă ca un taur ucigaş care era pus să facă ceva împotriva voinței sale.

O *Gangiraddhi* nu are posibilitățile de alegere pe care le ai tu, spuse Ma supărată.

Care este numele băiatului, *Akka*? întrebă Sowmya înainte să apuc să îi spun lui Ma ce putea face cu ceea ce credea ea că sunt opțiunile mele.

Adarsh, un nume frumos. Dar probabil că nu este destul de bun pentru Priya *maharani,* propria noastră preamărită regină, spuse Ma cu sarcasm.

Numele este în regulă, am mormăit.

Am scos câteva sari cu bluze pentru tine pe patul *Am-mammei,* împreună cu câteva bijuterii; du-te să îți alegi ce-ți

place. Nu vreau să mă lupt cu tine şi pentru asta, Priya... Alege ce vrei. Nu vreau să mă amestec, spuse Ma, ridicând cartoful pe care îl lăsasem eu.

Nu voi purta bijuterii masive, am avertizat-o.

Nu trebuie să faci nimic din ceea ce nu vrei să faci, sări Ma. Nu ne faci nouă o favoare. îți găsim un băiat drăguț şi tu...

Aruncă în chiuvetă cartoful şi spuse:

Am ajuns la limita răbdării.

După care ieşi din bucătărie ca o furtună.

Lata veni în bucătărie în urma lui Ma şi ne întrebă ce se întâmplă. Am urmat exemplul mamei mele şi am ieşit şi eu ca o furtună.

* * *

Când Nick sugerase prima oară să ne mutăm împreună, răspunsul meu fusese un „Nu” fără echivoc. Nu fusesem educată să accept ca perechile necăsătorite să locuiască împreună.

Dar oricum eşti aici mare parte din timp, a spus Nick când ne aflam în apartamentul lui. Care ar fi diferența dacă am locui oficial împreună?

Ar conta... pentru familia mea, i-am spus cu sinceritate.

O săptămână mai târziu, acceptam să mă mut cu el pentru că mi-am dat seama că trebuia să încetez să îmi mai fac griji despre ce ar crede familia mea şi să încep să îmi trăiesc propria viață, în condițiile mele. După aceea, fusesem hotărâtă să nu o las pe Ma, pe *Nanna* sau pe *Thatha* să îmi mai decidă soarta în locul meu. Dar acum, când erau atât de aproape, legăturile care mă țineau lângă ei deveniseră mai strânse, muşcându-mi parcă din carne şi conştiință.

Sariurile aşezate pe patul desfăcut, alb, al bunicii erau atât de încărcate cu broderie aurie, încât îmi făceau pleoapele grele numai când mă uitam la ele.

Cel albastru, spuse Nate, în timp ce intră sărind, muşcând dintr-un morcov. Şi ăsta, spuse el, întinzând un deget spre un set cu colier şi cercei din safir greu.

O să arăt ca o bunică, am spus.

Şi, mare lucru. Pe cine încerci să impresionezi? mă întrebă Nate un zâmbet răutăcios.

Nu mai fi tu aşa de înțelept, bine? i-am spus şi am zâmbit fără să vreau.

Ah, vanitatea asta! Chiar dacă nu îmi păsa de propunerea de căsătorie a lui Adarsh Sarma, tot voiam să arăt foarte bine.

Dacă vrei cu adevărat să arăți grozav, aş spune cel galben, cu margine roşie. Sari clasic, telugu, ca în filme, cu colier de rubine, spuse Nate. Prietena mea arată minunat în sari clasic, galben cu roşu.

M-am aşezat pe pat şi am ridicat sariul.

Cum o cheamă pe prietena ta?

Tara, a spus Nate fără să ezite. îşi face studiile la St. Frances în Begumpet. Tatăl ei a fost ofițer în armată. Locuiesc în Sainikpuri şi părinții ei m-au cunoscut şi cred că sunt cel mai bun lucru după cafeaua instant.

Am dat din cap.

Nanna m-a întrebat de ea.

Nanna ştie despre ea, râse Nate. Ne-a văzut o dată împreună. Mâneam la Ten Downing Street şi *Nanna* a intrat cu o colegă. Ne-am văzut, dar ne-am prefăcut că nu ne cunoaştem. Nu am vorbit niciodată despre asta. Cred că

Nanna nu a vrut să ştiu ce căuta el într-un local. Nu întrebi, nu spui, este o filozofie bună.

Ma ştie?

Dacă ar şti Ma, ar şti toată lumea, rânji Nate. Spune-i lui Nick despre *pelli-chupulu.* Dacă Tara ar trece printr-o ceremonie ridicolă fără să îmi spună despre ea, aş fi supărat ca dracu' pentru multă vreme.

Când a plecat, am rămas printre sariurile frumoase de mătase şi mi-am contemplat opțiunile. Trebuia să merg mai departe cu după-amiaza aceasta. Dacă aş încerca să dau înapoi acum, aş arunca o lumină proastă asupra părinților mei. Şi trebuie să îi spun lui Nick adevărul. Şi trebuie să le spun lui Ma, lui *Nanna* şi lui *Thatha* adevărul.

Chiar era foarte simplu. Trebuia numai să spun adevărul tuturora şi să sper că ei mă vor iubi în continuare.

* * *

Până când familia Sarmas urma să apară, mă simțeam ca un obiect, nu ca o persoană. Ma mă trăsese şi smucise şi netezise şi aranjase de nu ştiu câte ori, de când alesesem sariul cu margine albastră ca să arăt ca o bunică.

Uite, spuse ea cu o lucire de satisfacție în ochi. Băiatul acesta este perfect, Priya. Nici măcar tu nu-i poți găsi ceva în neregulă.

Pariezi? am simțit nevoia să spun.

Sowmya veni chicotind în dormitorul unde mă pregăteam.

Au venit. Cu un Mercedes, spuse ea cu un zâmbet larg, neputând să îşi stăpânească bucuria că mă vede aproape promisă unui ratat care arată bine pe hârtie.

Sunt bine situați, îmi explică Ma, aranjându-mi la gât

safirele *Ammammei* după placul ei. Aş fi vrut să porţi sariul galben. Acesta este... îşi muşcă limba şi apoi suspină.

Arăţi foarte bine, Priya, îmi spuse Sowmya şi eu i-am zâmbit tulburată.

Mă simţeam ca un curcan pus la cuptor, iar ceasul care să indice că sunt gata putea suna în orice clipă.

Am auzit vocile musafirilor din holul de lângă cameră — am închis ochii şi i-am cerut iertare în tăcere lui Nick. „O să mă revanşez pentru asta”, i-am promis cu fervoare, dar nu aveam nici o idee cum aş putea să fac aşa ceva.

Dacă voi doi vreţi să vorbiţi *numai* puţin, mergeţi să staţi în leagănul de pe verandă, dădu Ma instrucţiuni. Şi să nu îţi legeni picioarele ca o *junglee* când staţi acolo. Comportă-te ca o doamnă.

Nu vrei să îmi spui şi cum să merg? Poate vei continua să îmi dai instrucţiuni şi după căsătorie, ca să fii sigură că nu mă va părăsi soţul? am întrebat sarcastic.

Cu această atitudine, s-ar putea să fie nevoie, îmi răspunse prompt Ma.

în fond, era mama mea şi sarcasmul îl moştenisem de la ea, prin urmare abilităţile mele erau diluate.

Adu nişte *ladoos,* Priya, şi..., începu Sowmya, dar eu mi-am ridicat ambele braţe în semn de protest.

O să merg acolo, o să mă aşez şi o să vorbesc ca o fiinţă umană normală, dar dacă vrei să stau sfioasă cu mâncarea în mână în jurul lor, în timp ce ei se uită la mine ca şi cum aş fi o vită de vânzare, amândouă vă înşelaţi foarte amarnic, am spus cu o voce moale, ameninţătoare.

Mi-am dat seama că, şi în această fază mult prea târzie, voiam să protesteze, să spună ceva care să justifice

retragerea mea din această situație. Pentru că, dacă întâlnirea nu avea loc, nu ar fi trebuit să îi spun nimic lui Nick.

Bine, suspină Ma. Sowmya, pune tu nişte *ladoo* şi *bajji* în centrul mesei, împreună cu ceaiul. Această *maha- rani* poate sta acolo ca o pleaşcă mare şi leneşă.

Am refuzat să se facă paradă în jurul meu ca şi cum aş fi fost carne de vândut, aşa că am păşit relaxată în hol, ca şi cum nu aş fi ştiut cine este acolo şi de ce.

De data asta, trebuie să recunosc, mama se întrecuse pe sine. Băiatul — bărbatul — era foarte frumos şi, dacă aş fi fost singură, probabil că aş fi acceptat o căsătorie aranjată cu acest vlăjgan, fără măcar să îi fi vorbit vreodată. Unde erau oamenii frumoşi ca acesta când mă duceam eu la colegiu în India? Dar, după cum stăteau lucrurile, nu se compara cu vlăjganul cu care mă logodisem deja.

Fiica mea, Priya, mă prezentă tata. Priya, el este Adarsh, domnul Sarma şi soția dumnealui.

Namaskaram, am spus, împreunându-mi mâinile. Bună, i-am spus lui Adarsh.

El îmi zâmbi. Avea o gropiță pe obrazul drept. Nick avea o gropiță pe cel stâng.

Cum vi se pare acum India? întrebă domnul Sarma, ca să facă ceva conversație, când m-am aşezat lângă Ma, în locul luminat unde toată lumea mă putea vedea, pe mine, sariul meu şi toate bijuteriile pe care le purtam. Am auzit că au trecut şapte ani de când ați plecat din India.

Totul este la fel... dar nu la fel, am spus eu enigmatic.

Fiul nostru Adarsh simte acelaşi lucru, spuse cu entuziasm domnul Sarma şi zâmbi larg. Acum spune că nu

s-a schimbat nimic, apoi spune că totul s-a schimbat. Se pare că nici unul dintre voi nu reuşiţi să vă hotărâţi.

V-aţi gândit vreodată să vă mutaţi în *Tek-saas*? întrebă doamna Sarma.

îmi place să locuiesc în San Francisco, am replicat, de data asta foarte neliniştită de toată chestia asta cu văzutul miresei.

Am evitat să mă uit la Ma, care mă privea duşmănos, în timp ce alterna cu priviri zâmbitoare aruncate musafirilor noştri. Faptul că le spuneam că nu sunt pregătită să mă mut era un semn clar de reticenţă din partea mea.

Adarsh intenţionează să se mute în Bay Area, spuse domnul Sarma. Acolo avem multe rude şi doreşte să îşi înceapă o afacere.

De fapt... nu, îşi corectă Adarsh stânjenit mama. Mă alătur unei afaceri începute de un prieten... sau, mai degrabă, mă gândesc la asta.

Da, cu ce se ocupă compania prietenului tău? am întrebat.

Face..., începu Adarsh.

Oh, toată *gup-shup* asta de afaceri, îl întrerupse Ma. Copii, de ce nu mergeţi afară pe verandă să vorbiţi, în timp ce noi, bătrânii, mâncăm nişte *ladoo* şi *bajjp.*

Ce n-aş fi dat pentru ca Ma să fie puţin, puţintel mai subtilă.

Ce, şi pentru noi nu sunt *ladoo* şi *bajjil* întrebă vesel Adarsh.

Desigur.

Ma roşi şi ridică un platou cu *bajji.*

Adarsh a luat un *bajji* şi amândoi ne-am ridicat ca să ieşim

pe verandă. M-am aşezat în leagăn, iar el şi-a tras un scaun în fața mea şi a început să mănânce din *bajji.*

Tocmai m-am întors din Dallas ieri-seară, spuse Adarsh. Aşa că poate sunt amețit de la avion, dar nu pari prea nerăbdătoare să te căsătoreşti.

Bruschețea întrebării lui, împărtăşită într-o manieră normală, m-a liniştit pe dată.

Nu m-am întors acasă timp de şapte ani, tocmai ca să evit asta, i-am spus sincer.

Cunosc sentimentul. Am reuşit să rămân la distanță timp de şase ani... dar acum sănătatea bunicii mele se şubrezeşte, aşa că mi-am zis, ce dracu', cât de rău poate fi? spuse el ridicând din umeri. Prietenii mei care s-au căsătorit aşa par a fi destul de fericiți.

Nu pare puțin cam barbar să vii să vezi o turmă de fete cât timp eşti în India şi să alegi una ca să te căsătoreşti? l-am întrebat.

Adarsh ridică din nou din umeri.

Nu tocmai... Adică, aşa mi s-a părut înainte, dar acum şi fetele se uită la băieți, să ştii. Merge pentru ambele părți.

Ai dreptate, am recunoscut, jucându-mă acum cu colierul de safire al bunicii.

Amândoi am tăcut. Era ciudat. Aşa se întâmpla cu toți cei care treceau prin ceremonia cunoaşterii miresei? Sau lucrurile se schimbaseră pentru o veterană ca Sowmya?

Eu vreau totul, a spus el dintr-odată. Soție, copii, casă... înțelegi ce vreau să zic?

Păi nu sunt Sherlock Holmes, dat faptul că te afli aici este un semn serios că îți cauți o soție, i-am răspuns zâmbind acestei onestități entuziaste.

Era la fel de sigur ca şi mine în privința lucrurilor care ar trebui spuse pentru a şti dacă persoana cu care vorbeşti câteva minute va fi persoana cu care îți vei petrece restul vieții.

El zâmbi.

Aş putea fi aici din cauza constrângerii părinților. Numai că vreau să fiu sigur că şi tu vrei lucrurile pe care mi le doresc eu.

Vreau un soț, şi copii, şi casa aia din suburbie... bine, poate nu din suburbie, am spus.

Nu era o minciună. Voiam aceste lucruri. Numai că voiam aceste lucruri cu Nick.

Mă bucur, spuse Adarsh. Nu ştiu prea multe despre tine şi nici tu nu ştii despre mine. Dar în următoarele zece minute mama mea sau mama ta vor veni să ne întrerupă, pentru că încă nu se cuvine să vorbim singuri atâta vreme.

Mama va veni din curiozitate, nu din cine ştie ce simț al proprietății, l-am corectat.

EI zâmbi din nou şi gropița din obraz s-a adâncit. Vedeta de film telugu, Venkatesh, nu avea nici o legătură cu Adarsh Sarma, fiul eminentului Rice Sarma. Orice fată în toate mințile ar pune mâna pe omul acesta, în speranța că şi el ar fi de acord, dar eu cântăream dacă să îi spun sau nu despre Nick.

Aş vrea să fiu sincer cu tine, spuse el. Cred că este important să fii sincer pentru că trebuie să luăm o decizie destul de importantă bazată pe o simplă conversație foarte scurtă. Până acum doi ani de zile, mă întâlneam cu o chinezoaică. Ne-am despărțit după o relație de trei ani. Atunci mi-am dat seama că vreau să mă căsătoresc cu

cineva din India.

Era un băiat... bărbat neobişnuit. Nu am mai auzit despre altcineva care să vorbească la*pelli-chupulu* despre fostele sale iubite. Pur şi simplu nu se făcea şi, deşi îmi dădea posibilitatea de a vorbi deschis cu el despre Nick, am fost reticentă. India era încă o lume a bărbaţilor şi era încă în regulă ca Adarsh să îmi vorbească despre fosta lui, dar un tabu pentru mine să îl menţionez pe actualul sau fostul. în orice caz, nu am avut curajul.

Cum a putut o relaţie proastă cu o chinezoaică să te convingă că indiencele sunt soiul potrivit pentru tine? am întrebat.

Nu aş folosi cuvântul *soi,* spuse el, tresărind în mod vizibil din cauza descrierii făcute de mine. Şi eu fac la fel ca şi tine. Caut un partener de viaţă care să mă facă fericit pe mine şi familia mea. Cu fosta mea prietenă era minunat, ne înţelegeam bine, dar Anul Nou Chinezesc nu a început niciodată să însemne ceva pentru mine, iar ea nu a înţeles niciodată un *Ugadi* al nostru, spuse el. înţelegi asta?

De fapt, nu puteam. Nick şi cu mine nu avusesem astfel de probleme. Eu sărbătoream Crăciunul şi Ziua Recunoştinţei cu el, iar el sărbătorea *Diwali* şi *Ganesh Chaturthi* cu mine. Dar nu eram foarte religioşi şi toate sărbătorile noastre, de ambele părţi, erau cu mâncare, timp petrecut cu prietenii şi familia, şi cu ceva băutură.

Se pare că tu cauţi pe cineva tradiţional, am spus, şi m-am ridicat din leagăn. Eu nu sunt tradiţională.

El dădu din cap şi îmi făcu semn să mă aşez.

Nu tradiţional, ci indian.

Nu sunt nici foarte indiancă, i-am spus şters, rămânând

încă în picioare. Să nu te laşi păcălit de sari, de *bindi* şi de bijuterii. Muncesc din greu şi sunt dură. Nici nu îmi voi mai aminti când este *Ugadi,* dacă cineva nu îmi aduce aminte. Beau un simplu pahar cu vin şi se ştie că fumez o ţigară ca să întâmpin Noul An... Eu...

El îşi ridică mâna şi zâmbi.

Nu caut o *gaonwali.* Nu mă interesează cineva în genul ţărăncuţă; caut un egal. Nu mă deranjează dacă vrei să bei un pahar sau două cu vin, chiar şi o sticlă la anumite ocazii, pur şi simplu nu îmi pasă. Vreau numai pe cineva cu care să urmăresc filmele hindi, cu care să mă simt indian. Cineva care să înţeleagă glumele, ştii?

Acum înţelegeam ce voia să spună. Pierdusem şirul momentelor în care îi traduceam ceva lui Nick şi el sta acolo, încruntat, neputând să înţeleagă indianismul a ceea ce îi spuneam. Dar aveam nevoie de mai mult dintr-o relaţie decât să înţeleagă o glumă sau un clişeu indian. Aveam nevoie de mult mai mult. Aveam nevoie de Nick.

Priya Ma, am auzit atunci vocea lui *Nanna,* care ieşise atunci afară, evident că la solicitarea mamei, de ce nu îi oferi oaspetelui nostru o cană de *chaP*

Desigur, am spus şi m-am uitat la Adarsh.

întâlnirea luase deci sfârşit. Acum trebuia să luăm o decizie pe baza micii noastre conversaţii. O decizie pentru tot restul vieţii!

Cât zahăr vrei? l-am întrebat.

Nu beau ceai, a răspuns Adarsh.

Cafea? l-am întrebat.

Nu, mulţumesc, e în regulă. Mi-a plăcut să stau de vorbă cu tine, a adăugat el.

I-am zâmbit înainte de a pleca.

Chiar înainte de a intra în bucătărie, Ma tăbărî pe mine.

Şi ce a spus? Ce ai spus tu? Nu ai făcut nici o remarcă *pitcbi-pitchi,* nu?

Nu, Ma, nu am făcut nici o remarcă nebunească, am mormăit şi m-am aşezat pe scaunul de la masa din camera de zi, în loc să intru în bucătărie.

Inima mea bătea năvalnic. Trecusem prin această ceremonie înjositoare. Eu, care eram deja promisă, vorbisem cu un alt bărbat care se considera un potențial soț pentru mine. îl insultasem pe Nick, relația noastră, pe mine şi, în ultimul rând, pe Adarsh.

Deci... cum a mers? întrebă Sowmya.

Bine, am spus, în timp ce lacrimile amenințau să înceapă să se prelingă.

Iți place? întrebă ea.

Sigur că îl place, spuse Ma. Cum să nu-i placă?

Radha, o strigă tata din camera de zi. Pleacă de acolo. Vino aici, te rog.

Am însoțit-o pe mama să îmi iau la revedere de la oaspeții noştri. Adarsh îmi zâmbi, iar părinții lui râseră forțat, cunoscători, când văzură că fiul lor zâmbeşte celei pe care ei o credeau viitoarea lor noră.

* * *

Către: Nicholas Collins (Nick_Collins@xxxx.com) DE LA: Priya Rao (Priya_Rao@yyyy.com)

SUBIECT: ÎMI PARE ATÂT DE RĂU!

Nick, îmi pare atât, atât, atât, atât de răui

Țl-AM SPUS Că NU VOI MERGE MAI DEPARTE CU CEREMONIA DE CUNOAŞTERE A MIRESEI, DAR AM

FĂCUT-O.

Am rămas acolo în timpul întregii nenorociri şi CHIAR AM VORBIT CU SOȚUL-CARE-NU-VA-FI. ASTA NU ÎNSEAMNĂ NIMIC. SPER CĂ ÎNȚELEGI. Nu AM PUTUT DA ÎNAPOI. PĂRINȚII MEI... *THATH A*, TOATĂ LUMEA...

Doamne, îmi pare rău.

Îmi ESTE ATÂT DE TEAMĂ CĂ NU MĂ VEI MAI IUBI ŞI CĂ, ACUM, CÂND LE VOI SPUNE PĂRINȚILOR MEI DESPRE

TINE, NICI EI NU MĂ VOR MAI IUBI. **MĂ** SIMT FOARTE SINGURĂ, FOARTE CONFUZĂ ŞI FOARTE TRISTĂ.

ÎMI PARE SINCER RĂU CĂ NU AM PUTUT GĂSI O CALE SĂ MĂ ESCHIVEZ DE ACEASTĂ SITUAȚIE. **LE** VOI SPUNE DESPRE TINE IN SEARA ASTA, CHIAR DUPĂ CINĂ. ÎȚI PROMIT.

Te IUBESC.

Priya

* * *

Către: Priya Rao (Priya_Rao@yyyy.com)

De la: Sistem Administrator (POSTMASTER@YYYY.COM)

SUBIECT: NELIVRAT: ÎMI PARE ATÂT DE RĂU!

Mesajul tău

Către: Nicholas Collins (Nick_Collins@xxxx.com)

SUBIECT: ÎMI PARE ATÂT DE RĂU!

TRIMIS: SÂMBĂTĂ 14:02:21 — 0800

Nu A AJUNS LA URMĂTORUL DESTINATAR (I):

Nicholas_Collins@xxxx.com SÂMBĂTĂ

14:02:21 —0800
Eroare: Serverul destinatarului nu răspunde
Numărul 65 şi consecinţele confesiunilor şi minciunilor
Sowmya se uită în oglindă, la sariul tivit cu albastru pe care îl purtasem chiar în după-amiaza aceea, care îi drapa umărul.
— Crezi că eu voi arăta la fel de drăguță ca tine? întrebă ea.
— Vei arăta mai bine, i-am spus.
— Crezi că el mă va plăcea la fel cum Adarsh te-a plăcut pe tine? întrebă ea cu ochii strălucind în spatele ochelarilor groşi. Poate că ar trebui să nu port ochelarii, nu?
— Poartă-i, nu-i purta, nu contează, i-am spus. Şi Adarsh *nu* mă place. Nu este nimic de plăcut, am adăugat.
Sowmya lăsă sariul jos şi ridică bijuteriile de safire pe care de asemenea le purtasem la parada dată în fața lui Adarsh şi a părinților lui.
— *Amma* spune că îmi va da astea când mă voi căsători. Dacă băiatul acesta mă place, tu şi cu mine putem avea o nuntă dublă. Ce spui?
încerca atât de mult să îl facă pe Nick să dispară, încât nu mă puteam simți jignită, dar nici nu o puteam lăsa să scape. Vinovăția mă sufoca parcă, ca un gust amar de miez de mango crud; indiferent ce mâneai sau beai după ce muşcai din miez, gustul rămânea.
Nu mă voi căsători cu Adarsh, Sowmya, am spus încet.
Ea suspină şi lăsă bijuteria într-o parte, apoi se întoarse de lângă oglinda bunicii pentru a sta cu fața spre mine.
Nu te poți căsători cu un străin, Priya, îmi spuse ea cu calm, în timp ce ridica din nou sariul albastru. Pur şi simplu, nu poți. în curând te vor dezmoşteni. Nu vei avea

de ales.

Am ridicat din umeri.

Nu este nici o competiție, Sowmya, am spus cu siguranță în glas. îl voi alege întotdeauna pe Nick.

Imediat ce am spus asta, m-am întrebat: dacă s-ar întâmpla să vină vorba, şi va veni când le voi spune părinților mei şi lui *Thatha* despre Nick, voi pleca pur şi simplu şi voi zbura spre Statele Unite pentru a fi soția lui Nick? Cum rămânea cu fiica, nepoata, verişoara, nepoata din mine? Oare voi sacrifica bucuroasă toate aceste identități pentru a fi soția lui Nick? Ştiam că aş face-o, eram sigură că da, dar ar fi un sacrificiu, şi încă unul mare. Şi oare meritau să existe relațiile bazate pe sacrificii?

Poate că, în câțiva ani, mi-ar fi dor de familia mea şi ei tot nu mă vor vrea; oare asta nu mă va face să fiu supărată pe Nick? Nu, mi-am spus singură, cu încredere, nimic nu mă va face să fiu supărată pe Nick. Era tot ce îmi doream la un bărbat, soț şi prieten. El era acela. Dacă ar fi fost indian în loc să fie american, sau chiar mai bine, dacă ar fi fost brahman telugu, părinții şi bunicii mei ar fi sărit în sus la ideea căsătoriei noastre şi ar fi plătit pentru o nuntă generoasă, in- vitându-i pe toți cei cunoscuți.

Nimic din toate acestea nu se va întâmpla. Nunta mea va fi o chestie aproape clandestină, care va avea loc departe de India şi de obiceiurile acesteia, în Statele Unite. Nu vor fi prezenți sute de prieteni ai lui Ma, *Nanna* şi *Thatha* şi familia mea, vor fi numai Nick şi familia lui şi prietenii noştri. Va conta că voi fi fără familia mea, familie care fusese parte a sfârşitului meu de săptămână la telefon în ultimii şapte ani?

La fiecare sfârşit de săptămână sunam acasă sau, dacă părinţii mei erau la *Thatha* acasă, sunam acolo şi vorbeam. Abia aşteptam să îmi sun familia sâmbătă seara, uneori şi vineri noaptea, dacă Nick şi cu mine eram acasă. îmi va lipsi factura aceea uriaşă la telefon la sfârşitul lunii?

Ma intră în camera bunicii şi începu să-şi agite mâinile exasperată.

Şi tu vrei să porţi tot sariul acela hidos, Sowmya? întrebă ea. Parcă era bunica; iar tu vei arăta ca bunica bunicii. Poartă sariul galben cu margine roşie.

Faţa Sowmyei căzu.

Dar, *Akka,* mie îmi place albastrul...

Poartă-1 pe cel cu margine roşie, spuse pe un ton sever Ma. Sau vrei să mai treci prin cinci-şase încercări?

Ma! am strigat eu din cauza mojiciei ei, dar Ma făcu un semn cu mâna şi zise:

Taci, ce ştii tu? Tu tocmai ai ajuns aici, *maharani,* şi ai noroc că fiul lui Rice Sarma s-a aflat tot acum în India, odată cu tine. Sowmya nu are aceste beneficii.

Sowmya îşi împinse pe nas ochelarii care îi tot alunecau.

Ma, am protestat din nou, de data asta stânjenită, şi Ma sâsâi din nou să tac.

Unchiul Mahadevan l-a chemat pe tatăl tău. Se pare că vor face o propunere de căsătorie până mâine-diminea- ţă, spuse Ma, triumful vesel din ochii ei fiind dublat de provocarea pe care mi-o făcea să refuz acest armăsar premiant pe care îl găsise pentru mine.

Am privit-o fix.

Ce propunere?

Propunere de organizare a unei ferme! trânti Ma plină

de indignare. Propunerea de căsătorie, Priya. Asta este ceea ce facem. Vedem o familie şi un băiat şi apoi se face propunerea de căsătorie şi noi acceptăm.

Stai... cine a spus ceva despre acceptare? am întrebat.

Sowmya îşi ridică ambele mâini.

Akka, vor fi aici în curând şi am nevoie de Priya să mă ajute să mă pregătesc. Neelima a plecat cu Anand şi nu se vor întoarce până mâine, aşa că am mare nevoie de Priya.

Ma se uită la mine, apoi la Sowmya.

Ți-am spus, Priya, fără *nakhras,* tatăl tău poate că va tolera nebunia aceasta, dar eu o să îmi scot papucul şi o să te bat zdravăn dacă mai continui să te comporți aşa.

Am clipit şi am scuturat din cap. Nu aveam de gând să învrednicesc un asemenea tratament josnic cu un răspuns.

Aminteşte-ți asta, a adăugat Ma amenințător înainte să plece.

Crede că încă mai am zece ani şi că mă poate lovi, am şoptit eu. De ce cred părinții indieni că îşi pot bate copiii pentru a-i face să fie ascultători?

Aşa şi este, spuse înțelept Sowmya. Acum, spune-mi, voi arăta bine în sariul acesta galben cu roşu? întrebă ea, în timp ce şi-l drapa pe umăr.

* * *

„Băiatul” care venise să o vadă pe Sowmya nu era în mod clar un armăsar premiat. Numele lui era Vinay şi vorbea moale, credincios numelui, dar restul era departe de ceea ce putea fi Bărbatul de Yis al oricui. Era extrem de negru (chiar mai negru decât mine), cam scund (dar tot mai înalt cu cel puțin câțiva centimetri decât Sowmya); purta ochelari, care erau la fel de groşi ca ai Sowmyei şi, peste

toate astea, mai era smocul de păr care chelea, lucru pe care încerca să îl ascundă cu o clasică şi lipsită de succes pieptănătură.

Sowmya îl servi pe el şi pe părinții lui cu *bajji* şi *ladoo,* în timp ce eu le ofeream ceai, fericită să fiu de ajutor, din moment ce Vinay era pețitorul Sowmyei, nu al meu. Părinții lui Yinay păreau să fie oameni drăguți, politicoşi, simpli. Vinay avea 35 de ani şi-şi căuta o pereche, o fată care să fie casnică şi religioasă. Nici prea religioasă, totuşi, numai atât cât este necesar — ca să ştie să facă *puja* şi să țină *madhi.* Sowmya era excelentă la ambele. Pe când mai trăia bunica Sowmyei, stră-străbunica mea, Sowmyei i se cerea întotdeauna să țină *madhi,* adică să gătească imediat ce a făcut baie, înainte să atingă sau să facă orice altceva şi de preferat cu hainele ude. Sowmya, supărată, refuzase să gătească cu hainele ude, aşa cum se aşteptase stră-străbunica, dar ştia toate dedesubturile şi tradițiile religioase.

Nu voiau o noră care să muncească, spuneau părinții lui Vinay. îşi doreau cât mai repede nepoți. Oh, Vinay este încă singur pentru că a fost foarte ocupat cu cariera lui. Nu avea cum să fi fost atât de prins cu munca, am gândit cu cinism, în fond era un simplu lector la un colegiu.

în timp ce serveam ceaiul, Sowmya a rămas sfioasă, uitându-se la unghiile ei pictate, în timp ce degetele mângâiau ciucurii galbeni de la marginea roşie a sariului ei.

Cânți la vreun instrument? a întrebat-o Vinay pe Sowmya şi ea a dat din cap.

Cânt la *veena,* a spus ea.

Jayant adusese *veena* din magazie chiar în acea dimineață

şi Somwya şi cu mine o ştersesem de praf. *Thatha* fusese informat din sursă sigură că „băiatului” îi plăcea muzica şi, pentru că Sowmya cânta la *veena,* toată lumea s-a gândit că ar fi o idee bună să o aibă la îndemână.

Când Sowmya a început să cânte, m-am strecurat din camera de zi în grădină. în timp ce notele umpleau casa, era evident că ideea cu *veena* fusese una proastă. Trecuseră aproape trei ani de când Sowmya nu mai atinsese instrumentul muzical; avea nevoie să exerseze, mult.

L-am găsit pe Nate în curtea din spate legându-şi şireturile lângă tufa de *tulasi.*

Unde te duci? l-am întrebat.

Acasă, a spus el fără să se uite la mine.

Ah.

El se ridică şi atunci mă privi în ochi.

Ar trebui să îi spui lui Nick ce se întâmplă, Priya. Ar trebui să îi spui.

I-am spus.

Când fratele meu m-a privit suspicios, i-am relatat tot adevărul.

E-mailul s-a întors, dar îi voi trimite un altul. O să îl sun şi o să îi spun. *Ottu,* promit. O voi face.

Nate dădu din cap.

Şi chiar dacă nu i-aş fi spus, nu văd care este problema. Doar nu am de gând să mă mărit cu Adarsh, am spus iritată.

Nu, dar în mod sigur dai tuturor impresia că o vei face, sublinie Nate. Uite, nu este treaba mea, dar mă gândeam că... nu ştiu ce anume aştepţi. Vor face propunerea, cum ai de când să procedezi atunci? Să nu spui nimic?

Sowmya se opri din cântat, tocmai când eram pregătită să

îi răspund lui Nate. Cine se credea? Vreun *laat-sahib,* vreun tip important care îmi putea spune ce şi când să fac?

Mie îmi pare rău în legătură cu toate astea, spuse el înainte să apuc să țip la el. Aş vrea să te pot ajuta, Priya, dar mă voi duce acasă şi mă voi bucura că nu este şi Ma acolo.

Te sun imediat ce..., am spus.

Ştiam că este sincer pentru că ținea la mine.

îi vei rupe inima lui *Nanna,* spuse Nate. Asta va fi greu.

Da, şi lui *Thatha,* am spus. Dar ceea ce trebuie făcut...

Priya?

Lata ieşi din casă şi eu mi-am muşcat buzele. Cât de mult auzise? Am spus oare ceva care mă dădea de gol?

Vor pleca şi mama ta vrea să fii acolo, spuse ea, apoi zâmbi spre Nate. Pleci, Nate?

Da, spuse uşor Nate.

îmi făcu cu ochiul înainte să dispară.

Este atât de distant, se plânse Lata. Ca şi cum noi nu am fi destul de buni pentru el.

Pur şi simplu îi place propria companie, l-am apărat imediat pe Nate. Şi *nu* este distant.

O, haide, întotdeauna a trăit în propria lui lume, nu s-a interesat de familie sau altceva, spuse Lata, apoi suspină. Desigur, tu nu vezi nimic rău pentru că eşti sora lui iubitoare.

Nu *este* nimic în neregulă cu el, am spus supărată.

Familia nu era încântată de Nate. Parcă ar fi fost mai mult fiul lui *Nanna,* decât al lui Ma. Chiar şi *Thatha* era mai apropiat de mine decât de Nate. Probabil pentru că Nate petrecea mai mult timp cu prietenii lui şi de unul singur, decât cu familia. *Nanna* spusese întotdeauna că nu îl

învinovățea pe Nate.

Nu este căsătorit cu mama ta, nu trebuie să stea în casa părintească tot timpul, spunea el.

Şi, să fiu sinceră, Nate nici măcar nu încerca să se înțeleagă cu *Thatha,* cu *Ammamma* sau cu altcineva. Vorbea, din când în când, cu Anand şi se înțelegea rezonabil cu el, dar restul familiei se putea duce să se spânzure şi lui Nate nu i-ar fi păsat, aşa spunea el mereu.

* * *

După ce au plecat musafirii, toată lumea s-a adunat în camera de zi. *Thatha* şi-a deschis săculețul cu tutun şi a început să frece puțin în podul palmei.

Drăguță familie... Ei, Sowmya?

Sowmya dădu din cap.

Ammamma îşi lovea brațul de canapeaua pe care era aşezat.

Foarte drăguță. Dacă iese... o mare povară ne va fi luată de pe cap. Abia aştept să aibă loc căsătoria aceasta. Zece ani... zece ani lungi... Acum vreau să o văd pe Sowmya mea măritată.

Vor cere în mod sigur şi dotă, spuse Jayant. Ştii ce vor?

Thatha îşi duse tutunul la buze.

Din câte am auzit, nu sunt oameni lacomi. Şi, orice vor dori, le vom da... cu măsură, desigur.

Sowmya se juca liniştită cu inelul de aur pe care îl purta.

Locuieşte cu părinții lui, spuse ea încet.

Şi...? întrebă *Thatha* imediat.

Sowmya ridică din umeri.

Ce? Nu vrei să ai grijă de părinții lui? întrebă *Thatha,* mestecând zgomotos tutunul. Sowmya? întrebă el din nou,

când ea nu îi răspunse.

Nu, nu este vorba de asta, spuse ea scâncit.

Deci, avem o problemă, Sowmya? întrebă *Thatha.*

Nu, spuse ea după o clipă de ezitare.

Cu toții știam că minte.

Anotimpul fructelor de mango * * *

— Mirii nu stau la coadă în fața porții, știi asta? îi spuse Lata Sowmyei, cât de drăguț putu, când noi trei ne aflam în bucătărie. Și părinții lui par a fi oameni drăguți.

Sowmya ridică din umeri în timp ce storcea pulpa unui tamarin, care se înmuia în apă.

Priya, bucăți mari, Ma. Avem nevoie de bucăți mari de roșii pentru *sambhar,* îmi spuse ea și aruncă în chiuvetă bucățile de roșie pe care le tocasem. Nu știi nici măcar lucrurile de bază, Priya, se plânse ea. Trebuie să înveți să gătești... Și dacă nu... pleacă din bucătăria mea.

Voiam să plec din bucătăria *ei,* așa cum sugerase. Pentru o clipă, mi-am simțit mândria atinsă, dar apoi am lăsat totul să treacă.

O voi face cum trebuie, am spus și i-am arătat, în timp ce tăiam roșiile în bucăți mari. Astea sunt bune?

Sowmya dădu din cap fără să se uite la mine.

Este un băiat drăguț, spuse Lata, ridicându-și privirea de la cepele mici pe care le curăța.

Are 35 de ani, este negru, chel și vrea dotă, spuse Sowmya, cu lacrimi strălucindu-i în colțurile ochilor, gata să se prelingă pe obraji. Și vrea ca soția lui să aibă grijă de bătrânii lui părinți. Nu am făcut suficient? De câți oameni mai trebuie să am grijă? Și cu mine cum rămâne? De mine cine va avea grijă?

O podidiră lacrimile.

Voiam să o consolez, dar nu aveam cuvinte. Ce puteam să îi spun? Aşteaptă numărul 66, poate va fi norocos?

Sowmya se aşeză pe podea şi îşi îngropă faţa în mâini.

Mă întreabă dacă am vreo problemă, suspină ea, întotdeauna există o problemă… Eu sunt problema. Abia aşteaptă să scape de mine.

Nu vor să sune aşa, i-am zis eu neconvingător.

Ce ştii tu? îmi aruncă Sowmya. Tu îl ai pe domnul Mercedes care aşteaptă să se căsătorească cu tine şi ai un iubit american care vrea să se căsătorească cu tine. Tu ai toate posibilităţile şi…

Se opri, în timp ce văzu şocul de pe faţa mea şi apoi cel de pe faţa Latei.

Iubit american? spuse Lata, prinzând cea mai importantă parte.

Voiam să punctez ceea ce doream să spun, încercă să retragă Sowmya, dar deja era prea târziu.

Da, am spus cu curaj.

Nu mai avea nici un rost să mai mint, mi-am dat seama. Era momentul. Ar fi trebuit să fac acest lucru imediat ce m-am întors în India. Nu ar fi trebuit să aştept.

Dar te rog să nu mai spui nimic nimănui, am rugat-o. Vreau să fiu eu cea care îi anunţă.

Lata dădu din cap şi îşi aruncă mâinile în aer.

Voi, fetelor, vă complicaţi vieţile, spuse ea exasperată. Când m-am măritat eu, era simplu. Primul mire care spunea da, era da. Cu voi…

N-am spus nu, Lata, accentuă Sowmya.

Ştiu, spuse Lata şi suspină. Alegerile noastre sunt atât

de disperate. Uită-te la mine, sunt însărcinată a treia oară, astfel încât bunicul tău să aibă un nepot, astfel încât Jayant să simtă măcar o dată că este mai apropiat de tatăl lui decât Anand, astfel încât, când va muri bătrânul, să ne lase ceva mai mult decât intenţionează. Ce vieţi dezgustătoare mai trebuie să ducem noi, femeile.

Noi facem propriile alegeri, i-am spus.

Nu, spuse Sowmya, ridicându-se. Nu, nu le facem. Dacă aş avea de ales, mi-aş fi luat o slujbă, aş fi plecat din casă. Cine ştie, poate aş fi cunoscut pe cineva. Dar *Nanna* nu ar accepta aşa ceva.

Tu poţi alege, spuse Lata, uitându-se la mine. Şi eşti pe cale să distrugi totul. Un prieten american?

Nu am plănuit asta, i-am spus şi ei ceea ce-i spusesem Sowmyei. Pur şi simplu, s-a întâmplat.

Te-ai culcat cu el? întrebă Lata.

Nu este treaba ta, am spus fără să gândesc. Este o problemă care ţine de intimitate.

Pentru femei nu există *intim,* spuse Sowmya. Tatăl meu ştie când sunt la ciclu pentru că trebuie să stau deoparte, toţi ştiu cine vorbeşte cu mine şi cine nu, ştiu ce film am văzut şi cu cine, ştiu cu precizie, până la câţi *paisa* cheltuiesc pe te miri ce. Intim! Pe naiba!

Nu am văzut-o niciodată pe Sowmya atât de supărată, dar nici nu am tratat-o niciodată ca pe o femeie adevărată, cu sentimente şi emoţii, întotdeauna era Sowmya, sacul de box al tuturor. Cea de care te puteai debarasa, care putea suporta orice. Cred că uitasem cu toţii că, dincolo de lentilele groase se aflau ochii receptivi ai unei femei. Nu o viitoare mireasă, ci o femeie matură, care era la fel de

furioasă pe lume ca şi mine, dar care avea mult mai mult drept să fie aşa.

Ritualurile indiene mi se păreau îngrozitoare, dar nu eram obligată să le trăiesc; însă Sowmya şi Lata, da. Viața mea era mai bună, iar posibilitățile mult mai plăcute decât ale lor. Părinții mei îmi dăduseră acest lucru şi le datoram adevărul în legătură cu viața mea personală. Era necesar să afle, şi asta cât mai repede, că Nick există şi, pentru că el există, nu mă pot căsători cu Adarsh sau orice alt indian atrăgător.

— Unde s-a dus Natarajan? întrebă *Ammamma.*

Atât *Thatha*, cât şi *Ammamma* refuzau să îi spună lui Nate altfel decât Natarajan. Spuneau că Nate este prea an- glicizat şi, în orice caz, de ce ai scurta un nume frumos al lui Dumnezeu, cum era Natarajan?

Avea ceva de învățat, aşa că s-a dus acasă, spuse ca scuză *Nanna.* Vrea să se pună la punct cu programa de semestrul viitor.

Ce băiat muncitor, spuse *Ammamma*, acceptând explicația aceasta neadevărată. Vezi, Priya, acesta este genul de băiat pe care îl vor fetele pentru căsătorie. Şi Adarsh este aşa. Mama lui îmi spunea că obişnuia să învețe până la patru dimineața în fiecare zi, ca să treacă examenul de admitere la BITS Pilani. Băieții muncitori vor fi soți buni.

în primul rând, BITS Pilani, spre deosebire de alte colegii politehnice din India, nu avea examen de admitere; admiterea se făcea în funcție de rezultatele obținute în cei doisprezece ani de studiu. în al doilea rând, nu vedeam legătura dintre munca grea şi faptul că este un soț bun; cunoşteam câțiva indivizi destul de muncitori, despre care

eram sigură că vor fi nişte soţi execrabili.

Dă-mi *sambhar-u*|, Priya Ma, spuse *Nanna,* uitân- du-se la mine curios. Deci, ce crezi despre Adarsh?

Ce vrei să spui cu ce crede? întrebă Ma. Ea...

Radha, vreau să ştiu ce crede ea, o întrerupse *Nanna* pe Ma.

Era un şiretlic; el ştia că nu pot vorbi deschis aici, în faţa tuturor acestor oameni.

Nu ştiu, am spus sincer. Am petrecut zece minute cu el. Este greu să spun cum este.

Faţa lui Ma se strâmbă şi se uită lung la mine.

Nu, serios, am spus, te aştepţi să mă căsătoresc cu omul acesta fără să am ocazia să vorbesc cu el, înainte ca *Nanna* să apară şi să întrebe dacă vrea *chai.*

De cât timp ai avea nevoie? întrebă *Thatha.* O zi întreagă? Un an? Priya, pentru asta există căsătoria.

Nu în lumea mea, am spus repede. Nu vreau să risc să mă căsătoresc cu omul nepotrivit pentru că tradiţia se aşteaptă ca eu să nu îl cunosc înainte de căsătorie. Nu pot să risc aşa ceva.

Cu toţii am riscat şi ne-a fost bine, spuse *Ammamma.*

Am dat din cap.

Vă rog, nu vreau să discut despre asta.

De ce? întrebă Ma.

Tocmai voiam să îi spun clar de ce, când, exact ca într-un film, a sunat telefonul. Sowmya se ridică şi merse în hol să răspundă. Era pentru tata.

Nanna se întoarse, cu un zâmbet luminos pe faţă.

Au spus da, zise el, zâmbindu-mi, şi am simţit că un coş plin cu mango mi-a căzut în cap.

Nu poţi face mango murat cu roşii

Toată lumea se arătă foarte fericită tot restul cinei, făcând planuri de nuntă şi discutând cum totul va trebui Scut repede-repede. Sowmya, Lata şi cu mine rămăsesem uitându-ne sumbru una la alta. Nu mă aşteptasem niciodată la asta, dar Lata şi cu mine eram dintr-odată de aceeaşi parte a baricadei, în timp ce *Nanna* se alăturase răului din partea întunecată.

— Vor să facă *tamboolalu* în următoarele două săptămâni şi putem stabili data nunţii..., explică *Nanna,* uitându-se la mine, cercetându-mi reacţia.

— Ah, Priya poate avea mai multă vacanţă, spuse Ma, copleşită de bucurie că toate eforturile ei dădeau roade. Ce, Priya, şeful tău american nu îţi va da mai mult concediu pentru propria nuntă?

— Acum nu mai trebuie decât ca Vinay să spună da Sowmyei, spuse *Ammamma.* O nuntă dublă... ah... o nuntă dublă!

Ma se aplecă spre mine şi şopti:

Vor o nuntă dublă ca să reducă din costuri, dar noi nu vom accepta, bine? Nuntă mare pentru fata mea, spuse ea, apoi zâmbi.

Mă sărută pe frunte, încântată, cred, mai mult de ea, decât de mine.

Nuntă mare, spuse ea toată roşie, fericirea care o străbătea facându-mă să îmi fie rău de consecinţele respective.

Sângele îmi zvâcnea în urechi; auzeam tot ce spunea toată lumea, dar nu puteam înţelege nimic. Băiatul a spus da? De ce Dumnezeu ar face aşa ceva? Nu am făcut tot ce am putut să îl îndepărtez?

în noua sală de recepție, spunea Jayant, unde actrița aceea... cum o cheamă, Lata?

Trebuie să cumpărăm sariuri, spunea *Ammamma.* Nu putem merge la Madras, nu este timp suficient... va trebui să ne mulțumim cu Chandana Brothers.

Am toate bijuteriile pregătite, spunea Ma. Totul este pregătit...

Priya Ma, ajunse la urechea mea vocea lui *Nanna* şi ceva parcă se rupse în interiorul meu.

Acest om mă iubea şi era îndreptățit să ştie adevărul.

Nu mă pot mărita cu Adarsh, am rostit, în timp ce ultimele mâini se spălau în farfuriile de argint şi metal. Sau cu oricine altcineva cu care ați vrea să mă căsătoresc, am spus, răspunzând astfel tiradei de obiecțiuni şi blesteme lansate de Ma. Am venit acum în India pentru a vă mărturisi că sunt îndrăgostită de un american şi că intenționez să mă căsătoresc cu el. Suntem logodiți.

Le-am arătat diamantul sclipitor de pe deget, pe care îl pusesem la loc după *pelli-cupulu.*

Tăcerea se lăsă în cameră şi apoi o conversație bruscă se înălță ca un zumzăit uşor de țânțar, transformându-se intr-un milion de țânțari zgomotoşi.

Nanna se ridică, clătinându-se.

Mă răneşti, Priya Ma, spuse el şi ieşi din sufragerie, trecu prin hol şi, în final, părăsi casa lui *Thatha,* cu un scârțâit al porții zgomotoase a lui *Thatha,* apoi cu un bârâit uşor al Fiatului său.

Cu aceste cuvinte simple, *Nanna* mi-a rupt şi el inima. Lacrimile pe care le stăpânisem mi s-au rostogolit acum pe obraji. Nate avusese dreptate; era foarte greu să îi spun lui

Nanna. Era şi mai greu să îl văd pe *Thatha* stând rigid, cu o expresie de nepătruns. Deschisesem toate uşile spre iad pentru tatăl şi bunicul meu. Probabil că în acest fel vedeau ei ceea ce cred că considerau drept ultima dezertare.

American? Ma era consternată. American? repetă ea.

Rostise deja cuvântul de câteva ori, ca şi cum spunându-1 de mai multe ori ar putea să îl schimbe.

Am început să o ajut pe Sowmya să strângă masa, în timp ce *Ammamma* continua să scoată diverse sunete, iar Jayant sta tăcut, sorbind apă dintr-un pahar de metal.

Ştiam că este acalmia de dinaintea furtunii. Era tăcerea după care nimic nu va mai fi la fel. Rostisem adevărul şi acum mă temeam că nu mă vor mai iubi. Că îmi vor spune să plec, aşa cum făceau familiile în filme, şi să nu mai pun niciodată piciorul în casa lor.

Am rămas în cadrul uşii de la bucătărie, în timp ce Sowmya şi Lata spălau vasele, şoptind una cu alta.

Numai pentru că porţi un inel oarecare, nu înseamnă că eşti logodită, spuse Ma, cu o voce forţată şi subţire. Băiatul acesta... Adarsh este perfect. Te vei căsători cu el înainte să pleci şi asta este tot. îl vei uita pe acest american şi...

Nu este atât de simplu, Ma, am întrerupt-o eu.

în bucătărie, zgomotul apei şi al vaselor a încetat şi, pentru că nu am mai spus nimic, munca s-a reluat.

S-a {acut linişte, în timp ce Lata şi Sowmya aşezau una peste alta farfuriile de metal şi paharele şi polonicele, într-un tub de plastic, pentru a fi spălate a doua zi dimineaţă de Pra- vati.

Am ajutat-o pe Sowmya să ducă afară cutia de plastic, în curtea din spate.

Şi acum? am întrebat eu nesigură.

Sowmya zâmbi doar.

Acum vom avea cu toții o *Mahăbhărata* de familie.

M-am sprijinit de soclul de ciment al unei plantei *tulasi,* fără nici o tragere de inimă să mă întorc înăuntru. Tensiunea parcă ieşea afară din casă în valuri mici, adunându-se încet pentru a forma o tornadă. Am smuls o frunză de *tulasi* şi am băgat-o în gură, pentru a nu mai simți gustul amar de fiere.

Mă vor da afară din casă sau mă vor lega şi mă vor mărita cu individul acesta, Adarsh, am spus. Dacă nu vor mai vrea să mă vadă niciodată? am întrebat, cu ochii plini din nou de lacrimi. Mă vor lăsa, pur şi simplu, să plec?

Sowmya îmi luă mâna într-a ei.

Nu, spuse ea. Nimeni nu te va lăsa să pleci. Vor fi supărați o vreme pe tine, dar îşi vor reveni.

Lata ieşi şi întrebă dacă totul este în ordine.

Este speriată, spuse cu înțelegere Sowmya.

Aşa şi trebuie să fie, spuse Lata. Imediat ce mama ta va trece peste şoc, te va bate măr.

Am suspinat.

Şi *Thatha* al tău va... Ei bine, va sta la pândă, continuă Lata cu un zâmbet. Cel puțin treaba s-a rezolvat. Acum poți lăsa să se întâmple ceea ce trebuie să se întâmple.

— Hai să intrăm, propuse Sowmya. Altfel vor crede că ai fugit.

Fuga părea să fie o idee destul de bună, chiar acum.

* * *

Toată lumea stătea în camera de zi când ne-am întors. încă nu se vedea nici urmă de *Nanna.* Nu plecase niciodată fără

să spună nimănui unde se duce, indiferent cât de supărat era sau cât de tare se certase cu Ma. Era neobişnuit, dar nu se întâmpla în fiecare zi ca fiica lui preferată nu numai să-i distrugă visurile, dar să şi calce peste ei toți, fără milă. Chiar dacă era viața mea şi ştiam că trebuie să o trăiesc aşa cum vreau eu, nu puteam să mă scutur de vinovăție. Era acolo, tare ca o stâncă, fără să cedeze. Şi mai exista şi o altă formă de vinovăție, care mă urmărea de la început. Nick făcea parte din viața mea, era bărbatul care îmi acceptase toate defectele şi eu mă simțeam vinovată pentru că îl iubeam, trăiam cu el. îmi doream, într-un colț mic al minții mele, să nu fi existat în viața mea, ca să mă pot căsători cu Adarsh sau cu alt tont ca el, şi să nu am acest conflict cu părinții mei.

Deci vom spune familiei Sarma că răspunsul tău este da, corect?

Ma era agitată şi avea fața roşie, tonul nervos. Mi-am dat seama că era speriată, îi era teamă că nu cedam în privința iubitului american. Inima mea era alături de ea. Ca şi Sowmya, încerca tot posibilul să îl facă pe Nick să dispară.

Nu, Ma, nu putem, am spus şi m-am aşezat lângă ea.

Mă plesni peste față şi lacrimile începură să îi curgă pe obraji.

Cum ai putut, Priya? Te-am crescut bine... te-am crescut corect şi... Cum ai putut, Priya?

Mi-am îngropat fața în palme. Era la fel de greu după cum crezusem că va fi. Mi-am oprit lacrimile, apăsându-mi ochii cu mâinile.

îmi pare rău, i-am spus lui Ma, înfruntându-o cu ochii limpezi. Nu am plănuit să mă îndrăgostesc de Nick, s-a

întâmplat. Şi *nu pot să.* mă căsătoresc cu altcineva. Nu vreau să mă căsătoresc cu nimeni altcineva, în afară de Nick.

Atunci ar fi trebuit să anunți ceva mai devreme, spuse Jayant, arătând acum la fel de agitat ca Ma. Ce vom spune familiei Sarma? Ne-ai pus pe toți într-o situație foarte jenantă.

Voiam să le reamintesc tuturor că mă siliseră să particip la *pelli-chupulu,* că nu eu trebuia să fiu învinovățită pentru asta, dar nu puteam, pentru că o parte din mine se învinovățea singură. Ştiam că, dacă le-aş fi spus mai devreme despre Nick, ar fi oprit totul. Chiar dacă Ma şi *Thatha* nu ar fi facut-o, ştiam că tatăl meu ar fi acționat cu siguranță.

Ne-ai adus numai ruşine, adăugă şi *Ammamma* partea ei. Un american? Cel puțin Anand s-a căsătorit cu o indiancă. .. dar tu ne-ai ruinat bunul nume. Nu este prea târziu, Priya. Uită-1 pe acest american, Nicku-Bicku, şi căsătoreşte-te cu băiatul Sarma. Băieții buni ca el nu apar tot timpul.

Am aşteptat ca *Thatha* să spună ceva, dar el nu a scos nici un cuvânt. Era la fel de rigid ca mai înainte, uitându-se în gol. Aş fi vrut să spună ceva, orice. Cei doi oameni pe care îmi fusese cel mai teamă că o să-i rănesc erau acum răniți, şi ei erau cei doi care vorbeau cel mai puțin; de fapt, nu spuseseră nimic.

Când ai de gând să te căsătoreşti cu această persoană Nick? întrebă Ma.

în cursul anului acesta, am spus. Ştiu că nu sunteți de acord...

De acord? strigă Ma la mine. Nu îți pasă dacă suntem de

acord. Nu îți pasă dacă numele nostru este târât în noroi. Eşti o fată egoistă, Priya, nu îți pasă decât de tine. Nu ar fi trebuit să te lăsăm niciodată să te duci în America fără să fii căsătorită. Tatăl tău şi cu mine am fost prea blânzi şi tu ai profitat de noi.

Nu pot să spun că nu m-am gândit şi eu la asta şi, pentru că o făcusem, vina, care deja zăcea grea deasupra mea, îşi spori greutatea.

Unele dintre colegele mele de la Colegiul Politehnic din India se căsătoriseră cu „băieți” în Statele Unite, în timp ce eu și încă vreo câteva nu eram măritate. Părinții noştri nu insistaseră asupra căsătoriei ca fiind un criteriu pentru a pleca din casele lor. Ar fi putut reprezenta o problemă, dar nu fusese. Avuseseră încredere că voi avea grijă de mine singură, că nu mă voi îndrăgosti de vreun străin, iar eu le trădasem încrederea. Asta voise Ma să spună când zisese că Anand se căsătorise cu Neelima.

Ce putem face când cineva îți ia încrederea şi o aruncă?

Şi eu exact asta făcusem.

Nu am făcut-o intenționat, am strigat. Ma, lucrurile acestea se întâmplă. îmi pare rău că nu eşti de acord, că simți că v-am trădat, dar este viața mea şi trebuie să mi-o trăiesc, nu o poți trăi tu pentru mine. Trebuie să fiu fericită şi nu te pot lăsa să fii tu fericită în locul meu. Şi eu, ca să fiu fericită, trebuie să mă căsătoresc cu Nick. Este simplu.

Nimic nu este atât de simplu, vorbi în sfârşit *Thatha.* Crezi că mariajul tău cu un străin va fi numai lapte şi miere?

Am dat din cap.

Toate cuplurile au probleme. Asta este realitatea.

Dar această relație va avea mai multe probleme decât

cele mai multe, spuse cu siguranță *Thatha.* Este clar că nu vei avea sprijin din partea familiei tale. Nu ştiu cum este cu familia lui, dar sunt sigur că nu sunt cu totul fericiți de ceea ce se întâmplă. Cum ar putea fi?

Dar ei sunt, *Thatha*, am spus. Sunt. Familia lui Nick mă iubeşte. M-au acceptat şi nu au comentat faptul că sunt indiancă.

Atunci nu sunt sinceri, trase concluzia *Thatha.*

Nu îşi putea închipui că există o lume în care oamenii nu observă culoarea pielii şi nu fac diferențieri pe această bază.

Nu te vor accepta niciodată în totalitate, declară *Thatha.* Şi atunci, cu ce vei rămâne? O căsătorie cu un bărbat pe care familia ta, lumea ta nu îl acceptă, iar familia lui te acceptă, dar cu reținere. îți garantez că, dacă te vei căsători cu acest american, căsătoria ta se va termina cu un divorț.

Eram şocată de cruzimea lui. Era crud să îmi spună că mariajul meu iminent nu avea nici o şansă de supraviețuire. Era crud să îmi spună că mă va abandona dacă mă voi căsători cu Nick. Era crud şi nepoliticos şi a lovit toate punctele pe care voia să le atingă cu cuvintele lui.

Atunci va fi un risc pe care trebuie să mi-1 asum, am declarat cu curaj şi m-am ridicat. Vrei să plec acum din casă?

Priya! exclamă Ma.

Thatha dădu din cap.

Nu. Eşti încă nepoata mea.

Am aprobat cu un semn.

Nu va merge niciodată, Priya. Nu poți face mango murat cu roşii, mă avertiză el. Nu poți amesteca două

culturi fără să le strici. Spun asta pentru că te iubesc. Uită-1 pe acest american. Nu sunt oameni de-ai noştri. Nu ne vor înțelege niciodată. Căsătoreşte-te cu Adarsh. Este băiat bun şi asta va face fericită familia ta.

Am dat din cap.

Nu, nu..., spuse *Thatha* cu un zâmbet strâmb. Nu lua nici o decizie pripită. Dă-ți timp de gândire. Nu trebuie să-i spunem nimic lui Sarma*-garu* până mâine după-amiază.

Nu m-am ostenit să îi spun că nu aveam să îmi schimb părerea. Aşa cum făcuse tatăl meu cu ceva vreme înainte, am ieşit din casa lui *Thatha* în noaptea caldă. Nimeni nu a strigat după mine să mă avertizeze cât de periculos era să stai afară noaptea, dar era numai ora nouă şi cerul nu devenise încă complet negru; urmele soarelui mai poposeau în dungi roşiatice în jurul norilor risipiți, bolnăvicioşi.

M-am dus la cabina telefonică de unde îl sunasem pe Nick cu ceva timp în urmă şi am format numărul de la casa părinților mei. Nate a ridicat receptorul când a sunat a patra oară.

Suspinam şi nu puteam scoate nici un cuvânt.

Nate a ajuns în fața cabinei telefonice, cu motocicleta, la douăsprezece minute după telefonul meu isteric. Era o Yamaha, pe care tatăl meu şi bunicul din partea tatălui i-o dăduseră când împlinise 18 ani, în ciuda obiecțiunilor vehemente ale lui Ma. Era convinsă că Nate va muri într-un accident cu Yamaha lui şi o ura cumplit. îi adusesem o cască, ceea ce o supărase pe Ma pentru că ea credea că îl încurajam, dar care a şi bucurat-o, pentru că ştia că o cască îl va proteja pe fiul ei.

Ştiu un loc excelent unde putem mânca îngheţată, a

spus Nate când m-am urcat în spatele lui pe motocicletă.

Nate, condu cu grijă, altfel vom muri amândoi, a fost tot ce am strigat când Nate a pornit pe străzile accidentate ale oraşului Hyderabad.

Poate că Ma avea dreptate!

Localul cu îngheţată era parcă desprins din filmele anilor ’50 de la Hollywood. într-un colţ, se afla o cutie muzicală, veche, roşie, iar Enrique Iglesias îi declara unei femei, din adâncul rărunchilor, că nu va putea scăpa de dragostea lui.

Nate, am spus îngrozită, m-ai adus într-un loc unde vin doar adolescenţii?

Da, spuse el. M-am gândit că ţi-ar plăcea să o cunoşti pe Tara.

Am pufnit nedumerită.

Tara?

Prietena...

Ştiu cine este Tara, am spus, pentru că nu voiam să creadă că am uitat. Dar sunt toată răvăşită şi va crede că sunt genul plângăcios.

Deja crede asta, spuse Nate făcând semn cu ochiul şi arătând spre fata drăguţă care stătea la masa din faţa noastră. Nu este drăguţă? întrebă el dramatic, cu un accent fals britanic.

Da, dragă, am răspuns cu un zâmbet.

Descopeream o atitudine a lui Nate pe care nu o mai văzusem niciodată până atunci şi era încântător.

Bună, sunt Tara, spuse Tara cu entuziasm.

Bună, Priya, am răspuns, fără să fiu prea sigură ce ar trebui să îi spun.

Am întins mâna şi ea mi-a strâns-o.

Deci, ce mai faci? întrebă Tara. Au înnebunit părinții tăi din cauza logodnicului american?

Ei bine, chiar avea dreptate, m-am gândit eu critic. Acum, ca soră mai mare, era problema mea dacă nu-mi plăcea orice femeie/fată pe care o admira Nate, cu care avea o legătură, şi/sau voia să se căsătorească.

Dă-i naibii, spuse Tara înainte să pot răspunde. Ai o singură viață... fără a doua şansă, ştii. *Kis-kis ka khyaal rak-henge, haari!* Pe cine, pe cine să facem fericiți? Aşa că trebuie să alegem. Trebuie să fii fericită.

Nu este aşa de simplu, am repetat ceea ce îmi spusese Ma toată seara.

Sigur că nu, asta ar face lucrurile mult prea simple, spuse ea cu un zâmbet. Nate îmi spune că îți place *pista kulfi.*

Aici au nişte *kulfi* extraordinari. Ce ar fi să mă duc să-ți aduc unul, cât timp tu îi spui lui Nate ce crezi despre mine?

Nate se uită la mine, cu sprâncenele ridicate.

Este foarte emoționată. Se bâlbâie când este emoționată.

Mie mi se pare super-ultra-încrezătoare, am spus. Şi al dracu' de vioaie, am adăugat.

Fața lui Nate a căzut.

Nu îți place.

Am zâmbit.

Nu o cunosc deloc şi încă mai trebuie să studiez problema. Până acum este bine.

Tara se întoarse cu *kulfi* pentru toată lumea şi am avut ocazia să văd cum se comporta Nate cu o femeie. A fost o experiență plină de învățăminte. Semăna atât de mult cu

tata în felul în care vorbea şi se purta, întotdeauna politicos, întotdeauna un domn.

încă nu m-am gândit serios la asta, Tara, spuse el când Tara insistă că Nate voia să meargă în Statele Unite pentru a-şi face maşterul.

Păi, de ce nu, am spus, terminând de mâncat. Este un loc foarte frumos şi ai putea face maşterul într-o şcoală bună de acolo.

Vezi, spuse Tara şi îşi puse mâna pe cea a lui Nate. *Arrey, yaar,* va fi *mast,* perfect.

De ce nu pot rămâne în India? întrebă Nate beligerant. Nu toată lumea vrea să fugă şi să se alăture americanilor, *yaar.* Eu cu siguranţă, nu.

Ei bine, eu da, spuse Tara.

Atunci ar trebui să îţi găseşti un băiat drăguţ... Hei, de ce nu te cuplezi cu Adarsh Sarma? sugeră Nate în glumă şi Tara aruncă în el cu un şerveţel de hârtie.

Câine, se plânse ea. Dar pot să vin să te vizitez, nu, Priya?

Cu siguranţă, i-am spus.

Mi-am spus că erau atât de tineri. Foarte tineri! Oare eu am fost vreodată atât de tânără? Când fusesem la colegiu, nu avusesem iubiţi. Bine, eram îndrăgostită de cineva din când în când, dar nu am avut nici o relaţie. Aveam prieteni. Chiar şi acum aveam o legătură bună cu doi băieţi cu care fusesem la Colegiul Politehnic. Cu ceilalţi colegi de grupă legăturile mele erau limitate la telefoane ocazionale.

Niciodată nu am avut anii blânzi de adolescenţă cu care se răsfăţa Nate. Nu erau locuri unde adolescenţii să se adune, nu că le-aş fi vizitat, şi nici Britney Spears nu facea

parte din vocabularul meu. De fapt, când eram în India nu ştiam prea multe despre muzica pop din Statele Unite. Nate şi Tara o cunoşteau pe toată, picioarele lor băteau în ritmul muzicii şi Tara fredona versurile. Erau deja o altă generație, iar fetele din această generație se puteau întâlni cu băieții într-un loc ca acesta, după ora nouă seara. Mama mea m-ar fi atârnat la uscat dacă aş fi încercat să ies din casă atât de târziu şi mai ales ca să mă întâlnesc cu un băiat.

Părinții mei îl adoră pe Nate, îmi spuse Tara. Ei cred că este minunat. Vor să îi cunoască pe părinții tăi, dar Nate tot evită. Dar, mai devreme sau mai târziu, Nate, va trebui să se întâmple.

Nate se foi neliniştit în scaunul său de plastic.

Nu ți-ar plăcea mama noastră, i-am spus, şi m-am gândit că Ma ar urî-o pur şi simplu pe Tara.

Tara era ceea ce Ma ar numi o fată fără mamă.

Când Nate naviga pe canalele de televiziune pentru a ajunge la MTV, Ma se uita îngrozită la femeile din videoclipuri care dansau sălbatic, aproape dezbrăcate, şi dădeau din cap.

Dacă ai apărea la televizor aşa, îmi spunea ea, te-aş jupui de vie. Fetele acestea... *chee-chee,* nu au mame; dacă ar avea, nici o mamă, nici o mamă, indiferent din ce țară, nu ar permite aşa ceva.

Era clar că Tara se înscria în categoria fără mamă, cu bluza ei strâmtă, galbenă şi fusta scurtă, neagră. Nu era diferită de fetele tipice de vârsta ei din SUA, dar pentru mine era un şoc să văd acum cât de mult se schimbase India de aici. Când eram la fel de tânără, nu exista nici o posibilitate să pornesc *în viață* din casa mamei mele purtând

ceea ce purta ea. Ma nu mi-ar fi permis niciodată să aduc un iubit acasă sau măcar să am unul.

Nate şi Tara se ţineau de mână, se atingeau unul pe celălalt cu o familiaritate pe care eu nu o experimentasem până când l-am cunoscut pe Nick. Nu aş fi fost surprinsă să aflu că aceşti doi adolescenţi au făcut sex, chiar dacă acest lucru m-ar îngreţoşa.

Da, aceasta era o generaţie diferită şi mă făceau să mă simt nelalocul meu cu felul lor îndrăzneţ de a fi. Dar cine eram eu să comentez? Intenţionam să mă căsătoresc cu un american cu care trăisem în păcat în ultimii doi ani. Probabil că şi generaţia părinţilor mei s-ar simţi îngreţoşată gândind la felul meu îndrăzneţ de a trăi.

Mă duc să pun un jeton în cutia muzicală, spuse Tara, şi se îndreptă spre cutia sclipitoare.

Este drăguţă, am spus, pentru că ştiam că Nate voia să o plac.

Da, este, spuse Nate. Ma o va urî cu siguranţă.

Aşa-i, am aprobat, şi amândoi am râs.

Te simţi mai bine? întrebă Nate.

Am zâmbit şi l-am bătut uşor pe mână.

A fost o idee bună, Nate. Mulţumesc. Mă simt mai bine. *Thatha* a fost… brutal. A spus că nu putem face mango murat cu roşii, că, dacă mă voi căsători cu Nick, căsătoria noastră se va termina sigur cu un divorţ.

S-ar putea, spuse Nate. Nu există garanţii.

Ştiu. Deci, ai de gând să te căsătoreşti cu fata asta fără mamă? am întrebat, pentru că nu voiam să discut despre iminenta mea căsătorie şi divorţ, aşa cum crede *Thatha* că o să se întâmple.

Nate râse.

 înainte să o duc să o cunoască pe Ma, trebuie s-o îmbrac într-un *salwar kameez* decent.

în mod clar, Tara era o femeie independentă a secolului douăzeci şi unu. Plecă spre acasă într-o Honda Kinetic albă, fluturând mâna, chiar în momentul în care eu rămăsesem cu respirația tăiată din cauza vitezei cu care gonea şi a faptului că nu purta cască.

 Va fi bine, îmi spuse Nate, când mi-am rostit îngrijorarea, simțindu-mă ca mama. întotdeauna este atentă şi... nu vrea să poarte cască, spune că îi strică părul.

Nate şi cu mine am pornit spre Tankbund în loc să mergem spre casa lui *Thatha* şi ne-am aşezat pe una din bănci, chiar lângă statuia lui Krishnadeva Raya, marele rege din Deccan.

Krishnadeva Raya facea parte din copilăria mea; parte din cunoştințele mele despre istoria şi mitologia Indiei, din poveştile bogate, vii, spuse de *Thatha* despre rege şi înțeleptul măscărici al curții, Tenali Raman. Erau fabule, parte a folclorului care străbătuse generații pentru a-mi fi dezvăluit şi, cu puțin noroc, va fi dezvăluit prin mine copiilor mei.

Thatha mă aşeza în poala sa, afară, în leagănul de pe verandă. îşi îndoia un picior, pe care mă aşezam eu, şi îşi ținea celălalt picior pe podea pentru a continua mişcarea de legănare. Atunci îmi spunea o poveste.

Preferata mea era povestea în care brahmanii cei corupți încercau să îl înşele pe rege şi, atât regele, cât şi brahmanii, primesc o lecție de la Tenali Raman.

îi ceream lui *Thatha* să spună povestea, iar şi iar, despre

cum mama regelui murise fără ca ultima ei dorință de a mânca un mango copt să-i fie îndeplinită, iar Krishnadeva Raya este copleşit de vinovăție şi teamă că *atma* mamei sale va rătăci în jurul Pământului din cauza dorinței neîmplinite. Preotul curții, un brahman oribil, decide să profite de regele îndurerat şi îi spune:

Pentru că regina-mamă a murit fără să mănânce fructul de mango, sufletul ei este pierdut, plânge după sfârşit.

Thatha spunea asta cu o voce destul de tristă, adâncă, imitându-1 pe brahman.

Regele întreba cu vocea umilă a lui *Thatha:*

Trecuse sezonul fructelor de mango, nu mai era nimic de făcut. Ce să fac, o, Mare înțelept, să îndrept acest lucru?

Trebuie să faci o *puja, o puja* mare, a spus brahmanul. Şi pentru a fi sigur că sufletul mamei tale se odihneşte în pace, trebuie să dai câte un mango din aur la cincizeci de nobili brahmani.

Regele se gândeşte că este o idee minunată şi decide să facă aşa, numai că îşi spune că cincizeci este un număr prea mic şi îi invită pe toți brahmanii din regatul său.

Fiecare brahman a primit un mango din aur? îi puneam eu lui *Thatha* aceeaşi întrebare de fiecare dată. Câte mango din aur ar însemna, *Thatha?*

Sute, îmi spunea *Thatha,* şi apoi venea partea care îmi plăcea cel mai mult.

Tenali Raman, văzându-şi domnul şi stăpânul înşelat, a decis să le dea brahmanilor o lecție. După *puja* regelui, Raman îşi face apariția la templu şi le cere brahmanilor să se întoarcă acasă cu el, pentru că mama lui a murit de curând din cauza unei dorințe neîndeplinite. Aşteptându-se la şi

mai multe bogății, brahmanii l-au urmat pe Raman la el acasă.

Când au ajuns acolo, au găsit câteva bucăți de fier înroşit puse într-un foc.

Pentru ce sunt acestea, Raman? a întrebat curtea preoțească şi Raman şi-a încrucişat brațele şi le-a ridicat deasupra capului (*Thatha* ridică şi el o mână, în timp ce cu cealaltă mă ținea pe mine).

Mama mea a murit de reumatism şi ultima ei dorință a fost să fie arsă la genunchi pentru a-i uşura durerea. Dar eu nu sunt rege, nu-mi pot permite fructe de aur, aşa că acestea vor fi suficiente.

îmi acopeream gura, şocată de cele auzite.

Raman i-a înfierat pe brahmani, *Thatha*?

Nu. *Thatha* râdea. Cu toții au fugit, lăsând în urmă fructele de mango din aur. Văzându-i fugind, regele şi-a dat seama că fusese păcălit şi i-a mulțumit lui Raman pentru că îi arătase adevărul.

Toți brahmanii înşală? am întrebat eu odată şi *Thatha* şi-a scuturat violent capul.

Nu, Priya *Amma,* este numai o poveste. Brahmanii sunt oameni oneşti şi buni. Tenali Raman era şi el brahman, nu-i aşa?

Erau şi alte poveşti, unele despre Raman, poveştile Jataka despre Bodhisattva, poveşti despre Jain şi Buddha, despre Stăpânul Indra, *Mahăbhărata, Ramayana*... totul. *Thatha* fusese sursa mea de istorie şi mitologie indiană. Fusese un povestitor minunat, aşa cum fusese şi fratele său *Katha- lu-Thatha.* Dar după ce am crescut prea mare pentru a mai sta în poala lui, poveştile au fost înlocuite cu discuții şi acum,

în final, ajunsesem într-un impas.

Ştiu că până la urmă va trebui să mă duc în casa lui *Thatha* pentru a înfrunta situația, numai că nu vreau, i-am spus lui Nate.

Atunci vino acasă cu mine, sugeră el. Sună şi spune-le că eşti acasă. O noapte întreagă de somn va fi de ajutor pentru toată lumea.

Nu ştiu unde s-a dus *Nanna* şi...

Am ridicat din umeri. Nat îşi puse brațul în jurul meu. îmi aşeză capul pe umărul lui şi mă sărută pe frunte.

De ce tu eşti atât de apropiată de *Thatha* şi eu nu? mă întrebă el.

Nu ştiu, i-am spus cu sinceritate şi m-am întors să mă uit la el.

Sincer vorbind, era un tânăr destul de frumos şi încă unul minunat de sensibil. Moştenise asta de la *Nanna.*

Lata crede că eşti distant.

Lata este o zăpăcită, spuse Nate.

Nu prea este zăpăcită, i-am spus, amintindu-mi conversația pe care o avusesem cu Lata şi Sowmya chiar în seara aceea. De fapt, este o femeie adevărată.

Este însărcinată din nou, spuse Nate cu dezgust. Ma ne-a spus şi... este aşa o farsă. Bătrânul vrea sânge curat şi, oricum, ce dracu' înseamnă asta?

Spre deosebire de alți băieți de vârsta lui, vocabularul lui Nate nu era plin de cuvinte urâte, aşa încât faptul că vorbea acum aşa îmi dezvăluia foarte clar părerile puternice pe care le avea cu privire la această problemă.

Nu îți vor da niciodată permisiunea lor, dacă asta cauți, spuse el, revenind la subiectul despre care nu voiam să

discut. Dar de ce contează asta, Priya?

Nu ştiu, i-am spus sincer. Am nevoie de ei în viața mea. Am nevoie de *tine* în viața mea. Sunteți familia mea.

Nevoie este un cuvânt foarte puternic, îmi reaminti Nate.

Ştiu, i-am spus. Oh, ce bine ştiu.

Atunci am rămas tăcuți şi am privit maşinile care treceau şi, pentru prima dată de când mă întorsesem, am savurat cu adevărat India. Stătusem acolo, pe una din aceste bănci, cu şapte ani în urmă, privind maşinile care treceau şi luminile din Begumpet de peste Tankbund care clipeau spre mine. Am stat aici şi m-am gândit la viața nouă care mă aştepta în Statele Unite, Pământul Făgăduinței. Abia aşteptam să plec, să urc în avion şi să zbor departe de casa părinților mei şi de toate problemele care veneau odată cu aceasta.

De ce nu vrei să pleci din India, Nate? l-am întrebat, din moment ce eu fusesem atât de nerăbdătoare să descopăr lumea nouă.

îmi place aici, spuse Nate. De ce să plec? Tu de ce ai plecat?

Mi-am şters palmele transpirate pe *salwar*-|*i*| meu, în timp ce mă gândeam la întrebarea lui.

Am plecat pentru că toată lumea pleca. Multe dintre colegele mele de grupă îşi dăduseră testul GRE[7], unele se căsătoriseră cu bărbați în Statele Unite, iar altele îşi căutau acolo soți. Dar cred că cel mai puternic motiv a fost dorința de evadare. Voiam să scap de aici, de Ma, de *Nanna* şi de *Thatha,* şi de toată familia.

---

[7] *Graduate Record Examination.*

Dar încă mai vrei binecuvântarea lor?

Da, am spus. Ironic, nu? Am petrecut atâta timp încercând să fug şi acum mi-e teamă că nu mi se va permite să mă întorc. întotdeauna am fost fiică, nepoată, soră, la fel cum am fost femeie şi logodnică. Asta sunt eu. Nu pot divorța de familie aşa cum nu pot divorța de mine. înțelegi ce spun?

Cred că da, spuse Nate. Ştiu că pare ca şi cum nu mi-ar păsa de ei, că sunt distant. Zăpăcita are dreptate. Sunt distant. Eu nu... Tu întotdeauna ai fost mai apropiată de ei, Priya. Eu nu m-am gândit niciodată că aş putea concura cu tine. Nu m-am gândit niciodată că *Thatha* va fi la fel de apropiat de mine cum era față de tine. Chiar şi de *Nanna,* nu sunt la fel de apropiat ca şi tine. Te invidiez... mult.

Ei bine, nu mă mai invidia. Am pierdut toate astea, am spus, puțin uimită că nonşalantul Nate nu era de fapt chiar atât de nonşalant.

Cât de greşit îl judecasem cu toții.

Nu, nu ai pierdut. Nate suspină. Nu te vor lăsa niciodată să pleci. *Nanna* te iubeşte, ne iubeşte pe amândoi, ştiu asta, dar mai ştiu că are această... această legătură specială cu tine.

Nu am negat. Ştiusem dintotdeauna că *Nanna* şi cu mine aveam o legătură puternică. Poate pentru că eu eram prima născută, poate pentru că eram fată, poate pentru că eram Priya.

Şi cum rămâne cu Ma?

Ma te va surprinde, spuse Nate zâmbind. Poate fi cicălitoare, poate fi o adevărată pacoste, dar când apare o problemă, va fi acolo pentru amândoi. Nu există nici o

îndoială în această privință.

Aş vrea să fiu la fel de încrezătoare, i-am spus. M-a lovit... de două ori în două zile.

Acesta este felul ei de a-şi arăta dragostea, spuse Nate, şi amândoi am izbucnit în râs.

De ce nu mi-ai spus mai devreme despre Nick? întrebă Nate. Sunteți împreună de...

De trei ani şi locuim împreună de doi, am adăugat. Nu voiam să spun nimănui de aici. Sincer, îmi era teamă de reacția pe care ai fi avut-o. Un american, un străin! Eu... nu am vrut să spun nimic nimănui despre el.

Cum este?

Este drăguț, un băiat bun. Contabil... ți se pare suficient de stabil şi sigur? am spus şi Nate a râs. Contabilul Nick! Este... Joacă tenis; îi place squash-ul. Ți-ar plăcea şi ție de el. Nu-i place Madonna, o adoră pe Julia Roberts, crede că Salma Hayek este sexy şi i-ar plăcea să se culce cu Halle Berry. Este înalt, brunet şi frumos, cel puțin eu asta cred. Este încăpățânat, urăşte cozile lungi şi face o chestie nebunească când sughițe. Mă înnebuneşte.

Ce face? întrebă Nate.

Bea trei înghițituri de apă dintr-un pahar înalt şi, după fiecare înghițitură, ridică paharul şi se uită în fundul lui. Din câte se pare, opreşte sughițatul.

Şi aşa este?

Asta este partea ciudată, că da, am spus zâmbind. îmi este dor de el. Voia să vină cu mine. Spunea că va fi un moment ca în *Ghici cine vine la cinai* I-am spus că ar fi mai degrabă în genul *Ghici cine a fost linşat.*

Cu siguranță ar fi fost interesant, spuse Nate ridi-

cându-se de pe bancă. Trebuie să crezi, Priya, că dragostea învinge totul. Ar fi trebuit să îl aduci. Să îi laşi pe bătrâni să se descurce cu el.

Oh, şi aşa este destul de înspăimântător. Ar fi fost şi mai rău, iar eu nu vreau să fiu şi mai speriată.

M-am ridicat şi m-am uitat cu regret spre bancă. Mi-ar fi plăcut să stau acolo întreaga noapte cu Nate, dar era vremea să plecăm.

încă nu se primise nici un semn de la tata când m-am întors. *Thatha* şi *Ammamma* se duseseră deja la culcare; luminile în dormitorul lor erau stinse şi uşa rămăsese pe jumătate deschisă.

Ma şi Sowmya erau întinse pe saltele de paie în hol şi stăteau de vorbă. Când am intrat şi m-am aşezat alături de Sowmya, Ma s-a întors cu spatele.

Mă duc să dorm pe terasă, i-am spus Sowmyei, iar ea m-a rugat să aştept o clipă.

Akka, mă duc cu Priya. Este în regulă? întrebă ea.

Bine, mormăi Ma şi se ridică. Atunci o să dorm eu în dormitorul de lângă verandă şi să aştept să se întoarcă Ashwin. Unde s-o fi dus? Este numai vina ta, Priya.

Am privit-o ieşind din cameră, cu detaşare. Ştiam că este furioasă, dar acum era gata să mă învinovăţească pentru încălzirea globală şi pentru toate războaiele de pe lume. Nu o puteam lua în serios când era atât de exagerată.

Jayant şi Lata s-au dus acasă? am întrebat.

S-au culcat în dormitorul de lângă sala de mese, spuse Sowmya.

Ne-am întins saltelele, am adunat pernele şi ne-am pregătit de somn.

Era o noapte frumoasă, caldă, în ciuda țânțarilor care ieşiseră cu milioanele. Am aprins o lampă pentru țânțari lângă saltelele noastre şi ne-am întins cu fețele una spre cealaltă, cu pernele strânse în brațele încrucişate.

Unde ai fost? întrebă Sowyma.

Nate m-a dus să o cunosc pe iubita lui şi apoi am stat la Tankbund, i-am spus.

Este drăguță?

Da, foarte frumuşică. Dar este indiancă din Nord, i-am spus. Ma o va urî.

Abba, Ma a ta va urî pe oricine s-ar mărita cu Nate, chiar dacă ar fi o fată aleasă de ea, spuse Sowmya.

Mă întreb unde s-a dus *Nanna.*

Am oftat. Sowmya se ridică şi se uită la mine.

Am nevoie de sfatul tău cu privire la un lucru.

Ce anume? am întrebat-o, ridicându-mă şi eu.

Vreau să vorbesc cu Vinay... singuri. Cum putem face asta?

De ce?

Au spus că vor face o propunere. Trebuie să se uite la horoscop sau la nu ştiu ce, înainte să...

Când s-a întâmplat asta? am întrebat.

Au sunat chiar după ce ai plecat, spuse Sowmya cu exasperare. Lucrurile nu au ajuns niciodată atât de departe, aşa că *Nanna* este foarte fericit, gata să dea orice ca să scape de mine. Dar... vreau să vorbesc cu el şi, dacă nu va fi pe placul meu, nu vreau să mă căsătoresc.

M-am uitat la ea nedumerită.

Ce să vorbeşti?

Numai pentru că am 30 de ani nu înseamnă că mă voi

mărita cu orice bărbat care îmi iese în cale. Este drăguț. Pare un om bun, dar vreau să discut cu el, spuse ea, cu o voce în care se simțea o hotărâre puternică. Ce crezi?

Cred că în mod clar ar trebui să vorbeşti cu omul înainte să...

Am numărul lui de telefon. Vreau să îl suni şi să stabileşti o întâlnire pentru mâine, spuse Sowmya, convingându-mă, ca şi cum ar fi avut totul pregătit. Putem suna de la Minerva. Şi va trebui să vii cu mine. Am nevoie de sprijinul tău.

Am respirat adânc.

Dacă vor afla...

Deja ai probleme, asta nu va mai înrăutăți lucrurile pentru tine, spuse ea cu o logică infailibilă. Deci, îl vei suna?

Sigur, am spus. Mâine-dimineață la prima oră.

Bine. Este duminică, aşa că va fi acasă, spuse Sowmya, zâmbind. Intenționez să îmi schimb viața, Priya. O voi schimba. Nu am de gând să stau şi să îi las să facă ce vor cu mine... voi decide ce vreau eu să fac.

Eram uluită. Nu era Sowmya pe care o ştiam. Dar Sowmya pe care o ştiam era cu şapte ani în trecut. Această Sowmya avusese experiențe şi revelații despre care eu nici măcar nu ştiam. Această Sowmya era o revelație.

Ce s-a întâmplat?

Tu..., spuse ea sincer. Tu eşti ca mine, Priya. Avem acelaşi trecut, venim din acelaşi loc, dar tu ai o viață diferită. Şi eu vreau să am o viață diferită. Nu spun că vreau să mă mărit cu un american sau altceva, vreau numai să fac lucrurile pe care îmi doresc eu să le fac.

Cum ar fi?

Să muncesc. Am primit o ofertă de slujbă ca asistentă în cabinetul unui medic. Este o prietenă de-a mea şi are nevoie de ajutor. *Nanna* spune că nu pot să o fac, dar acum cred că o voi face, spuse ea, cu fața aprinsă de gândul la noua viață la care visa. Şi nu mai vreau să port *sari.* Vreau să port numai *salwar kameez.* Sariul este atât de incomod. Şi vreau să merg în America să îți văd casa şi să văd această țară.

Eşti binevenită să vii în vizită, i-am spus, plăcându-mi această nouă Sowmya.

Deci îl vei suna, da?

Absolut.

PARTEA A CINCEA

Resturi

Perugannam (orez cu lapte bătut)

2 căni de orez fiert 1 *Vi-2* căni iaurt gros *Vi* cană lapte sare după gust *Vi* cană alune prăjite 1 linguriță frunze de coriandru tocate mărunt

Ingrediente pentru asezonat 1 linguriță ulei

Vi linguriță semințe de muştar *V***2** linguriță *gram* Bengal *{dai* galben) *Yi* linguriță *gram* negru măruntit *{dai* negru)

1 chili uscat, roşu, rupt în bucățele 1 chili verde, tocat mărunt

1 centimetru de ghimber, mărunțit 5 frunze de curry

încălzeşte uleiul într-o tigaie şi, când acesta este foarte fierbinte, adaugă semințele de muştar. După ce semințele de muştar încep să se spargă, adaugă restul de mirodenii şi prăjeşte-le până când devin maro-aurii. Ai grijă să nu arzi mirodeniile. Adaugă iaurtul gros şi amestecă până când se lichefiază şi se omogenizează bine cu mirodeniile. Pune şi orezul şi amestecă bine, ca să se acopere cu iaurtul şi

mirodeniile. Garniseşte cu alune şi co- riandru. Se serveşte cald sau rece, cu lămâie sau mango murat.

Miri şi iubiţi

M-am trezit în zgomotul făcut de un metal lovit de ciment. M-am ridicat, ca un zombi, când s-a auzit o altă pocnitură ascuțită. M-am uitat în jur clipind, cu ochii umflați de somn.

— Ce dra...?

Sowmya dormea încă şi, din ceea ce am reuşit să înțeleg privindu-mi ceasul de la mână, adică nu foarte mult dacă avem în vedere că eram pe jumătate adormită, era aproape şase dimineața.

M-am ridicat nesigură şi m-am îndreptat spre marginea terasei, m-am aplecat ca să cercetez de unde vine zgomotul şi să văd dacă era cazul să țip la cel vinovat de asta.

Am zâmbit somnoroasă. Cum putusem să uit?

Thatba stătea lângă tufa de *tu laşi,* îmbrăcat într-un *panchi* alb, şi arăta ca un personaj din secolul cincisprezece sau dintr-un film telugu de modă veche. Degetele lui se plimbau pe şnurul alb care-i trecea în diagonală peste piept şi atârna pe lângă corp, ca şi cum ar fi fost o chitară. Ca orice alt brahman devotat, *Thatha* invoca *Gayatri mantram* în fiecare dimineață pentru a întâmpina ziua. L-am privit cum înconjoară planta sfântă *tulasi* şi toarnă apă în vasul acesteia cu o cană de aramă. Zgomotul cănii care căzuse pe ciment fusese cel care mă trezise.

Vocea lui profundă mi se părea că răsună puternic şi, chiar dacă nu auzeam cuvintele, le simțeam, cuvinte care erau interzise femeilor. Sanscrită, cuvinte sacre din Imnurile vedice, transmise din generație în generație, în

secret, pentru bărbați, de către bărbați.

Om

Bhur bhuva swah Tat savitur vamyam Bhargo devasya dhimahi Dhiyo yo nah prachodayat Om

Cuvintele erau în sanscrită, nealterate de o pronunție incorectă sau necunoaștere. El știa ce spune, dar nu cred că înțelegea pentru ce este făcut *mantram*-|*A.*

Eu știu; îl întrebasem pe *Nanna* şi el ne explicase, atât Iui Nate, cât şi mie. *Mantram*-ul se făcea pentru luminare. Era calea prin care un bărbat brahman putea deveni o persoană mai bună. Trebuia să invoci zeul Soare şi să ceri luminii generosului Soare să lumineze cititorul acelui *mantram,* astfel încât el să iubească tot, să șteargă ura şi să înceapă călătoria care îl va aduce mai aproape de zeul suprem.

De ce nu pot spune asta şi fetele? De ce numai băieții? l-am întrebat pe *Nanna.*

Poți să spui şi tu, zicea el. Vrei să te trezeşti *în fiecare dimineață* la ora şase şi să spui *mantram*-ul?

Luând în calcul faptul că trezirea dimineața la şapte şi jumătate pentru a prinde autobuzul de şcoală de la opt şi treizeci era deja o încercare grea, am dat din cap şi am hotărât că poate era mai bine că Nate va trebui să fie cel care să se trezească dimineața, nu eu. După cum au evoluat lucrurile, Nate a refuzat să facă această ceremonie răsuflată şi îşi propusese să nu o facă niciodată.

Dacă nu mă simt ca un *brahman,* atunci de ce ar trebui să merg înainte cu o farsă ca asta? o întreba el pe mama, care îi împuiase urechile cu tradiție şi cultură.

Ca răspuns la tot ce înseamnă tradiție şi cultură, Nate declara că tocmai ieri servise vită *biriyani* la un Cafe iranian

din Mehndipatnam şi că nu îi păsa deloc de treburile astea. Ma a fost atât de şocată, încât nu a mai adus niciodată subiectul în discuție mai ales, credem noi, de teamă că Nate va povesti din nou despre carne... nu, nu, acest lucru putea fi trecut cu vederea, dar incidentul cu carnea de vită, povestit lui *Thatha* şi altora, asta nu putea şi nu ar fi niciodată trecut cu vederea..

Băiatul nu ştie că vaca este sacră? îl întrebase Ma pe *Nanna.*

Treaba ei devenise brusc să îl instruiască pe Nate cum să devină un bun brahman.

Poate că, dacă ai fi citit *Gayatri mantram* aşa cum face tatăl meu, fiul tău ar fi învățat ceva, îi spusese Ma lui *Nanna,* care se făcuse că nu aude cererile şi rugămințile ei în această privință.

Dar cititul *mantram*-ului era o simplă formalitate. *Thatha* nu credea cu adevărat în ceea ce spunea incantația, să nu urască pe nimeni şi să iubească pe toată lumea. Făcea ceea ce făcea pentru că era un lucru aşteptat din partea lui, pentru că şi tatăl său, de-a lungul vieții, rostise acelaşi *mantram* în acelaşi fel, cu aceeaşi pasiune şi lipsă de înțelegere. Dacă
Thatha ar fi înțeles şi ar fi rămas credincios *mantram*-ului, nu ar fi avut nici o problemă să îl accepte pe Nick sau pe oricine altcineva cu care aş fi vrut să mă căsătoresc.

Acesta era un bărbat a cărui viață se îngemăna cu ritualul. Viața şi tradiția se aşezau una lângă cealaltă şi se amestecau. *Thatha* nu punea la îndoială tradiția, ci o accepta la fel cum acceptase să se trezească în fiecare dimineață la şase pentru a spune *Gayatri mantram.*

Mi-am dat seama cu tristețe că nu-şi va schimba opinia. Va trebui să sacrific nepoata pentru a păstra iubita.
* * *
Nu mai este nevoie să spun, Vinay a fost şocat când l-am sunat. Pur şi simplu nu se face asta, dar, spre meritul lui, s-a bâlbâit doar de câteva ori înainte să spună da, va fi la Minerva la 11 fix.

A spus da? Sigur? întrebă Sowmya cu degetele tremurând pe bucata de ghimber pe care o ținea în mână.

Da, a spus, i-am zis şi am rupt câteva frunze de curry de pe tulpină. Ce o să discutați?

Sowmya continuă să curețe ghimbirul.

Nu ştiu, dar sunt sigură că voi fi inspirată când o să ajung în fața lui. Vei fi acolo şi tu, nu? Tot timpul?

Da, am spus şi mi-am aruncat o alună în gură.

Nu-mi vine să cred că se va întâmpla. Căsătorie! Sowmya părea emoționată. Dar vreau să vorbesc cu el înainte să îi spun ceva lui *Nanna.* Altfel... viața ar fi o pierdere, ştii bine.

Vei părăsi casa aceasta, pe părinții tăi. Crezi că îți va fi dor de tot ce laşi în urmă?

Aşa cred, spuse Sowmya, uitându-se în jurul ei prin bucătărie. îmi place casa. Este drăguță şi cochetă. Chiriaşii de la etaj nu fee prea mult zgomot; Parvati vine regulat, mai mult sau mai puțin, şi da, mă simt foarte confortabil aici. Dar sunt gata pentru schimbare, spuse ea şi făcu o pauză.

Privi în jur, să fie sigură că nu ascultă nimeni, şi apoi şopti:

Tu ai făcut sex, nu?

Tocmai atunci îmi aruncam încă o alună în gură. M-am

înecat cu ea.

Ce?

Sowmya îmi aruncă o privire plină de curiozitate.

Ai făcut, nu? Locuieşti cu americanul acela şi... ai făcut, nu?

Eu...

Era o întrebare extrem de personală, dar părea atât de dornică să ştie, încât am făcut un semn aprobator.

Cum a fost prima oară? a întrebat.

Am ridicat din umeri. Eram îngrozită.

Spune-mi, îmi ceru ea.

Am privit cum punea o tigaie pe plita cu gaz şi o încingea. Turnă ulei în tigaie şi se uită la mine, aşteptând.

Nu-mi amintesc.

A fost cel mai bun răspuns pe care l-am găsit într-un interval atât de scurt. Sowmya îmi aruncă o privire „vinde-mi altă poveste" şi am râs stânjenită.

A fost... a fost bine.

A fost cu americanul? întrebă ea.

Da.

Sfinte Doamne, nu era o conversaţie pe care să fiu pregătită să o port.

Sowmya aruncă nişte seminţe de muştar şi ele se împrăştiară în ulei. Câteva pocniră şi aterizară pe plită şi pe masă. Amestecă seminţele de muştar câteva clipe şi apoi adăugă câteva frunze de curry cu *gram dai* negru şi galben în tigaie şi
le lăsă să sfârâie o vreme. Apoi rupse doi ardei roşii, uscaţi şi îi aruncă în ulei. Se auziră cum pocnesc.

O, dă-mi *pachi marapakayalu.*

Arătă spre ardeii verzi de pe chiuveta de care mă sprijineam.

Puse şi ardeii verzi în tigaie şi suspină, cu spatula în mână.

întotdeauna m-am întrebat. Şi acum chiar se va întâmpla. Sunt speriată şi emoționată.

Nu mai văzusem niciodată această parte a Sowmyei. Era o Sowmya visătoare, nu şoricelul pragmatic alături de care crescusem.

Umplu un polonic adânc de metal cu iaurt şi lovi mânerul polonicului de tigaie pentru a răsturna în ea o parte din conținut. Mai turnă o parte din iaurt lângă prima şi amestecă, silind iaurtul gros să se lichefieze şi să se amestece cu mirodeniile care sfârâiau deja în ulei.

întotdeauna mi-a plăcut orezul cu curry, i-am spus eu, în timp ce mirosul familiar de iaurt fiert umplea bucătăria.

Este cel mai bun lucru pe care îl poți găti pentru micul dejun, răspunse Sowmya. Rapid şi uşor şi pot folosi toate resturile. Dă-mi orezul, te rog.

Adăugă în tigaie orezul rămas de la cina din seara trecută şi începu să amestece din nou, omogenizând totul într-un produs telugu pentru micul dejun.

Crezi că va spune nu pentru că sunt atât de îndrăzneață? întrebă Sowmya.

Dacă va face asta, la naiba cu el, i-am spus.

Ea aprobă, zâmbi şi opri gazul.

Micul dejun era gata.

Toată lumea din familia lui Ma bea dimineața cafea la filtru. Cafeaua instant era în regulă pentru orice alt moment al zilei, dar diminețile trebuia servită cafea la filtru. Cafeaua

era făcută într-un filtru de metal în care apa fierbinte se adăuga peste cafeaua bine măcinată şi filtrată pentru a se obține un decoct gros. Decoctul era apoi amestecat cu lapte fierbinte, spumos, şi cu zahăr. îmi amintesc că mă trezeam în fiecare dimineață cu mirosul decoctului.

Niciodată nu îmi plăcuse cafeaua, dar întotdeauna beam când eram în casa lui *Thatha.* Indiferent ce spunea Ma despre faptul că toată cafeaua de la filtru este la fel — „Amesteci decoctul de cafea cu lapte, ce talent îți trebuie să faci asta?" — cafeaua Sowmyei era de departe mult mai bună şi nici nu se plângea când adăugam câteva lingurițe suplimentare de zahăr în cană.

Priya, am o întrebare personală, spuse Sowmya.

Turnă cafeaua în pahare şi puse paharele în boluri mici de metal.

Faptul că mă întrebase dacă făcusem sex nu fusese suficient de personal?

Sigur, i-am spus.

Te doare mult prima dată?

Am ridicat din umeri.

Depinde de... Sowmya, nu pot să vorbesc cu tine despre asta.

Atunci cu cine să vorbesc despre toate aceste lucruri? mă întrebă ea. Poate *Ammammei* tale îi va plăcea să mă pună la curent cu privire la amănuntele vieții maritale. Ce părere ai?

Am suspinat.

Doare, dar pe urmă va fi mai bine.

Da? se însufleți. Cât de bine?

Mult mai bine, am spus, fără să mai pot păstra o față

senină.

Dar depinde de soț, nu?

Da.

Sowmya dădu din cap.

Dar eu nu pot verifica asta.

Nu în India, aici nu poți.

Sowmya sorbi cafea din pahar şi dădu din nou din cap.

Este în regulă. Va fi bine. Nu, Priya?

Va fi bine, am spus, deşi nu eram sigură la ce se referea când spunea asta.

* * *

Restaurantul Minerva nu se schimbase absolut deloc. Până şi mirosul era cel de acum şapte ani. Mi-a lăsat gura apă când am văzut o grămadă de *dosa* lungi şi crocante şi nişte *vada* care sfârâiau într-o tigaie. Era greu să găseşti mâncare bună sud-indiană în America. Puiul cu curry şi preparatele *tan- doori* existau din abundență, dar mâncarea complet vegeta- riană sud-indiană era aproape imposibil de găsit.

Eu o să-mi iau *masala dosa,* i-am spus extraordinar de nervoasei Sowmya.

Eu o să vomit, spuse ea, imediat ce ochii îi căzură pe poate-viitorul-ei-soț. Nu mi-a mai fost aşa de frică niciodată în toată viața mea, Priya. A fost o idee foarte proastă, zise ea în timp ce-mi strângea cu putere încheietura mâinii. Hai să ne întoarcem şi să ne prefacem că nu l-ai sunat niciodată.

M-am descleştat din strânsoarea ei şi am bătut-o uşurel pe mână.

Nu trebuie să faci asta. Dar cred că este nevoie, ca să fii sigură. Este în regulă. Eu voi fi acolo.

Eşti mai interesată de *masala dosa,* remarcă ea usturător,

nervoasă.

Păi... acasă este greu să pregăteşti o *dosa* bună, am spus zâmbind. Haide. Ştii că nu vei avea linişte până când nu vei face asta. Şi va trebui să ne întoarcem până la prânz. *Thatha* vrea să îi spun care este decizia mea.

Şi care este decizia ta? întrebă Sowmya, stând încă înțepenită la o distanță respectabilă de Vinay.

Nu suntem aici ca să discutăm asta, i-am reamintit eu.

Am ridicat mâna şi i-am făcut semn lui Vinay.

Bună, am strigat eu, şi Sowmya şi-a închis ochii.

Arăta ciudat fără ochelarii ei obişnuiți. O cuprinsese vanitatea şi renunțase la ochelarii groşi pentru lentilele de contact, rareori folosite.

Namaskaram.

Vinay îşi împreună palmele şi apoi ne făcu semn să ne aşezăm.

Namaskaram, spuse Sowmya. Ah... *chala,* mulțumesc că ai venit aici.

Nici o problemă, spuse Vinay, după care zâmbi stingherit spre mine. Vreți să mâncați ceva?

Nu, spuse Sowmya, dar eu am dat din cap şi am spus: *masala dosa.*

Sowmya m-a ciupit de coapsă şi eu m-am abținut cu greu să nu țip.

Nu, nimic, mulțumesc.

Cafea? întrebă Vinay, părând la fel de nervos ca Sowmya.

Nu, spuse Sowmya cu capul încă plecat. Eu... voiam să vorbesc cu tine, continuă ea, după care îşi ridică capul şi apoi acceptă cafeaua.

Gândindu-mă la locuri stânjenitoare în care te poți afla, acesta era ca o adevărată cireaşă de pe tort.

Deci... este vreo problemă? întrebă Vinay. Nu eşti de acord cu căsătoria?

Eu... eu vreau să mă căsătoresc cu tine, îl asigură Sowmya cu un ton puțin cam aspru. Dar am vrut să clarific câteva lucruri.

Sigur, sigur. Sunt foarte fericit că vrei să te căsătoreşti cu mine, declară Vinay zâmbind uşor.

Sowmya mă apucă de mână şi aproape că îmi rupse degetul mic.

Vreau să muncesc, rosti ea sincer. Tatăl meu nu mă lasă şi ei spun că nici familia ta nu este de acord. Dar eu vreau să muncesc.

Vinay dădu din cap.

Nici o problemă. Mă descurc eu cu părinții mei. Le voi explica eu. Dacă vrei să munceşti, te susțin cu totul şi o vor face şi ei.

Sowmya zâmbi, după care am auzit-o suspinând cu uşurare.

Şi... vreau să am propria casă. Ştiu că ții la părinții tăi, dar...

Atunci Vinay zâmbi.

Casa este mare. Sunt două bucătării şi camere suficiente pentru două familii. însă este o casă bătrână. Bunicul meu este cel care a construit-o. Vom locui separat, dar sunt totuşi părinții mei.

Sowmya îi zâmbi la rândul ei şi aprobă.

Altceva? întrebă Vinay.

Asta este tot, spuse ea.

Acum vreți să beți cafea? Vinay se uită spre mine. *Masala dosa!* întrebă el.

Sowmya dădu din cap cu sfială şi Vinay făcu semn chelnerului să vină la masa noastră.

în timpul călătoriei cu ricşa înapoi spre casă, Sowmya era roşie de fericire.

Este drăguț, nu? spunea ea.

Foarte drăguț, am fost de acord eu.

Pot munci, spuse Sowmya aproape amețită. O slujbă, Priya. Un loc în care să mă duc în fiecare zi, în afara casei. Mă bucur atât de tare că am făcut asta. Mă simt atât de uşurată. Şi — râse uşor — mă căsătoresc!

Felicitări, i-am spus şi am sărutat-o pe obraz.

Tu ce le vei spune? mă întrebă ea când ne-am dat jos din ricşă.

Adevărul, am spus foarte senină.

Dacă Sowmya putea risca atât de mult pentru a-şi face viața mai bună, şi eu ar trebui să pot fiice acelaşi lucru.

îl iubesc pe Nick. Mă voi căsători cu el.

Sowmya îşi împleti degetele cu ale mele după ce plăti şoferului şi mă strânse cu blândețe.

Voi fi cu tine tot timpul. Bine?

Bine, am spus. Eu... mă duc să dau un telefon.

Acolo nu este târziu?

Ba da, am spus. Este cam miezul nopții, dar este obişnuit să doarmă până târziu.

Bine, găsesc eu o scuză pentru tine, spuse Sowmya şi îmi făcu cu ochiul.

★ * *

Nu l-am găsit pe Nick. Telefonul lui anunța că se află în

afara ariei de acoperire. Mi-a răspuns robotul de cinci ori când am încercat să sun acasă, iar la serviciu spunea fie că nu este în birou, fie că vorbeşte pe o altă linie.

M-a cuprins panica! Primise e-mailul despre întâlnirea cu Adarsh în ciuda erorii serverului? Sau poate că se mutase din casa noastră, îşi schimbase numărul de telefon mobil şi... nu răspundea nici la telefonul de la serviciu? Aveam în minte tot felul de scenarii pesimiste. Pentru a opri sentimentul de nefericire care mă învăluia, am format din memorie numărul lui Frances. Ştiam că în Memphis era târziu, dar, dacă Nick mă părăsise, mama lui ar fi ştiut cu siguranță.

Dormea, dar în clipa în care mi-a auzit vocea a părut să se trezească de-a binelea.

Te silesc să te măriți cu vreun indian şi vrei să îi zic adio lui Nick în locul tău, spuse ea imediat ce mă auzi rostind „bună, Frances”.

Am râs.

Nu.

Slavă Domnului, pentru că regula mea este că toată lumea trebuie să îşi Iacă singură treaba murdară, spuse Frances şi am simțit-o zâmbind. Cum merge, Priya?

Nu pot da de Nick, i-am spus, acum simțindu-mă prost că o trezisem. Eu... am crezut că poate este supărat pe mine.

Supărat? Nu, nu cred. Tocmai am vorbit cu el ieri şi era bine. Te aştepta să te întorci şi să te căsătoreşti cu el, spuse Frances. Şi, vorbind de căsătorie, am găsit locul perfect pentru voi. Este în centrul oraşului şi este frumos. Grădinile sunt minunate. Şi mă gândeam, dacă o programăm în toamnă, toamna *asta,* am putea face fotografii extraordinare

în natură şi...

Frances, mă tem că fiul tău m-a părăsit. Nu cred că mă pot gândi la căsătorie, i-am declarat, uşor isterică.

Ce legătură are un lucru cu celălalt? întrebă Frances. Găseşte un loc potrivit pentru a vă căsători şi sunt sigură că va apărea. Este îndrăgostit nebuneşte de tine. Nu ai încredere?

Multă, am spus. Multă, dar când sunt acolo acasă. Aici totul este de nepătruns şi m-au făcut să trec printr-o ceremonie de cunoaştere a miresei.

Aşa cum se face în cărți? Era un băiat acceptabil? întrebă Frances părând interesată. Eşti sigură că te-au obligat ei? Sau ai vrut tu?

Sigur că nu am vrut şi nu este acceptabil, i-am spus.

Vrei să spui că o femeie matură ca tine nu a putut împiedica un lucru atât de simplu ca o ceremonie de cunoaştere a miresei?

Nu am avut curajul să le spun despre Nick. Acum am facut-o şi mă urăsc cu toții, am mărturisit.

Dacă nu este nevoie decât de atât ca să te urască, atunci îți va fi mai bine fără ei, spuse Frances. Dar nu te urăsc. Sunt doar supărați şi, când le va trece supărarea, vor fi în regulă.

Sigur?

Păi, eu aşa aş face, dacă ai fi fiica mea, spuse Frances. Deci... să închiriez locul pentru toamna asta sau nu? Mă gândeam să fie la începutul lui octombrie. Nici prea cald, nici prea frig.

Şi să rămân însărcinată până în decembrie? am întrebat cu sarcasm.

Ai vrea? spuse Frances. Ar fi excelent. Ai putea avea copilul în septembrie şi... o, ar fi excelent. Un copil născut în septembrie ar...

Frances!

O să îi spun lui Nick că ai vrut să iei legătura cu el, spuse Frances, părând foarte mulțumită. Dar să nu îți faci griji pentru el. Nu pleacă nicăieri.

Am mai vorbit o vreme; Frances voia să ştie cum erau toate în Hyderabad, inclusiv vremea. Avea o părere romantică despre India, aşa cum era descrisă în cărți, ca un ținut exotic. Când i-am povestit despre mahalale şi despre praful care te acoperea din cap până-n picioare, care îți intra şi în ochi, imediat ce ajungeai acolo, a spus că eram nostimă.

India nu era o țară pe care doar o vizitai, pur şi simplu, ci era o țară care ți se infiltra în sânge şi fura o parte din tine.

Pentru că mă născusem şi trăisem în ea toți acei ani, nu am înțeles asta, dar acum, după câțiva ani de exil, puteam să simt textura Indiei. Erau oamenii, mirosurile, gusturile, zgomotele, esența ei care te atrăgea în ea şi te ținea acolo. Uram țara asta pentru multe motive, pentru modul limitat de a gândi, pentru bigotism, pentru felul în care erau tratate femeile, dar asta era la o scară mai largă, în viața de zi cu zi. India rămânea tot țara *mea.*

Mă simțeam cu inima uşoară, încrezătoare şi în culmea fericirii după ce vorbisem cu Frances. Acest lucru se schimbă când am ajuns acasă la *Thatha.*

Am intrat în hol şi pământul s-a cutremurat. Am văzut o Ma clasică, mama indiană clasică.

Ma şi *Thatha* erau aşezați în fața lui Adarsh, pe canapeaua

pe care şedea de obicei *Ammamma.*

Priya, se ridică Ma nervoasă. Adarsh este aici să te vadă.

Observ asta, am zis, muşcându-mi buzele. Bună, i-am spus lui Adarsh, iar el dădu din cap, având o privire uşor confuză.

Poți veni cu mine? insistă Ma, apoi, pentru ca situația să nu scape de sub control, mă apucă de mână şi mă trase înăuntru.

Am crezut că aşa este cel mai bine, spuse ea imediat ce am ajuns în bucătărie.

Ai crezut că este cel mai bine?

Acum eu eram cea confuză şi foarte suspicioasă. Era întotdeauna de rău când Ma începea să se gândească la ce era mai bine.

Ma respiră adânc, cu brâul tresărind şi cu mâinile aşezate pe talie, gata de atac.

I-am cerut lui Adarsh să vină aici, spunându-i că vrei o ultimă întâlnire, ca să îl vezi înainte de a te decide.

Voiam să spun ceva, orice, dar cuvintele nu se legau. De fiecare dată când mă gândeam că nu vor putea depăşi nebunia lor anterioară, o făceau.

Credem că ar trebui să vorbeşti cu el, să vezi ce băiat bun este, înainte de a decide ceva, mă sfătui Ma.

Am scuturat din cap, ca şi cum ar fi trebuit să înlătur pânzele de păianjen care se aşezaseră acolo imediat ce îl văzusem pe Adarsh.

Ma, am decis deja. De fapt, nu este nimic de decis.

Numai să vorbeşti cu el, țipă Ma. Ce ai de pierdut?

Nanrut ştie despre asta? am întrebat.

Nu. *Thatha* şi cu mine ne-am zis că este o idee bună.

Am suspinat.

Voi vorbi cu el, dar nu aici, am spus înainte să o las să-şi arate zâmbetul triumfător pe faţă. Vom ieşi şi voi vorbi cu el. Ai tu grijă de *Thatha.*

Şi vei fi bună cu el? Sigur? Vei vorbi cum trebuie? Fără prostii?

Am râs; trebuia să se roage pentru asta.

Ma, nu crezi că fac deja destul?

Ma se încruntă şi mormăi câteva cuvinte pe care, din fericire, nu le-am înţeles. *Thatha* a fost chemat în bucătărie de Ma, în timp ce eu l-am întrebat pe Adarsh dacă nu vrea să ieşim.

Sigur, aprobă Adarsh şi apoi mă urmă pe verandă.

Mi-am vârât picioarele în papucii kohlapuri pe care tocmai îi scosesem. îi cumpărasem cu câteva zile în urmă, când am venit acasă, şi deja arătau semne de uzură.

în timp ce Adarsh îşi încheia sandalele de piele, l-am întrebat dacă ştie un loc unde putem să bem o cafea şi să vorbim.

Sigur, putem merge cu maşina, spuse Adarsh, arătând spre o Tata Sierra neagră parcată afară, la poartă, pe care nu
0 observasem când mă întorsesem.

Nu am vorbit cât timp Adarsh a condus.

îmi place *chaat*-ul, îmi spuse el.

Trăiam cu *chaat* şi suc de *ganna* când eram la colegiu, i-am mărturisit şi eu. Când am plecat în America, eram slăbuţă. Arătam ca un refugiat din ţările acelea triste, africane.

Nu poţi trăi numai cu *chaat* şi suc de trestie de zahăr,

confirmă Adarsh. Dar, dacă ai fi adăugat şi o bere la toate astea...

Am râs amândoi, ca nişte buni amici.

Localul unde se servea *chaat* arăta ca un mic restaurant. Nu semăna cu locurile obişnuite în care se vindea *chaat* la marginea drumului. Erau cam cincisprezece mese, acoperite cu fețe de masă de vinii cu carouri roşu cu alb. Fiecare masă avea o vază mică de plastic în care se ridica un trandafir roşu, prăfuit, proclamându-şi artificialitatea.

Adarsh ceru două sticle de apă imediat ce intrarăm. Localul era practic gol, cu excepția unui bărbat care stătea la o masă din colț şi citea un ziar. Am găsit o masă lângă fereastră, cu vedere spre strada aglomerată unde Adarsh îşi parcase Tata Sierra neagră. Un băiat, de aproape zece sau unsprezece ani, îmbrăcat cu o pereche de pantaloni kaki mult prea mari şi un tricou alb, murdar, puse pe masa noastră două sticle de apă. Un prosop mic cu carouri alb cu roşu
[1] se odihnea pe umăr şi ne luă comanda notându-şi pe un carnețel, cu un pix pe care-1 ținuse după ureche.

Numai *chap.* Nu şi *chaat?.* întrebă Adarsh când auzi ce voiam.

Tocmai am mâncat *masala dosa* la Minerva. Am fost acolo cu mătuşa mea, am spus, dar mi-a lăsat gura apă când Adarsh a comandat *pau bhaji.*

Cel mai bun *pau bhaji* se găseşte tot în Bombay, spuse Adarsh după ce plecă băiatul.

Apoi luă o gură de apă din sticlă.

Deci, de ce ai vrut să mă vezi?

Mi-am sprijinit bărbia în palma stângă, mişcându-mi

capul uşor. îi zâmbeam lui Adarsh.

Nu ai vrut să mă vezi, deduse el şi oftă. Mama şi bunicul tău...

Au complotat pe la spatele meu, am încheiat. Mda. îmi pare teribil de rău şi, pentru a mă revanşa, *chaat*-ul este din partea mea şi ne putem opri acolo unde am fost eu ieri şi să bei şi suc de *ganna.*

Ochii lui Adarsh sclipiră amuzaţi.

Nu vrei să te căsătoreşti cu mine. Asta este?

Păi..., am început, apoi m-am oprit când un zâmbet larg i-a apărut pe faţă. Nu.

Bine, spuse el şi mai luă o gură de apă.

Nu pari prea devastat, am spus, uşor ofensată că accepta atât de bine respingerea mea.

Am văzut cinci fete şi pe tine te-am plăcut cel mai mult, dar nu sunt îndrăgostit de tine, spuse Adarsh.

Mi-am spus că asta era partea bună la bărbaţii ca Adarsh. Tratau căsătoriile aranjate exact aşa cum ar fi trebuit să fie tratate, fără prea multe emoţii care să te împiedice să iei decizii.

Vreuna din celelalte patru fete este pe placul tău? a trebuit să întreb.

Da, spuse Adarsh cu un zâmbet. Numele ei este tot Priya, dar este mai scundă decât tine şi are în mod clar mai puţin... din scânteia aceasta.

Este un mod politicos de a spune că am un temperament vulcanic?

Păi... am văzut câte o scânteie pe ici şi colo, spuse Adarsh râzând. Deci, familia ta te-a silit să participi la *pelli-chupului*

Da şi nu, am recunoscut. Aş fi putut — nu, ar fi trebuit — să mă lupt cu ei, dar am vrut un pic de linişte şi nu am avut curaj să le spun despre prietenul meu.

Adarsh îşi lăsă sticla jos şi scoase un sunet supărat.

Ai un prieten? Şi de ce dracu' nu mi-ai spus când ți-am povestit despre fosta mea iubită?

Avea dreptate să fie supărat, aşa că am continuat umil:

Mi-a fost teamă, am recunoscut eu adevărul. Mi-a fost teamă că îmi voi răni familia şi că voi ajunge să te rănesc şi pe tine.

Să mă umileşti, corectă Adarsh. La naiba, ce este cu voi, femeile? Vreau să spun, sunt de acord că o căsătorie aranjată sună arhaic, dar, Priya, lucrezi în Statele Unite. Eşti o femeie în toată firea. De ce dracu' joci jocurile astea stupide?

Nu sunt jocuri, Adarsh, am spus, păstrându-mi vocea calmă, chiar dacă îmi venea să urlu la el.

Cum să înțeleagă cât de tare mă temeam să nu îmi pierd familia? Cum să înțeleagă aşa ceva?

Atunci care-i treaba?

Este american, am mărturisit. Şi le-am spus ieri, dar nu vor să accepte acest lucru. Te-au târât aici sperând că voi ceda. Că voi fi fermecată de înfăţişarea ta mult prea frumoasă şi de restul pachetului.

Am rămas tăcuți, când chelnerul îi aduse lui Adarsh *pau bahji* şi *chai*-ul meu. îşi ignoră mâncarea, în timp ce eu suflam în ceaiul fierbinte pentru a-1 răci.

îmi pare rău, mi-am cerut eu scuze.

Sunt al dracu' de obosit de femeile ca tine, mormăi Adarsh.

Femeile ca mine? Scuză-mă, dar nici măcar nu mă cunoşti, am spus, trântind jos cana cu atâta putere, încât o parte din ceai s-a vărsat în farfurie.

De ce îți este atât de teamă? Fosta mea prietenă nu voia să le spună părinților ei despre mine. îi era teamă pentru că se aşteptau ca ea să se căsătorească cu un chinez... Din cauza asta ne-am despărțit, pentru că mă săturasem să nu fiu acceptat de ea, spuse Adarsh.

Şi tu le-ai spus părinților tăi despre ea?

Da, zise Adarsh. Le-am spus când lucrurile au devenit serioase şi ne-am mutat împreună, dar Linda nu a putut s-o facă.

îmi pare rău, am repetat sincer. Eu am spus familiei mele ieri-seară. Le voi mai spune încă o dată astăzi... nu ştiu ce altceva să fac. Mă tem că îi voi pierde dacă le spun şi mi-e teamă că am să îl pierd pe Nick dacă nu o fac.

O, îl vei pierde dacă nu o faci, mă asigură Adarsh şi se năpusti asupra mâncării. Vrei o înghițitură?

Am scuturat în cap.

Deci sunt iertată?

Hei, cine sunt eu să te judec? Eu sunt cel care îşi caută o soție ca şi cum ar căuta o slujbă, spuse Adarsh şi apoi îşi mestecă mâncarea cu poftă.

Crezi că cealaltă Priya va fi potrivită pentru tine?

Adarsh dădu din cap, cu o expresie amuzată, dar şi încrezătoare.

Are douăzeci de ani, locuieşte cu părinții. Tocmai a terminat şcoala, aşa că da, cred că va fi potrivită. îi place să alerge şi să meargă în drumeții, mie îmi plac oarecum aceleaşi lucruri, aşa că... o să mergem mult cu cortul.

Mă bucur şi, din nou, îmi pare foarte rău că te-am făcut să treci prin asta, i-am spus.

Adarsh ridică cu nonşalanţă din umeri.

Atâta timp cât plăteşti pentru *chaat* şi îmi dai sucul de *ganna* promis... nu am de ce mă plânge.

* * *

Am încercat încă o dată să îl sun pe Nick, dar mi-a răspuns tot robotul şi a intrat căsuța vocală. Era greu să nu intru în panică. Mi-am verificat e-mailul în speranța că mi-a trimis ceva, dar nu am putut accesa adresa pentru că ISP-ul de la internet cafe-ul unde m-am dus căzuse.

Pentru că nu voiam să mă întorc la *Thatha* unde aş fi avut de înfruntat câteva întrebări neplăcute, m-am decis să merg în schimb acasă la părinții mei. Nate trebuia să fie acolo, iar dacă nu era, ştiam că vecinii aveau întotdeauna o cheie de la casă. Puteam să mă strecor înăuntru şi să am parte de puțină linişte. Şi puteam verifica e-mailul de la calculatorul lui Nate.

Convorbirea cu Adarsh marcase câteva aspecte delicate; în cea mai mare parte, era vorba de străvechea şi simpla vinovăție. Am început să mă întreb ce a simțit Nick în legătură cu faptul că l-am ținut secret în ultimii trei ani în care fusesem împreună. Ştiam că el crede că este o prostie să nu spun familiei mele despre el, dar acum am început să îmi dau seama că poate o vedea şi ca pe o insultă, la fel cum Adarsh simțise în privința iubitei sale chinezoaice.

Dar era totuşi o lume a bărbaților, iar noi, femeile, trebuia să echilibrăm linia fină dintre responsabilitățile familiale şi nevoile noastre.

Am făcut semn unei ricşe pentru a mă duce acasă la

părinții mei, după ce am ieşit de la internet cafe. Nu m-am tocmit cu *rickshawwallah*-ul, ci am fost de acord cu cele 44 de rupii pe care le-a cerut.

Poate Nick era ocupat. Mintea mea fabrica scuze pentru faptul că nu era disponibil pe nici o cale. Dacă a avut un accident? Nu, nu, mi-am spus cu fermitate, Frances ar fi ştiut dacă se întâmplase ceva şi Frances spusese că totul este în regulă, că tocmai vorbise cu Nick noaptea trecută.

Dacă era cu o altă femeie? Imediat ce m-am gândit la acest lucru, am ştiut că este absurd. Nick nu ar putea fi niciodată cu o altă femeie. Ori de câte ori glumeam că mă va părăsi şi va pleca, el spunea:

Şi unde să mă duc? Nu m-ar vrea nimeni altcineva în afară de tine.

Nici unul dintre noi chiar nu aveam cu cine altcineva să fim, decât unul cu celălalt. Relațiile leagă oamenii până la punctul în care acasă devine un sentiment, nu o structură de cărămidă. Ştiam unde este acasă şi în mod clar nu era aici, în Hyderabad. Oamenii aceştia nu însemnau o familie. Cât de uşor deciseseră să renunțe la mine. Mă învălui furia. Nu mă supun regulilor lor, nu exist, nu mai sunt importantă pentru nimeni. Propriul meu tată pleacă şi nu se mai sinchiseşte să îmi spună dacă trăieşte sau a murit, ca şi cum căsătoria mea cu Nick ar fi sfârşitul lumii.

Am plătit conducătorul ricşei şi am deschis poarta şubredă de metal care ducea spre veranda cu grilaj a casei părinților mei.

Priya?

Doamna Murthy, care locuia de cealaltă parte a străzii, mă strigă de pe veranda ei.

Am dat din cap şi apoi i-am făcut semn cu mâna. Se ridică din scaunul de bambus pe care era aşezată, facându-şi vânt agitată cu un evantai din paie de cocos.

S-a întors şi mama ta?

Nu, am spus eu. Ea este încă acasă la *Thatha* şi *Ammamma.*

Au oprit din nou lumina, se plânse ea, făcându-şi vânt energic. De ce nu vii aici să stai cu mine o vreme, până când se aprinde lumina, *hanhl* Este mai răcoare aici decât la voi... întotdeauna i-am spus Radhei, casa cu fața spre vest, mare greşeală.

Aş fi fost nepoliticoasă să spun nu. Pe de altă parte, puteam avea o cădere nervoasă în fața bătrânei şi bunei Mallika Murthy, mama unui fiu eminent, care plecase la cel mai bun colegiu politehnic din India şi acum lucra pentru o companie de consultanță multinațională. Şi ea, la rândul ei, era o fiică minunată care se căsătorise cu un frumos doctor din Dubai şi care făcuse un munte de bani.

Ma o ura pe mătuşa Murthy, chiar dacă îşi pierdea amiezile bârfind cu ea. Amândouă vorbeau despre copiii lor şi încercau să-i plaseze cât mai sus unul față de celălalt. Nate era student la IIT[8] şi avusese note mai bune decât Ravi Murthy la examenul de admitere, aşa că Ma se lăuda cu asta de fiecare dată când mătuşa Murthy revenea la subiectul fetei sale, San- jana, şi a minunatului ei soț. Aşteptau un copil peste şase luni şi Ma ardea de invidie. Poate că din cauza aceasta încerca să mă cupleze cu Adarsh, care urcase toată ierarhia până la manager de mare companie, la Pilani-

[8] *Indian Institutes of Technology.*

Stanford-BITS, ceea ce îl făcea la fel de dorit ca un doctor în Dubai.

Vino, vino, Priya, insistă mătuşa Murthy. Am nişte *thanda-thanda nimboo pani.*

Ei bine, sucul rece de lămâie era o idee bună şi probabil că în casă era numai Nate, transpirând ca un porc. Aşa că am făcut marea greşeală de a merge pe veranda mătuşii Murthy, în loc să mă duc acasă la părinţii mei. Ar fi trebuit să ştiu că mă va bombarda cu întrebări despre viaţa personală în timp ce îmi va servi *nimboo pani.* Nu mă deranjase niciodată, când locuiam în India, că toată lumea îşi băga nasul în viaţa tuturor; acum, era un inconvenient.

Mi-am adus aminte că Sowmya mă întrebase, când am avut prima mea slujbă, cu cât mă plătesc. După doi ani de şcoală în America, am tresărit la această întrebare şi nu i-am dat o cifră. Nu puteam fi secretoasă cu Ma care mi-ar fi smuls cifra, dar dacă aş fi muncit în India, probabil că nu m-aş mai fi gândit a doua oară dacă să le spun tuturor ceea ce mă întrebaseră.

Nimboo pani era puţin cam dulce, dar destul de rece cât să nu mă plâng. Căldura mă afecta în mai multe feluri. *Salivar kameez-\A* meu avea pete la subsuori, pe spate şi pe stomac, iar coapsele mi le simţeam ca şi cum ar fi fost cimentate pe orice scaun mă aşezam. Părul îmi stătea lipit, iar capul începea să mă doară uşor pentru că uitasem gustul şi mirosul verii din Hyderabad.

Radha mi-a spus că are băiatul *perfect* pentru tine.

Mătuşa Murthy nici nu se chinui să îşi ascundă curiozitatea.

Deci, întrebă ea cu ochii larg deschişi, cum a fost

băiatul Sarma? L-ai văzut? Ce a spus el?

Mi-am umezit buzele şi mi-am înăbuşit un țipăt care îmi umplea parcă gâtul, aşteptând să iasă.

A fost în regulă, am spus, vârându-mi nasul în sucul de lămâie, încercând să nu mă uit la ea în timp ce vorbeam.

Da... numai în regulă? insistă mătuşa Murthy. Radha spune că era... la fel de arătos ca Venkatesh. Personal, eu nici nu cred că Venkatesh arată atât de bine. îl prefer oricând pe Aamir Khan. Tu ce crezi, *hanhl*

Despre Aamir Khan?

M-am uitat la ea cu inocență, cu ochii larg deschişi din cauza confuziei.

Mătuşa Murthy oftă.

Deci, era arătos, *hanfp.*

Arăta bine, am spus liniştită.

Deci — îşi ridică o sprânceană — a refuzat căsătoria? Mie poți să îmi spui, sincer. Nu este nici o ruşine. Se întâmplă tot timpul. Desigur, cu Sanjana, imediat ce Mahesh a văzut-o... a fost terminat. S-a căsătorit cu ea în două săptămâni, nu ne-a lăsat să mai întârziem nici măcar o singură zi.

Am auzit că Sanjana este însărcinată. Felicitări, am spus politicoasă, sperând că asta o va îndepărta de la subiectul legat de măritişul meu.

Mătuşa Murthy strălucea.

Este băiat, au aflat cu două zile în urmă. Mahesh este singurul fiu, aşa că părinții săi sunt foarte fericiți că şi el va avea un fiu. Familie foarte bogată... Băiatul se va naşte cu o linguriță de argint în gură.

Este drăguț, am spus, acum simțindu-mă stânjenită.

în plus față de căldura insuportabilă, mai era şi faptul că nu aveam nimic în comun cu femeia aceasta, sincer, absolut nimic să îi spun.

Deci a refuzat, *hanhl* Aşa a făcut? întrebă ea, cu ochii ieşiți din orbite, dorind să îmi străpungă parcă gândurile pentru a afla adevărul.

Nu, am spus iritată.

A spus da?

Da.

Şi *tu* ai spus nu? întrebă cu neîncredere mătuşa Murthy. Poți să îmi spui adevărul, Priya. Dacă a spus nu, este în regulă, este în regulă să îmi spui. Nu sunt o bârfitoare ca toate...

Nu mă pot căsători cu el, mătuşă, am întrerupt-o şi am înghițit tot paharul cu suc de lămâie.

Am pus paharul pe marmura rece de pe jos şi m-am ridicat.

De ce nu? Stai, Priya, ce atâta grabă? spuse ea, trăgându-mă de mână.

Numai şapte ani şi toate acestea îmi păreau străine. Acest joc al sprâncenelor şi scormonitul în viața personală îmi păreau deplasate. Dar înăuntrul meu ştiam că aşa sunt indienii. Puteam strâmba din nas şi considera că este necivilizat, dar aşa fusesem crescută, aşa stăteau lucrurile. Era şi timpul să accept la naiba totul şi să fac ceea ce trebuia făcut.

Nu, am spus şi i-am zâmbit.

Tocmai urma să o fac fericită pe ziua de astăzi.

Deja sunt logodită. Logodnicul meu este american. Ne vom căsători toamna aceasta, sper că în octombrie. V-aş fi

trimis cu siguranță o invitație, dar probabil că nunta va avea loc în America.

Rămase cu gura larg deschisă timp de aproape cincisprezece secunde. Dar, în afară de faptul că tocmai distrusesem reputația mamei mele şi aparentul meu bun nume, aş fi considerat totul comic. Mă simțeam bine, totuşi, că i-am spus. Am păşit în lumină, lumina adevărului, şi era o senzație deosebit de plăcută.

Am ştiut că, înainte să intru în casa părinților mei, Mallika Murthy îşi va suna rapid zece prietene apropiate, ale ei şi ale lui Ma, pentru a le informa despre căderea mea din grații.

Zâmbeam când am bătut la uşa părinților mei. Curentul era încă oprit şi soneria inutilă. Mă aşteptam ca Nate să deschidă uşa şi am fost surprinsă să îl văd pe tata, cu ochii roşii, părând uşor amețit, pe treptele uşii sale.

Nanndt am întrebat şi am oftat adânc.

Mă ascundeam, dar se pare că mă găseşte toată lumea, spuse el şi se dădu la o parte din cadrul uşii.

Te ascundeai în propria casă, *Nannat*

Nanna ridică din umeri.

Cel mai bun loc la care m-am gândit.

Ai băut? l-am întrebat, pentru că simțeam în aer miros de whisky.

Nu tocmai, spuse el şi arătă spre Nate care zăcea pe canapea, dormind, în ciuda căldurii. Am băut câteva păhărele de whisky seara trecută.

Câteva păhărele?

Am ridicat sticla goală de Johnny Walker care zăcea pe masa de cafea, înconjurată de sticle goale de apă minerală.

Păi, după primele trei am pierdut şirul, spuse *Nanna* şi se aşeză pe canapea, la picioarele lui Nate.

De obicei, *Nanna* nu bea aşa, poate un pahar în societate şi niciodată cu propriul fiu. Părea că au găsit o punte de legătură în alcool — o fi ăsta un nou sistem de apropiere?

Cum te simți? l-am întrebat cu blândețe.

Mă mențin pe linia de plutire, spuse *Nanna,* sprijinindu-se de spătar şi închizându-şi ochii.

Tatăl miresei

Când Nate era mic, suferea adesea de infecții ale urechii.

L-au chinuit până când avea aproape patru ani şi i-au provocat dureri atât de mari, încât până în ziua de astăzi îşi amintea cu teamă de suferințele îndurate.

Obişnuiam să stau cu el când era copil şi, uneori, chiar plângeam împreună el. Odată, când aveam nouă ani, nu am mai putut suporta să îl văd pe Nate suferind şi mi-am dorit să pot lua o parte din durere asupra mea. L-am întrebat pe *Nanna* de ce nu puteam împărți durerea. El mi-a spus:

— Dacă am putea împărți durerea altor oameni, tăticii şi mămicile din toată lumea ar muri de durere pentru că ar lua toată suferința copiilor lor.

Nanna voise întotdeauna să fie un tată bun. Cred că era unul din scopurile vieții sale. Probabil că scrisese undeva:

1. Să economisesc suficient pentru a mă pensiona la şaizeci de ani (mai avea încă doi ani; cronometrul bătea, tic-tac, tic-tac).
2. Să fiu un tată bun.
3. Să evit certurile cu Radha.
4. Să o fac pe Priya să se căsătorească înainte să ajungă fată bătrână.

5. Să mor uşor, Iară durere.

Nanna era un bărbat meticulos. Când împacheta ceva, o făcea frumos şi dichisit. Dacă plănuia o vacanță, o făcea în cele mai mici amănunte, nu lăsa nimic la voia întâmplării. Scria constant notițe şi, când i-am dat cadou un PalmPilot la cea de-a cincizecea aniversare, fusese fericit până la delir. Niciodată nu pleca de acasă fără Palm şi întotdeauna spunea celor care îl ascultau că această minunată şmecherie electronică o primise de la fiica lui care locuia în America.

Se arăta foarte mândru de mine. Chiar şi atunci când eram în liceu şi câştigam vreun premiu ridicol pentru dicție sau dezbateri, era în al nouălea cer, sunându-şi părinții oriunde s-ar fi aflat aceştia pentru a le spune ce fată minunată are. îl suna chiar şi pe *Thatha*, căruia rareori îi da telefon, pentru a se bucura şi el.

Orice i-aş fi cerut, răspunsul lui era „da", indiferent dacă putea sau nu să-mi îndeplinească dorințele.

Dacă *Nanna* al tău nu spune da, cine să o facă? zicea el.

Conform tatălui meu, treaba unui părinte era să-şi facă toți copiii fericiți.

Când erai bebeluş, mi-a spus odată *Nanna*, nu voiam decât să te fac să râzi. îți plăcea mult să mă tragi de mustață şi, ori de câte ori o făceai, țipam, iar asta te făcea să râzi foarte tare.

Se pare că am smuls zdravăn din mustața lui *Nanna* când eram mică.

Nattna îşi trecu degetul peste mustață, netezind-o, şi privi spre corpul inert al lui Nate. îi ridică mâna stângă şi o lăsă apoi să cadă. Căzu Iară vlagă pe canapea.

Băiatul ăsta nu ține la băutură, anunță el şi se împiedică

în timp ce încerca să se ridice.

Deci amândoi v-ați pus pe băut... Faci asta des? l-am întrebat şi am ridicat ziarul din ziua respectivă pentru a-mi face vânt. Cum poate să doarmă în căldura asta?

Ma mă tot îndeamnă să iau un generator şi un aer condiționat. Eu cred că este prea decadent pentru noi, oameni simpli, spuse *Nanna* cu un zâmbet leneş, în timp ce se sprijinea de canapea, renunțând la tentativele sale inutile de a se ridica.

Dacă nu ar fi fost cald, aş fi sugerat o cafea, i-am spus, făcându-mi vânt cu furie în jurul gâtului.

M-am aşezat în balansoarul de lângă telefon şi m-am legănat uşor, în timp ce continuam să-mi fac vânt.

Ma te caută, spuse *Nanna* după o vreme. A telefonat. Este foarte supărată. Unchiul Mahadevan tocmai a sunat. Adarsh este foarte impresionat de onestitatea ta.

Nanna..., am început eu.

Nu, nu, Priya Ma, tu faci ceea ce generația ta a făcut întotdeauna, ne loveşti drept în inimă, spuse *Nanna,* lovindu-şi partea stângă a pieptului cu mâna dreaptă înainte să o lase să cadă. Adarsh spune că nu are resentimente, dar mi-ai retezat orice punte cu unchiul Mahadevan sau cu domnul Sarma.

Am încercat să nu-i rănesc sentimentele lui Adarsh, am spus. Şi el a fost destul de deschis cu privire la fosta lui relație cu o chinezoaică.

Nanna dădu din cap.

Copiii din zilele acestea... Nu am crezut niciodată că o voi spune, dar o fac: copiii de azi nu au nici o idee despre ce este bine pentru ei. Nu va merge, Priya.

A folosit exact aceleaşi cuvinte pe care le rostise şi *Thatha.*

Căsătoria cu cineva care nu îți înțelege cultura, rădăcinile, tradițiile nu va merge.

înainte să pot răspunde, ventilatorul din tavan începu din nou să zumzăie şi amândoi am răsuflat uşurați.

Cineva ar trebui împuşcat pentru că a oprit curentul în felul acesta, spuse *Nanna* şi se ridică să stea în picioare chiar sub ventilator.

în timp ce îndepărta *kurta* de bumbac lipită de piele, m-am gândit cât de mult ar trebui să-i dezvălui din toată situația. Chiar în momentul în care mi-a încolțit gândul, am hotărât că amânasem destul şi că acum nu mai era momentul să îl protejez pe el sau pe altcineva.

Durează de trei ani, *Nanna,* i-am spus. Locuim împreună de ceva vreme... Doi ani, suntem... împreună şi suntem fericiți.

Nanna rămase nemişcat şi apoi se uită la mine cu buzele strânse.

împărți casa cu bărbatul acesta?

Da, am spus şi am retezat impulsul de a cădea în genunchi, cerându-mi iertare.

Nanna dădu din nou din cap.

Şi ai trăit cu el timp de doi ani întregi?

Da.

Şi nu ai simțit nevoia, până acum, să ne spui despre această persoană importantă din viața ta? Nici atunci când te-am întrebat direct nu mi-ai spus. De ce? Ce este de ascuns? întrebă *Nanna* furios.

Toate erau întrebări justificate şi atunci mi-am dat seama

cât de mult stricasem toată chestia asta cu anunțul. Ar fi trebuit să le spun înainte să vin şi ar fi trebuit să îl aduc cu mine pe Nick. Ar fi trebuit să îl prezint familiei, în loc să arunc o bombă cu privire la acest subiect.

Mi-a fost teamă, i-am spus sincer. încă îmi mai este teamă că voi toți nu mă veți mai iubi, că mă veți urî. El mă iubeşte, are foarte mare grijă de mine. Şi şi-a dorit să fie aici, nu a vrut să aflați totul în felul acesta. Vreau să ştiți că s-a întâmplat aşa din cauza mea. Am greşit.

Nanna oftă şi se aşeză pe un fotoliu de cealaltă parte a telefonului şi se întoarse cu fața spre mine.

Cum îl cheamă?

Nicholas, Nick. Este contabil la Deloit & Touche. El... Ce altceva vrei să ştii? l-am întrebat.

Familia lui? Cum este familia lui?

Sunt oameni buni. Tatăl lui a murit în urmă cu cinci ani. Era antrenor de fotbal la un liceu în Memphis, acolo unde s-a născut şi a crescut Nick. Mama lui, Frances, este asistentă pediatră; lucrează cu copii care au cancer la St. Jude. Este un spital mare pentru copii, în Memphis. El are un frate, Douglas, Doug, care este asistentul principal al bucătarului-şef la un restaurant foarte la modă în New Orleans.

Am încheiat lista.

Cum l-ai cunoscut pe... pe acest Nick? întrebă *Nanna*, cu o voce rece, egală, aproape ca la un interogatoriu.

Ne-am cunoscut la o petrecere, i-am spus. O prietenă de-a mea cunoaşte un prieten de-al lui, ceva în genul acesta. Ne-am cunoscut şi am început să ne vedem şi... *Nanna,* chiar nu am vrut să mă întâlnesc sau să mă căsătoresc cu un

american. Sincer, nu am crezut niciodată că aş avea ceva în comun cu cineva ca Nick.

Pe când creşteam, consideram Vestul şi oamenii din Vest ca pe nişte chestii aproape supranaturale. Era cunoscut că „ei” aveau moravuri şi valori diferite față de ale „noastre”, şi „noi” eram superiori din punct de vedere moral. Cele mai multe dintre primele generații de indieni din Statele Unite aveau numai prieteni indieni. Nu am crezut că eu voi fi altfel. începusem cu prieteni indieni, dar cercul meu a crescut pe măsură ce am crescut şi eu. Acum eram într-un loc în care nu gândeam în termeni de prieteni indieni şi prieteni americani, ci doar prieteni. Undeva pe drum, încetasem să mă mai uit la culoarea pielii.

Este un om foarte, foarte drăguț, am spus. El... mă face fericită.

Nu pot accepta, Priya, îmi spuse *Nanna* serios. Poate în câțiva ani, poate, dar acum sunt foarte supărat pe tine şi sunt foarte rănit, dar nu te urăsc. Sunt tatăl tău, te voi iubi mereu.

Şi pentru moment este suficient, i-am spus. Vreau mai mult, dar înțeleg perfect. încercând să vă protejez pe voi de Nick şi pe Nick de voi, cred că am distrus totul în stil mare.

Am rămas tăcuți o vreme şi apoi *Nanna* ridică din umeri.

Cred că ai făcut ce ar fi făcut oricine în locul tău.

Este greu, am spus abia auzit. Voiam să fiu fiica perfectă, dar mi-am dat seama că, încercând să fiu fiica perfectă, nu încercam să fiu fericită.

Niciodată nu am cerut perfecțiune, Priya Ma, spuse *Nanna.*

Am dat din cap în semn de aprobare.

Da, tu nu ai cerut niciodată, dar eu am vrut să ți-o ofer, oricum. Voiam să am dragostea ta, şi să am dragostea lui Nick, şi să am dragostea lui *Thatha.* Sunt egoistă, poate puțin lacomă; nu am vrut să pierd nimic sau pe nimeni. Dar acum, aflu că nu este atât de simplu cum am crezut că va fi, dar poate că nici atât de dificil cum i-am spus lui Nick că o să fie. Tu eşti bărbatul meu preferat, *Nanna.* Nu am vrut să te pierd pentru că m-am îndrăgostit de un alt bărbat, un bărbat cu o naționalitate şi rasă nepotrivite. Ştiu că *Thatha* mă va dezmoşteni şi...

Da? mă întrerupse *Nanna.*

Este doar o senzație, nu a spus el aşa ceva, dar îl cunosc şi ştiu că nu asta vrea pentru mine. Este o luptă pe care am pierdut-o. Mă îngrijorează faptul că şi Ma îmi va întoarce spatele, am mărturisit. Şi, deşi m-am gândit că noi două nu am fost niciodată cele mai bune prietene, am venit aici să îți spun totul. Am vrut atât de mult să îl acceptați pe Nick, să ne acceptați pe mine şi pe Nick împreună, ca un cuplu.

Nu-ți face griji pentru Ma. Va face ceea ce voi face şi eu, spuse *Nanna* zâmbind uşor. Este mama ta şi te va iubi mereu, indiferent ce faci. Asta este datoria unei mame.

Ne-am uitat o vreme unul la altul, acceptându-ne reciproc, cu tot cu defecte, şi apoi încă o dată. Unele relații nu le poți distruge.

Mă bucur că nu te-ai căsătorit cu el pe ascuns, cum s-a căsătorit Anand cu Neelima, spuse încet *Nanna.* Mă bucur că ai avut curajul să ne spui. Aş fi preferat să aud mai devreme despre asta, dar măcar ne-ai spus, atâția alții nu ar fi făcut-o. Am un coleg, fiul lui locuieşte în Europa, s-a căsătorit cu o englezoaică şi i-a sunat după nuntă... i-a rupt

inima.

M-am gândit că şi eu o să-ți sfâşii inima.

Nanna râse.

Ai ciobit-o puțin, dar nu este distrusă. Sunt mândru că eşti cine eşti. Sunt fericit că te-am crescut... pentru că te-am crescut bine.

Am crezut că eşti supărat, că simți că te-am înjunghiat pe la spate, că te-am înşelat, i-am spus.

Păi seara trecută aşa m-am simțit, recunoscu *Nanna.* Dar acum... după băutura de noaptea trecută, pot vedea lumina.

Claritatea beției? am glumit şi el râse din nou.

Ieri-noapte mă gândisem că nu va mai râde niciodată, cel puțin nu cu mine.

Ne gândim să ne căsătorim în toamna aceasta. Veți veni? am întrebat imediat.

Mă inviți la nunta ta? întrebă *Nanna* cu neîncredere.

Timpurile s-au schimbat, am spus, dându-mi seama cât de ridicolă era situația.

Tatăl meu avusese întotdeauna planuri să mă mărite şi acum, când acest moment sosise, mă măritam singură, în timp ce el era invitat ca musafir.

Vom vedea, a spus el şi am înțeles că nu se putea angaja.

Ar trebui să mă duc la *Thatha* şi să-l anunț că nu voi fi următoarea doamnă Sarma, am spus ridicându-mă.

Te conduc eu, spuse *Nanna.* Băutura s-a dus... Faptul că fiica ta se mărită cu un *firangi* este un subiect foarte bun de bârfa.

Cum rămâne cu el? am întrebat şi am arătat spre Nate,

care dormea cu gura puțin deschisă, iar saliva se acumula, încet, scurgându-i-se pe bărbie.

Va fi bine, zise *Nanna.* Probabil că nu este prima oară când bea şi zace acolo. Acum, pe drum spre *Thatha,* vreau să îmi spui totul despre prietena lui Nate. Măcar ea este telugu?

L-am îmbrățişat pe *Nanna* cu putere, am lăsat garda jos şi am respirat cu uşurare. Şi-a frecat obrazul de părul meu şi nu eram sigură dacă ceea ce am simțit era transpirație sau lacrimile lui.

Sowmya pregătea lapte bătut, în loc de cafea, pentru cina din seara aceasta, împreună cu câțiva biscuiți cu migdale.

Este prea cald pentru cafea, îmi spuse ea, în timp ce turna apă într-un vas de pământ în care făcea în fiecare zi iaurt.

Unde s-a dus *Thathaî* am întrebat supărată că nu era acolo când eu eram gata să-i explic de ce nu mă puteam căsători cu Adarsh şi de ce a trebuit să îi spun adevărul.

S-a întâmplat ceva la casa în construcție... Un perete a fost ridicat unde nu ar fi trebuit sau ceva de genul acesta, spuse Sowmya, în timp ce adăuga în vasul de pământ pudră de chimen şi coriandru, împreună cu o linguriță de pudră de chili şi sare.

Amestecă iaurtul cu o lingură de lemn, după care gustă din el.

Vrei să bei din acesta, întrebă ea, sau să îți fac separat puțin cu zahăr?

Aşa este bine, am spus, zâmbind că ea chiar îşi amintea că întotdeauna băusem lapte bătut cu zahăr în el.

Atunci Lata dădu năvală în bucătărie. Mergea clăti-

nându-se uşor şi îşi masa spatele.

Nici una din sarcinile de dinainte nu mi-a dat atâta bătaie de cap, mormăi ea şi apoi oftă când mă văzu. De ce a trebuit să îi spui lui Adarsh totul? Mama ta e gata să te omoare.

Mă supăra faptul că Adarsh se dusese acasă şi fusese băiat bun, spunându-le părinților lui adevărul despre viața mea personală, lucruri pe care mă gândisem să i le dezvălui doar pentru a-i alina durerea. Crezusem că exista o înțelegere tacită între noi să nu dezvăluim convorbirea noastră nici unuia dintre cei mari. M-am simțit înşelată cu banii cu care îi plătisem *chaat-*|*A* şi sucul de *ganna.*

Păi şi el mi-a zis de iubita lui chinezoaică, am spus, lăsând în mod deliberat la o parte faptul că era o fostă.

Chinezoaică?

Ochii Latei se deschiseră larg şi veni să se sprijine de peretele de lângă mine.

Păi nu există şi indieni acolo în Statele Unite, ca să vă întâlniți cu toții?

Neelima intră în bucătărie în acel moment, cu ochii uşor umflați şi cu o letargie care parcă o urmărea ca un țânțar enervant.

Poți să faci puțină cafea, Sowmya? întrebă ea imediat ce intră.

Se aşeză pe podea, lângă râşnița mare din piatră.

Sunt atât de adormită, se plânse ea.

Aşa se întâmplă în primul trimestru, îi spuse Lata caustic. Şi de ce tu şi Anand veniți atât de târziu? Am crezut că veți veni de dimineață. Sowmya şi cu mine a trebuit să amestecăm singure fructele uscate de mango pentru *maggai.*

Mustrarea nu o atinse deloc pe Neelima, care nu voia nimic altceva de la viață decât o cafea instant.

Părinții mei au vrut să luăm prânzul cu ei, spuse ea.

Aici nimeni nu a mâncat de prânz, mormăi Sowmya. *Nanna* a luat puțin orez cu iaurt, iar pe *Amma* o doare în continuare capul. Radha *Akka* şi cu mine am gătit fără nici un rost atât orez şi *pappu.*

îl vom mânca diseară, spuse Lata şi apoi se concentră asupra mea. Ce face tatăl tău?

Am zâmbit.

Va fi bine.

Lata îşi puse o mână pe umărul meu şi mă strânse.

—- Cred că eşti foarte curajoasă, zise ea. Ar fi fost mai simplu pentru tine să taci din gură... ca Anand. Dar tu ai spus totul şi asta a fost un gest foarte curajos.

Am fost surprinsă de aprecierea ei. Nu mă simțeam foarte curajoasă, doar neajutorată într-o situație pe care nu o puteam schimba.

Aş vrea ca mai multe femei să apere ceea ce-şi doresc cu adevărat, termină Lata cu un zâmbet.

Poate că este momentul să o faci şi tu, i-am sugerat.

Sowmya termină de bătut laptele şi începu să îl toarne în paharele de metal aşezate pe masa nu-tocmai-netedă a bucătăriei.

Poți să duci astea mamei şi tatălui tău? îmi arătă Sowmya două pahare.

Sunt pe veranda dormitorului, îmi spuse Lata. Mama ta este foarte supărată. Noroc.

Am luat cele două pahare şi m-am dus la părinții mei. Ştiam că este posibil ca tata să-i fi spus lui Ma că el nu va

ridica obiecțiuni față de cel cu care doream să mă căsătoresc. Nu avea să fie o imagine plăcută, dar nu aveam de gând să dau înapoi acum, după ce ajunsesem atât de departe. Chiar dacă Adarsh mă supărase la culme, îmi arătase că faptul că îl ascunsesem pe Nick de familia mea era în detrimentul relației mele cu Nick.

Nu mai este nimic de făcut, țipa Ma la *Nanna.* I-a spus Malikăi... i-a spus Malikăi despre această persoană Nicku. Malika a sunat pe toată lumea şi a anunțat. Sărită tocmai m-a sunat aici să îmi spună. Ce ne face? Ne târăşte numele în noroi?

Am fost cât pe ce să nu mai intru în dormitor, dar am făcut acel pas greu peste prag, împingând uşor uşa.

Lassi, am zis, ținând paharele sus.

Ma se uită la mine.

Ce, Priya, ce ne faci?

Avea lacrimi în ochi şi m-am întrebat dacă erau acolo pentru că era tristă sau pentru că era supărată. Niciodată nu mă apropiasem de Ma aşa cum ar fi trebuit fetele să se apropie de mamele lor. Reuşisem să dezvolt o legătură foarte apropiată cu tatăl meu, dar cu Ma era mai bine ca lucrurile să rămână nespuse. Cred că niciodată nu am respectat-o sau n-am crezut că are prea multă inteligență — acestea erau rezervate pentru *Nanna.* Ma era părintele-pacoste al vieții mele şi, deşi Nate se plângea de Ma, ştiam că mereu îi aducea un cadou de ziua mea, îşi amintea aniversarea părinților noştri şi, numai de al naibii, aducea acasă *jalebis,* desertul preferat al lui Ma.

De ce ne divizasem afecțiunea în acest fel? Era un lucru subconştient, pentru că atunci când privesc în interiorul

meu, simt că *Nanna* mă iubea mai mult decât Ma. Uneori chiar simțeam că Ma nu mă place pentru că eram atât de diferită de ea şi pentru că eram atât de apropiată de *Nanna.*

Când eram doar o fetiță şi Nate abia se născuse, îmi închipuiam că Ma era de fapt mama mea vitregă. *Nanna* era adevăratul meu tată, dar mama mea adevărată murise şi nimeni nu îmi spunea adevărul. Faptul că Ma era tăioasă şi complet lipsită de afecțiune mă deranjase întotdeauna, mă pustiise. Ori de câte ori îi spuneam că o iubesc, ea mă îndepărta, spunând că dragostea trebuia arătată prin fapte, nu prin cuvinte. Poate avea dreptate. Nu îi puteam arăta ceea ce nu simțeam cu adevărat. Eram bivalentă în ceea ce priveşte sentimentele mele pentru mama; era dragoste, sunt sigură, era ceva care uneori se ivea de sub senzația de aversiune.

îmi pare rău, i-am spus sincer. Am crezut că Adarsh va fi discret, din moment ce mi-a spus despre iubita lui chinezoaică. Sincer, nu am crezut că va trâmbița totul.

Ma părea surprinsă de scuzele mele, dar îşi reveni repede.

Şi dacă el îți spune ceva, tu trebuie să faci la fel? Nu ai nici un pic de ruşine?

Ce treabă are ruşinea cu toate acestea?

La dracu' cu politețea. Femeia asta, ca de obicei, mă călca pe nervi.

Şi ce i-ai spus despre asta mătuşii Murthy? Nu ai avut nimic mai bun de făcut?

A întrebat despre Adarsh şi i-am spus adevărul, am zis, regretând acum decizia pripită de a-i dezvălui mătuşii Murthy legătura mea cu Nick.

O făcusem pentru că eram furioasă pe familie, iritată din

cauza interogatoriului la care mă supusese mătuşa Murthy. Fusese un gest pueril şi acum mă simţeam stânjenită.

Dar îmi pare rău că i-am spus, am recunoscut, cu ochii plecaţi. A fost o prostie.

A spus tuturor, zise Ma şi apoi adăugă cu sarcasm: nu era nevoie ca Adarsh să trâmbiţeze peste tot, ai făcut treabă bună şi singură. De ce nu ai strigat de pe acoperiş?

Radha, interveni *Nanna.* A făcut o greşeală şi îi pare rău.

îi pare rău? Ma se uită cu uimire la tata. Regretul nu îndreaptă lucrurile, Ashwin. Ne-a insultat şi — se întoarse spre mine — ieşi de aici şi nu mai vreau să îţi văd niciodată faţa. Dacă te măriţi cu acest american, asta este, nu mai eşti bine-venită în casa mea.

Mi s-a uscat gura pentru că răsucea cuţitul în rană cu o precizie extraordinară şi lovea aşa cum voia ea. Poate că nu o iubeam la fel de mult ca pe tata, dar era mama mea. Cum se poate îndepărta o mamă de fiica ei?

Radha.

Nanna îşi puse mâna pe umărul lui Ma, tocmai când pieptul ei se înălţa agitat. Ea îşi smulse nervoasă partea sariului care îi căzuse de pe umăr şi acum îi atârna.

Ce, Ashwin, aveam visuri aşa de mari... atâtea speranţe, toate zădărnicite.

Ma începu să plângă, cuvintele strecurându-se printre sughiţuri şi lacrimi. *Nanna* îşi puse braţele în jurul ei şi o legănă delicat.

Totul va fi bine, îi şopti el în păr şi îmi zâmbi cu tristeţe.

Nodul din gât explodă şi am lăsat paharele cu *lassi* pe

masa de alături. *Nanna* îmi întinse un braț şi eu m-am aruncat la pieptul lui. Am rămas cu toții îmbrățişați, în furtuna acceptării.

Ma a fost prima care ne-a împins pe amândoi. Şi-a şters fața cu un colț al sariului şi m-a privit cu nişte ochi care luceau de lacrimi şi furie.

Chiar te vei căsători cu acest băiat american?

M-am agățat de tata, în timp ce m-am întors să o înfrunt.

Da.

Ma aprobă.

Când?

In toamna asta. Poate în octombrie.

Ma dădu din nou din cap şi ieşi din dormitor.

M-am ghemuit mai tare lângă *Nanna* şi am şoptit o scuză. Nu ştiam de ce îmi mai părea rău, numai că trebuia să pun capăt situației, voiam ca lucrurile să intre din nou în normal.

* * *

In momentul în care un *Thatha* obosit se întorcea acasă, cina era gata. Ne-am aşezat cu toții, tăcuți, să mâncăm. Anand şi Jayant, care erau prinşi într-o discuție despre revoltele care sfâşiau Gujaratul, au tăcut când au ajuns la masă. în jurul nostru plutea o atmosferă prevestitoare de rău.

Toată lumea aştepta să îmi dezvălui încă o dată hotărârea şi să îi povestesc lui *Thatha* despre întâlnirea mea cu Adarsh, despre conversația nepotrivită şi despre căsătoria mea iminentă cu un bărbat pe care toată lumea îl numea *firangi.*

Sowmya servea resturile rămase de la prânz, dar nimeni,

nici măcar Anand, care întotdeauna avea o problemă cu mâncarea rămasă, nimeni nu s-a plâns.

Lata va face mâine analiza cu ultrasunete şi testul amniotic, spuse Jayant, dorind să împiedice pe toată lumea să se mai gândească la logodnicul meu american.

Thatha se uită spre Lata şi zâmbi.

Va fi băiat, spuse el cu încredere.

Lata, prima care termină de mâncat, îşi spălă mâinile în farfurie cu apa rămasă în pahar şi se ridică, ținând farfuria în mână.

Nu, spuse ea uitându-se la mine, cu ochii triumfători. Nu vor fi ultrasunete sau test amniotic.

Jayant se ridică brusc, cu o privire total panicată. îşi împinse scaunul scurt şi cele patru picioare ale acestuia scârțâiră pe piatra lustruită de pe jos.

Vrei să spui că nu o vei face? Şaisprezece săptămâni, în zilele noastre pot vedea sexul copilului după şaisprezece săptămâni.

Lata se mişcă şi orezul cu iaurt amestecat cu apă se întinse prin farfurie.

Nu vreau să ştiu sexul acestui copil.

Dar ai spus că dacă este fată vei...

Jayant se opri să mai dezvăluie prea mult, dar era deja prea târziu, toată lumea era conştientă de ceea ce hotărâseră să facă dacă soarta le-ar fi adus o fată.

Vreau să am acest copil şi vreau să fie o surpriză, aşa cum a fost când s-au născut Shalini şi Apoorva, spuse Lata şi ieşi în curtea din spate să pună farfuria în cutie, pentru ca servitoarea să o spele în ziua următoare.

în timp ce ea lipsea, *Thatha* îi ceru lui Jayant o explicație.

Ce se întâmplă, Jayant? Dacă este fată... Ştii că vrem un băiat.

Jayant îşi ridică mâinile cu disperare.

Nu ştiu ce să fac. Eu... voi încerca să vorbesc cu ea.

Ce? întrebă Sowmya şi surprinse pe toată lumea cu vocea ei. Dacă nu vrea să ştie, nu o vom sili. Nu suntem o astfel de familie.

Toată lumea din cameră rămase nemişcată. *Ammamma,* care cu o mână îşi făcuse vânt, cu ziarul *Deccan Chronicle,* în timp ce cu cealaltă mâncase, se opri din mişcare şi se uită spre soțul ei, căutându-i reacția.

Sowmya spusese tuturor, dar mai ales lui *Thatha,* că, dacă se plângea sau insista prea mult să cunoască sexul copilului, va fi pus la un loc cu ceilalți nenorociți oameni de clasă mijlocie care aprobau un infanticid. Reuşise să îl pună la colț pe însuşi marele bătrân cu câteva cuvinte.

Bine, spuse *Thatha,* uitându-se la Sowmya ca şi cum nu ar mai fi văzut-o până atunci. Lata să facă aşa cum îşi doreşte.

Lata, care aşteptase în curtea din spate să audă rezultatul anunțului ei, zâmbi.

Vom lipsi în noaptea aceasta, spuse ea, intrând în bucătărie. Vrem să mergem la părinții mei ca să le lăsăm mâine-dimineață la şcoală pe Apoorva şi Shalini.

Jayant îşi spălă mâinile în farfurie, dar, spre deosebire de soția lui, nu se obosi să ducă farfuria.

Thatha..., am început eu, dar am tăcut când el şi-a ridicat mâna.

Nu voi accepta, Priya. Dacă te căsătoreşti cu omul acesta, atunci nu mai faci parte din familia mea, spuse

Thatha.

Mă aşteptasem la asta tot timpul, dar nu eram pregătită pentru durerea care a urmat anunțului său. îmi simțeam inima grea şi am strâns din dinți într-un efort de a nu plânge. Nu voiam să îi dau bătrânului această satisfacție. Mă rănise la fel de tare cum îmi imaginez că îl rănisem şi eu. Acum eram la egalitate?

Atunci nu mai este alegerea ta, eu nu am nici o problemă cu cine se căsătoreşte Priya, spuse *Nanna* răspicat şi se ridică de la masă cu farfuria lui.

Jayant şi Lata, care se pregăteau să plece, rămaseră nemişcați în cadrul uşii dintre locul în care se lua cina şi hol, pentru a urmări drama până la capăt.

Sowmya luă farfuria lui *Nanna* şi el ieşi pe uşa care dădea în curtea din spate. Nimeni nu a spus nimic cât timp el s-a spălat pe mâini afară şi s-a auzit apa curgând.

Şi tu crezi că, dacă se mărită cu americanul, acesta o va face fericită? întrebă *Thatha* în timp ce *Nanna* îşi ştergea mâinile cu prosopul atârnat într-un cui ruginit deasupra chiuvetei.

în toți anii în care trăisem alături de ei, nu văzusem şi nici nu auzisem ca *Thatha* şi *Nanna* să aibă vreo confruntare.

Cred că felul în care îşi trăieşte viața este alegerea ei şi da, cred că va fi cu adevărat fericită cu Nicholas, spuse *Nanna,* stând încă în picioare, păstrând avantajul că se uita în jos la *Thatha.*

Thatha îşi spălă mâinile în farfuria sa şi privi spre Ma.

Radha? Te simți bine?

Ma rămase nemişcată pentru multă vreme, apoi dădu din cap.

Se va termina rău, îi spuse *Thatha* lui *Nanna.* Şi când se va întâmpla, arătă cu degetul spre el, vreau să ştii că *tu* vei fi persoana cea mai vinovată. Tu poți să o opreşti. Fă-o acum.

Nanna dădu din cap.

Este fata mea şi aceasta este alegerea pe care trebuie să o fac eu, aşa cum tu le faci pe ale tale. Am încredere în ea. Cred că este o femeie deşteaptă şi inteligentă. Cred că, dacă ea spune că este fericită cu Nicholas, ne spune adevărul. Priya nu este o naivă.

Dar tu o laşi să facă asta, spuse *Thatha* agitat, cu pieptul ridicându-i-se din cauza furiei pe care încerca să şi-o stăpânească.

Aceasta era familia lui, el era stăpân aici. Cum îndrăznea cineva să fie împotriva lui?

în acest caz, familia şi cu mine te vom părăsi, spuse politicos *Nanna,* atât de politicos, încât avea greutatea unei insulte.

Ammamma țipă.

Nu, nu. De ce vorbiți aşa?

Se uită cu dojană la cel care era soțul ei de cincizeci şi unu de ani.

Nu a vrut să spună asta, Ashwin, zise ea încercând să-l îmbuneze pe tata.

Atunci nu ar fi trebuit să o spună, interveni Ma furioasă.

în toți anii în care am fost cu toții împreună, *Thatha* nu i-a zis niciodată pe nume lui *Nanna.* Era un adevărat eveniment. Numai eu eram de vină, sau aşa mă simțeam. Vinovăția pe care o alungasem cu puțin timp înainte se întoarse în valuri uriaşe rostogolindu-mă în ele şi

aruncându-mă pe malul consecințelor.

Nu ar fi trebuit să o spun, zise încet *Thatha,* dându-şi seama că îşi dezbina familia.

Nu este drept, dar... este fiica fiicei tale, spuse *Ammamma,* bătându-1 uşor pe *Thatha* pe umăr. Şi dacă Radha şi Ashwin cred că este în regulă, cine suntem noi să spunem altceva?

Thatha aprobă morocănos, dar nu se uită la *Nanna,* la Ma sau la mine. Mi-am dat seama că acesta era sfârşitul. Nu mă voi mai furişa împreună cu el să mâncăm rodii şi nu ne vom mai plimba alături unul de altul. Nu vor mai fi telefoane la sfârşit de săptămână, în care el se va plânge de politicienii indieni şi de felul în care se purta cu el firma căreia îi închiriase livada de mango.

Sper ca intr-o zi să-ți schimbi părerea în legătură cu asta, i-am spus lui *Thatha.* Sunt fericită cu bărbatul pe care l-am ales. Credeam că acest lucru va fi important pentru tine.

Thatha scutură din cap, învins. Nu mai spuse nimic. Se acomoda cu faptul că nu mai era şeful casei tatălui meu, că atunci când se ajungea la greu, Ma va sta mereu alături de soțul ei şi amândoi mă vor susține, indiferent de deciziile mele şi de consecințele lor.

Şi cel puțin, spuse *Ammamma* ridicând larg din umeri, este alb, nu un *kallu.*

Am înghețat.

La dracu'!

Am uitat să menționez că Nick este negru?

* * *

CĂTRE: Priya Rao (Priya_Rao@yyyy.com)

De la- Nicholas Collins (Nick_Collins@xxxx.com) Subiect: Îmi pare răui

Îmi pare atât de rău că nu am fost de găsit toată ZIUA DE IERI, DAR TOTUL A FOST O PORCĂRIE TOTALĂ M-AM DUS LA PRÂNZ CU STEVEN ŞI SUSAN ÎNTR-UN PUB ÎN ORAŞ ŞI CINEVA MI-A FURAT GEANTA ŞI HAINA

de piele. Telefonul meu era în haină şi palm-ul ÎMPREUNĂ CU CALCULATORUL ERAU ÎN GEANTĂ... SUNT COMPLET DISTRUS!

Cred că am nişte chestii vechi pe laptopul tău, AŞA CĂ, ATUNCI CÂND TE ÎNTORCI, POȚI SĂ TE UIȚI SĂ

îmi spui. Pentru moment, am pierdut toate contactele, DAR MĂCAR AM CÂTEVA CD-URI PE CARE LE-AM FOLOSIT SĂ SALVEZ HARDUL CU DOUĂ LUNI ÎN URMĂ.

Am vorbit cu Frances şi îmi spune că eşti îngrijorată. Sunt aici... nu mă descurc prea bine cu tehnologia ÎNALTĂ, DAR SUNT AICI.

Cum merg lucrurile? Bunicul şi tatăl tău se simt MAI BINE?

Abia aştept să te întorci acasă. Frances mi-a spus CĂ Al ACCEPTAT SĂ NE CĂSĂTORIM ÎN TOAMNĂ ÎN MEMPHIS. Eşti sigură? Credeam că preferi Monterey sau Carmel, undeva lângă ocean. Şi a spus că vrei SĂ RĂMÂI ÎNSĂRCINATĂ PÂNĂ LA SFÂRŞITUL ANULUI?

Bănuiesc că mare parte din acestea sunt dorințe ALE EI, ÎN ORICE CAZ, VORBIM CÂND AJUNGI

ACASĂ.
Oh... sper că nu ți-a plăcut tipul cu care au încercat SĂ TE cupleze.
Te iubesc şi mi-e dor de tine, aşa că vino acasă repede.
Nick
EPILOG
Gata de masă

A vakai-ul a ajuns în America prin intermediul unui in- -/idian care venea în Bay Area şi pe ai cărui părinți Ma şi *Nanna* îi cunoşteau. Raghunath Reddy nu părea să fie deranjat că a adus un borcan de sticlă de dimensiuni mijlocii.

Unul printre multe altele, mi-a spus el când mi-a lăsat borcanul cu mango murat la birou. Mai am două borcane şi un sari de livrat, adăugă el.

Lui Nick murăturile i s-au părut cam condimentate, dar a continuat să mănânce fâr*ăghee* sau orez, ceea ce era asemănător cu sinuciderea.

Experiența mea cu India din vară mă lăsase cu o înțelegere mai bună a lui Nick şi a relației mele cu el şi cu familia mea. Nick era încântat că nu ajunsesem măritată cu un băiat bun, indian, şi mă asigura că nu s-ar fi gândit niciodată să mă părăsească pentru că nu puteam vorbi familiei mele despre el.

Venim din culturi diferite, înțeleg acest lucru, spunea el. Uneori eram frustrat, dar niciodată atât încât să nu mai vreau să fiu cu tine. Asta eşti tu; nu ai fi tu dacă nu ți-ar păsa de familia ta.

Am fost uşurată să mă întorc în Statele Unite. Acesta era un teritoriu familiar şi nu mai simțeam că mă aflu la

intersecția dintre un adolescent delincvent şi o fiică. Senzația dispăruse când Ma, la Aeroportul Internațional Hyderabad, îşi luase la revedere cu lacrimi în ochi.

Am primit un e-mail de la Nate cu toate bârfele familiei. *Thatha* nu a mai vorbit cu *Nanna* de când discutaseră ultima oară, adică cu o săptămână în urmă, apoi au sfârşit prin a vorbi despre mine şi aproape că au ajuns să se bată. Ma revenise la normal, blestemând şi jelind că nu sun destul de des şi, când o făceam, blestema şi jelea că am vorbit prea mult cu *Nanna* şi că îmi cheltuiam banii.

Scrie scrisori lungi, pune tot acolo, nu mai pierde banii pe telefoane, spunea ea. Trimite e-mailuri, trimite-ne o fotografie cu Nick. încă nu l-am văzut.

Lata se umflase cu sarcina ei avansată şi abia aştepta să nască. în ciuda insistenței lui Jayant, refuzase să facă ultrasunetele. Când am sunat-o, mi-a spus că ea crede că este o altă fetiță şi că era perfect mulțumită cu asta. Alesese chiar şi numele, Nithila, ceea ce în telugu însemna „perlă”. Dacă va fi băiat, spunea ea, i-ar spune Abhay, „cel fără teamă”.

Sowmya se căsătorea pe 21 septembrie şi îi părea foarte rău cu eu şi Nick nu puteam ajunge la nuntă. înțelegea situația, pentru că nunta noastră era stabilită pe 3 octombrie.

Nanna şi Ma se duceau, şi până şi Nate de decisese să îşi facă apariția.

Nunta ta şi eu nu voi fi acolo, scria Nate în e-mailul lui. încerci să fii glumeață, sau ce? Deci, îmi vei face cunoştință cu ceva fete drăguțe?

După cât se pare, Tara, fata din Delhi pe care Ma ar fi

urât-o, se dovedise a fi nepotrivită, pentru că se sărutase cu un alt băiat la nunta unui verişor din Madras.

— A fost *numai* un sărut, a spus ea, scria Nate într-un alt e-mail, unde îmi spunea întreaga poveste jalnică şi cât de urât l-a trădat şi l-a rănit. Eu mă duc la multe nunţi, nu mă prinzi sărutându-mă cu cineva, *numai.*

Dar la vârsta lui Nate, relaţiile vin şi pleacă cu durere puţină şi Tara deja dispăruse în uitatul ieri.

Frances plănuia nunta noastră cu mare plăcere. Nick şi cu mine cedasem şi acceptasem o nuntă în Memphis (o ceremonie hindu, urmată de una baptistă) şi o recepţie la San Francisco.

Urma să fie o nuntă mică, mi-a spus Frances, numai trei sute de rude apropiate şi prieteni şi *apoi* puteam adăuga la aceştia prietenii apropiaţi şi familia mea.

Invitaţiile au fost trimise în câteva zile şi voiam să fiu sigură că am trimis personal scrisoarea părinţilor mei, împreună cu invitaţia.

Plicul cu invitaţia la nuntă, un bilet de la mine şi o fotografie cu Nick fuseseră pregătite de zile întregi, dar tot uitam de ele. Nu a fost cu intenţie. în sfârşit, cu numai o lună înainte de nuntă, am pus scrisoarea la compania de poştă a firmei mele. Tipul de la poştă m-a asigurat că scrisoarea va ajunge la destinaţie între cinci şi şapte zile...